

ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0300101121

за извършен одит „Ефективност на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19“ за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 535 от 07.12.2023 г.
на Сметната палата (Протокол № 45)

СЪДЪРЖАНИЕ

ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК	6
РЕЗЮМЕ	9
ВЪВЕДЕНИЕ	15
1. Основание и причини за извършване на одита	15
2. Описание на обекта на одит	15
ОДИТЕН ОБХВАТ И ПОДХОД.....	18
1. Цели на одита	18
2. Обхват на одита	18
3. Одитни критерии	20
4. Методология на одита	20
КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ	22
I. Условия за ефективно и прозрачно използване на публичните средства за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19 в туризма	22
1. Действия за идентифициране, разработване и одобряване на подходящи мерки за подпомагане на туризма	22
1.1 Въвеждане на мерки на национално ниво за социална подкрепа и заетост и за подпомагане на ликвидността на предприятията	22
1.2 Подготовка и въвеждане на специфични мерки за подкрепа на туризма	25
1.3 Размер и източници на публичен финансов ресурс за безвъзмездно подпомагане на туристическия бизнес чрез Министерството на туризма	37
1.4 Съгласуване на помощта с Министерство на финансите и одобряване от Комисията	40
1.5 Координация и съгласуване на мерките, изпълнявани от други органи, включващи и подкрепа за предприятията в туризма	43
2. Създадена организация и ред за администриране на държавните помощи	47
3. Дизайн на мерките за подпомагане на туризма в условията на COVID-19	49
3.1 Условия, критерии и ред за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Обществени обсъждания на Насоките за кандидатстване	51
3.2 Цели, индикатори и очаквани ползи/резултати от изпълнението на мерките	53
3.3 Изисквания при предоставяне на помощите	56
3.4 Яснота на условията за кандидатстване	61
3.5 Наличие на подходящи срокове за кандидатстване, за разглеждане и оценка на проекти/заявления за кандидатстване и за изплащане на помощите	69
3.6 Административна тежест в процеса на кандидатстване	72
II. Осъществено подпомагане за постигане на целите на мерките и преодоляване на последствията от пандемията COVID-19	74
1. Изпълнение на мерки в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19	74
1.1 Обявяване на процедурите и схемите за подпомагане на туризма	74
1.2 Оценка на заявленията/ проектите предложения	77
1.3 Срокове за произнасяне за одобрение/отказ за подпомагане и процедури за обжалване на отказите	89
1.4 Изплащане на помощта и спазване на изискванията за отчитане	97
2. Въведен механизъм за проследяване на изпълнението на мерките и за осъществяване на последващ контрол	100
2.1 Механизъм за проследяване на изпълнението на мерките и за осъществяване на последващ контрол	100
2.2 Извършени наблюдения, анализи и докладване на резултатите от изпълнението и последващия контрол	102
3. Постигнати резултати и ефекти от изпълнението на мерките за подпомагане на туристическия сектор	104
3.1 Финансова подкрепа за туризма по мерките с обща насоченост и специфичните мерки за туризма	104
3.2 Измерване на резултатите по процедури/схеми за подкрепа	111
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	113
ПРЕПОРЪКИ.....	116
Приложение № 1 Схема със заинтересованите страни във връзка с изпълнението на мерките за подпомагане на туризма	118
Приложение № 2 Одитни въпроси, критерии и показатели за оценка при изпълнението на одита	119
Приложение № 3 Определяне на одитна извадка за проверка действието на въведените контролни процедури при изпълняваните схеми за подкрепа на туризма за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19	123
Приложение № 4 Цели, индикатори и очаквани ползи/резултати от изпълнението на мерките	127
Приложение № 5 Критерии за допустимост и недопустимост на кандидатите по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и схеми за държавна помощ, администрирани от Министерството на туризма	131

Приложение № 6 Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване и предвидени служебни проверки.....	143
Приложение № 7 Съответствие на предвидените проверки в Оценителните листове с утвърдените критерии и указания за оценка на заявленията/проектните предложения и нормативните изисквания	154
Приложение № 8 Утвърдени срокове за разглеждане и начини за документиране на оценката при извършваните от оценителите проверки на заявленията/ проектните предложения – срок и документиране на извършените проверки	156
Приложение № 10 Обобщена справка за броя на подпомогнатите представители в туристическия сектор и изплатените помощи.....	162
Опис на одитните доказателства към одитен доклад № 0300101121	164

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АББТА	Асоциация на българските туроператори и туристически агенти
АДПБФП	Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
АДФИ	Агенция за държавна финансова инспекция
АПК	Административнопроцесуален кодекс
АМС	Администрация на Министерския съвет
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
Временната рамка за мерки за държавна помощ	Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемиологичен взрив от COVID-19
ДДС	Данък върху добавената стойност
ДОПК	Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕСТИ	Единна система за туристическа информация
Закон за мерките	Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗДС	Закон за данъка върху добавената стойност
ЗДП	Закон за държавните помощи
ЗЗ	Закон за здравето
ЗМСП	Закона за малките и средни предприятия
ЗУСЕФСУ	Закон за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление
ИА ГИТ	Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
ИСУН 2020	Информационна система за управление и наблюдение 2020
КЕП	Квалифициран електронен подпис
КИД 2008	Класификация на икономическите дейности
КН	Комитет за наблюдение
МП	Министерство на правосъдието
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
НС	Народно събрание
НСТ	Национален съвет по туризъм
НТР	Национален туристически регистър
НСИ	Национален статистически институт
ОАСД	Оценка за административно съответствие и допустимост
ОП	Оперативна програма
ОПИК 2014-2020	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020
ОПРЧР 2014-2020	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ППТ/ПУП	Дирекция „Програми и проекти в туризма“, понастоящем дирекция „Програмиране и управление на проекти

ТП	Дирекция „Туристическа политика“
РМС	Решение на Министерски съвет
СУНИ	Система за управление на националните инвестиции
УО	Управляващ орган
УПМСНА	Устройствен правилник на Министерския съвет и на неговата администрация
ФУС	Дирекция „Финанси и управление на собствеността“
ЦКЗ	Дирекция „Централно координационно звено“
ЮЛНЦ	юридически лица с нестопанска цел

ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК

Администратор на помощ	Администратор на помощ е лице, което предоставя или управлява, включително разработва държавна помощ или минимална помощ, освен когато в закон е предвидено друго. ¹
Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	"Административен договор" е изрично волеизявление на ръководителя на управляващия орган за предоставяне на финансова подкрепа със средства от ЕСИФ, по силата на което и със съгласието на бенефициента се създават за бенефициента права и задължения по изпълнението на одобрения проект. Административният договор се оформя в писмено споразумение между ръководителя на управляващия орган и бенефициента, заместващо издаването на административен акт. ²
Безвъзмездна финансова помощ	Безвъзмездните средства представляват преки финансови помощи, отпускани безвъзмездно от бюджета, с цел финансиране на: а) дейност, предназначена да подпомогне постигането на цел на политиката на Съюза; б) функционирането на орган, който преследва цел от общ интерес на Съюза или има цел, съставляваща част от политика на Съюза и подкрепяща такава политика („безвъзмездни средства за оперативни разходи“). Безвъзмездните средства се предвиждат или в писмено споразумение, или в решение на Комисията, за което бенефициентът на безвъзмездни средства се уведомява. ³
Бенефициент на безвъзмездна финансова помощ	Лицата, посочени в чл. 2, ал. 10 от Регламент (ЕО) № 1303/2013 - публична или частна организация, които отговарят за започването и изпълнението на операции; и в контекста на схемите за държавни помощи, съгласно чл. 107, параграф 1 от Договора за функционирането на ЕС – организация, която получава помощта. ^{4,5}
Верификация	Потвърждаване на допустимостта на извършените разходи при наличие на физически и финансов напредък на проекта. Междинни и окончателни плащания по проектите се извършват след верифициране на разходите. ⁶
Входящ туризъм	Туристическите посещения на страната, извършвани от лица, които не са постоянно пребиваващи в нея. ⁷
Договор за туристически пакет	Договор, който включва всички услуги по туристическия пакет и съставлява едно цяло, или когато туристическият пакет се предоставя чрез самостоятелни договори – "договор за туристически пакет" са всички договори, обхващащи туристическите услуги, включени в туристическия пакет. ⁸
Държавна помощ	"Държавна помощ" е всяка помощ, попадаща в обхвата на чл. 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, предоставена от държавата или от общината, или за сметка на държавни или общински ресурси, пряко или чрез други лица, под каквато и да е форма, която нарушава или застрашава да наруши свободната конкуренция чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия, производството или търговията на определени стоки или предоставянето на определени услуги, доколкото се засяга търговията между държавите – членки на Европейския съюз. ⁹
Екскурзовод	лице, вписано в Националния туристически регистър за упражняване на професията "екскурзовод", което при реализиране на програмата на туристи ги запознава с природно-географските особености, обществено-икономическото развитие и културното наследство на страната. ¹⁰
Кандидати за безвъзмездна финансова помощ	Кандидати за безвъзмездна финансова помощ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които кандидатстват за безвъзмездна финансова помощ чрез подаване на проектно предложение. ¹¹
Конкретен бенефициент	Организация, институция, административна или друга подобна структура, индивидуално посочена в оперативната програма като единствен субект, който може да изготви проектно предложение и да получи безвъзмездна помощ за определена дейност, или която е определена със закон или подзаконов нормативен акт като правоприемник на такава

¹ Чл.9, ал.1 от Закон за държавните помощи

² ЗУСЕФСУ, допълнителни разпоредби § 1, т. 1

³ чл. 121 от Регламент (ЕО, Евратом) № 966/2012, на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета

⁴ В одитния доклад вместо термина бенефициер е ползван термина бенефициент, тъй като в националното законодателство с това значение се ползва този термин.

⁵ чл. 2, ал. 10 от Регламент (ЕО) № 1303/2013 и чл. 122 от Регламент (ЕО, Евратом) № 966/2012, на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012

⁶ ЗУСЕФСУ, чл. 62

⁷ §1, т.4 от Допълнителни разпоредби на Закон за туризма

⁸ §1, т. 92 от Допълнителните разпоредби на Закон за туризма

⁹ Закон за държавните помощи, допълнителни разпоредби § 1, т. 7

¹⁰ §1, т.73 от Допълнителните разпоредби на Закон за туризма

¹¹ Речник на термини и съкращения в Интегрирана система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България (ИСУН) 2020: <https://eumis2020.government.bg/Report/s/Home/Glossary>

	структура, отговорна за изпълнението на конкретната дейност, и е допустим бенефициент по оперативната програма. ¹²
Краен получател	Юридическо или физическо лице, което получава финансова подкрепа от финансов инструмент. ¹³
Малки предприятия	Тези, които имат: 1. средносписъчен брой на персонала, по-малък от 50 души, и 2. годишен оборот, който не превишава 19 500 000 лв., и/или стойност на активите, която не превишава 19 500 000 лв. ¹⁴
Микро предприятия	Тези, които имат: 1. средносписъчен брой на персонала, по-малък от 10 души, и 2. годишен оборот, който не превишава 3 900 000 лв., и/или стойност на активите, която не превишава 3 900 000 лв. ¹⁵
Мярка за помощ	Всяка разработена или предоставена в съответствие с правото на Европейския съюз и българското законодателство държавна помощ или минимална помощ, независимо от нейния характер и дали се предоставя под формата на схема за помощ или като индивидуална помощ. ¹⁶
Оперативна програма	Документ, представен от държава членка и одобрен от Комисията, който определя стратегия за развитие съгласно набор от приоритети, които следва да се осъществят с помощта на фонд, или в случая на цел „Сближаване“, с помощта на Кохезионния фонд и на Европейския фонд за регионално развитие ¹⁷ .
Оценка на административно съответствие и допустимостта	Етап от оценката на проектното предложение, при който се извършва проверка относно формалното съответствие на проектното предложение и на допустимостта на кандидатите и проектните дейности. ¹⁸
Основни туристически услуги	Основни туристически услуги са настаняване, хранене и транспортиране. ¹⁹
Допълнителни туристически услуги	Услуги, свързани с пътувания, развлечения, прояви и други събития с културен и опознавателен характер, конгресни и делови прояви (организиране на срещи, конференции, семинари обучения, презентации и други корпоративни събития), спортно-анимационни и водноатракционни услуги, здравни, спа и уелнес услуги, ползване на въжени линии, отдаване под наем на плажни съоръжения, ски екипировка, превозни средства и на плавателни средства за спорт, туризъм и развлечение, услуги, предоставяни от школи и клубове по танци, езда, ветроходство и други водни спортове, услуги, предоставяни от ски училища, и други услуги, предлагани и потребявани от туристите по време на тяхното пътуване и престой. ²⁰
Получател на помощ	Получател на помощ е всяко предприятие, за което е предназначена държавна помощ или минимална помощ, както и всяко предприятие, което пряко или косвено се облагодетелства от тази помощ, като получава под каквато и да е форма икономическа изгода, и по отношение на която са изпълнени всички елементи за наличие на помощ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС ²¹
Предприятия партньори	Предприятия, които не са свързани предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 5 от Закона за малките и средни предприятия и между които съществува следното отношение: едно от предприятията притежава самостоятелно или заедно с едно или повече свързани предприятия от 25 до 50 на сто от капитала или от броя на гласовете в общото събрание на друго предприятие. ²²

¹² Речник на термини и съкращения в системата ИСУН 2020: <https://eumis2020.government.bg/Report/s/Home/Glossary>

¹³ Чл. 2, т. 12 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета

¹⁴ чл.3, ал. 2 от Закон за малките и средните предприятия

¹⁵ чл.3, ал. 3 от Закон за малките и средните предприятия

¹⁶ §1, т. 16 от Допълнителна разпоредба на Закон за държавните помощи

¹⁷ Чл. 2, т. 1 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 година за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999

¹⁸ ЗУСЕФСУ, чл. 34

¹⁹ §1, т. 69 от Допълнителните разпоредби на Закон за туризма

²⁰ §1, т. 70 от Допълнителните разпоредби на Закон за туризма

²¹ Чл. 20, ал.1 от Закон за държавните помощи

²² Чл. 4, ал. 3 от Закона за малките и средни предприятия

Приоритетна ос	Една от целите на стратегията в оперативна програма, включваща група операции, които са свързани и имат специфични измерими цели. ²³
Проектно предложение	Предложение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на определен проект, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи. ²⁴
Ръководител на управляващия орган	Ръководител на управляващия орган е ръководителят на администрацията или организацията, в чиято структура се намира управляващият орган, или оправомощено от него лице. ²⁵
Средно предприятие	Предприятия, които имат: - средносписъчен брой на персонала, по-малък от 250 души, и - годишен оборот, който не превишава 97 500 000 лв., и/или стойност на активите, която не превишава 84 000 000 лв. ²⁶
Туроператорска дейност	Организирането на туристически пакети, предлагани за продажба, пряко или посредством туристически агент с цел туризъм, отдих, развлечение, бизнес, участие или посещение на прояви и събития с културен и опознавателен характер, на конгресни и делови събития или с друга цел. ²⁷
Туроператор	Лице, регистрирано по реда на закона за туризма и вписано в регистъра на туроператорите и туристическите агенти за упражняване на туроператорска дейност, което изготвя туристически пакети и ги продава или предлага за продажба пряко или чрез посредничеството на друг търговец, или съвместно с друг търговец, или което предава данните на пътуващия на друг търговец в съответствие с § 1, т. 67, буква "б", подбуква "дд" от допълнителните разпоредби. ²⁸
Туристическа агентска дейност	Извършването на посредничество при: продажби на туристически пакети на крайни потребители; пасажерски авиационен, воден и автобусен превоз; резервационни, визови и други допълнителни туристически услуги, както и застраховки, свързани с туристическото пътуване. ²⁹
Туристически агент	Лице, регистрирано по реда на този закон и вписано в регистъра на туроператорите и туристическите агенти за осъществяване на туристическа агентска дейност, различно от туроператор, което продава или предлага за продажба туристически пакети, изготвени от туроператор. ³⁰
Туристически пакет	Комбинация най-малко от два различни вида туристически услуги за целите на едно и също пътуване или ваканция. ³¹
Туристически услуги	Туристически услуги са: а) превоз на пътници; б) настаняване, което не е неделима част от превоза на пътници и не е за жилищни нужди; в) отдаване под наем на автомобили...; г) всяка друга туристическа услуга, която не е неразделна част от туристическата услуга по смисъла на букви "а", "б" или "в". ³²
Схема за държавна помощ	Всеки акт, въз основа на който, без да се изискват допълнителни мерки за изпълнение, може да се предоставят индивидуално държавни помощи на едно или повече предприятия, определени в акта по общ и абстрактен начин, и всеки акт, въз основа на който помощ, която не е свързана с определен проект, може да се предостави на едно или няколко предприятия за неопределен период и/или в неопределен размер. ³³
Управляващ орган	Всяка държава-членка определя за всяка оперативна програма национален, регионален или местен публичен орган или организация или частна организация, които да изпълняват функциите на управляващ орган. Управляващите органи отговарят за цялостното програмиране, управление и изпълнение на програмата, както и за предотвратяването, откриването и коригирането на нередности, включително за извършването на финансови корекции. ^{34,35}

²³ Чл. 2, т. 2 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 година за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999

²⁴ Речник на термини и съкращения в системата ИСУН 2020: <https://eumis2020.government.bg/Report/s/Home/Glossary>

²⁵ ЗУСЕФСУ, чл. 9, т. 5

²⁶ Чл. 3, ал. 2 и ал. 3 на Закона за МСП

²⁷ §1, т. 59 от Допълнителни разпоредби на Закон за туризма

²⁸ §1, т. 60 от Допълнителни разпоредби на Закон за туризма

²⁹ §1, т. 61 от Допълнителни разпоредби на Закон за туризма

³⁰ §1, т. 62 от Допълнителни разпоредби на Закон за туризма

³¹ §1, т. 67 от Допълнителни разпоредби на Закон за туризма

³² §1 т.90 от Допълнителни разпоредби на Закон за туризма

³³ §1, т.35 от Допълнителна разпоредба на Закон за държавните помощи

³⁴ Регламент ЕС № 1303/ 2013 г. на Съвета

³⁵ ЗУСЕФСУ, чл. 9, т. 5

РЕЗЮМЕ

Последиците от пандемията от COVID-19 водят до ограничаване на ползването на туристически услуги; до масово анулиране на изпълнението на вече договорени услуги; липса на нови заявени такива и значителен брой искания за възстановяване на предплатени от потребителите средства за неосъществени пътувания, което поражда затруднения в ликвидността на доставчиците на туристически и свързани с тях услуги. Мерките, предприети от българското правителство за намаляване на тежестта от кризата, в т.ч. за туризма, ангажират значителен ресурс с различни източници на финансиране – средства от Европейския съюз и от националния бюджет.

Обект на одита е ефективното изпълнение на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19“ за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г. Анализът и оценките са фокусирани върху действията за идентифициране, разработване и одобряване на подходящи мерки за подпомагане на туризма; дизайна на мерките за целенасочено и навременно предоставяне на подпомагането; организацията за изпълнение на процедурите по разглеждане, оценка и одобрение на проектни предложения и предоставяне на подпомагането; осъщественото наблюдение върху изпълнението на мерките за подкрепа на туризма и постигнатите резултати и ефекти от изпълнението на мерките в туризма за преодоляване на последиците от пандемията.

В обхвата на одита са включени администрираните от Министерство на туризма мерки за предоставяне на държавна помощ, обявени до 30.11.2021 г. и за които оценителните процедури за подбор на проектни предложения/заявления, са приключени до 31.12.2021 г.

От обхвата на настоящия одит са изключени мерките, администрирани от Министерството на туризма, обявени след 30.11.2021 г.

В резултат от изпълнението на одита са направени следните констатации и оценки:

1. На национално ниво са предприети действия за въвеждане на мерки за подкрепа на бизнеса, за запазване на заетостта и подпомагане на ликвидността на предприятията от различните сектори на икономиката, в т.ч. за туристическия. С оглед балансиране между защитата на потребителите и подкрепата за туристическия бизнес са идентифицирани мерки, конкретно насочени към туристическия сектор. Усилията целят насочване на допълващ финансов ресурс към определени браншове в туризма, изпитващи сериозни затруднения за ликвидност и необходимост от допълнително и спешно подпомагане, както и за гарантиране правата на потребителите на туристически услуги. Предприети са действия за разработване на процедури/схеми, свързани с предоставяне на подкрепа под формата на държавни помощи, администрирани от Министерството на туризма.

2. До началото на пандемията от COVID-19 администрирането на държавни помощи е несвойствена дейност за Министерството на туризма. През периода 01.02.2020 г. - 31.12.2021 г. процесът по администриране на помощите за подкрепа на туристическия сектор и изготвянето на насоките/указанията за кандидатстване по схемите е извършвано в оперативен порядък с наличната в министерството експертиза. Не са предприети действия за утвърждаване на ред и процедури, които да осигуряват ясно разпределение на отговорностите и да определят задължителните стъпки във връзка с разработването на дизайна на схемите за държавна помощ, тяхната последователност и срокове за изпълнение, така че да се гарантира постигане на ефективност на действията на администрацията при осигуряването на подкрепа в сектора, в условията на пандемията от COVID-19. С приетия през м. май 2022 г. нов Устройствен правилник на Министерството на туризма, с голямо закъснение, се регламентират функциите на министъра, в качеството му на администратор на държавни и минимални помощи, като остава необходимостта от утвърждаването на ред и процедури за изпълняваните действия по всеки един от етапите на планиране,

разработване, изпълнение, текущо наблюдение, отчитане и докладване на резултатите от изпълнението на схеми за държавни и минимални помощи.

3. Идентифицирането и изпълнението на подходящи мерки за подкрепа на туризма се явява сериозно предизвикателство за Министерството на туризма, което не разполага с достатъчен административен капацитет за тяхното разработване и изпълнение. Независимо, че в министерството регулярно са събирани данни за сектора, не е направен ситуационен анализ, който да очертае и приоритизира браншовете в туризма, които най-силно се нуждаят от допълнителен ресурс за ликвидност на основата на идентифицираната нужда от целенасочена подкрепа с финансов ресурс за оцеляване на бизнеса в условията на пандемията от COVID 19. По този начин по-голямата част от процедурите/схемите за подпомагане на участниците, ангажирани с изпълнение на туристически дейности, въведени и изпълнявани от Министерството на туризма, не са инициирани от министерството. Предложенията за въвеждане на част от тях са в резултат на предприети действия на други заинтересовани страни, което е оказало негативно влияние върху изпълнението им. Така например, в резултат на недостатъчно ефективна комуникация между отговорните органи на законодателната и изпълнителна власт, измененията по схемата Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм (първа фаза)³⁶ са довели до неколккратно спиране и възобновяване на нейното изпълнение. Причините са свързани с условието, схемата да се прилага само за туроператори, използващи въздушни превозвачи с български лиценз за превоз на туристи до България, определено от Европейската комисия като дискриминационно.

3.1. От всички конкретно насочени само за туристическия сектор мерки, въведени със законодателна инициатива за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г., единствено предложението да се предоставят ваучери на потребителите на туристически пакети, отменени поради пандемията, като заместител на възстановяването на предплатени от тях суми към туроператори и туристически агенти, е иницирано от Министерството на туризма. Възможността за предлагането на ваучер и за отлагателен срок за възстановяване сумите на потребителите е законово регламентирана с първото изменение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение и Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г., в сила от 09.04.2020 г. Нововъведената норма не предвижда предоставянето на държавна помощ за туроператорите с оглед възстановяване на плащания към клиенти. Поради липсата на достатъчно информация в Министерството на туризма от туроператорите за нереализираните пътувания, респективно за броя на засегнатите потребители и евентуалния размер на подлежащите на възстановяване средства, са предприети отново действия за промяна в законовата норма по предложение на народни представители, като срокът за възстановяване на дължими суми на клиенти е увеличен от 1 на 12 месеца. Липсата на проактивни действия от министерството за идентифициране на подходящи мерки и за приоритизиране на браншовете в сектора, които най-силно се нуждаят от допълнителен ресурс за ликвидност, забавят подпомагането на сектора и не подпомагат планирането на бъдещите действия, предвид продължителността на кризата.

3.2. От Министерството на туризма не е извършена навременна оценка за необходимостта от финансово подпомагане конкретно на туроператорите и туристическите агенти, поради което схеми за подкрепа на ликвидността и за осигуряване на ресурс за изплащане на дължими суми за нереализирани пътувания са въведени от 6 до 9 месеца след обявяване на извънредното положение в страната. Не са предприети своевременно и адекватни действия за подкрепа на лицата, осигуряващи допълващи туристически услуги, като екскурзоводи, планински водачи и други, поради което едва единадесет месеца след обявяване на извънредното положение в страната, министерството на туризма стартира проект по оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 за

³⁶ въведена с чл. 26 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение

насърчаване на заетостта на екскурзоводи и планински водачи, членуващи в сдружения и асоциации. В резултат на това, въпреки че договорите с изпълнителите на проекта - сдружения на екскурзоводи и планински водачи са сключени в рамките на шест месеца от стартиране на мярката, средствата по нея не са изплатени до 30.06.2022 г., или повече от 2 години след обявяване на пандемията³⁷.

4. За изпълнение на специфични мерки за подкрепа на туристическия сектор за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г. от Министерството на туризма са обявени седем мерки за подпомагане, реализирани чрез схеми и процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и финансирани със средства от държавния бюджет и оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020. Процедурите/схемите за подпомагане са обявявани за кандидатстване в рамките на 1-2 месеца след одобряването им от Европейската комисия. Независимо от положените усилия от Министерството на туризма, част от процедурите/схемите за подпомагане не са обявени в достатъчно кратък срок след въвеждането на извънредното положение, което забавя получаването на навременна подкрепа за предприятията в сектор туризъм за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19. Забавянето на подпомагането в сектора е резултат от необходимостта от извършване на законодателните промени, с които процедурите/схемите за подпомагане са въведени; несвоевременното идентифициране на необходимостта от подкрепа и приоритизиране на най-уязвимите браншове в туристическия сектор, които не са обхванати или са обхванати в недостатъчна степен от финансова подкрепа по другите мерки на правителството, насочени към бизнеса и физическите лица.

5. Дизайнът на мерките за подкрепа на предприятията от туристическия сектор за преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19, въведени със Закона за мерките и действията по време на извънредното положение и Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г., е определен с постановления на Министерския съвет, наредба и указания/насоки за кандидатстване, утвърдени от министъра на туризма, без да е извършвана предварителна оценка на въздействието и обществено обсъждане на проектите на актове, с които са регламентирани условията и реда за предоставяне на помощите. Действията на министерството са в съответствие с нормативните изисквания и целят съкращаване на сроковете за въвеждане и изпълнение на мерките, но липсата на активно включване на заинтересованите страни в процеса на разработването им, не подпомага осигуряването на достатъчно условия за облекчено кандидатстване.

Пандемията от COVID-19 поставя сериозни предизвикателства пред администрацията в Министерството на туризма, която в условията на непредвидимост, при липсата на опит и организация за администрирането на държавни помощи и с наличната експертиза следва да разработи мерки за подкрепа на сектора с подходящ дизайн, обхват и облекчени условия за администриране и подпомагане. В резултат са допуснати слабости в процеса и изпълнението на стартираните схеми и процедури за подкрепа, които не гарантират във всички случаи справедливо и целенасочено подпомагане в съответствие с потребностите на предприятията от туристическия сектор.

8. Първите действия за осигуряване на достатъчен административен капацитет и на финансов ресурс за извършване на оценка на заявленията/проектните предложения на кандидатите чрез извършването на анализ и предложения за наемане на външни експерти, са предприети от страна на Министерството на туризма едва след стартирането на схемите и процедурите, с което не са спазени всички минимални изисквания, необходими за добра организация и провеждане на подбора на проекти, посочени в чл. 125 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и в чл. 18, ал. 1 на Закона за държавните помощи³⁸ за осигуряване на адекватен административен капацитет за извършване на оценка на подадените проектни

³⁷ Решение за обявяване на извънредно положение, обн. ДВ, бр. 22 /2020 г. <https://www.parliament.bg/bg/decision/ID/157374>

³⁸ Чл. 18, ал. 1 от Закона за държавните помощи. Администраторът на помощ е длъжен да осигури и поддържа достатъчен капацитет за осъществяване на дейностите по планиране, разработване, уведомяване, документиране, предоставяне и управление, докладване и контрол на предоставянето на държавни помощи и минимални помощи.

предложения/заявления по процедурите/схемите за подпомагане. Така например при първата обявена схема за държавна помощ за туроператори с чартърни полети анализът, на база на който е оценена невъзможността на министерството да се справи с допълнителния обем работа по предоставянето на помощта, е извършен едва 5 месеца след стартиране на схемата.

9. Предвид недостатъчната численост и натовареността на служителите в Министерството на туризма, функциите по оценка на заявленията/проектните предложения, както и за проверка на отчетните документи са възлагани на външни изпълнители по договор, като средствата за финансово обезпечаване на разходите са за сметка на бюджета на министерството. За осигуряването обаче на подходяща експертиза за извършване на предвидените проверки при оценката на заявленията/проектните предложения, от Министерството на туризма не са утвърдени специфични изисквания към оценителите, включително за придобита образователна-квалификационна степен и професионален опит.

10. Редът за подаване³⁹ и разглеждане⁴⁰ на заявленията за подкрепа с държавни и минимални помощи и изискванията към кандидатите е съобразен с нормативните актове, с които са регламентирани схемите за подпомагане, администрирани от Министерство на туризма, и доразвити в приетите Насоки за кандидатстване и заповеди на министъра на туризма за определяне на членове на оценителните комисии по съответните схеми за подпомагане. Оценителните комисии за оценка на заявленията/проектните предложения на кандидатите за подпомагане са определяни със вътрешни актове на министъра на туризма, но за тяхната работа и за оценителния процес не са приети правила и процедури, в които подробно да се определят отделните процедури за работа, както и указания за извършваните проверки и тяхното документиране от всеки оценител с цел унифициране работата на членовете на оценителната комисия. В резултат от оценителите са прилагани различни практики при документиране на работата в оценителните листове и по отношение на прилаганите доказателства за извършените проверки в различни регистри.

11. Липсата на ясно регламентиран начин на извършване на проверките за допустимост води до прилагане на нееднакъв подход и различно третиране на кандидатите в процеса по оценка на заявленията/проектните предложения. Липсата на въведен ред за подписване на декларация за липса на конфликт на интереси по една от схемите, администрирани от Министерството на туризма (Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (първа фаза), въведена с чл. 26 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение), както и установените пропуски при подписаните от оценители декларации по някои процедури/схеми за подпомагане⁴¹ показват слабости в контролите на министерството за минимизиране на риска от извършване на оценка на проектните предложения/заявления в условията на конфликт на интереси. В действащите за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.⁴², както и в новите вътрешни правила за планиране, изпълнение и управление на проекти, приети през м. януари 2022 г.⁴³, не са включени изисквания за деклариране от оценителите липсата на конфликт на интереси, което не осигурява условия за минимизиране на риска от конфликт на интереси при извършване на оценката на заявленията/проектните предложения.

12. Независимо, че са спазени определените срокове за изплащане на помощта на бенефициентите, времетраенето от подаване на заявлението до изплащане на помощта по

³⁹ чл. 8 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22 януари 2021 г., чл. 7 и чл. 8 от ПМС № 197 от 15 юни 2021 г., чл. 7 от ПМС № 393 от 2021 г.

⁴⁰ чл. 9 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22 януари 2021 г., чл. 9 от ПМС № 197 от 15 юни 2021 г., чл. 8 от ПМС № 393 от 2021 г.

⁴¹ BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID; BG-176789478-2021-02 Държавна субсидия за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (втора фаза)

⁴² Вътрешните правила за възлагане на управлението и/или изпълнението на проекти и определяне на размера на възнаграждението на служителите от МТ, приети 2017 г.

⁴³ Вътрешни правила за планиране, изпълнение и управление на проекти изпълнявани по програми, мерки и схеми и определяне на размера и изплащане на възнаграждения на служители на МТ и външни експерти за работата им по планиране, изпълнение и управление на проекти изпълнявани по програми, мерки и схеми, приети със заповед на министъра на туризма Т-РД-04-1 от 10.01.2022 г.

отделните процедури/схеми отнема период от 33 до 87 дни, като най-съществено забавяне се наблюдава при процедурата BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията по ОПИК 2014-2020.

Забавянията при отчитане на допустимостта на средствата по процедурата по BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията по ОПИК 2014-2020, и по схемата BG-176789478-2021-03 Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания от 01.03.2020 г. до 31.12. 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19, показват пропуски в контролните системи на министерството и организацията на процесите по отчитане на помощта, което не осигурява своевременно потвърждаване на финансовия напредък по мерките, както и осигуряването на законосъобразност и редовност на извършените разходи. Забавянията при провеждане на процедурата по избор на изпълнител за извършване на мониторинг на отчетните документи по схемата BG-176789478-2021-03 Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12. 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19, година и половина след крайния срок за предоставяне на отчетните документи от бенефициентите, е индикатор за несвоевременни управленски решения.

13. От страна на Министерството на туризма не са утвърдени конкретни правила във връзка с мониторинга и докладването за изпълнението на схемите за държавни и минимални помощи, с което не е въведен ясен механизъм за проследяване на напредъка на изпълнението спрямо заложените цели и очаквани резултати. Предприемането на действия за въвеждане на процедура за регулярно докладване и за идентифициране на слабости ще осигури възможност за подобряване на процеса по мониторинг и докладване.

14. Голяма част от около 59 на сто от безвъзмездно получените средства в туризма са от получени от предприятията компенсации по мерките за запазване на заетостта. Причините са свързани с необходимостта работодателите да запазят персонала си предвид недостига на работна ръка в сектора. Подкрепени са почти всички браншове в туризма с изключение на екскурзоводи, планински водачи и други, предоставящи допълнителни туристически услуги, въпреки че са сред най-засегнатите в туристическия бранш заради отмяната на организираните пътувания.

Създадената тежка ситуация за туристическия сектор в условията на COVID-19 изисква предприемане на навременни и адекватни действия от Министерството по туризма за въвеждане и изпълнение на ефективни мерки. Липсата на инициращи действия за идентифициране на подходящи мерки за подкрепа на туристическия сектор през периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.; допуснатите слабости при разработването на дизайна на мерките; недостатъчното целенасочено информиране на заинтересованите лица; пропуските в работата на оценителните комисии и липсата на контрол при целевото разходване на средствата от подпомогнатите лица за част от схемите, не гарантират в достатъчна степен осигуряването на своевременно и целенасочено подпомагане в съответствие с потребностите на заинтересованите страни и са причина за преобладаващата негативна оценка на бенефициентите за недостатъчност и ненавременност на предоставената подкрепа.

Отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г. носят министрите на туризма:

- Николина Панайотова Ангелкова за периода от 04.05.2017 г. до 24.07.2020 г.;
- Марияна Петкова Николова - за периода от 24.07.2020 г. до 12.05.2021 г.;
- Стела Иванова Балтова - за периода от 12.05.2021 г. до 13.12.2021 г.;
- Христо Танчев Проданов - от 13.12.2021 г. до 02.08.2022 г.;

Отговорността на Сметната палата се свежда до изразяване на обосновано заключение дали са ефективни мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19 за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.

Одитът е извършен в съответствие с Рамката за професионални становища на Комитета за одитни стандарти на Международната организация на върховните одитни институции – ИНТОСАЙ.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание и причини за извършване на одита

1.1. Одитът се извършва на основание чл. 5, ал. 1, т. 3, чл. 6 от Закона за Сметната палата и в изпълнение на Заповеди № ОД-03-01-011 от 01.09.2021 г. и № ОД-03-01-001 от 25.05.2022 г., издадени от заместник-председател на Сметната палата. Одитът е планиран за изпълнение в Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2021 г. като одитна задача № 332 и е извършен в Министерството на туризма.

1.2. Свободното движение и трансграничните пътувания са от ключово значение за туризма. Епидемичният взрив от COVID-19 като тежка извънредна ситуация, засягаща общественото здраве, оказва сериозно сътресение за икономиките на държавите-членки на ЕС, в това число и на туризма. Ограниченията върху движението и пътуванията, наложени от въведените различни мерки за овладяване на епидемията, приети от отделните държави-членки, като например мерките за социално дистанциране, ограниченията за пътуване, поставянето под карантина и мерките за ограничаване на движенията на гражданите извън техните домове ограничиха предоставянето на туристически услуги от представителите в сектора (туроператори и туроператорски агенти, хотелиери и ресторантьори, както и заетите в дейности като екскурзоводи, планински водачи и други). Последниците от пандемията предизвикаха затруднения с ликвидността за дружествата в сектора, поради значително по-малкият брой направени нови резервации и свиването на пазара, както и поради необходимостта от възстановяване на вече платените суми за анулирани пътувания или почивки на голям брой туристи.

Мерките, предприети от българското правителство за намаляване на тежестта от кризата, в т.ч. за туризма, ангажират значителен ресурс с различни източници на финансиране – средства от Европейския съюз и от националния бюджет.

2. Описание на обекта на одит

Обектът на одит е ефективното и прозрачно използване на публичните средства за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 върху туризма за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.

2.1. На Общностно равнище са предприети през март 2020 г. спешни действия за координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19 и в тази връзка са направени изменения в действащи регламенти, отнасящи се до Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), както и е създадена специална правна рамка за случаите на държавна помощ, изискващи одобрение от страна на Комисията.⁴⁴ С приетите изменения на регламентите⁴⁵ се въвеждат облекчени условия за използване на средствата от ЕСИФ с цел мобилизиране на наличните ресурси и ускореното им използване за преодоляване на негативните последствия за икономиката, като се дава възможност за прехвърляне на наличните за 2020 г. финансови средства между трите фонда за финансиране на политиката на сближаване (Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд).

⁴⁴ COM(2020) 112 final Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка и Еврогрупата - Координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19

⁴⁴ Съобщение на Комисията C(2020) 1863 final от 19 март 2020 г. Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемиологичен взрив от COVID-19, публ. ОJ C 0911 от 20.3.2020, р.1. и последващи 5 изменения – C (2020) 2215 final от 3 април 2020 г., публ. ОJ C 1121, 4.4.2020, р. 1-9; C (2020) 3156 final от 8 май 2020 г., публ. ОJ C 164, 13.5.2020, р. 3-15; C (2020) 4509 final от 29 юни 2020 г., публ. ОJ C 218 of 2 July 2020, р.3-8; C (2020) 7127 final от 13 октомври 2020 г., публ. ОJ C 340 I, 13.10.2020, р.1; C(2021)564 final от 28 януари 2021 г., публ. ОJ C 34, 1.2.2021, р. 6.; C (2021) 8442 от 18 ноември 2021

⁴⁵ Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите-членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса; Регламент (ЕС) 2020/558 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специалните мерки за предоставяне на изключителна гъвкавост за използване на ЕСИФ в отговор на избухването на COVID-19

С приетата от Европейската комисия (ЕК) Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на епидемичен взрив от COVID-19 се определят възможностите, които държавите членки имат съгласно правилата на ЕС, за осигуряване на ликвидност и достъп до финансиране за предприятията, по-специално за малките и средни предприятия (МСП), които през този период са изправени пред внезапен недостиг на средства, за да им се даде възможност да се възстановят от настоящото положение.

В началото на м. май 2020 г. в Съобщение на ЕК⁴⁶ е представен пакет „Туризм и Транспорт през 2020 година и след това“, в т.ч. Насоки за туризма, по-специално за хотелиерството и ресторантьорството, свързани с безопасно подновяване на туристическите услуги⁴⁷. С Препоръка, ЕК предлага на държавите членки, да се осигури възможност, превозвачите или доставчиците на туристически услуги да предоставят на пътниците ваучери, като алтернатива на възстановяването на парични средства за предплатени но неосъществени услуги с доброволното съгласие на пътника.⁴⁸ В съобщението си Комисията подчертава, че държавите членки могат да решават: дали да въведат специални схеми за предоставяне на подкрепа на операторите в секторите на транспорта и туризма, за да гарантират, че исканията за възстановяване на средства поради пандемията от COVID-19 се удовлетворяват и/или да въведат схеми за предоставяне на подкрепа на ликвидността на икономическите оператори в тези сектори. Комисията препоръчва на държавите членки да обмислят използването на подкрепата за оборотния капитал за МСП в туризма и транспорта в контекста на допълнителната гъвкавост, предвидена по линия на кохезионната политика, за да се отговори на най-неотложните нужди, в т.ч. за осигуряване на ликвидни средства за предприятията за справяне с краткосрочните финансови сътресения, свързани с кризата от COVID-19.

2.2. Държавната политика за устойчиво развитие на туризма в Република България се интегрира в секторните политики и се осъществява от министъра на туризма с участието на другите органи на изпълнителната власт в рамките на тяхната компетентност.⁴⁹

Министерството на туризма провежда политиката за устойчиво развитие на туризма, която включва осигуряване на облекчен достъп и оптимизирана система за привличане на чуждестранни туристи на територията на Република България чрез развитие институционалната и законодателна рамка за управление на туризма, съответстваща на значението му за националната икономика и насоките на ЕК за устойчиво развитие на туризма и туристическите дестинации.^{50, 51}

2.3. На 13 март 2020 г., Народното събрание по предложение на Министерския съвет обявява за срок от един месец, извънредно положение върху цялата територия на Република България и възлага на Министерския съвет да предприеме всички необходими мерки за овладяване на извънредната ситуация във връзка с пандемията от COVID-19⁵², като с последващо решение срокът е удължен с един месец до 13 май 2020 г. С решение на Министерския съвет № 325 от 14 май 2020 г. в страната е обявена извънредна епидемична обстановка, удължавана с последващи решения до края на 2020 г. и през цялата 2021 г.⁵³

⁴⁶ COM(2020) 550 final от 13 май 2020 г. - Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Туризм и транспорт през 2020 година и след това“

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0550&from=ES>

⁴⁷ Съобщение на Комисията Насоки на ЕС за постепенно възобновяване на туристическите услуги и за санитарни протоколи в обектите в сектора на хотелиерството и ресторантьорството COVID-19 (2020/C 169/01).

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0515\(03\)&from=BG](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0515(03)&from=BG)

⁴⁸ Препоръка (ЕС) 2020/648 на Комисията от 13 май 2020 година за предлагането на ваучери на пътниците и туристите като алтернатива на възстановяването на сумите, заплатени за отменени пакетни туристически и транспортни услуги в контекста на пандемията от COVID-19, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H0648>

⁴⁹ Чл. 5, ал. 1 от Закона по туризма

⁵⁰ Закон за туризма, Бюджет на Министерството на туризма в програмен формат за 2020 г. и 2021 г.

⁵¹ Приложение № 1 Схема на участниците и заинтересованите страни

⁵² Решение за обявяване на извънредно положение, обн. ДВ, бр. 22 /2020 г. <https://www.parliament.bg/bg/desision/ID/157374>

⁵³ Решение № 325 на Министерския съвет от 14 май 2020 г. и удължена с Решение № 378 на Министерския съвет от 12 юни 2020 г., Решение № 418 на Министерския съвет от 25 юни 2020 г., Решение № 482 на Министерския съвет от 15 юли 2020 г., Решение № 525 на Министерския съвет от 30 юли 2020 г., Решение № 609 на Министерския съвет от 28 август 2020 г., Решение № 673 на Министерския

За преодоляване на негативния ефект от въвеждането на извънредното положение в страната⁵⁴ и последвалите икономически последици от кризата на национално ниво, в края на март 2020 г. е приет специален Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (накратко Закон за мерките), който в последствие е допълван и изменян⁵⁵.

Освен в специалния закон, мерки за подкрепа са въведени и чрез изменение и допълнение на действащи закони, като Закона за здравето (ЗЗ), Закона за данъка върху добавена стойност (ЗДС) и други. За подкрепа на предприятията от сектор туризъм в страната са въведени различни социални и икономически мерки, включително данъчни облекчения, отсрочване на кредити, подпомагане с безвъзмездна финансова помощ (БФП), подкрепа с финансови инструменти и други.

По силата на чл. 26 и чл. 26а на Закона за мерките и на чл. 112 и чл. 113 на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2021 г.⁵⁶, на министъра на туризма са възложени отговорности за администриране на държавни помощи за изпълнение на мерки в подкрепа на туризма. Отговорностите на министъра на туризма, в качеството му на администратор на помощи, са осъществявани основно от дирекции "Туристическа политика" и "Програми и проекти в туризма", които имат задължения, свързани с разработване, организиране, координиране, изпълнение и отчитане на програми и проекти.⁵⁷

В периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г. стартираните мерки за подкрепа на операторите в туристическия сектор са 7, които се реализират чрез общо 8 схеми и процедури, администрирани от Министерството на туризма. Общата стойност на мерките възлиза на 149 000 хил. лв., като основният източник на финансиране е националният бюджет за 2020 г. и 2021 г. и в допълнение е използвана и подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) чрез Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014-2020.

съвет от 25 септември 2020 г. и Решение № 855 на Министерския съвет от 25 ноември 2020 г. и Решение № 72 на Министерския съвет от 26 януари 2021 г.

⁵⁴ Решение за обявяване на извънредно положение, обн. ДВ, бр. 22 /2020 г.

⁵⁵ Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (Загл. доп. – ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.), Обн., ДВ, бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г., посл. доп., бр. 77 от 16.09.2021 г. в сила от 16.09.2021 г. изм. и доп., бр. 34 от 9.04.2020 г., в сила от 9.04.2020 г., доп., бр. 38 от 24.04.2020 г., в сила от 24.04.2020 г., изм. и доп., бр. 44 от 13.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г., доп., бр. 55 от 19.06.2020 г., в сила от 1.07.2020 г., изм., бр. 60 от 7.07.2020 г., изм. и доп., бр. 64 от 18.07.2020 г., в сила от 18.07.2020 г., изм., бр. 71 от 11.08.2020 г., в сила от 11.08.2020 г., изм. и доп., бр. 92 от 27.10.2020 г., в сила от 14.07.2020 г., бр. 98 от 17.11.2020 г.; Решение № 15 от 17.11.2020 г. на Конституционния съд на РБ - бр. 101 от 27.11.2020 г.; доп., бр. 103 от 4.12.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., бр. 105 от 11.12.2020 г., в сила от 11.12.2020 г., бр. 107 от 18.12.2020 г., в сила от 10.12.2020 г., бр. 109 от 22.12.2020 г., в сила от 22.12.2020 г., бр. 11 от 9.02.2021 г., в сила от 9.02.2021 г., изм. и доп., бр. 14 от 17.02.2021 г., в сила от 17.02.2021 г., доп., бр. 23 от 19.03.2021 г., в сила от 6.04.2021 г., изм. и доп., бр. 36 от 1.05.2021 г., в сила от 1.05.2021 г., доп., бр. 77 от 16.09.2021 г., в сила от 16.09.2021 г., изм. и доп., бр. 14 от 18.02.2022 г., в сила от 18.02.2022 г., доп., бр. 32 от 26.04.2022 г., в сила от 26.04.2022 г.

⁵⁶ Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г., Обн. ДВ, бр. 104 от 8 Декември 2020 г., в сила от 01.01.2021 г. изм. и доп. ДВ, бр. 77 от 16 Септември 2021 г.

⁵⁷ С приемане на новия Устройствен правилник на Министерството на туризма от м. май 2022 г., приет с ПМС № 63 от 26.04.2022 г., в сила от 03.05.2022 г., Дирекция „Програми и проекти в туризма“ се реструктурира в Дирекция "Програмиране и управление на проекти" (ПУП)

ОДИТЕН ОБХВАТ И ПОДХОД

1. Цели на одита

В съответствие с общите цели на одита на изпълнението, определени в Рамката за професионални становища, издадена от Комитета за професионални стандарти на Международната организация на върховните одитни институции – ИНТОСАЙ, настоящият одит има за цел да направи и предостави на законодателната и изпълнителната власт, на ръководството на Министерството на туризма, както и на други заинтересовани страни, независима и обективна оценка на ефективността на предприетите мерки в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19 за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г. В контекста на основната цел на одита, са определени следните специфични цели, адресирани към специфичните одитни въпроси, включени в обхвата на одита:

а) извършване на независима и обективна оценка на:

- създадените условия за идентифициране, разработване, одобряване и изпълнение на подходящи мерки за подпомагане на туризма с цел преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19, както и за проследяване на тяхното изпълнение.

- своевременността и адекватността на осъществените управленски решения и изпълнените мерки за подпомагане на туризма в периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.

- постигнатите резултати и ефекта от използването на мерките за подкрепа на туризма за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19.

б) адресирането на препоръки към отговорните органи за фокусиране върху наблюдението на резултатите от изпълняваните мерки (процедури/схеми за подпомагане) с цел предприемане на адекватни коригиращи действия за преодоляване на последствията за туризма от пандемията от COVID-19, както и за подобряване на ефективността на управленските решения за управление на кризи въз основа на научените уроци.

2. Обхват на одита

2.1. Одитираният период е от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.

2.2. В обхвата на одита са включени анализ и оценка на действията, предприети от Министерството на туризма за:

- идентифициране, разработване и одобряване на подходящи мерки за подпомагане на туризма;

- разработване на дизайна на мерките за целенасочено и навременно предоставяне на подпомагането;

- създадената организация за изпълнение на процедурите по одобряване на кандидатите и предоставяне на подпомагането;

- осъществения процес на наблюдение върху изпълнението на мерките за подкрепа на туризма;

- постигнатите резултати и ефекти от изпълнението на мерките в туризма за преодоляване на последиците от пандемията за туризма.

В обхвата на одита са включени администрираните от Министерство на туризма мерки за предоставяне на държавна помощ, обявени до 30.11.2021 г. и за които оценителните процедури за подбор на проектни предложения/заявления са приключени до 31.12.2021 г., както следва:

1. Мярка по чл. 25 от Закона за мерките, предоставяща възможност на туроператорите да предлагат ваучери за заплатена сума за нереализирани поради извънредното положение пътувания и въвеждане на отлагателен срок за възстановяване на плащания при отказ от приемане на ваучер.

2. Мярка за предоставяне на държавна субсидия за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм по чл. 26 от Закона за мерките, изпълнявана чрез 3 схеми:

2.1. Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1)⁵⁸, наричана в доклада накратко – *схема за държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 1*;

2.2. Схема BG-176789478-2021-02 Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките⁵⁹; наричана накратко в доклада - *схема за държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 2*;

2.3. Схема BG-176789478-2021-04 Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките (фаза 3)⁶⁰, наричана накратко в доклада - *схема за държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 3*.

3. Мярка по чл. 26а, ал. 1 от Закона за мерките за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност в размер на 4 на сто от оборота за 2019 г. без ДДС, изпълнявана чрез:

3.1. Схема BG-176789478-2021-01 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19⁶¹, наричана накратко в доклада - *схема за компенсиране на загуби*.

4. Мярка по чл. 26а, ал. 3 от Закона за мерките за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност за възстановяване на дължими суми на клиенти за неосъществени пътувания (в размер до 15 на сто от оборота за 2019 г. без ДДС), изпълнявана чрез:

4.1. Схема BG-176789478-2021-03 за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19⁶², наричана накратко в доклада *схема за възстановяване на дължимите суми на клиенти*.

5. Мярка по чл. 112 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. за предоставяне на безвъзмездни средства на предприятия, осъществяващи дейност в един от допустимите кодове по КИД 2008⁶³, които имат най-малко 30 на сто спад в оборота спрямо 2019 г., изпълнявана чрез:

5.1. Схема BG-176789478-2021-05 Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04⁶⁴, наричана накратко в доклада - *схема за засегнати от спад в оборота*.

6. Мярка за подкрепа на туроператори или туристически агенти чрез предоставяне на безвъзмездна помощ по ОПИК 2014-2020, изпълнявана чрез:

6.1. Процедура за директно предоставяне на БФП BG16RFOP002-2. 080 Подкрепа за малките и средните предприятия (МСП) от туристическия сектор за преодоляване на

⁵⁸ <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turoperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

⁵⁹ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/98c406ea-b714-47a5-b7b3-e33df40b20bf>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-startira-priem-na-zayavleniya-v-suni-po-vtorata-faza-na>

⁶⁰ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/bf148117-eeel-42db-bb67-6a5e3372f212>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turoperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

⁶¹ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/1fb363b6-0dc9-4c0f-ab05-0131abce951c>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-publikuva-nasoki-za-kandidatstvane-po-shemata-za>

⁶² <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/5e25b800-a766-4795-a44a-3fbbb43d392d>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ukazaniya-za-kandidatstvane-i-pravila-za-predostavyane-na-bezvuzmezдна-pomosht-za>

⁶³ Класификацията на икономическите дейности, КИД 2008 на Националния статистически институт

⁶⁴ КИД 2008: 55 Хотелиерство, 56 Ресторантьорство, 79 Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации, 82.3 Организиране на конгреси и търговски изложения, 86 Хуманно здравеопазване, 90 Артистична и творческа дейност, 93 Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих, 96.04 Поддържане на добро физическо състояние

<https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/49de7d10-e862-4b46-84db-c7564ced91e3>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-utvurdi-ukazaniya-i-otvori-za-kandidatstvane-shemata-za>

икономическите последствия от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на туризма (МТ).^{65,66}

6.2. Процедура BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19⁶⁷, наричана в доклада накратко – *процедурата по ОПИК 2014-2020*.

7. Мярка за подкрепа на екскурзоводи и планински водачи по ОПИК 2014-2020 чрез инициране на заетост в рамките на изпълняван от Министерството на туризма, проект BG16RFOP002-2.010-0002 „Повишаване на капацитета на малки и средни предприятия в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристическите Райони“ (Проект за екскурзоводи и планински водачи по ОПИК 2014-2020)⁶⁸.

Основен въпрос: Ефективно и прозрачно ли са използвани публичните средства за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 в туризма за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.?

Специфичен въпрос /одитен въпрос от II ниво/:	Специфични подвъпроси /одитен въпрос от III ниво/:
Първи специфичен въпрос: Създадени ли са условия за ефективно и прозрачно използване на публичните средства за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 в туризма?	Предприети ли са своевременни и адекватни действия за идентифициране, разработване и одобряване на подходящи мерки за подпомагане на туризма?
	Разработен ли е подходящ дизайн на мерките за целенасочено и навременно предоставяне на подпомагането?
Втори специфичен въпрос: Осъществено ли са подпомагане допринася ли за постигане на целите на мерките и за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19?	Ефективна ли е организацията за изпълнение на процедурите по одобрените мерки и предоставянето на подпомагането?
	Извършвано ли е ефективно наблюдение върху изпълнението на мерките за подкрепа на туризма?
	Какви са резултатите и ефектите от изпълнението на мерките в туризма за преодоляване на последиците от пандемията за туризма?

3. Одитни критерии

Критериите и показателите за оценка при извършване на одита „Ефективност на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19“ за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.“ са представени в приложение⁶⁹ към одитния доклад.

4. Методология на одита

4.1. Одитен подход

При проверка на изпълнението на дейностите за изпълнение на одитната задача са използвани резултатно-ориентирания и системно-ориентирания подход.

Резултатно-ориентираният подход е приложен за установяване доколко се постига ефект от разходвания публичен ресурс за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19 за туризма и своевременно предоставяне за помощта.

⁶⁵ Одитно доказателство № 6

⁶⁶ <https://opic.bg/public/procedure/bg16rfop002-2080-podkrepa-za-msp-ot-turisticheskiya-sektor-za-preodolyavane-na-ikonomiceskite-posledstviya-ot-covid-19-chrez-prilagane-na-skhemata-za-podpomaganie-ot-ministerstvoto-na-turizma-nt>

⁶⁷ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/kandidatsvane-po-procedura-bg16rfop002-2092-podkrepa-na-predpriyatiya>

⁶⁸ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/3-mln-leva-v-pomosht-na-ekskurzovodite-chrez-osiguryavane-na-zaetost>

<https://app.eop.bg/today/109688>;

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202147/SA_100427_004E097D-0000-C52F-969D-9FF1EAF780C2_53_1.pdf

⁶⁹ Приложение № 2 Одитни въпроси, критерии и показатели за оценка при извършване на одита

Системно-ориентираният подход е приложен за проверка на действията при разработване на дизайн на мерките, подбора и оценката на проектните предложения на кандидатстващите за подкрепа на туризма, и изплащане на помощта.

4.2. Методи за събиране и анализ на информация

4.2.1. Основните методи, използвани за събиране на данни и информация са:

- преглед и проучване на документи (нормативни, програмни, вътрешни правила, отчетни и др.), преглед на публична информация (данни от електронни страници, доклади, отчети, анализи и материали и други);
- писмено изискване на информация, данни и документи, поставяне на въпроси и провеждане на интервюта с длъжностни лица от одитираната организация, провеждане на анкетно проучване сред представители на браншови организации и потенциални кандидати по схеми и процедури за финансова подкрепа.

4.2.2. Основните методи за обработване на събраната информация са: анализ, в т.ч. дескриптивен и сравнителен анализ на данни и информация по предварително определени критерии и показатели; систематизиране и обобщаване на данни и информация.

4.2.3. За целите на одита са определени две одитни извадки, в които са включени одобрени и отхвърлени проектни предложения/заявления по процедурите/схемите, администрирани от Министерството на туризма.⁷⁰

Извадката от одобрените проектни предложения/заявления по процедурите/схемите, включва 18 случайно избрани одобрени за подпомагане бенефициенти по следните процедури/схеми: Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1)⁷¹; BG-176789478-2021-01⁷²; BG-176789478-2021-03⁷³; BG16RFOP002-2.092⁷⁴.

Одитната извадка от отхвърлени проектни предложения/заявления включва 7 случайно избрани предложения/заявления, неодобрени за финансиране, по същите процедури.

С цел повишаване нивото на увереност при анализа и оценката на законосъобразното предоставяне на безвъзмездна помощ от Министерството на туризма, в съответствие с определените условия за кандидатстване, при одита са извършвани и допълнителни проверки и тестове върху цялата съвкупност от проектни предложения/заявления по отделни критерии за оценка на съответствието и допустимостта на проектните предложения на кандидатите.

4.2.4. За целите на одита е извършено анкетно проучване за установяване на удовлетвореността на подпомогнатите лица относно своевременност и достатъчност на подпомагането за представителите от туристическия сектор.

⁷⁰ Приложение № 3 Определяне на одитна извадка за проверка действието на въведените контролни процедури при изпълняваните схеми за подкрепа на туризма за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19

⁷¹ Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 1)

⁷² Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 1)

⁷³ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 2)

⁷⁴ „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“

КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ

I. Условия за ефективно и прозрачно използване на публичните средства за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19 в туризма

1. Действия за идентифициране, разработване и одобряване на подходящи мерки за подпомагане на туризма

Предприемането на своевременни действия за въвеждане на обосновани подходящи мерки за преодоляване на негативния ефект от въвеждането на извънредното положение в страната⁷⁵ и последвалите икономически последици от кризата, както на национално ниво, така и на секторно за решаване на специфични проблеми за бизнеса, е от ключово значение за запазване на жизнеността на икономиката.

1.1 Въвеждане на мерки на национално ниво за социална подкрепа и заетост и за подпомагане на ликвидността на предприятията

Още с въвеждането на извънредното положение в страната, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., са предприети действия на правителството за въвеждане на мерки за подкрепа с публичен ресурс (национално и европейско финансиране) на засегнати предприятия от различни икономически сектори, в т.ч. на предприятия в туризма, и за самоосигуряващи се лица. Мерките са въведени освен със специалния Закон за мерките и чрез изменение и допълнение на действащи закони, като Закона за здравето, Закона за данък добавена стойност и други, като за реализирането на мерките са приети редица постановления и решения на Министерския съвет. Част от тези мерки са насочени за социална подкрепа и подпомагане за заетост чрез изплащане на помощи и компенсации на самоосигуряващи се лица и работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите в предприятията, директно засегнати от извънредното положение. Друга част от мерките са насочени за подпомагане на бизнеса чрез подкрепа на ликвидността на предприятията.

Таблица № 1

№	Мерки на национално ниво ⁷⁶ за подпомагане на заетостта и за подкрепа на ликвидността на предприятията, вкл. и на предприятията в областта на туризма, за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г. ⁷⁷	Дата на акта за приемане Закон/ ПМС/ РМС/ Комитет по наблюдение на ОПИК 2014-2020	Дата на стартиране
1	Мярка за подпомагане на заетостта 60/40	24.03.2020 г. ⁷⁸	24.03.2020 г. ⁷⁹
2	Програма за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19	14.04.2020 г. ⁸⁰	14.04.2020 г. ⁸¹

⁷⁵ Решение за обявяване на извънредно положение, обн. ДВ, бр. 22 /2020 г., <https://www.parliament.bg/bg/desision/ID/157374>

⁷⁶ В референциите под черта са посочени точните наименования на актовете, съдържащи целта за дадената мярка

⁷⁷ Изброените мерки са извън обхвата на настоящия одит предвид че същите не се администрират от Министерство на туризма и са обект на одит при извършени предходни одити от Сметната палата : одит на изпълнението „Ефективност на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19“ за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г., одитен доклад № 0300101121; одит на изпълнението „Ефективно и прозрачно използване на публичните средства за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19 – мерки за социална подкрепа и заетост“ за периода от 01.02.2020 г. до 31.03.2021 г., одитен доклад № 0300101220 https://www.bulnao.government.bg/media/documents/Covid_MTSP_12-04-22.pdf

⁷⁸ § 6 от ПЗР от Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., обн. ДВ, бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г.; Постановление № 55 на МС от 30.03.2020 г. за определяне на условията и реда за изплащане на компенсации на работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите при извънредното положение, обявено с решение на НС от 13.03.2020 г., или обявената с Решение № 325 на МС от 14 май 2020 г. извънредна епидемична обстановка на територията на РБ, изм. и доп. с ПМС № 71 от 16.04.2020г. и ПМС № 106 от 28.05.2020 г.

⁷⁹ <https://coronavirus.bg/bg/115>

⁸⁰ Решение № 257 на МС от 14.04.2020 г. за одобряване на Програма за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19 и за възлагане изпълнението ѝ на "Българска банка за развитие" АД, изм. и доп. с РМС № 910/2020 и с РМС № 194 от 5 март 2021

⁸¹ <https://coronavirus.bg/bg/246>

3	Програма за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на микро-, малки и средни предприятия, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19	07.05.2020 г. ⁸²	07.05.2020 г. ⁸³
4	„Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ – Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 (ОПИК) - процедура BG16RFOP002-2.073 - БФП за оперативен капитал	12.05.2020 г. ⁸⁴	12.05.2020 г. ⁸⁵
5	Мярка „290 лева“ - по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОПЧР) - процедура BG05M9OP001-1.104 за директно предоставяне на БФП с конкретен бенефициент Агенция по заетостта; проект BG05M9OP001-1.104-001 - Краткосрочна подкрепа за заетост в отговор на пандемията	26.06.2020 г. ⁸⁶	26.06.2020 г. ⁸⁷
6	Портфейлни гаранции с таван на загубите COVID-19 Трансформирана от м. юли 2021 г. в Програма „Възстановяване“ -подкрепа на бизнеса чрез гаранции от Фонда на фондовете ⁸⁸	24.06.2020 г. ⁸⁹	02.07.2020 г. ⁹⁰
7	Мярка „Заетост за теб“ - по ОПЧР - процедура BG05M9OP001-1.106 за директно предоставяне на БФП с конкретен бенефициент Агенция по заетостта	26.06.2020 г. ⁹¹	26.06.2020 г. ⁹²
8	„Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ - процедура BG16RFOP002-2.077, финансирана по ОПИК 2014-2020 - БФП за оперативен капитал	01.07.2020 г. ⁹³	01.07.2020 г. ⁹⁴
9	Проект „Запази ме“ ОПЧР - операция BG05M9OP001-6.003 "Запази ме"	01.07.2020 г. ⁹⁵	01.07.2020 г. ⁹⁶
10	„Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните протиепидемични мерки чрез прилагане на схема за подпомагане от НАП“ОПИК 2014-2020 - Процедура BG16RFOP002-2.094 за директно предоставяне с конкретен бенефициент НАП; Процедура BG16RFOP002-2.095 (фаза 1) BG16RFOP002-2.097-продължаване подпомагане по процедура (фаза 2) BG16RFOP002-2.101 (фаза 3)	26.11.2020 г. ⁹⁷	26.11.2020 г. ⁹⁸
11	„Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ - процедура BG16RFOP002-2.089, финансирана по ОПИК 2014-2020 - БФП за оперативен капитал	17.12. 2020 г. ⁹⁹	17.12. 2020 г. ¹⁰⁰

Източник: Министерство на туризма

Първоначално пакетът на правителството включва мерки за социална заетост и финансови инструменти за гарантиране на кредити на физически лица и предприятия. Първата мярка в пакета с икономически мерки на правителството, насочени за подкрепа на

⁸² Решение № 310 от 7 май 2020 г. за одобряване на Програма за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на микро-, малки и средни предприятия, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19 и възлагане изпълнението ѝ на „ББР“ АД, изм. и доп. с: РМС № 797 от 4 ноември 2020 г.; РМС №194 от 5 март 2021 г.

⁸³ <https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1326>

⁸⁴ Решение на КН на ОПИК от 12.05.2020 г. - https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/opic/docs/2020-05/1_Reshenie_KN.pdf

⁸⁵ <https://opic.bg/procedure/bg16rfop002-2073-podkrepa-na-mikro-i-malki-predpriyatiya-za-preodolyavane-na-ikonomicheskite-posledstviya-ot-pandemiyata-covid-19>

⁸⁶ Решение № 429 на МС от 26.06.2020 г. за определяне на условията и реда за изплащане компенсация на самоосигуряващи се лица и работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите в предприятията, директно засегнати от извънредното положение, обявено с решение на НС от 13.03.2020 г., Изм. и доп. с РМС № 982 на МС от 31.12.2020 г.; РМС № 233 от 18.03. 2021 г.

⁸⁷ <https://www.az.government.bg/pages/kratkosrochna-podkrepa-za-zaetost-covid-19/>

⁸⁸ <https://www.fmfib.bg/bg/fi/20-dalgovi-instrumenti/15-portfeylna-garantsiya-s-tavan-na-zagubite-za-preodolyavane-na-posledstviyata-ot-covid19>

⁸⁹ <https://opic.bg/opik/pismeni-protseduri-na-komiteta-za-nablyudenie-na-opik-2014-2020-g-i-opimsp-2014-2020-g;>

[https://opic.bg/public/uploads/2020/07/pismeni-protseduri-na-komiteta-za-nablyudenie-na-opik-2014-2020-g-i-opimsp-2014-2020-g-78.pdf;](https://opic.bg/public/uploads/2020/07/pismeni-protseduri-na-komiteta-za-nablyudenie-na-opik-2014-2020-g-i-opimsp-2014-2020-g-78.pdf)

⁹⁰ <https://www.fmfib.bg/bg/buyer/procedure/56>

⁹¹ <https://www.az.government.bg/pages/zaetost-za-teb/>

⁹² <https://esf.bg/procedures/zaetost-za-teb/>; <https://www.az.government.bg/pages/zaetost-za-teb/>

⁹³ Решение на КН на ОПИК от 01.07.2020 г., https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/opic/docs/2020-07/1_Decision_MC.pdf

⁹⁴ <https://opic.bg/procedure/bg16rfop002-2077-podkrepa-za-sredni-predpriyatiya-za-preodolyavane-na-ikonomicheskite-posledstviya-ot-pandemiyata-covid-19>

⁹⁵ Решение на КН на ОПИК от 01.07.2020 г. https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/opic/docs/2020-07/1_Decision_MC.pdf

⁹⁶ <https://www.az.government.bg/pages/zapazi-me/>

⁹⁷ Постановление № 325 от 26 ноември 2020 г. за определяне на условията и реда за изплащане на компенсация на работници и служители, осигурени в икономически дейности, за които са наложени от държавен орган временни ограничения за осъществяването им в периода на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка в сила от 27.11.2020 г., Обн. ДВ. бр.101 от 27 ноември 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г., изм. ДВ. бр.25 от 26 март 2021г

⁹⁸ <https://opic.bg/procedure/bg16rfop002-2094-podkrepa-chrez-oboroten-kapital-za-msp-zasegnati-ot-vremennite-protivoepidemicni-merki-chrez-prilagane-na-skhema-za-podpomagane-ot-natsionalna-agentsiya-za-prikhodite-nap>

⁹⁹ Решение на КН на ОПИК от 17.12.2020 г.,

https://www.eufunds.bg/sites/default/files/uploads/opic/docs/2020-12/1_Decision_MC_%2027%20wp_final.pdf

¹⁰⁰ <https://opic.bg/procedure/bg16rfop002-2089-podkrepa-za-malki-predpriyatiya-s-oborot-nad-500-000-lv-za-preodolyavane-na-ikonomicheskite-posledstviya-ot-pandemiyata-covid-19>

предприятията, е обявена на 12.05.2020 г. или два месеца след въвеждане на извънредното положение (BG16RFOP002-2.073¹⁰¹) и е финансирана с ресурс по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014-2020. Впоследствие е обявена и процедура за предоставяне на подкрепа с безвъзмездни средства за оборотен капитал за преодоляване на последствията от пандемията по ОПИК 2014-2020, насочена към средните предприятия¹⁰². Представителите, осъществяващи дейности в един от най-засегнатите икономически сектори – туризма, са имали възможност да кандидатстват и да получават подкрепа по посочените в таблица № 1 мерки/процедури.¹⁰³

В допълнение към предприеманите от правителството общи икономически мерки на национално ниво са предприети и мерки, специално насочени за сектор туризъм.

С приемането на измененията в Закона за мерките, в сила от 09.04.2020 г., са изпълнени насоките на Европейската комисия (ЕК), като се осигурява възможност, туроператорите, които трябва да възстановят средства за нереализирани поради COVID-19 туристически услуги, да предложат на клиентите ваучер като алтернатива на възстановяването на заплатената сума. Това е мярка, насочена и към двете страни по сделката с туристическата услуга, а според Комисията, широко достъпните и защитени ваучери осигуряват рентабилно решение за операторите да възстановяват разходите на потребителите на туристически услуги. Тази мярка е подкрепена на по-късен етап и от схема за подпомагане на операторите при възстановяване на суми на клиенти, които не са възползвали от предлаганите ваучери.

Първата конкретно насочена за туристическия сектор схема за предоставяне на БФП, стартира на 19.07.2020 г. и е обявена по силата на чл. 26 от Закона за мерките. Схемата цели осигуряване на подкрепа за туроператори, които използват въздушни превозвачи (BG-176789478-2021-04 Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм - фаза III¹⁰⁴). Впоследствие са обявени и други схеми за финансова подкрепа на оператори в туристическия сектор.

Със специална насоченост към туризма са и такива мерки, като:

- намаляване на размера на дължимото концесионно възнаграждение или на наемната цена за 2020 г. за 119 морски плажа, съответстващо на намалението на цените на плажните принадлежности¹⁰⁵ с най-малко 50 на сто спрямо максималните по договор, а на 25 морски плажа ползването им е напълно безплатно;
- удължаване срока на действие до 31.12.2020 г. на изтичащите удостоверения за категоризиране и на изтичащите удостоверения за сертифициране на туристическите обекти¹⁰⁶;
- намалена ставка на данъка върху добавената стойност (ДДС) от 20 на сто ставка на ДДС при извършването на някои видове туристически дейности от м. юни 2020 г.¹⁰⁷;

¹⁰¹ „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“, <https://opic.bg/news/uo-na-opik-obyavyava-protsedura-za-podborbg16rfop002-2073-podkrepa-na-mikro-i-malki-predpriyatiya-za-preodolyavane-na-ikonomichekite-posledstviya-ot-pandemiyata-covid-19-na-proekti-bg16rfop002-2073-p>

¹⁰² BG16RFOP002-2.077 „Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“, <https://www.eufunds.bg/bg/opic/node/4637>

¹⁰³ **Туристически дейности** са: 1. туроператорската и туристическата агентска дейност; 2. хотелиерството; 3. ресторантьорството; 4. предоставянето на тематично ориентирани допълнителни туристически услуги в областта на морския, зимен (ски), културния, кулинарния, здравния (балнео, СПА, уелнес, медицински), планинския, селския, винения, еко, конгресния, детския и младежкия, приключенския, спортния, ловния, голф и други видове туризъм; 5. предоставянето на екскурзоводски услуги, воденето на туристи в планинска и природна среда и предоставянето на услуги за спорт и обучение на туристи по снежни спортове. – чл. 3 от Закон за туризма, обн. ДВ, бр. 30 от 26.03.2013 г., посл. изм. и доп., бр. 21 от 12.03.2021 г.5.

¹⁰⁴ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/zapochva-treta-faza-na-pomoshhta-ot-35-eu-na-sedalka-za-poluchavane-na-durzhavna>.

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turooperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

¹⁰⁵ § 23-26 от Преходни и заключителни разпоредби на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, обн. ДВ, бр. 44 от 13.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г.

¹⁰⁶ § 28 от Преходни и заключителни разпоредби на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, обн. ДВ, бр. 44 от 13.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г.

¹⁰⁷ Чл.66 от Закон за данък върху добавената стойност, Обн., ДВ, бр. 63 от 4.08.2006, посл. изм., бр. 17 от 26.02.2021 г.

- предоставяне на помощ за ползване на основни туристически услуги за вътрешен туризъм на стойност 210 лв. на определени категории лица¹⁰⁸;
- финансиране от централния бюджет на шестдневни ученически туристически пътувания за ученици с цел преодоляване на последствията от COVID-19, в т.ч. липсата на активен социален живот¹⁰⁹.

С оглед балансиране между защитата на потребителите на туристически услуги и подкрепата за туристическия бизнес са идентифицирани мерки, включително конкретно насочени към туристическия сектор. Усилията целят насочване на допълващ финансов ресурс към определени доставчици на услуги в туризма, изпитващи сериозни затруднения за ликвидност и необходимост от допълнително и спешно подпомагане, както и за гарантиране правата на потребителите. Предприети са и действия за разработване на мерки, свързани с предоставяне на подкрепа под формата на държавни помощи, администрирани от Министерството на туризма, които основно са насочени за подкрепа на туроператорите и туристическите агенти.

1.2 Подготовка и въвеждане на специфични мерки за подкрепа на туризма

1.2.1. Изготвени анализи и прогнози за целите на разработване на предложения за специфични мерки за туристическия сектор

Наличието на анализи и прогнози при планиране на специфичните мерките за сектор туризъм е от съществено значение за идентифициране на проблемите и полагане на очакваните ефекти от изпълнението на мярката, за да бъде максимално ефикасно и ефективно изпълнението.

а) В началото на март 2020 г., още преди въвеждане на извънредното положение в страната, по инициатива на Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти (АБТТА)¹¹⁰ и на туристически агенции е направена онлайн анкета с над 1000 представители на хотели, туристически агенции, заведения и транспортни фирми. Изводът от анкетата е, че туризмът е един от най-засегнатите от пандемията сектори. Отчита се сериозен спад в оборотите на фирмите от началото на февруари 2020 г., като половината от анкетиранияте очакват спад между 50 и 100 на сто и прогнозираят спадовете да продължат до м. май 2020 г. Затруднения с ликвидността са посочени от 76 на сто от анкетиранияте, като около 43 на сто очакват сериозни проблеми с ликвидността.¹¹¹

б) Тези неблагоприятни ефекти от пандемията от COVID-19 се отчитат и върху хотелиерската индустрия в извършеното към 20 март 2020 г. проучване от Българския съюз по балнеология и СПА туризъм (BUBSPA), според което 20 на сто от анкетиранияте компании са съкратили между 6 на сто и 70 на сто от персонала си; 20 на сто са пуснали почти целия си персонал в неплатен отпуск, а около 50 на сто от компании – в платен отпуск с предвидено преминаване към неплатен. Всички анкетирани компании заявяват намерението си да възстановяват работата на персонала при подкрепа от държавата. По отношение на предплатените от туроператорите аванси, около 54 на сто от анкетиранияте заявяват, че имат получени аванси за възстановяване в размер до 10 000 евро; 27 на сто - в размер между 20 000 и 50 000 евро; а 11 на сто от анкетиранияте имат получени аванси за възстановяване в размер над 100 000 евро.¹¹²

в) От Министерство на туризма, в началото на м. април 2020 г., са предприети действия за набиране на информация от туроператорите във връзка с нереализираните пътувания и евентуалния размер на подлежащите на възстановяване суми на засегнатите потребители. Проведена е работна среща с участието на представители на Асоциация на българските застрахователи с оглед съдействието им за оценка на риска в сектора и е

¹⁰⁸ Чл. 27. (Нов – ДВ, бр. 55 от 2020 г., в сила от 1.07.2020 г.) от Закон за мерките и действията по време на извънредното положение обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците

¹⁰⁹ Решение № 453 на МС от 17.06.2021 г. за одобряване на Национална програма за развитие на образованието "Отново заедно" Необнародвано. Източник: <http://pris.government.bg>

¹¹⁰ Асоциация на българските туроператори и туристически агенти, http://www.abtta.com/contacts.php?lang_id=1&ldata

¹¹¹ Одитно доказателство № 7, т. 7.4

¹¹² Одитно доказателство № 7, т. 7.4

осъществена кореспонденция в тази връзка¹¹³. Осъществена е комуникация и обмен на информация с АБТТА относно статистическа информация, предоставена от асоциацията във връзка с предложения за гарантиране правата на потребителите и запазване ликвидността на туристическите предприятия.¹¹⁴ По експертна оценка на АБТТА¹¹⁵, основаваща се на извършена в периода 4-6 април 2020 г. блиц-анкета на членове на асоциацията, общият брой засегнати потребители от отменени туристически пакети за периода 13 март-31 май 2020 г. надвишава 200 000 души, а общата сума по предплатени и нереализирани туристически пакети е в размер на около 250 000 хил. лв., като очакванията са около 85 на сто от тази сума да бъде поискана за възстановяване от потребителите.¹¹⁶

г) От Министерството на туризма са предприети действия за актуализиране на рекламните дейности, залегнали в Годишната програма за национална туристическа реклама през 2020 г., така че да спомогнат за възстановяването на позициите на Република България в туристическата индустрия на национално и международно ниво по време и непосредствено след приключване на световната криза, причинена от разпространението на вируса. Кризисната програма за реклама, разработена и оповестена в края на м. април 2020 г., е временна мярка за преодоляване на една от най-големите кризи в историята на туристическата индустрия.¹¹⁷ Програмата съдържа информация за настоящата ситуация в туризма в световен мащаб и приложения, които представят данни за развитието на туризма в България за периода 2014-2019 г., но не съдържа никакви данни и оценка за влиянието на пандемията сектора в страната.¹¹⁸ В приложение към програмата са предвидени и три мерки, насочени за подпомагане на туристически сектор в условията на пандемията, като предоставяне на ваучери за късен летен сезон 2020 за стимулиране на вътрешния туризъм; предоставяне на безплатни чадъри и шезлонги от концесионерите на морските плажове, насърчаване на авиопревозвачи, в т. ч. Low cost и чартърни компании за насърчаване на входящия туризъм.¹¹⁹ Посочените мерки не са обвързани с отговорности и срокове за изпълнение, и не са остойностени.¹²⁰

д) Въпреки че в изпълнение на изискването на Закона за туризма за набиране на информация за аналитични и прогнозни цели в туризма¹²¹, от Министерството по туризма се събират и обработват данни от различни източници (Единната система за туристическа информация, от НСИ, от летища за чартърни полети) по отношение на посещения на туристи, в т.ч. реализирани нощувки в места за настаняване по отделни курорти и общини и други, самостоятелен анализ/доклад, в който да е направена първоначална оценка на негативните ефекти от пандемията върху предприятията и лицата, извършващи различни туристически дейности, респективно да е идентифицирана необходимост от целенасочена подкрепа с финансов ресурс за оцеляване на бизнеса в условията на пандемията COVID 19, не е изготвен.¹²² Статистически данни за туристопотока са събирани и обобщавани в министерството и през одитирания период под формата на месечни и тримесечни анализи

¹¹³ Одитно доказателство № 7

¹¹⁴ Одитно доказателство № 7

¹¹⁵ Одитно доказателство № 55

http://www.abtta.com/files/pages/A24_ANTCRISIS_CREDITS_22.pdf;

http://www.abtta.com/files/pages/A27-SRESHTA_B.B._LIKVIDNOST_22.pdf;

http://www.abtta.com/c_list.php?lang_id=1&page_id=22&curr_node=22&ldata=

¹¹⁶ Одитно доказателство № 7

¹¹⁷ Одитно доказателство № 7

¹¹⁸ Кризисна програма за реклама за 2020 г. - раздел I. Настояща ситуация

https://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/documents/2020-05/krizisna_programa_za_reklama_mt_2020.pdf

¹¹⁹ Одитно доказателство № 7

¹²⁰ Кризисна програма за реклама за 2020 г.

¹²¹ Закон за туризма – чл. 6 „Министърът на туризма провежда държавната политика в областта на туризма, като: т. 11. набира, обработва и анализира статистически данни за развитието на търсенето и предлагането в държави - основни пазари за националния туристически продукт“; чл. 170, ал. 1 „Министърът на туризма или оправомощено от него длъжностно лице изисква оперативна статистическа информация за аналитични и прогнозни цели в туризма от лицата регистрирани за извършване на туристически дейности, от лицата, упражняващи дейност в категоризирани туристически обекти, от държавните и общинските органи и туристическите сдружения, която те са длъжни да предоставят“; чл. 170, ал. 3 „Министерството на вътрешните работи предоставя ежемесечно на Министерството на туризма гранична статистика за влизанията на чуждестранни граждани в РБ и за пътуванията на български граждани с цел туризъм в чужбина“.

¹²² Одитно доказателство № 4; Одитно доказателство № 5; Одитно доказателство № 6; Одитно доказателство № 7; Одитно доказателство № 13

и прогнози¹²³, в т.ч. и анализ на зимен сезон 2020/ 2021; прогноза летен сезон 2021; сравнителен анализ между летните сезони за 2020 г. и 2021 г.¹²⁴ Всички данни в тях показват значителен спад в туристопотока, респективно в реализираните ношувки и ползването на различни туристически услуги. Тази информация с идентифицираните проблеми, породени от кризата, не е използвана за мотивиране и инициране на предложения от страна на министерството, в т.ч. спешни мерки, поради спиране/ограничаване на дейността заради наложени здравни мерки, както и мерки, способстващи постепенното възстановяване на туристическия отрасъл, включително за набелязаните мерки в кризисната програма.¹²⁵

е) Ситуационен анализ за туризма в световен и европейски мащаб, както и по отношение на съседните пазари и вътрешния пазар е представен през м. ноември 2020 г. в Кризисната програма за реклама за 2021 г.¹²⁶, след като вече са стартирани редица икономически мерки, както и законодателно са въведени специално насочените към туризма мерки за подпомагане. В програмата е включен и изготвен от Института по философия и социология при Българска академия на науките доклад „Предизвикателства пред туризма в България в контекста на глобалната пандемия от COVID-19”.

В анализ на министерството по сключен между Министерство на туризма и УНСС през м. ноември 2020 г. договор с предмет „Разработване на анализ на икономическите ефекти от COVID-19 с фокус върху туризма за нуждите на държавната администрация“, е представено икономическото развитие и ефектите от кризата, както в международен план, така и в националната икономика, като са разгледани основните инициативи и предложения на Европейския парламент и Европейската комисия. Фокус в анализа е поставен върху рамката за държавна помощ в ЕС, която задава естествените ограничения на възможните мерки, като са разгледани мерки за подкрепа на туризма в страните от ЕС. Въз основа на анализа са формулирани предложения за мерки за запазване и рестартиране на туризма, както и за подготовката му за извършване на „двойния преход— към дигитализация и „зелена икономика— чрез иновации и нови инвестиции“.¹²⁷

ж) Съгласно одобрената през 2018 г. Актуализирана национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в РБ 2014-2030¹²⁸ с План за действие към нея за периода 2017-2020 г., за подготовката на новия план за периода 2021-2025 г. е необходимо изготвянето на междинна оценка на стратегията, която да изведе новите мерки и дейности в плана. През периода 2020-2021 г. от Министерството на туризма не е възложено изготвянето на междинна оценка, като към м. март 2022 г. са стартирани дейности по изготвяне на техническо задание за възлагане на обществена поръчка. Изготвен е краткосрочен план за действие за периода м. юли-декември 2021 г., одобрен с докладна записка от м. ноември 2021 г.¹²⁹, като в плана има заложена мярка „Финансово подпомагане на сектор туризъм за възстановяване от последиците от COVID-19“.

Предвид бързото развитие на кризата с пандемията от COVID-19, довело до временното преустановяване, а впоследствие до ограничаване на движението на хора, включително затварянето на граници, Министерството на туризма изпълнява първите мерки за подкрепа в сектора въз основа на данните от различни източници, без да има достатъчно време за разработването на цялостен/обобщен анализ, в който да е направена първоначална оценка на негативните ефекти от пандемията върху предприятията и лицата, извършващи различни туристически дейности, да са планирани, оценени и приоритизирани мерки за целенасочена подкрепа с финансов ресурс.

¹²³ Одитно доказателство № 1, т. 1.4

¹²⁴ Одитно доказателство № 1, т. 1.5

¹²⁵ Одитно доказателство № 7

¹²⁶ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/strategicheski-dokumenti/godishnata-programa-za-nacionalna-turisticheska-reklama-za-2021-g>

¹²⁷ Одитно доказателство № 2, т. 2.1

¹²⁸ <https://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?Id=902>

¹²⁹ Одитно доказателство № 7

Предприетите действия в края на 2020 г. от Министерството на туризма по възлагане на анализи на експерти от научните среди, осигуряват възможност за идентифициране на мерки и действия за запазване, рестартиране и възстановяване на туризма.

1.2.2. Въвеждане на специфични мерки за подкрепа на туризма

Предприемането на бързи и адекватни действия за осигуряването на подходящи и целенасочени механизми за подкрепа на предприятията, опериращи в един от най-засегнатите от пандемията сектори в икономиката, е основополагащо. Мерките в туризма следва да подпомагат бизнеса в туристическия сектор за запазване и възстановяване на туристическите пътувания, както и за осигуряване на защита за правата на потребителите на туристически услуги.

1.2.2.1. Ваучери за туристически пътувания и отлагателен срок за възстановяване сумите на потребителите

От Народното събрание, на 13 март 2020 г., е изпратено писмо до министър-председателя, заместник министър-председателите и всички министри за представяне в спешен порядък на предложения за законодателни промени в изпълнение на решението за обявяване на извънредно положение.¹³⁰ В тази връзка, от Министерството на туризма, на 16.03.2020 г., са представени на Министерство на правосъдието седем предложения за допълнения в Закона за туризма. Едно от предложенията предвижда прекратяване действието на разпоредбите в Закона за туризма¹³¹, регламентиращи възстановяване в 14-дневен срок от туроператора на всички направени от пътуващия плащания при прекратяване на договор за туристически пакет¹³², съгласно заложените в Директивата за пакетните туристически пътувания¹³³ изисквания. Останалите предложения на Министерството на туризма за допълнения в Закона за туризма се отнасят до: удължаване срока на изтичащите удостоверения за категоризация и сертификация на туристически обекти; спиране на сроковете за произнасяне в производства по предоставяне на административни услуги по закона; преустановяване на проверките на място, свързани с категоризация и сертификация на туристически обекти; преустановяване провеждането на изпити за правоспособност за екскурзоводи и планински водачи; възможност за провеждане на неприсъствени заседания на предвидените по закона експертни комисии.¹³⁴ Министерството на туризма внася предложение за промяна в Закона за мерките, с което се добавя чл. 25, в сила от 09.04.2020 г., съгласно който, ако туроператорът трябва да възстанови сума за отказано пътуване, може да предложи на пътуващия ваучер за заплатената сума. Ако липсва друго споразумение за туристически пакет–заместител, между туроператора и пътуващия, туроператорът трябва да възстанови не по-късно от *един месец*, считано от датата на отмяната на извънредното положение, всички плащания, които е получил от пътуващия или от негово име.

Регламентираният в Закона за туризма 14-дневен срок произтича от срока, заложен в Директивата за пакетните туристически пътувания¹³⁵, съгласно която, пътуващите имат право да получат пълно възстановяване на всички плащания за пакетно пътуване отложено поради „непредотвратими и извънредни обстоятелства“ без необосновано забавяне.¹³⁶ В условията на пандемията продължава да е в сила установеното на европейско ниво право на пътуващите да получат пълно възстановяване на всички плащания за пакетно пътуване

¹³⁰ Одитно доказателство № 6, т. 6.1

¹³¹ Чл. 88, ал. 6 и чл. 89, ал. 8 от Закона за туризма, обн. ДВ, бр.30/2013, посл. изм. и доп., бр. 21 от 12.03.2021 г.

¹³² Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1

¹³³ Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета – чл.12, параграф 4

¹³⁴ Одитно доказателство № 1, т. 3 и Одитно доказателство № 7

¹³⁵ Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета – чл.12, параграф 4

¹³⁶ Одитно доказателство № 6, т. 6.1

в 14-дневен срок от прекратяването на договора, за което още в началото на пандемията (на 19 март 2020 г.) е изразено становище от Главна дирекция „Правосъдие и потребители“ към ЕК¹³⁷. В становището се посочва, че предвид затрудненията в ликвидността на туроператорите поради липсата на резервации, съчетано с искания за възстановяване на суми, е възможно организаторите на пътувания да предлагат на пътуващия ваучери за бъдещи туристически пакети като алтернатива за възстановяването на суми, като изрично се подчертава, че тази възможност не лишава пътниците от правото да им бъдат възстановени пари. В тази връзка от Министерство на туризма и Комисията за защита на потребителите са изготвени съвместно и публикувани на 24.03.2020 г. указания и препоръки по отношение на сключени договори за туристически пакети, чието изпълнение е невъзможно при извънредното положение¹³⁸. В указанията и препоръките се посочва възможността туроператорът да предложи издаването на ваучер на стойност равна на сумата, която пътуващите са внесли за вътрешен, входящ или изходящ туризъм, като задължително условие е ваучерът да бъде приет изрично от пътуващия вместо възстановяване на сумите по прекратения договор за туристически пакет. За тази възможност се акцентира и в официалното писмо на еврокомисарят с ресор „Правосъдие и защита на потребителите“ от 27 март 2020 г., адресирано до всички държави членки. В писмото се обръща внимание, че всички мерки, предприемани от отделните държави във връзка с безпрецедентния натиск върху пътуванията и туризма следва да отчитат правата на потребителите, осигурени с действащите европейски правила. С мерките следва да се търси правилния баланс, така че да се защитят правата на потребителите и да се осигури подкрепа за пътническия и туристическия бизнес официално писмо¹³⁹.

В рамките на едномесечния срок за възстановяване на средствата на потребителите на туристически услуги в случаите на отказ от получаване на ваучер, регламентиран със Закона за мерките, от Министерство на туризма не са изготвени предложения за мерки за финансова подкрепа на туроператорите с оглед подпомагане на ликвидността им. В резултат на това, в края на м. април 2020 г., до заместник-председателя на Народното събрание (НС) е изпратено писмо от АБТТА¹⁴⁰ за промяна на срока за възстановяване на плащанията на клиенти с мотив, че поради липсата на предприети реални мерки за повишаване на ликвидността на туроператори и туристически агенти, въведеният 1-месечен срок е недостатъчен и следва да бъде увеличен на 12-месечен.¹⁴¹ По предложение на народни представители¹⁴² е прието изменение в чл. 25 от Закона за мерките за удължаване на срока, влизащо в сила от 14 май 2020 г.¹⁴³ С допълнения на закона, в сила от 11.08.2020 г., в чл. 25 на Закона за мерките е посочено, че на възстановяване подлежат плащания на клиенти за отменени туристически пътувания в периода до 31.12.2020 г.¹⁴⁴

От ЕК е установено, че по време на пандемията от COVID-19 много държави членки са приели национални правила, позволяващи на организаторите на пакетни пътувания да издават задължителни ваучери вместо възстановяване на парични средства за отменени пътувания, или да отлагат възстановяването далеч след предвидения по Директивата 14-дневния период, както е посочено в пакетното пътуване. Тези национални правила нарушават разпоредбите на Директивата за пакетните пътувания тази директива на ЕС и отслабват правата на потребителите. В тази връзка от Комисията са изпратени до няколко държави, включително и до Република България мотивирани становища/ официални уведомителни писма за коригиране на законодателствата и отстраняване на нарушенията. При непредприемане на действия за коригиране на несъответствията в националното

¹³⁷ Одитно доказателство № 6, т. 6.1

¹³⁸ Одитно доказателство № 1

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/covid-19/ukazaniya-i-preporuki-kum-turooperatori-ot-ministerstvo-na-turizma-i-komisiya-za->

¹³⁹ Одитно доказателство № 1, т. 1.3; Одитно доказателство № 7, т. 7.4

¹⁴⁰ Одитно доказателство № 55, т. 55.4

¹⁴¹ Закона за мерките – редакция от 1.05.2020 г., обн. ДВ, бр.44 от 2020

¹⁴² Одитно доказателство № 44, т. 44.3

¹⁴³ Закона за мерките – редакция от 1.05.2020 г., обн. ДВ, бр.44 от 2020

¹⁴⁴ Второ изменение на чл. 25 от Закон за мерките, в сила от 11.08.2020 г.

законодателство, Комисията посочва, че може да реши да премине към следващите етапи от производството за нарушение – мотивирано становище или до Съда на ЕС.¹⁴⁵

От Министерство на туризма са предприети своевременни действия, като е направено мотивирано предложение за осигуряването на възможност на туроператорите да предлагат на потребителите ваучери за заплатени от тях и нереализирани поради пандемията туристически пакети, както и за отлагане на срока за възстановяване на дължими към клиентите суми. Удължаването на срока за възстановяване на суми по нереализирани туристически пакети, в резултат на извършените от Народното събрание законодателни промени, противоречи на заложените в Директивата за пакетните пътувания срокове, което създава предпоставки за предприемане на наказателна процедура от страна на Европейската комисия спрямо Република България и е причина в края на м. октомври 2020 г. Комисията да изпрати писмо с искане, в срок от два месеца да се предприемат действия за привеждане в съответствие на националното със европейското законодателство.

1.2.2.2. Мярка за стимулиране на входящия туризъм

С оглед стимулиране на входящия туризъм, през м. май 2020 г. е приета мярка за предоставяне на държавна субсидия, в размер на 35 евро за всяка заета седалка от максималния пътнически капацитет на самолета, за полети с не по-малко от 100 места, изпълнен от български въздушен превозвач. Мярката е въведена на основание приетата по предложение на народни представители норма по чл. 26 в Закона за мерките^{146, 147}. Като мотиви за приемането ѝ е посочено, че: такъв инструмент, вече се използва в съседни туристически дестинации, които са конкурентни на българския туризъм, за привличане на чуждестранни туристи; мярката е насочена към българския чартърен авиопревоз, но има и мултиплициращ ефект за различните засегнати браншове в туризма - ресторантьори, хотелиери.

На основание чл. 26 от Закона за мерките, от Министерство на туризма е разработена схема за държавна помощ¹⁴⁸, за която на 16.06.2020 г. е изпратено писмо до ЕК за предварително съгласуване, като от Комисията са изказани съображения за възможна дискриминационност на мярката, предвид заложеното в нормата изискване, подпомагането да е свързано с използването само на български авиопревозвачи.¹⁴⁹

В резултат на доводите на Комисията, в началото на м. юли 2020 г., схемата е изменена (втора фаза)¹⁵⁰, като в чл. 26 от Закона за мерките отпада изискването въздушните превозвачи да бъдат само български, а е определено, че ще се подпомагат превозвачи, с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България.¹⁵¹

На 16 септември 2021 г., отново е извършена промяна в регламентацията на мярката по предложение на народни представители, като измененията са направени при обсъждане на законопроекта за изменение на Закона за държавния бюджет за 2021 г. и с тях се дава възможност отново за подкрепа само на български превозвачи.^{152, 153} При осъществена комуникация с ЕК в периода 23.09.–26.10.2021 г. отново е потвърдена позиция на Комисията от м. юни 2020 г., че изискването по схемата да се подпомагат само български въздушни превозвачи е дискриминиращо.¹⁵⁴

¹⁴⁵ Package travel rights: Commission sends reasoned opinions to CROATIA, LITHUANIA and SLOVAKIA and a letter of formal notice to BULGARIA. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_20_1687

¹⁴⁶ Чл. 25 от Закона за мерките, в сила от 14.05.2020 г.

¹⁴⁷ Одитно доказателство № 26

¹⁴⁸ Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1)

¹⁴⁹ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2; Одитно доказателство № 9, т. 9.3; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2

¹⁵⁰ Схема BG-176789478-2021-02 Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките;

¹⁵¹ Закон за мерките – редакция от 07.07.2020 г., ДВ, бр.60 от 2020 г.

¹⁵² Одитно доказателство № 6, т. 6.3.2

¹⁵³ Одитно доказателство № 6, т. 6.3.2

¹⁵⁴ Одитно доказателство № 9, т. 9.3

Държавната помощ е одобрена от ЕК след промяна и възстановяване на разпоредбата на чл. 26, ал. 1 от Закона за мерките, с което повторно отпада изискването да се подпомагат само български превозвачи и е стартирана *трета фаза*¹⁵⁵ на схемата за държавна помощ.^{156,157} След промяната в нормата¹⁵⁸ и одобряване с решение на ЕК, изпълнението на схемата е възобновено.¹⁵⁹

Схемата за стимулиране на входящия туризъм е иницирана от народни представители, като текстът в Закона за мерките е изменен неколккратно във връзка с европейските изисквания, за предоставяне на държавна помощ. Измененията са поради недостатъчно ефективна комуникация между отговорните органи на законодателната и изпълнителна власт, довели до въвеждане на дискриминационни условия в Закона за мерките във връзка с подпомагането на туроператорите, използващи въздушни превозвачи до България. В резултат схемата за подпомагане е стирана и възобновявана неколккратно, което е довело до забавяне на усвояването на средствата по нея.

1.2.2.3. Мярка за подкрепа на туроператори чрез предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020

Във връзка с дадената на европейско ниво възможност за гъвкава реакция от страна на държавите членки за идентифициране на възможните договорени и неизползвани ресурси по отделните оперативни програми с оглед насочване към мерки за подпомагане на сектори, по-сериозно засегнати от кризата от COVID-19, на национално ниво, от Управляващите органи (УО) на оперативните програми са предприети действия за обсъждане на предложения, подготовка и стартиране на мерки за подкрепа в туризма. От Министерството на туризма не са изпратени писма до УО на оперативни програми с предложения за заделяне на ресурс по програмите, конкретно насочен за подпомагане на туристическия сектор.¹⁶⁰

В писмо на браншови организации на туроператорите до Министерство на финансите (МФ), с копие до министър председателя на Република България, министър на туризма и министър на икономиката, са изразени притесненията на туроператорите, че „...седем месеца не срещат нужното разбиране от администрацията за необходимостта от държавна подкрепа за туроператорския сектор...“, че „... се игнорира опасността от кризата в туроператорския сегмент...“ и че „не са предприети реални мерки за подпомагане на сектора“.¹⁶¹ В писмото се подчертава, че на проведената в началото на м. август 2020 г. среща на министър-председателя, министъра на икономиката и министъра на туризма с представители от туроператорския сектор е анонсирана сума от 10 000 хил. лв., като първа стъпка по пътя на финансово подпомагане на туроператорския сектор, като помощта ще се осигури по ОПИК 2014-2020.¹⁶²

Мярката се реализира чрез процедура за директно предоставяне на БФП¹⁶³ на Министерството на туризма и схема за предоставяне на БФП на крайните получатели чрез процедура за конкурентен подбор¹⁶⁴ и е иницирана от УО на ОПИК 2014-2020, като част от мерките за целево за подпомагане на отделни сектори с по-сериозни последици за

¹⁵⁵ Схема BG-176789478-2021-04 Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките (фаза 3)

¹⁵⁶ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1

¹⁵⁷ Възстановена е разпоредбата на чл. 26, ал. 1 от закона преди промяната от последното допълнение в ДВ, бр.77 от 2021 г. в сила от 16.09.2021 г. изискването да се подпомагат само български превозвачи

¹⁵⁸ Закон за мерките – редакция от 18.02.2022 г. – чл. 26- (Нов – ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 60 от 2020 г., доп., бр. 77 от 2021 г., в сила от 16.09.2021 г., изм., бр. 14 от 2022 г., в сила от 16.09.2021 г.)

¹⁵⁹ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/startira-podavaneto-na-zayavleniya-za-durzhavna-pomosht-ot-35-evro-na-sedalka-za>

¹⁶⁰ Одитно доказателство № 7

¹⁶¹ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2; т. 6.2.3

¹⁶² Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2; т. 6.2.3

¹⁶³ Процедура BG16RFOP002-2. 080 Подкрепа за МСП от туристическия сектор за преодоляване на икономическите последици от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на туризма (МТ)

¹⁶⁴ Схема BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19

работещите в тях предприятия, в резултат от пандемията.¹⁶⁵ Фокусът на процедурата е насочен към туроператорите и туристическите агенти, които предлагат туристически пакети, включващи ползването на основни туристически услуги за входящ и изходящ туризъм на територията на Република България. В обосновката по процедурата се посочва, че тези икономически субекти чрез реализация на продадените пакетни туристически услуги мултиплицират в най-висока степен ефекта от потреблението на стоки и услуги в туристическата дестинация. Към обосновката е приложен и анализ по данни на НСИ за разпространението на социално-икономическите последици от пандемията и отражението ѝ върху предприятията в туризма. Съгласно данни на НСИ, за периода м. януари–май 2020 г. спадът на туристически посещения на чужденци в България спрямо същия период през 2019 г. е с 52,9 на сто. Най-съществено намаление се отчита при посещенията с цел почивка и ваканция, където спадът е с 57,1 на сто, а те формират 48,7 на сто от всички туристически посещения. В допълнение, за същия отчетен период приходите от входящ туризъм бележат спадът спрямо същия период през 2019 г. с 34,4 на сто, а планираните полети са намалели с 42 на сто.¹⁶⁶ Хронологичните действия, предприети от отговорните органи за подготовка, одобряване и обявяване на процедурата са представени в таблица № 2:

Таблица № 2

Действия, предприети от отговорните органи за подготовка, одобряване и обявяване на процедурата	Отговорни органи	Дата
Внасяне на предложение в КН на ОПИК 2014-2020 за одобряване на Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за МСП от туристическия сектор за преодоляване на икономическите последици от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на туризма“ ¹⁶⁷	УО на ОПИК 2014-2020	11.08.2020
Одобряване на методологията и критериите за подбор на операцията с писмена процедура за неprisъствено вземане на решение на КН	КН на ОПИК 2014-2020 и ОПИМСП 2014-2020	11.08.2020 - 31.08.2020
Одобряване на Министерство на туризма за конкретен бенефициент по ОПИК ¹⁶⁸	КН на ОПИК 2014-2020 и ОПИМСП 2014-2020	Решение от 01.09.2020
Утвърден пакет документи за провеждане на процедура чрез директно предоставяне BG16RFOP002-2. 080 ^{169,170} , в т.ч. покана за представяне на проектно предложение	УО на ОПИК 2014-2020	15.09.2020
Подаден формуляр от Министерство на туризма за кандидатстване пред УО в качеството на конкретен бенефициент ¹⁷¹	Министерство на туризма	17.09.2020
Публикуване на официалната страница на Министерство на туризма на пакета с документи за БФП за туроператори и туристически агенции ¹⁷²	Министерство на туризма	18.09.2020
Подписване на административен договор ¹⁷³ за предоставяне на бенефициента – БФП в размер до 10 000 хил. лв. за изпълнение на проект BG16RFOP002-2.080-0003	Ръководител на УО на ОПИК и Министерство на туризма	02.10.2020
Публикуване на актуализирана версия на пакета документи по процедурата за подбор на проекти ¹⁷⁴	Министерство на туризма	09.10.2020
Обявяване на процедурата с краен срок за подаване на проектни предложения 20.10.2020 г.	Министерство на туризма	13.10.2020

Източник: информация от Министерство на туризма и интернет страница на ОПИК 2014-2020

От представените данни е видно, че:

¹⁶⁵ Одитно доказателство № 13

¹⁶⁶ Одитно доказателство № 1, т. 1.3

¹⁶⁷ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.1

¹⁶⁸ Одитно доказателство № 1, т. 1.3

¹⁶⁹ <https://opik.bg/public/uploads/2020/09/pismeni-protseduri-na-komiteta-za-nablyudenie-na-opik-2014-2020-g-i-opimsp-2014-2020-g-83.pdf>

¹⁷⁰ Одитно доказателство № 6, т. 6.1

¹⁷¹ <https://opik.bg/public/procedure/bg16rfop002-2080-podkrepa-za-msp-ot-turisticheskiya-sektor-za-preodolyavane-na-ikonomiceskite-posledstviya-ot-covid-19-chrez-prilagane-na-skema-za-podpomagane-ot-ministerstvoto-na-turizma-nt>

¹⁷² Одитно доказателство № 13, т. 13.1.1; Одитно доказателство № 1, т. 1.3

¹⁷³ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-publikuva-za-zapoznavane-paketa-dokumenti-za>

¹⁷⁴ Одитно доказателство № 13, 13.1.1

¹⁷⁴ “Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19”, <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-publikuva-aktualizirana-versiya-na-paketa-dokumenti-za>

- предложението за одобряване на мярката от Комитета по наблюдение (КН) на ОПИК 2014-2020 е внесено 5 месеца, след обявяване от НС на извънредното положение в страната;

- процедурата за директно предоставяне на БФП по ОПИК 2014-2020 е обявена само месец след одобряване на мярката от КН, а схемата за разпределяне на БФП към крайните получатели е обявена 10 дни след сключване на административния договор за предоставяне на БФП (АДПБФП) между УО на ОПИК 2014-2020 и Министерството на туризма.^{175,176}

Административният договор между Управляващия орган и Министерството на туризма е подписан само два месеца след одобряване на процедурата на заседание на Комитета по наблюдение на ОПИК 2014-2020, но седем месеца след въвеждане на извънредното положение в страната. Причините за това са, че първите мерки за подкрепа с безвъзмездна финансова помощ от фондовете на Европейския съюз са насочени към всички засегнати от пандемията физически и юридически лица, а доколкото Министерството на туризма не управлява средства от фондовете на Европейския съюз, насочва усилията си към разработването на мерки за подпомагане в сектора, финансирани основно с национален ресурс.

1.2.2.4. Държавна помощ за подкрепа за компенсиране на загуби на туроператори и туристически агенти и за възстановяване на дължими суми на клиенти

По повод писмо от сдружения, представители на туроператорите и туристическите агенти в страната за разглеждане на механизмите за подкрепа на туристическия сектор, след многократни медийни изяви и реакция на браншовите организации по отношение на пасивността на Министерството на туризма при разработването на мерки за финансова подкрепа на операторите в сектора, в началото на октомври 2020 г. от министерството е иницирано провеждане на спешна работна среща с Министерство на финансите (МФ)¹⁷⁷. От МФ е изразена готовност за разглеждане по реда на Закона за държавните помощи (ЗДП) на всяко предложение за нова мярка, като във връзка с посочените от браншовите организации предложения и за подпомагане на Министерството на туризма при разработването на мерки са дадени някои разяснения по отношение на държавните помощи.¹⁷⁸ С писмо, Министерство на туризма отправя до МФ предложение за държавна помощ за туроператори и туристически агенти, оформена съгласно ЗДП в размер на 130 000 хил. лв., като прогнозният размер е оценен въз основа на проведено от министерството анкетно проучване в периода 4-12 ноември 2020 г. и извършен анализ с обобщени данни.¹⁷⁹ Като причини за недостатъчните инициращи действия от министерството се посочва липсата на достатъчен капацитет и трудности за администриране на мерките.

През м. декември 2020 г. се приема нов чл. 26а в Закона за мерките¹⁸⁰, съгласно който държавата предоставя на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, безвъзмездни средства в размер на 4 на сто от оборота им без ДДС през 2019 г., които приоритетно да се използват за компенсиране на загуби, произтичащи от отказали се от ваучери клиенти, както и от удържани от доставчиците на услуги суми. Предложението е направено от народен представител при работата по законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителен процесуален кодекс (ДОПК)¹⁸¹, като мотивите към предложението не са налични в публикуваната на страницата на Народното събрание информация. Мярката за финансово подпомагане се въвежда 9 месеца след обявяване на извънредното положение в страната, въпреки че още в началото на пандемията от

¹⁷⁵ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.1

¹⁷⁶ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-publikuva-aktualizirana-veisiya-na-paketa-dokumenti-za>

¹⁷⁷ Одитно доказателство № 6, т. 6.1

¹⁷⁸ Одитно доказателство № 7

¹⁷⁹ Одитно доказателство № 7

¹⁸⁰ Закона за мерките – редакция от 7.12.2020 г., обн. ДВ, бр.105 от 2020 г.

¹⁸¹ Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 4, т. 4.1

Министерството на туризма е идентифициран риск от недостиг на ликвидни средства за туроператорите и туристическите агенти.

По предложение на народен представител¹⁸² със Закона за изменение и допълнение на Закона за пътищата¹⁸³ се създават нови алинеи към чл. 26а (ал. 3, ал. 4 и ал. 5) от Закона за мерките¹⁸⁴, като се регламентира, държавата да предоставя на лица, извършващи туроператорска дейност, безвъзмездни средства в размер до 15 на сто от оборота им без ДДС през 2019 г., но не повече от дължимата сума по туристическите пакети за неосъществени пътувания. Безвъзмездните средства следва да се използват единствено за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания поради възникналата епидемия от COVID-19 в периода от 01.03.2020 г. до 31.12. 2020 г.. Подкрепата чрез схема за държавна помощ на туроператорите и туристическите агенти с безвъзмездни средства е свързана единствено с възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания, и е въведена едва през м. март 2021 г.

Предвид значителните средства за възстановяване от туроператорите и туристическите агенти към клиенти във връзка с авансово заплатените нереализирани пътувания и липсата на подходяща финансова подкрепа за осигуряване на ликвидност, в условията на продължаваща пандемията от COVID-19, се създават предпоставки за нарушаване на правото на избор от страна на клиентите дали да получат обратно заплатените суми или да се възползват от възможността за заместването им с ваучер. Предприемането на действия от страна на Министерството на туризма за предоставяне на финансова подкрепа за ликвидност на туроператорите и туристическите агенти става 9 месеца след въвеждане на извънредното положение в страната и 7 месеца след дадените от Европейската комисия препоръки за създаване на атрактивни, надеждни и гъвкави схеми за ваучери, с които държавите членки да стимулират потребителите на нереализирани туристически услуги за компенсирането им с ваучер вместо възстановяване на средствата.

1.2.2.5. Мярка за подкрепа на екскурзоводи и планински водачи по ОПИК 2014-2020 чрез инициране на заетост

С Решение на КН на ОПИК 2014-2020 г. от 01.12.2020 г. се дава възможност на Министерството на туризма да осигури финансиране на екскурзоводите и планинските водачи със сума в размер на 3 000 хил. лв. в рамките на проект „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристически Райони“.¹⁸⁵ Проектът се изпълнява по процедура за директно предоставяне на БФП BG16RFOP002-2.010 „Предоставяне на институционална подкрепа на Министерство на туризма за дейности, свързани с повишаване капацитета на МСП в областта на туризма“, финансирана по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, по която министерството е конкретен бенефициент.¹⁸⁶

Подкрепата цели подпомагане на екскурзоводи и планински водачи, за заетост чрез професионалните им организации. Дейностите предвиждат предоставяне на услуги, свързани с иновативно рекламиране чрез онлайн презентации и турове, извършено от професионални екскурзоводи и планински водачи, като вид дигитална трансформация на традиционните подходи за осъществяване на маркетинг, което да насърчи вътрешния туризъм и подпомогне конкурентоспособността на МСП в дългосрочен план.

На 09 февруари 2021 г., министерството обявява обществена поръчка за избор на изпълнители по проекта, въз основа на която са определени три сдружения на екскурзоводи и едно сдружение на планински водачи, договорите с които са сключени на 27.07.2021 г.¹⁸⁷

¹⁸² Одитно доказателство № 4, т. 4.1

¹⁸³ § 33 на преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на Закона за пътищата

¹⁸⁴ Закон за мерките – редакция от 19.03.2021 г., обн. ДВ, бр.23 от 2021 г.

¹⁸⁵ Одитно доказателство № 1

¹⁸⁶ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/obshta-informaciya-za-proekt-bg16rfop002-2010-0002-povishavane-na>

¹⁸⁷ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/dnes-byaha-sklyucheni-dogovori-s-izbranite-izpulniteli-po-4-te-obosobeni-pozicii-po->
<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/proekti/proekt-bg16rfop002-2010-0002-povishavane-na-kapaciteta-na-msp-v-sektor-turizum>

По данни от ИСУН 2020, до 30.06.2022 г. по проект „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристически Райони“ няма реално изплатени средства, в резултат на което не може да се твърди, че е осигурена своевременна финансова подкрепа за екскурзоводите и планинските водачи.¹⁸⁸ При въвеждането на мярката 60/40 в началото на пандемията повечето екскурзоводи и планински водачи вече са без работа или на свободна практика (самоосигуряващи се лица), поради което са недопустими за подпомагане.^{189,190}

Въпреки няколкократно опити от страна на професионалните организации на екскурзоводите, планинските водачи и други лица, предлагащи допълнителни туристически услуги, удостоверили правото си да извършват съответния вид дейност, с предложения до Министерство на туризма за конкретни мерки и действия, с които да бъдат подпомогнати с безвъзмездна помощ (с ваучери за храна или друг вид помощ), до края на 2021 г. мерки, по които тези групи да са определени като допустими бенефициенти, не са стартирани.^{191,192}

Предвидените 4 000 хил. лв. в актуализирания бюджет на Министерството на туризма за 2021 г., за подкрепа на екскурзоводите, са върнати в държавния бюджет.¹⁹³ По данни на министерството, причината е, че на условията за кандидатстване, гласувани от Народното събрание със ЗДБРБ за 2021 г., могат да отговорят само около 100 самоосигуряващи се лица, въпреки че регистрираните до края на 2021 г. екскурзоводи и планински водачи, като лица, упражняващи свободна професия в страната, са над 1300.^{194, 195}

Възможност за подпомагане на екскурзоводите и планинските водачи на практика се осигурява едва в началото на 2022 г. с промяната от Министерският съвет на Постановление № 405 на Министерския съвет от 2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на средствата по схема за предоставяне на безвъзмездни средства за подпомагане на туристическия сектор за компенсиране на загуби, възникнали пряко и/или косвено от ограниченията в дейността на предприятията поради въведените противоепидемични мерки¹⁹⁶, относно въведената схема с бюджет 30 000 хил. лв., но само за тези от тях, които са организирали дейността си като предприятия и я развиват по код 79.90 и 93.19, съгласно КИД-2008.¹⁹⁷

Като причина за забавянето на своевременното стартиране на мерки за целенасочено подпомагане на екскурзоводите и планинските водачи, от Министерството на туризма се посочва съществуващата възможност за упражняващите свободни професии, в т.ч. екскурзоводи и планински водачи, да се възползват от безлихвени заеми в размер на 4500 лв. по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в помощ на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19, изпълнявана от Българската банка за развитие.^{198,199}

До края на одитирания период не е осигурено финансово подпомагане под формата на безвъзмездни средства за екскурзоводите, планинските водачи и други лица, предлагащи допълнителни туристически услуги, въпреки целево предвидения ресурс в Закона за

Изпълнители: 1. Сдружение „Асоциация на екскурзоводите в България“; 2. Сдружение „Съюз на екскурзоводите в България“; 3. Сдружение „Югоизточен съюз на екскурзоводите „Ваня Райкова““; 4. Сдружение „Планини и хора“ – Асоциация на планинските водачи в България“; Заповед № Т-РД-27-152/09.07.2021 г. на министъра на туризма – ИСУН 2020

¹⁸⁸ Одитно доказателство № 58

¹⁸⁹ Одитно доказателство № 1, т. 1.3

¹⁹⁰ Одитно доказателство № 27

¹⁹¹ Одитно доказателство № 1, т. 1.6

¹⁹² <https://bgtourism.bg/0406205921-pismo-ekskurzovodi/>; Годишна програма за национална туристическа реклама за 2021 г., стр. 282, https://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/documents/2020-12/godishna_programa_za_nacionalna_turisticheska_reklama_2021.pdf

¹⁹³ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ekip-na-ministerstvoto-na-turizma-obsudi-s-organizaciite-na-ekskurzovodite>

¹⁹⁴ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/intervyuta/ministur-prodanov-za-nastanyavaneto-na-grazhdani-na-ukrayna-u-nas-i>
¹⁹⁵ <https://ntr.tourism.government.bg/Web/Certificates.nsf/guides.xsp>

¹⁹⁶ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ekip-na-ministerstvoto-na-turizma-obsudi-s-organizaciite-na-ekskurzovodite>

¹⁹⁷ обн. ДВ. бр.100 от 2021 г.

¹⁹⁸ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerski-suvet-prie-postanovleniya-za-opredelyane-na-reda-i-usloviyata-za>

¹⁹⁹ <https://coronavirus.bg/bg/246>

¹⁹⁹ https://www.parliament.bg/bg/topical_nature/ID/33989

държавния бюджет на Република България за 2021 г. по бюджета на Министерството на туризма, което остава без подкрепа част от лицата, предоставящи допълнителни туристически услуги.

1.2.2.6. Мерки за подпомагане на бизнеса в областта на туризма, разработени въз основа на заложените средства в държавния бюджет за 2021 г.

По предложение на народни представители²⁰⁰, през м. септември 2021 г., са направени изменения в Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2021 г., като в закона са заложените средства в размер до 70 000 хил. лв. за подпомагане на бизнеса в областта на туризма²⁰¹.

С чл. 112 от ЗДБРБ за 2021 г. е регламентирана мярка за предоставяне на безвъзмездни средства в общ размер до 30 000 хил. лв. на предприятия със спад на оборота през 2020 г. с 30 на сто в сравнение с оборота през 2019 г., като предприятията следва да упражняват дейност по посочените в закона кодове²⁰², а средствата се предоставят при условия, критерии и ред, определени от Министерския съвет по предложение на министъра на туризма и след получаване на положително решение от ЕК за съвместимост на помощта с вътрешния пазар.²⁰³ За прилагането на мярката е прието ПМС № 393 от 22 ноември 2021 г.²⁰⁴

Във връзка със заложените в ЗДБРБ за 2021 г. средства за туризма са разработени още две мерки през 2021 г., които не са стартирани в периода 01.02.2020–31.12.2021 г., а именно:

- мярка за компенсирание на загуби, възникнали пряко и/или косвено от ограниченията в дейността на предприятията поради въведените противоепидемични мерки на предприятията, упражняващи дейност по определени кодове по КИД-2008 за: "Хотелиерство; "Ресторантьорство"; "Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации"; "Организиране на конгреси и търговски изложения"; "Други дейности по хуманно здравеопазване"; "Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих"; "Поддържане на добро физическо състояние", като с ПМС № 405 от 25.11.2021 г. се определя бюджет от 30 000 хил. лв. за предоставяне на безвъзмездни средства²⁰⁵;

- мярка за предоставяне на безвъзмездни средства в общ размер до 6 000 хил. лв., които се използват единствено за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19, приета с ПМС № 427 от 9.12.2021 г.²⁰⁶

Предприетите от Министерството на туризма в първите 6 месеца след настъпване на пандемията действия са свързани с въвеждане на мерки за: подготовка на хотелиерите и ресторантьорите за спазване на указанията на Министерството на

²⁰⁰ Одитно доказателство № 10

²⁰¹ Чл. 1, ал. 5 (Нова – ДВ, бр. 77 от 2021 г., в сила от 16.09.2021 г.) точка 9, буква в) от Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г., обн., ДВ, бр. 104 от 8.12.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., изм. и доп., бр. 77 от 16.09.2021 г., в сила от 16.09.2021 г.

²⁰² Чл. 112 (Нов – ДВ, бр. 77 от 2021 г., в сила от 16.09.2021 г.) ал. 1 Държавата предоставя на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04, които са засегнати от спад на оборота през 2020 г. с най-малко 30 на сто в сравнение с оборота през 2019 г. безвъзмездни средства в общ размер до 30 000,0 хил. лв. от Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г., обн., ДВ, бр. 104 от 8.12.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., изм. и доп., бр. 77 от 16.09.2021 г., в сила от 16.09.2021 г.

²⁰³ Чл. 113. (Нов – ДВ, бр. 77 от 2021 г., в сила от 16.09.2021 г.) ал. 1 Средствата по чл. 112 се предоставят при условия, критерии и ред, определени от Министерския съвет по предложение на министъра на туризма. Безвъзмездните средства се получават при спазване на правилата за държавни помощи. ал. 2 Средствата се изплащат след получаването на положително решение от Европейската комисия за съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на чл. 107, параграф 3, буква "б" от ДФЕС.

²⁰⁴ Чл. 1 от Постановление № 393 на МС от 22 ноември 2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на средствата, които се предоставят на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) на националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04, Обн., ДВ, бр. 99 от 26.11.2021 г., в сила от 26.11.2021 г.

²⁰⁵ Постановление № 405 на МС от 25.11.2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на средствата по схема за предоставяне на безвъзмездни средства за подпомагане на туристическия сектор за компенсирание на загуби, възникнали пряко и/или косвено от ограниченията в дейността на предприятията поради въведените противоепидемични мерки, Обн., ДВ, бр. 100 от 30.11.2021 г., в сила от 30.11.2021 г.

²⁰⁶ Постановление № 427 на МС от 9.12.2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на средствата по схема за предоставяне на безвъзмездни средства на туроператорите за възстановяване на средства от клиенти по нереализирани пътувания вследствие на COVID-19, Обн., ДВ, бр. 104 от 12.12.2021 г., в сила от 12.12.2021 г., изм., бр. 3 от 11.01.2022 г., в сила от 31.12.2021 г.

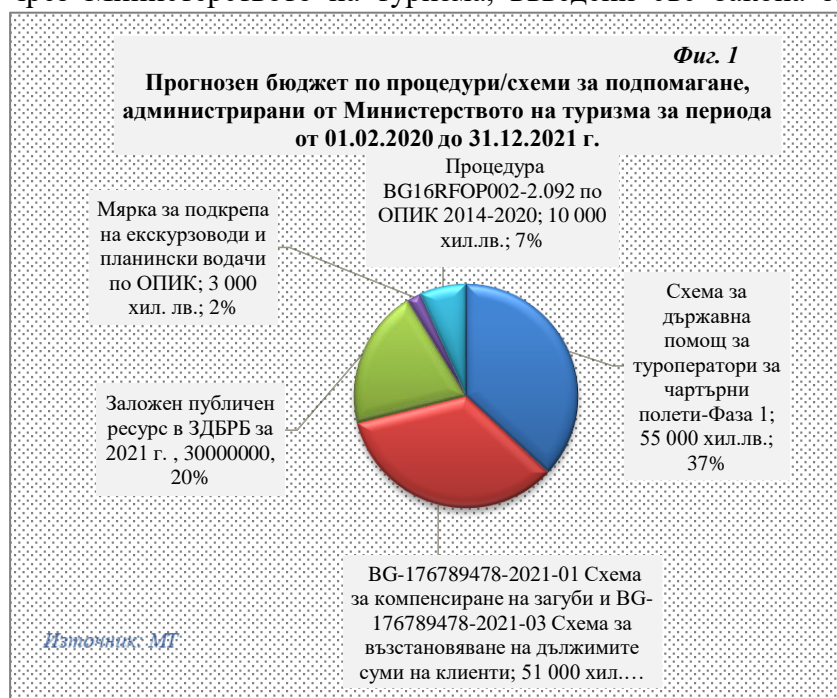
здравеопазването в условията на пандемията относно безопасност и сигурност на персонала и гостите; въвеждане на ваучери за пътуващите в случаите на отпадане на резервации и невъзможност за пътувания; подпомагане на концесионерите през 2020 г. за осигуряване ползването на безплатни чадъри от посетителите на морските плажове. Предприемането на действия за безвъзмездно финансово подпомагане на отделните браншове в туризма през този период не е отчетено за необходимо.

Като недостатъчна се оценява инициативността на Министерството на туризма за идентифициране и въвеждане на мерки за финансова подкрепа на операторите в туристическия сектор в резултат от пропуските за навременно анализиране на ситуацията и ефекта от въздействието на пандемията върху сектора и липсата на достатъчен капацитет при администрирането на средства за подпомагане под формата на държавни помощи, вкл. на средства от фондовете на Европейския съюз.

1.3 Размер и източници на публичен финансов ресурс за безвъзмездно подпомагане на туристическия бизнес чрез Министерството на туризма

Своевременното идентифициране и определяне на финансови ресурси за изпълнението на мерки за подкрепа на туризма в условията на извънредна ситуация е индикатор за предприети адекватни действия от отговорните институции.

Тъй като мерките за предоставяне на БФП на туроператори и туристически агенти чрез Министерството на туризма, въведени със Закона за мерките, са инициирани от

народни представители, в мотивите, с които са предложени промените, не са налични данни за очаквания размер на публичния ресурс, който се предвижда за тяхното изпълнение.²⁰⁷ Индикативен размер на финансовия ресурс за безвъзмездно подпомагане е определен от Министерство на туризма в процеса на разработване на параметрите на конкретните схеми за оказването на държавна помощ с оглед нотифицирането им пред ЕК.²⁰⁸

За въведените със ЗДБРБ за 2021 г. мерки, по инициатива на народни представители е определен размер на финансовия ресурс, но не са налични данните, мотивиращи този размер по отделните видове мерки.

Размерът на прогнозния бюджет по процедурите/схемите за подпомагане на сектора, администрирани от Министерството на туризма до края на 2021 г. независимо от източника на финансиране, е 149 000 хил. лв., което представлява всички първоначално обявени процедури/схеми за държавна помощ, изпълнявани от Министерството на туризма, които са насочени към подпомагане на туроператорите и туристическите агенти.

1.3.1. Прогнозен размер и източници на публичен финансов ресурс за изпълнение на схемата по чл. 26 от Закона за мерките - за предоставянето на субсидия на туроператори за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм

²⁰⁷ Одитно доказателство № 26

²⁰⁸ Одитно доказателство № 1; Одитно доказателство № 7

Законовата регламентация предвижда субсидия да се предоставя две години след отмяната на извънредното положение и в тази връзка от Министерството на туризма първоначално е планирано мярката да се изпълни на две фази, като впоследствие е разработена и трета фаза.

а) За фаза 1 на схемата, отнасяща се до полети осъществени в периода 14.05.-31.12.2020 г., е предвиден бюджет в размер на 55 000 хил. лв., определен въз основа на изготвена от Министерство на туризма прогноза, според която в периода м. май–декември 2020 г. се очаква броят на пристигащите в страната чуждестранни туристи с чартъри да бъде около 795 хил. души²⁰⁹. Този бюджет е посочен и в изготвеното до ЕК уведомление за схемата за държавна помощ, като при процедирането на уведомлението чрез МФ е пояснено, че бюджетът е индикативен и не обвързва Министерството на туризма/българската страна с разходването на този ресурс. Фактическият разход по схемата и фискалните ѝ ефекти да бъдат договорени по-късно, но да не надвишават одобрените от ЕК параметри. Също така е пояснено, че средствата, необходими за финансиране на схемата през фаза 1 ще бъдат осигурени по бюджета на Министерството на туризма, като допълнителни разходи за съответната година на основание чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси.²¹⁰

б) За фаза 2 на схемата, отнасяща се за полети през периода 01.01.2021–14.05.2021 г., е предвиден бюджет в размер на 20 000 хил. лв., който е определен от Министерство на туризма на база прогнозен брой очаквани организирани туристически посещения на чуждестранни туристи през периода 1 януари–31 май 2021 г. - очаквани около 300 000 души, като размерът на този индикативен бюджет е посочен в Насоките за кандидатстване по схемата²¹¹. За изпълнението на фаза 2 не е изпратено отделно самостоятелно уведомление до ЕК, като същата се изпълнява в рамките на одобрената от ЕК схема за държавна помощ по фаза 1, за която допълнително е одобрено удължаване срокът на прилагането ѝ, респективно индикативният бюджет от 20 000 хил. лв. по фаза 2 е в рамките на вече одобрената схема с общ бюджет от 55 000 хил. лв.

в) Фаза 3 за изпълнение на схемата, отново не е изпратено отделно самостоятелно уведомление до ЕК, а същата е заявена за изпълнение в рамките на първоначално одобрената от ЕК схема за държавна помощ по фаза 1, с удължаване на срока на нейното действие чрез групова нотификация до ЕК²¹². Действащата схема за държавни помощи се отнася за пътуващи с полети до страната, извършени в периода 01 юни – 30 ноември 2021 г., като не е налице изменение, свързано с размера на бюджета по първоначално одобрената схема, и бюджета за фаза 3 по схемата е в рамките на първоначално определения бюджет от 55 000 хил. лв.²¹³ Прогнозният бюджет през фаза 3 на схемата е в размер на 40 000 хил. лв. и е определен от Министерството на туризма на база прогнозен брой очаквани организирани туристически посещения на чуждестранни туристи през периода м. юни–декември 2021 г. - очаквани около 600 000 души. Прогнозният бюджет за изпълнението на фаза 3 на схемата е в по-висок размер, тъй като прогнозираният бюджет за изпълнение на предходните две фази по схемата не е усвоен²¹⁴

1.3.2. Прогнозен размер и източници на публичен финансов ресурс за изпълнение на схемите по чл. 26а, ал. 1 и по чл. 26а, ал. 3 от Закона за мерките

Индикативният размер на финансовия ресурс за безвъзмездно подпомагане по схемите по чл. 26а, ал. 1 и по чл. 26а, ал. 3 от Закона за мерките, посочен от Министерство на туризма в уведомлението до ЕК възлиза на 51 000 хил. лв. и е определен въз основа на получена и анализирана от НАП информация от НАП за размера на реализираните през 2019 г. обороти на туроператорите и туристическите агенти.²¹⁵ При процедиране на

²⁰⁹ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1

²¹⁰ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2

²¹¹ Одитно доказателство № 8, т. 8.5; Одитно доказателство № 32

²¹² Одитно доказателство № 9, т. 9.1

²¹³ Одитно доказателство № 9, т. 9.1

²¹⁴ Одитно доказателство № 9, т. 9.2; Одитно доказателство № 33

²¹⁵ Одитно доказателство № 4, т. 4.6

уведомлението през МФ, от Министерство на туризма е пояснено, че така определеният бюджет е индикативен и не обвързва Министерството на туризма с разходването на този ресурс, като фактическият разход по схемата и фискалните ѝ ефекти ще бъдат договорени на по-късен етап в рамките на одобреното от ЕК финансиране. Посочва се и, че средствата, необходими за финансиране на схемата ще се осигурят по бюджета на Министерството на туризма като допълнителни разходи за съответната година, на основание чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси, периодично на база фактически разходи.²¹⁶

Схемата за държавна помощ на туроператорите по регламентираната в чл. 26а, ал. 1 от Закона за мерките е одобрена от ЕК на 18.12.2020 г.²¹⁷ и още в същия ден са одобрени с ПМС № 380 от 18 декември 2020 г. допълнителни разходи по бюджета на Министерството на туризма за 2020 г. в размер на 51 000 хил. лв.²¹⁸

Във връзка с направените през м. март 2021 г. допълнения в чл. 26а от Закона за мерките, от Министерство на туризма е разработена нова схема за държавна помощ, одобрена от ЕК, като бюджетът по тази схема е в размер на 16 492 хил. лв. и е формиран от неусвоените средства по първоначално одобрената от ЕК схема с прогнозен бюджет от 51 000 хил. лв..²¹⁹

1.3.3. Заложен публичен ресурс в ЗДБРБ за 2021 г. за мерки за подкрепа на туризма

С направените през м. септември 2021 г. изменения в ЗДБРБ за 2021 г., за подпомагане на бизнеса в областта на туризма са заложили средства в размер до 70 000 хил. лв., в т.ч.^{220, 221}:

- 60 000 хил. лв. за подпомагане на туристическия сектор с безвъзмездни средства;
- 6 000 хил. лв. помощ, насочена към туроператорите за възстановяване средствата от клиенти по нереализирани пътувания вследствие на COVID-19 и
- 4 000 хил. лв. еднократна помощ за екскурзоводите.

Във връзка с определените средства за подпомагане на туристическия сектор с безвъзмездни средства в размер на 60 000 лв. са разработени 2 схеми за държавна помощ, едната от които е включена в обхвата на одита, тъй като за нея оценителният процес е приключен до края на 2021 г. Тази схема е на основание чл. 112 от ЗДБРБ за 2021 г., одобрена е с решение на ЕК от 08.11. 2021 г. и е с бюджет в размер до 30 000 хил. лв.²²² С ПМС № 396 от 24.11.2021 г.²²³ г. са одобрени допълнителни разходи по бюджета на Министерството на туризма за 2021 г. в размер на утвърдения от ЕК бюджет по схемата за изплащане на държавна помощ на предприятия, упражняващи дейност в един от определени кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) на НСИ²²⁴, които са засегнати от спад на оборота през 2020 г. с най-малко 30 на сто в сравнение с оборота през 2019 г.

Прогнозираните средства за туроператорите за възстановяване средствата от клиенти по нереализирани пътувания вследствие на COVID-19 и за подпомагане на екскурзоводите, определени по бюджета на Министерството на туризма за 2021 г. общо в размер на 10 000 хил. лв. не са усвоени, тъй като мерките не са реализирани до края на бюджетната година.

²¹⁶ Одитно доказателство № 4, т. 4.6

²¹⁷ С (2020) 9511 final от 18.12.2020 за схема за държавна помощ SA 59990 (2020/N) – Bulgaria

²¹⁸ Постановление № 380 на МС от 18.12.2020 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на туризма за 2020 г., Обн., ДВ, бр. 108 от 22.12.2020 г., в сила от 16.12.2020 г.

²¹⁹ Одитно доказателство № 5, т. 5.3

²²⁰ Чл. 1. (5) (Нова – ДВ, бр. 77 от 2021 г., в сила от 16.09.2021 г.), точка 9, буква в) от Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г., обн., ДВ, бр. 104 от 8.12.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., изм. и доп., бр. 77 от 16.09.2021 г., в сила от 16.09.2021 г.

²²¹ Одитно доказателство № 10

²²² Чл. 1 от Постановление № 393 на МС от 22 ноември 2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на средствата, които се предоставят на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по класификацията на икономическите дейности (кид-2008) на националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04, Обн., ДВ, бр. 99 от 26.11.2021 г., в сила от 26.11.2021 г.

²²³ Постановление № 396 на МС от 24.11.2021 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на туризма за 2021 г., обн., ДВ, бр. 100 от 30.11.2021 г., в сила от 30.11.2021 г.

²²⁴ КИД-2008 – 55 Хотелньорство, 56 Ресторантьорство, 79 Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации, 82.3 Организиране на конгреси и търговски изложения, 86 Хуманно здравеопазване, 90 Артистична и творческа дейност, 93 Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих, 96.04 Поддържане на добро физическо състояние

1.3.4. Прогнозиран финансов ресурс за изпълнение на специфични секторни мерки в туризма, финансирани със средства по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020

а) Финансовият ресурс на процедурата за подпомагане ликвидността на предприятията, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, реализирана чрез ОПИК 2014-2020²²⁵, в размер от 10 000 хил. лв., е определен от УО на ОПИК 2014-2020, като липсва оценка на потребностите, изготвена от Министерство на туризма.²²⁶

б) Няма данни за начина на определяне на прогнозираната подкрепа за финансиране на екскурзоводите и планинските водачи в размер на 3 000 хил. лв., предвидена в рамките на проект „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организацията за Управление на Туристически Райони“, изпълняван от Министерството на туризма.²²⁷

*Общият прогнозен финансов ресурс за изпълнение на въведените през периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г. мерки за подпомагане, специално насочени към туризма, независимо от източника на финансиране, възлиза на 149 000 хил. лв. Този бюджет не е съобразен изцяло с потребностите, които значително го надхвърлят, доколкото по данни на Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти, само размерът на подлежащите на възстановяване от туроператорите средства за нереализирани пътувания възлиза на около 250 000 хил. лв.*²²⁸

1.4 Съгласуване на помощта с Министерство на финансите и одобряване от Комисията

Законът за мерките²²⁹ регламентира изпълнението на мерките със специална насоченост към туризма да се осъществява от Министерство на туризма,²³⁰ а с измененията в ЗДБРБ за 2021 г., от м. септември същата година, министерството следва да предоставя безвъзмездни средства на предприятия от туристическия сектор, упражняващи дейност в изрично посочени кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт.^{231,232} Предвид възложените със закона отговорности, министъра на туризма е администратор на държавни помощи по смисъла на чл.9 от ЗДП²³³.

Съгласно ЗДП, администраторът на помощ разработва съдържанието, параметрите и механизмите за предоставяне и контрол на всяка нова държавна помощ, която възнамерява да предостави²³⁴, като в правилника за прилагане на закона е посочена минималната изискуема информация, необходима за оформяне на мерките²³⁵.

²²⁵ BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID

²²⁶ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.1 и 13.1.2

²²⁷ Одитно доказателство № 1, т. 1.3

²²⁸ Одитно доказателство № 7, т. 7.3 и 7.4

²²⁹ Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (загл. доп. – ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.), обн., ДВ, бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г., посл. доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г. в сила от 16.09.2021 г.

²³⁰ Чл. 26 и чл. 26а от Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците

²³¹ Закон за държавния бюджет на Република България за 2021 г., обн. ДВ, бр.104/2020, изм. и доп. бр.77 от 16.09.2021 г., в сила от 16.09.2021 г. - Чл. 112. (Нов – ДВ, бр. 77 от 2021 г., в сила от 16.09.2021 г.) (1) Държавата предоставя на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04, които са засегнати от спад на оборота през 2020 г. с най-малко 30 на сто в сравнение с оборота през 2019 г. безвъзмездни средства в общ размер до 30 000,0 хил. лв.

²³² КИД 2008: 55: Хотелиерство; 56: Ресторантьорство; 79: Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации; 82.3.: Организиране на конгреси и търговски изложения; 86 :Хуманно здравеопазване; 90:Артистична и творческа дейност; 93:Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих; 96.04:поддържане на добро физическо състояние

²³³ Чл. 9, ал. 1, Закон за държавните помощи, обн. ДВ, бр. 85 от 24.10.2017 г. „Администратор на помощ е лице, което предоставя или управлява, включително разработва държавна помощ или минимална помощ“

²³⁴ Чл. 13, ал. 1, Закон за държавните помощи

²³⁵ Чл. 2, ал. 1 „При определяне на целите и разработване на съдържанието, параметрите и механизмите за предоставяне и контрол на помощите по чл. 13, ал. 1 от закона администраторите на помощ оформят планираните мерки така, че да съдържат най-малко информация за: 1. правното основание на мярката; 2. описание на целите на мярката и обосновка за избора на режим по държавните помощи или минималните помощи; 3. условията за кандидатстване, предоставяне и изпълнение по съответната мярка; 4. допустимите и недопустимите дейности, разходи, получатели и партньори; 5. начина и информационните източници, чрез които се контролира наличието и изпълнението на условията, имащи отношение към държавните помощи/минималните помощи; 6. акта, с който се предоставя

Администраторът на помощ е длъжен да изготви необходимите документи по прилагането на мярка за помощ в съответствие с изискванията на приложимия към помощта акт на Европейския съюз, предвид че държавните помощи, вкл. всяко намерение за предоставяне на нова държавна помощ или за изменение на съществуваща държавна помощ, подлежат на уведомяване пред Европейската комисия, освен ако такова уведомяване не се изисква по силата на акт на Европейския съюз или по закона²³⁶. Уведомлението се изготвя и представя пред Европейската комисия от администратора на помощ чрез министъра на финансите²³⁷.

Във връзка с предвидените по Закона за мерките и по ЗДБРБ за 2021 г. мерки за държавна подкрепа със специална насоченост към туризма, от министерство на туризма са разработени съответни схеми за държавна помощ и са изготвени Уведомления до Европейската комисия за тях, като на основание чл.22, ал. 3 от ЗДП, цялата документация по разработените схеми е представена на МФ.²³⁸

Мерките за предоставянето на държавна помощ са разработени по приетата от ЕК Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19²³⁹ (изменяна неколккратно²⁴⁰) и по-специално раздел „3.1. Помощ с ограничен размер“, в който са определени всички условия, които следва да бъдат изпълнени, за да счита Комисията държавната помощ за съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС.²⁴¹

Уведомленията до ЕК за предвидени държавни помощи се изготвят в унифициран за всички държави членки формат, като във връзка с приетата Временната рамка от ЕК е изготвен специален формуляр, прилаган в допълнение към стандартния.²⁴²

В процеса по разработването на схемите за държавни помощи при условията на Временната рамка и изготвянето на уведомленията за тях до ЕК, от Министерството на туризма е осъществена комуникация със службите на Комисията, като уведомленията съдържат изискуемата от ЕК информация, включваща:

- описание на мярката, в т.ч. – естество и форма на помощта; правно основание и администратор на помощта; цел на мярката; бюджет и продължителност на мярката; географски обхват; бенефициенти по мярката;
- потвърждения на българските власти, отнасящи се до прилагане на европейските правила в областта на държавните помощи, в т.ч. относно натрупване (кумулиране) на помощта;
- потвърждение на българските власти, че ще спазват задълженията за мониторинг и докладване, определени в раздел 4 от Временната рамка.²⁴³

От ЕК е извършена оценка на всяка от схемите за държавна помощ, посочени в отделните уведомления, като за всички представени предложения Комисията счита, че съответна схема е необходима, подходяща и пропорционална за отстраняване на сериозни смущения в икономиката на държава-членка съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, тъй като те отговарят на всички съответни условия на временната рамка и същите са одобрени с решения²⁴⁴ на Комисията. Решенията са публично оповестени на интернет страницата на Комисията.²⁴⁵

помощта; 7. размера на помощта в стойностно и процентно изражение; 8. източника на финансиране.“ - *Правилник за прилагане на Закона за държавните помощи*, обн. ДВ, бр.72 от 31.08.2018 г.

²³⁶ Чл. 17 и чл. 21, Закон за държавните помощи

²³⁷ Чл. 22, ал. 1, Закон за държавните помощи

²³⁸ Одитно доказателство № 6

²³⁹ Съобщение на Комисията С(2020) 1863 final от 19 март 2020 г. Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемиологичен взрив от COVID-19, публ., ОJ C 0911 of 20.3.2020, p.1.

²⁴⁰ 6 изменения на Временната рамка- С (2020) 2215 final от 3 април 2020 г., публ. ОJ C 1121, 4.4.2020, p. 1-9; С (2020) 3156 final от 8 май 2020 г., публ. ОJ C 164, 13.5.2020, p. 3-15; С (2020) 4509 final от 29 юни 2020 г., публ. ОJ C 218 of 2 July 2020, p.3-8; С (2020) 7127 final от 13 октомври 2020 г., публ. ОJ C 340 I, 13.10.2020, p.1; С (2021)564 final от 28 януари 2021 г., публ. ОJ C 34, 1.2.2021, p. 6.; С (2021) 8442 от 18 ноември 2021

²⁴¹ Одитно доказателство № 6, т. 6.1

²⁴² Notification template for the Temporary framework for state aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak - https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/coronavirus_en

²⁴³ Одитно доказателство № 5, т. 5.1

²⁴⁴ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 5, т. 5.3

²⁴⁵ <https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>;

Във връзка с изменения на Временната рамка за мерки за държавна помощ, отнасящи се до удължаване срока на действието на определените в нея мерки²⁴⁶, а така също и до увеличаване на максимално допустимия размер на общата помощ за предприятието²⁴⁷ са извършени две изменения (през месеците декември 2020 г. и юни 2021 г.) на една от действащите схеми за помощ, одобрени от Комисията (вж. табл. 1), като за измененията са изпратени чрез МФ съответните уведомления до ЕК и измененията са одобрени.

Обобщена информация за разработените от Министерство на туризма и представени на ЕК схеми за държавна помощ през периода 01.02.2020 г. – 31.12.2021 г. е представена в следната таблица:

Таблица № 3

Изпратени електронни уведомления до ЕК за предвидени мерки за държавна помощ в областта на туризма в отговор на пандемията от COVID-19			Решения на ЕК
Дата на уведомяване № и предмет на нотификацията	Правно основание	Кратко описание на предвидената схема за подпомагане	
16.07.2020	SA.58050 (2020/N)- България COVID-19: Държавна помощ за туроператори Изменена със:	Чл. 26 от Закон за мерките (редакция от 07.07.2020 г.) ²⁴⁸	С(2020) 5207 final 24.7.2020 ²⁵⁰
9.12.2020	SA.60082 (2020/N) - Bulgaria COVID-19 Amendment of various aid schemes in accordance with the fourth amendment of the Temporary Framework		С(2020) 9473 final 18.12.2020 ²⁵¹
16.06.2021	SA.63497 (2021/N) –Bulgaria COVID- 19- Second Block notification of the amendments to the Bulgarian approved measures under the Temp.Framework		С(2021) 5266 final 19.7.2021 ²⁵²
9.12.2020	SA.59990 (2020/N)-Bulgaria COVID-19: State aid scheme for tour operators and travel agents	Чл. 26а от Закона за мерките (редакция от 07.12.2020 г.) ²⁵³	С(2020) 9511 final 18.12.2020 ²⁵⁵

²⁴⁶ Четвърто изменение на Временната рамка - Съобщение на Комисията от 13 октомври 2020 г., С (2020)7127 (ОВ С 340 I, 13.10.2020 г., стр. 1)- срокът по точка 22 буква г) се удължава от 31 декември 2020 г. на 30 юни 2021 г.

²⁴⁷ Пето изменение на Временната рамка - С(2021)564 final от 28 януари 2021 г., публ. ОJ С 34, 1.2.2021, р. 6 - Определеният по точка 22 буква а) размер на помощта за предприятието се увеличава от 800 000 EUR на 1 800 хил. EUR

²⁴⁸ ДВ, бр. 60 от 2020 г.

²⁴⁹ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2

²⁵⁰ https://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/documents/2020-08/c_2020_5207_1_en_act_part1_v1.pdf

²⁵¹ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/20215/290338_2240931_76_2.pdf

²⁵² https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202129/294995_2298042_29_2.pdf

²⁵³ ДВ, бр. 105 от 2020 г.

²⁵⁵ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/20212/290355_2230743_65_2.pdf

			<i>Бенефициенти</i> – туроператори и туристически агенти <i>Срок на мярката</i> – 31.12.2021 г. ²⁵⁴	
29.04.2021 11.05.2021 (доп. информация)	SA.62887 (2021/N)-Bulgaria COVID-19: State aid scheme for tour operators	Чл. 26а, ал. 3 от Закона за мерките (редакция от 19.03.2021 г.) ²⁵⁶	<i>Помощ под формата на директен грант</i> <i>Цел</i> осигуряването на частична подкрепа на туроператорите за възстановяване на дължими суми към клиенти <i>Бюджет на схемата</i> – 16 491 712 лв., като гранта не може да надхвърля 15% от оборота за 2019 г., а прагът за общата държавна помощ за предприятие/група е 1 800 хил. евро. <i>Бенефициенти</i> – туроператори, регистрирани в НТР, които имат дължими суми към клиенти за неосъществени пътувания в периода 01.03.-31.12.2020 г., <i>Срок на мярката</i> – 31.12.2021 г. ²⁵⁷	C(2021) 3859 final 25.5.2021
22.10.2021	SA.10042 (2021/N)-Bulgaria COVID-19: Aid to the tourism sector	Чл. 112 и чл. 113 от ЗДБРБ за 2021 г. (редакция 16.09.2021 г.) ²⁵⁸	<i>Помощ под формата на директен грант</i> <i>Цел</i> – за осигуряване на ликвидност на предприятията от туристически сектор за преодоляване на негативните икономически последици в резултат от COVID-19 <i>Бюджет на схемата</i> – 30 000 хил. лв., ще се разпределя пропорционално на база брой кандидати и оборот за 2019 г. на всеки кандидат, като прагът за общата държавна помощ за предприятие/група е 1 800 хил. евро <i>Бенефициенти</i> предприятия от туристически сектор с посочени кодове на дейност и които имат най-малко 30% с пад в оборота през 2020 г. спрямо 2019 г. <i>Срок на мярката</i> – 31.12.2021 г. ²⁵⁹	C(2021) 8136 final 8.11.2021

Източник: информация от Министерство на туризма

За изпълнение на законово вменените отговорности на министъра на туризма като администратор на държавна помощ, от министерството са разработени съответни схеми за държавна помощ, при съобразяване с условията на Временната рамка за мерки за държавна помощ и са изготвени уведомления до ЕК, като същите са процедурирани чрез Министерството на финансите съгласно действащата нормативна рамка и по уведомленията са получени положителни решения от ЕК.

1.5 Координация и съгласуване на мерките, изпълнявани от други органи, включващи и подкрепа за предприятия в туризма²⁶⁰

Включването на представители от всички заинтересовани страни в процеса по подготовка и разработване на мерки за подпомагане на операторите в туризма гарантира по-широко отразяване на техните мнения и интереси и осигурява прозрачност за по-добро разбиране и подкрепа относно взетите решения, а координирането и съгласуването на мерките, изпълнявани от Министерството на туризма с други органи, отговорни за управлението и изпълнението на мерки за подкрепа, включващи предприятия от туристическия сектор, осигуряват допълнителен синергичен ефект от тяхното изпълнение.

1.5.1. Национален съвет по туризъм

В съответствие със Закона за туризъм²⁶¹ е създаден консултативен орган към министъра на туризма - Национален съвет по туризъм (НСТ) за осъществяване на сътрудничеството и координацията в областта на туризма. В състава на съвета освен представители на държавата, се включват и представители на: туристически сдружения, на националните курорти, на сдружения на въздушни, сухопътни и водни превозвачи, на национално представените сдружения на потребителите в Република България, на национално представителните работодателски организации в страната, както и на Националното сдружение на общините в Република България. Националният съвет по туризъм подпомага министъра на туризма при формирането и провеждането на държавната политика в туризма; подпомага координацията на националната политика в областта на

²⁵⁴ Одитно доказателство № 4, т. 4.6

²⁵⁶ ДВ, бр. 23 от 2021 г.

²⁵⁷ Одитно доказателство № 5, т. 5.3

²⁵⁸ ДВ, бр. 77 от 2021 г.

²⁵⁹ Одитно доказателство № 10, т. 10.1

²⁶⁰ Закон за туризъм – чл. 6, т. 17 и т. 18, чл. 7 и Правила за работа на Националния съвет по туризъм; УП на МТ – чл. 5, ал. 1 т. 5

²⁶¹ Чл. 7, Закон за туризъм

туризма; обсъжда концепции и програми за устойчиво развитие на туризма в страната и изразява становища по тях и други.²⁶² Националният съвет по туризъм е постоянно действащ орган, който провежда най-малко две редовни заседания в годината²⁶³, като броят на заседанията на съвета през 2020 г. и 2021 г. не надхвърля този минимум. Протоколите от заседанията са публично оповестени на интернет страницата на министерството²⁶⁴

През 2020 г., Национален съвет по туризъм (НСТ) е свикан на първо заседание едва на 31 юли 2020 г., или 2 месеца и половина след изтичане на въведеното извънредно положение. Разгледани са епидемичната обстановка в страната и изисквания на Министерство на здравеопазването за стартирания летен сезон 2020 в условията на COVID-19, състоянието на туристическия сектор, в т.ч. взаимоотношенията между туроператори и потребители по време на извънредното положение и епидемичната обстановка и готовността и спецификата на стартирания летен сезон 2020. На заседанието не е осигурено голямо представителство от различните органи на изпълнителната власт и липсват представители на органи от изпълнителната власт, които имат пряко отношение за определянето на възможностите за реализиране на мерките за финансова подкрепа, като от Министерство на икономиката, МФ, НАП и други.²⁶⁵ Отсъствието на представители от редица министерства е индикатор за недостатъчно добра междуинституционална комуникация и взаимодействие, които са от съществено значение за благоприятното развитие на проблемите на туризма в условията на криза. Второто за 2020 г. заседание на NST е проведено в началото на м. ноември и е насочено към представяне от Министерство на туризма на Годишната програма за национална туристическа реклама за 2021 г.²⁶⁶

На проведените през 2021 г. две заседания на NST, са представени:

- резултатите от извършеното маркетингово проучване на Gallup Internationale „Туризмът в контекста на Covid-19 и потенциалът на България като туристическа дестинация“²⁶⁷;

- мерките за възстановяване на туристическия бизнес в условията на COVID-19;
- ролята на Организацията за управление на туристическите райони за развитие на туристическите райони;
- резултатите от извършен анализ на сезон Лято 2021 г. и прогноза за сезон Зима 2021/2022 г.;

- представяне на Годишната програма за Национална туристическа реклама 2022 г.²⁶⁸

В протоколите от проведените заседания на NST няма информация за взети решения, с които да се подпомогне министъра на туризма при формиране, провеждане и координиране на изпълнението на държавната политика в условията на пандемията от COVID-19.²⁶⁹

Потенциалът на Националния съвет по туризъм не е използван достатъчно ефективно през периода от 01.02.2020 до 31.12.2021 г., предвид:

- *провеждането само на минималния изискуем брой заседания;*
- *липсата на осигурено широко представителство, за осъществяване на сътрудничеството и координацията във връзка с изпълнението на мерките в областта на туризма;*

- *липсата на решения в подкрепа на държавната политика в областта на туризма в условията на пандемия.*

²⁶² Раздел III. Функции и задачи на Национален съвет по туризъм (НСТ) Правилник за организацията на работа на NST https://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/uploads/pravilnik_nst_2021.pdf

²⁶³ Чл. 11 от Правилник за организацията на работа на NST

²⁶⁴ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/nacionalen-suvet-po-turizum/nacionalen-suvet-po-turizum>

²⁶⁵ Протоколи от заседания на NST: <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/nacionalen-suvet-po-turizum/nacionalen-suvet-po-turizum>

²⁶⁶ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/nacionalen-suvet-po-turizum/nacionalen-suvet-po-turizum>

²⁶⁷ Одитно доказателство № 2, т. 2.1

²⁶⁸ Протоколи от заседания на NST: <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/nacionalen-suvet-po-turizum/nacionalen-suvet-po-turizum>

²⁶⁹ Протоколи от заседания на NST: <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/nacionalen-suvet-po-turizum/nacionalen-suvet-po-turizum>

1.5.2. Консултативен съвет към министъра на туризма

През м. септември 2020 г. със заповед на министъра на туризма е създаден постоянен Консултативен съвет към министъра, включващ представители на различни туристически организации и на научната общност за обсъждане на стратегически въпроси, бъдещи политики и кризисни ситуации за сезона 2020/2021 г. За периода от създаването му до края на 2021 г. са проведени три заседания, след което съветът спира да функционира. На две от заседанията са присъствали като гост-лектори представители от Българска академия на науките и от структурните звена в Министерството на туризма, отговорни за разработването на публичните политики в сектора. В резултат от две от проведените заседания са дадени някои принципни препоръки към Министерството на туризма, без да са предложени конкретни решения.²⁷⁰

1.5.3. Комуникация с Министерството на труда и социалната политика

Във връзка с различните схеми за подкрепа на заетостта и получавани писма от туристически предприятия, сдружения и браншови организации в края на 2020 г. и през 2021 г. от Министерство на туризма е осъществявана комуникация с Министерство на труда и социалната политика (МТСП), като по някои от предложенията за въвеждане на мерки за подкрепа е изразявана позиция в тяхна подкрепа, а други са препращани за разглеждане по компетентност от МТСП²⁷¹. Осъществената комуникация е свързана с направени предложения за: осигуряване на възможност на сезонните хотели да се възползват от мярката 60/40, която за сектор туризъм е 80/20 независимо от задължителното условие за намаляване на оборота през последните три месеца; осигуряване на възможност на самоосигуряващите се лица с КИД 56 „Ресторантьорство“ да бъдат приравнени на лицата, назначени по трудово правоотношение, по отношение на правото за получаване на обезщетения и други. Предложенията не са приети.²⁷²

В началото на м. октомври 2021 г. от Министерство на туризма е изпратено предложение до МТСП във връзка с проект за Решение на МС за изменение и допълнение на ПМС 151/2020 г., с което се предлага „за обекти със сезонен режим на работа, работодателите да получават подпомагане по мярка 60/40, като се приемат за допустими кандидати, реализирали спад в оборота за 2021 г. най-малко от 20 на сто спрямо 2019 г. вместо спрямо 2020 г., като намалението на оборотите да е определено на годишна а не месечна база. Предложението също не е прието.²⁷³

1.5.4. Комуникация с браншовите организации

От Министерство на туризма е събрана информация с предложения, въпроси и затруднения от браншови продуктови и професионални организации и сдружения, провеждани са работни срещи, дискусии и съвместни мероприятия, като голяма част от действията са инициирани от представителите на сектора. По-голяма част от получените от тях предложения по време на пандемията от COVID-19 са свързани с искания за данъчни облекчения и облекчения при изплащане на задължителните осигурителни вноски за сметка на работодателите. Като обратна връзка за министерството са дадени и предложения, свързани със стартираните схеми за възстановяване на авансово платените суми от клиенти по нереализирани пътувания²⁷⁴, както и по мерките за насърчаване на входящия туризъм чрез схемите за изплащане на 35 евро/седалка.²⁷⁵ От министерството са обобщени предложенията и становищата като информация, като за част от предложенията са предприети действия за комуникиране с МФ и МТСП с оглед въвеждане на бъдещи

²⁷⁰ Протоколи от заседания на КС към министъра на туризма <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/obshtestven-suvet-kum-ministura-na-turizma>

²⁷¹ Одитно доказателство № 7, т. 7.2

²⁷² Одитно доказателство № 7, т. 7.2

²⁷³ Одитно доказателство № 2, т. 2.1

²⁷⁴ Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19 (BG-176789478-2021-01)

²⁷⁵ Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (първа фаза))

мерки/схеми.²⁷⁶ Процедури за осъществяване на регулярна комуникация и обратна връзка с основните браншови организации не са разработени от Министерството на туризма и в условията на кризата активността в комуникацията е основно от страна на браншовите организации и големите туристически оператори.^{277,278}

За целите на одита е извършено анкетно проучване за установяване на удовлетвореността на подпомогнатите лица относно своевременността и достатъчността на подпомагането за представителите от туристическия сектор както и адекватността на предприетите действия от Министерство на туризма при предоставяне на подпомагане в условията на пандемията от COVID-19. Съставени са две анкетни карти, предназначени за:

- представителите на браншови, професионални и продуктови организации и сдружения в областта на туризма и
- потенциалните кандидати и бенефициенти по мерки за подкрепа на туризма в условията на пандемията от COVID-19.

Анкетираните са 53 браншови, продуктови и професионални организации и сдружения и потенциалните кандидати и бенефициенти по мерки за подкрепа на туризма, участвали в проучването посредством информиране за него от страницата на браншовите, продуктови и професионални организации и сдружения и/или по електронна поща.

Отзовалите се на проучването респонденти са:

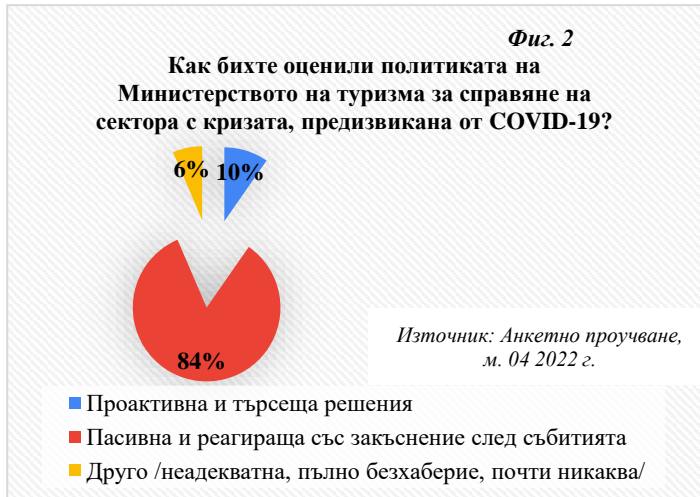
- 31 браншови, продуктови и професионални организации и сдружения или 58 на сто от анкетираните и
- 67 потенциални кандидати и бенефициенти.

Въпросите, свързани с оценката на политиките и действията на Министерството на туризма, предприети във връзка с преодоляване на последствията от пандемията, са адресирани само към браншовите продуктови и професионални организации. Въпросите, свързани с оценката на навременността и достатъчността на подпомагането, са адресирани към потенциалните кандидати и бенефициентите.

На въпроса „Как бихте оценили политиката на Министерство на туризма за справяне на сектора с кризата, предизвикана от COVID-19“ само 10 сто или 3 браншови организации са отговорили, че министерството провежда проактивна и търсеща решения политика.²⁷⁹

На въпроса „Как бихте оценили действията на Министерството на туризма за справяне с последиците от кризата, породена от пандемията от COVID-19

върху предприятията от туристическия сектор?“ при извършеното анкетно проучване сред браншови, продуктови и професионални организации и сдружения само 13 на сто или 4 браншови организации са отговорили, че считат действията на Министерството на туризма за по-скоро ефективни за справяне с кризата, предизвикана от COVID-19.

²⁷⁶ Одитно доказателство № 2, т. 2.1

²⁷⁷ Одитно доказателство № 7, т. 7.4; Одитно доказателство № 2, т. 2.1; Одитно доказателство № 1, т. 1.6

²⁷⁸ Препоръка № 1

²⁷⁹ Одитно доказателство № 27

Независимо от провежданата комуникация със заинтересованите страни във връзка с подготовката и разработването на мерки за подпомагане на операторите в туризма, действията на Министерството на туризма се оценяват като недостатъчно ефективни от 84 на сто от включените 31 браншови, продуктови и професионални организации и сдружения, в анкетно проучване, извършено за целите на одита относно удовлетвореността от предприетите от

администрацията мерки за справяне с последиците от пандемията в сектора.

2. Създадена организация и ред за администриране на държавните помощи

Съгласно разпоредбите на чл. 9 от ЗДП²⁸⁰, администратор на помощ е лице, което предоставя или управлява, включително разработва държавна помощ или минимална помощ, освен когато в закон е предвидено друго. Отговорен за изпълнението на съответната държавна/минимална помощ, предоставена с акт на МС или когато е налице възлагане, е министърът отговорен за изпълнението на съответната държавна политика в сектора, в който помощта се предоставя.²⁸¹

За предоставяне на средства в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19, Министерството на туризма подпомага министъра при администриране на държавни помощи²⁸², като предприятията от туристическия сектор могат да се възползват от подкрепа и на други администратори на държавни помощи по мерки, одобрени от ЕК.²⁸³ До началото на пандемията в сектор туризъм не са предоставяни държавни помощи, съответно министърът на туризма и неговата администрация не са разработвали и администрирали такива. В действащия до м. май 2022 г. Устройствен правилник на Министерството на туризма не са определени отговорностите на министерството във връзка с функциите на министъра на туризма като администратор на държавни помощи.²⁸⁴ За администриране и изпълнение на мерките в подкрепа на туризма е използван наличния административен капацитет на дирекциите "Туристическа политика" (ТП) и дирекция "Програми и проекти в туризма" (ППТ), преобразувана в Дирекция "Програмиране и управление на проекти" (ПУП)²⁸⁵ с новия Устройствен правилник на Министерството на туризма от м. май 2022 г. Утвърдените през 2017 г. и 2020 г. вътрешни правила на дирекции ТП²⁸⁶ и ППТ²⁸⁷ също не съдържат разпоредби, свързани с ангажиментите администрирането на държавните помощи в изпълнение на мерките, въведени със Закона за мерките и ЗДБРБ за 2021 г.²⁸⁸

²⁸⁰ Закон за държавните помощи, Обн., ДВ, бр. 85 от 24.10.2017 г., <https://stateaid.minfin.bg/bg/page/427>

²⁸¹ чл. 9, Закон за държавните помощи, Обн., ДВ, бр. 85 от 24.10.2017 г.

²⁸² чл. 26а, ал. 1, Закон за мерките и чл. 4 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. за реда за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19; чл. 26а, ал. 3, Закон за мерките и чл. 4 от ПМС № 197 от 15.06.2021 г.; чл. 112 и чл. 113, ЗДБРБ за 2021 г. и чл. 4 от ПМС № 393; чл. 26, Закон за мерките

²⁸³ Държавни помощи за компенсация и запазване на заетостта подкрепа за оборотен капитал и други

²⁸⁴ Устройствен правилник на Министерството на туризма, Приет с ПМС № 447 от 23.12.2014 г., обн., ДВ, бр. 108 от 30.12.2014 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 35 от 10.05.2016 г., в сила от 10.05.2016 г., изм., бр. 70 от 24.08.2018 г., изм. и доп., бр. 108 от 29.12.2018 г., в сила от 1.01.2019

²⁸⁵ С приемане на новия Устройствен правилник на Министерство на туризма от 26.04.2022 г. Дирекция „Програми и проекти в туризма“ се реструктурира в Дирекция "Програмиране и управление на проекти" (ДПУП)

²⁸⁶ Одитно доказателство № 1, т. 1.1

²⁸⁷ Одитно доказателство № 1, т. 1.1

²⁸⁸ Одитно доказателство № 1, т. 1.1

Във връзка с администрирането на държавни помощи министърът на туризма издава заповеди за определяне състава на оценителни комисии; заповеди за определяне на администратори от организацията за управление на потребителски профили в информационната система за управление и наблюдение 2020 (ИСУН) и системата за управление на националните инвестиции (СУНИ)²⁸⁹ и актове за одобряване/отхвърляне на кандидати за подпомагане.²⁹⁰

Поради осъзнатата необходимост от създаване на по-подробни правила във връзка с работата на Министерството на туризма по администриране на схемите за предоставяне на БФП на операторите в сектора, в началото на 2022 г., са отменени съществуващите „Вътрешни правила за възлагане на управлението и/или изпълнението на проекти и определяне на размера на възнаграждението на служителите от Министерството на туризма“. Утвърдени са нови правила²⁹¹, които целят да осигурят ефективно, ефикасно, икономично и законосъобразно изпълнение на проектите в рамките на Министерството на туризма и да гарантират спазването на принципите за справедливост, равнопоставеност и прозрачност по отношение на процеса на възлагане на планирането, управлението и изпълнението на програми, мерки и схеми, както и при определяне, отчитане и изплащане на възнагражденията за работа по проекти, независимо от източника на финансиране.²⁹² Предвидено е съответните процеси и етапи по планиране, управление, изпълнение, контролиране и отчитане на проекта да бъдат осъществявани от определен със заповед на министъра на туризма екип от длъжностни лица. В правилата обаче не са определени задължителните стъпки, свързани с разработването на дизайн на схемите за държавна помощ, тяхната последователност и срокове за изпълнение, а е предвидено задълженията и отговорностите да бъдат възлагани за всеки конкретен случай, *което създава риск за своевременното организиране и изпълнение на дейностите.*²⁹³

През м. май 2022 г. е приет нов Устройствен правилник на Министерството на туризма, с който на дирекция ПУП е възложено да подпомага министъра във функциите му на администратор на държавни и минимални помощи, съвместно с дирекция ТП, в т.ч. и като разработва правила на министерството във връзка с администрирането на държавни помощи.²⁹⁴ След влизане в сила на новия Устройствен правилник на Министерството на туризма, са извършени промени в длъжностното разписание и са утвърдени нови длъжностни характеристики на служителите на дирекция ТП, в които обаче отново не са изрично определени функции, свързани с подпомагането на министъра на туризма при прилагане на регулациите за държавните помощи, съвместно с дирекция ПУП²⁹⁵.

За периода 01.02.2020-31.12.2021 г. не са регламентирани трайно (в устройствения правилник, функционални характеристики или други вътрешни актове на структурните звена) функциите на Министерството на туризма във връзка с администрирането на държавни и минимални помощи. Приемането на вътрешните правила и процедури за администриране на държавните помощи едва през 2022 г. не осигурява необходимата организация и ред за ефективно администриране на държавните помощи през целия период на пандемията от COVID-19. За гарантиране на доброто управление на процеса в бъдеще е необходимо организация, правила и процедури, които да описват основните работни процеси и трайно да уреждат функциите на Министерството на туризма във връзка с администрирането на държавни и минимални помощи.

²⁸⁹ Одитно доказателство № 7

²⁹⁰ Одитно доказателство № 7, т. 7.4; Одитно доказателство № 4, т. 4.10; Одитно доказателство № 5, т. 5.9; Одитно доказателство № 6; Одитно доказателство № 8, т. 8.7; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.4

²⁹¹ Вътрешни правила за планиране, управление и изпълнение на проекти, изпълнявани по програми, мерки и схеми и определяне на размера и изплащане на възнаграждения на служители от министерството на туризма и външни експерти за работата им по планиране, управление и изпълнение на проекти, изпълнявани по програми, мерки и схеми, утвърдени със Заповед № Т-РД-04-1 от 10.01.2022 г.

²⁹² Одитно доказателство № 7, т. 7.4

²⁹³ Одитно доказателство № 7, т. 7.4

²⁹⁴ Чл. 36 от Устройствен правилник на Министерството на туризма, Приет с ПМС № 63 от 26.04.2022 г., обн., ДВ, бр. 34 от 3.05.2022 г., в сила от 3.05.2022 г.

²⁹⁵ по чл. 33, т. 19 от Устройствения правилник на Министерство на туризма, в сила от 03.05.2022 г.

3. Дизайн на мерките за подпомагане на туризма в условията на COVID-19

Ефективното преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19 за един от най-засегнатите сектори на икономиката зависи от разработването и изпълнението на подходящи мерки за подкрепа, които осигуряват своевременно и справедливо подпомагане в съответствие с потребностите на заинтересованите страни.²⁹⁶

За изпълнение на специфични мерки за подкрепа на туристическия сектор за периода 01.02.2020-31.12.2021 г. от Министерството на туризма са обявени 7 мерки, изпълнявани чрез 6 схеми, 2 процедури за предоставяне на БФП и 1 проект от 2018 г., финансирани със средства от държавния бюджет и ОПИК 2014-2020, от които обект на анализ и оценка по отношение на дизайна на мерките са 6 мерки²⁹⁷, изпълнявани чрез 6 схеми и 2 процедури за предоставяне на БФП.²⁹⁸

Таблица № 4

Открити схеми за държавна помощ и процедура за предоставяне на БФП за туристическия сектор през 2020 г. и 2021 г.

Наименование на мярката	Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (първа фаза)	Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последиствия от пандемията COVID (процедура и схема по ОПИК 2014-2020)	Държавна помощ за лица, извършващи и туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирание на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19	Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (втора фаза)	Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания от 01.03.2020 г. – 31.12. 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19	Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (трета фаза) <i>/прекратена/</i>	Подкрепа за предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на НСИ 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04 ²⁹⁹ ,
№ на схемата/ процедурата	Н/П	BG16RFOP002-2.080 BG16RFOP002-2.092	BG-176789478-2021-01	BG-176789478-2021-02	BG-176789478-2021-03	BG-176789478-2021-04	BG-176789478-2021-05
Правно основание	Чл. 26 от Закон за мерките	ЗУСЕФСУ ³⁰⁰ Регламент (ЕС) №: 1407/2013.	Чл. 26а, ал. 1 от Закон за мерките	Чл. 26 от Закон за мерките	Чл. 26а, ал. 3 от Закон за мерките	Чл. 26 от Закон за мерките	Чл. 112 от ЗДБРБ за 2021 г.
Постановление на МС/ Наредба на министъра на туризма за определяне на условията и реда	Н/П	Н/П	Наредба № Т-РД-04-1/22.01.2021 г. на министъра на туризма	Н/П	ПМС № 197 от 15.06.2021 г.	Н/П	ПМС № 393 от 22.11.2021 г.

²⁹⁶ Временна рамка – параграф 9; чл. 5, чл. 13, Закон за държавните помощи във връзка с чл. 12 ; чл. 7 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор; Съобщение на Комисията COM (2020) 112 от 13.03.2020 Координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19

²⁹⁷ Не е анализиран дизайн на мярката за подкрепа на екскурзоводите и планинските водачи, предвидена за изпълнение в рамките на проект „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организацията за Управление на Туристически Райони“, изпълняван от Министерството на туризма

²⁹⁸ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/Ended> и <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turooperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

²⁹⁹ „Хотелиерство“ – КОД: 55.10, 55.20, 55.30, 55.90; за „Ресторантьорство“ – КОД: 56.10, 56.21, 56.29, 56.30; за „Туроператорска дейност“ – КОД: 79.11, 79.12, 79.90; за „Организиране на конгреси и търговски изложения“ – КОД: 82.30; за „Други дейности по хуманно здравеопазване“ – КОД: 86.90; за „Експлоатация на зали за представления“ – КОД: 90.04; за „Дейности, свързани с развлечения и отдих“ – КОД: 93.21, 93.29; за „Поддържане на добро физическо състояние“ – КОД: 96.04,

³⁰⁰ Закон за управление на средствата от европейските фондове при споделено (загл. измн. - ДВ,бр. 51 ОТ 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.)

Общ размер на финансова помощ по схемата/ процедурата	55 000 000 лв.	10 000 000 лв.	51 000 000 лв.	20 000 000 лв. ³⁰¹	16 491 711 лв. ³⁰²	40 000 000 лв. ³⁰³	30 000 000 лв.
Указания/ Насоки за кандидатстване, утвърдени от министъра на туризма	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза I „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм съгласно чл. 26 от Закона за мерките за периода от 14.05.2020 до 31.12.2020 г.	Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по ОПИК 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ от 13.10.2020 г.	Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II, Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.	Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза III „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.06.2021 до 31.12.2021 г.	Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. – чл. 112 от ЗДБРБ за 2021г.
Дата на откриване на схемата за кандидатстване	29.07.2020 г. ³⁰⁴	13.10.2020 г. ³⁰⁵	08.02.2021 г. ³⁰⁶	02.04.2021 г. ³⁰⁷	06.07.2021 г. ³⁰⁸	23.07.2021 г. ³⁰⁹ <i>Прекратена</i>	19.11.2021 г. ³¹⁰
Кратко наименование	Държавна помощ за туроператори за	Процедура по ОПИК 2014-2020	Схема за компенсиране на загуби	Държавна помощ за туроператори за	Схема за възстановяване на дължими	Държавна помощ за туроператори	Схема за засегнати от спад в оборота

³⁰¹ Бюджетът на схемата „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (втора фаза)“ (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети (фаза 2)) е в рамките на утвърдения вече бюджет по фаза I на схемата Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети по чл. 26 от Закона за мерките за периода от 14.05.2020 до 31.12.2020 г.)

³⁰² Утвърден бюджет по схемата „Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания от 01.03.2020 г. – 31.12. 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19“ (Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти), който е определен в рамките на остатъка от бюджета от 51 млн. лв. по изпълнената предходна схема „Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19“ (Схема за компенсиране на загуби)

³⁰³ Бюджетът на схемата Държавна помощ за туроператори за чартърни полети (фаза 3) е определен в рамките на неизразходвания ресурс от 55 млн. лв. по фаза I на схемата Държавна помощ за туроператори за чартърни полети (фаза 1) предвид, че по фаза са разходвани 4 075 411, 80 лв., а по втората фаза на схемата Държавна помощ за туроператори за чартърни полети (фаза 2) не е разходван ресурс.

³⁰⁴ <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turoperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen-licenz-za-izpolneniye-na-charterni-poleti-do-rb-s-цел-туризъм-втора-фаза>

³⁰⁵ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/kandidatsvane-po-procedura-bg16rfop002-2092-podkrepa-na-predpriyatiya>

³⁰⁶ <https://tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/mt-suzdava-dopolnitelna-vuzmozhnost-za-obratna-vruzka-po-schemata-za-predostavyvane>

³⁰⁷ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-startira-priem-na-zayavleniya-v-suni-po-vtorata-faza-na>

³⁰⁸ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/zapochva-kandidatstvaneto-po-vtorata-faza-na-schemata-za-durzhavna-pomosht-za>

³⁰⁹ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/zapochva-treta-faza-na-pomoshtta-ot-35-eu-na-sedalka-za-poluchavane-na-durzhavna>

³¹⁰ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-utvurdi-ukazaniya-i-otvori-za-kandidatsvane-schemata-za>

	чартърни полети по чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1)			чартърни полети (фаза 2)	суми към клиенти	за чартърни полети (фаза 3)	
--	---	--	--	--------------------------	------------------	-----------------------------	--

Източник: СУНИ, Министерство на туризма, АПИС

3.1 Условия, критерии и ред за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Обществени обсъждания на Насоките за кандидатстване

а) Редът за предоставяне на държавната помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи, с валиден оперативен лиценз, за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закон за мерките, е определен с утвърдени от министъра на туризма насоки за кандидатстване за всяка от трите фази на схемата за подпомагане, включващи условията и реда за предоставяне на помощта, допустимите за финансиране дейности и кандидати, процедурата по подаване на заявленията, реда за тяхното оценяване и други.³¹¹ Насоките за кандидатстване и по трите фази на държавната помощ за туроператори за чартърни полети не са публикувани за обществено обсъждане, като в хода на разработване на дизайна на първата фаза са проведени 2 срещи, от които едната с представители на МФ, ГД „Гражданска въздухоплавателна агенция“, „Летище София“ ЕАД, „Летище Пловдив“ ЕАД, Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт“ АД, и другата с Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти.³¹²

б) Условията за кандидатстване и изпълнение по Процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“, са разработени в Министерство на туризма в изпълнение на Дейност 1³¹³ на проект BG16RFOP002-2.080 и са публикувани на интернет страницата на Министерството на туризма³¹⁴ само с информационна цел, а не с цел представяне на бележки и/или предложения по съдържанието на условията от страна на потенциалните кандидати.³¹⁵ От Министерството на туризма не е предоставена информация за получени бележки и проведени обсъждания по публикуваните условия със заинтересованите страни.³¹⁶

в) В изпълнение на нормативните изисквания³¹⁷ редът за предоставяне на безвъзмездните средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, в размер на 4 на сто от оборота им без ДДС през 2019 г., е определен с наредба на министъра на туризма от 22.01.2021 г.³¹⁸ Проектът на наредба не е подложен на обществено обсъждане и не е съпътстван от предварителна оценка на въздействието, като посочената от Министерство на туризма причина за това е че, актът е изготвен в хипотезата на § 1а, т. 4 от допълнителните разпоредби на Закона за нормативните актове, според която глава втора и трета от закона не се прилагат за проекти на нормативни актове, свързани с предотвратяване и ликвидиране на последиците от форсмажорни обстоятелства.³¹⁹ В министерството са разработени и със заповед на министъра на туризма са утвърдени Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездните средства по схема за компенсиране на

³¹¹ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2; Одитно доказателство № 8, т. 8.3; Одитно доказателство № 9, т. 9.2; Одитно доказателство № 33

³¹² Одитно доказателство № 6, т. 6.1.1; Одитно доказателство № 8; Одитно доказателство № 9

³¹³ Изготвяне на пакет документи за кандидатстване (Условия за кандидатстване и за изпълнение и приложения към тях) за предоставяне на подкрепа за МСП, регистрирани съгласно Закона за туризма като извършващи туроператорска и/или туристическа агентска дейност, за преодоляване на недостига на средства или липса на ликвидност, настъпили в резултат от епидемичния взрив от COVID-19

³¹⁴ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/podkrepa-za-mssp-ot-turisticheskiya-sektor-za-preodolyavane-na> и <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-publikuva-za-zapoznavane-paketa-dokumenti-za>

³¹⁵ Одитно доказателство № 13

³¹⁶ Одитно доказателство № 18, т. 18.1

³¹⁷ Чл. 26, ал. 2 от Закон за мерките

³¹⁸ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. за реда за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

³¹⁹ Одитно доказателство № 4, т. 4.1

загубите BG-176789478-2021-01. Проектът на насоки не е публикуван за обществено обсъждане, но дизайнът и детайли по схемата са обсъждани с туристически сдружения в областта на туроператорската и туристическата дейност.³²⁰

г) Условиата, критериите и реда за *предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г.* поради възникналата епидемия от COVID-19 са определени с постановление на Министерския съвет по предложение на министъра на туризма, съгласно изискванията на чл. 26а, ал. 3 от Закон за мерките.³²¹ Проектът на постановление е изготвен в Министерство на туризма, като след проведеното съгласуване по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА) е представен за разглеждане на Министерския съвет. По проекта на постановление не е извършвана оценка на въздействието и не е публикуван за обществено обсъждане на основание § 1а, т. 4 от допълнителните разпоредби на Закона за нормативните актове.³²² Указанията за кандидатстване и правилата за предоставяне на безвъзмездните средства по схемата за възстановяване на дължими суми към клиенти BG-176789478-2021-03 са разработени в Министерство на туризма и са утвърдени със заповед на министъра на туризма на 06.07.2021 г.³²³ В процеса на изготвяне на указанията са провеждани работни срещи с представители на туроператорите, както и онлайн обучения за туроператори преди откриване на приема на заявленията.³²⁴

д) Условиата, критериите и реда за *предоставяне на държавната помощ на предприятия от туристическия сектор, засегнати от спад на оборота с най-малко 30 на сто в сравнение с оборота през 2019 г.*, са определени с постановление на Министерския съвет³²⁵, по предложение на министъра на туризма, в изпълнение на изискванията на чл. 113 от ЗДБРБ за 2021 г.³²⁶ Проектът на постановление е съгласуван по реда на чл. 32 и чл. 34 от УПМСНА, но не е правена оценка на въздействието и не е провеждано обществено обсъждане на основание § 1а, т. 4 от допълнителните разпоредби на Закона за нормативните актове.³²⁷ Във връзка с разработването на схемата за държавна помощ е осъществена работна среща с представители на туристическия сектор, на която е представен проект на изискванията, които ще се предложат за включване в текста на постановлението. Проведено е и писмено съгласуване на проекта на схема с представители на сектора, като темата е обсъждана от министъра на туризма и други представители на политическия кабинет на присъствени срещи с туристическия бизнес.³²⁸ Указанията за кандидатстване и правилата за предоставяне на безвъзмездните средства по схемата BG-176789478-2021-05 за засегнати от спад в оборота, са изготвени в оперативен порядък и са утвърдени със заповед на министъра на туризма, без да са подложени на обществено обсъждане.³²⁹ Проектът на указания е публикуван на интернет страницата на Министерството на туризма с информационна цел и не са изисквани коментари, бележки и предложения по тяхното съдържание.³³⁰ В рамките на два дни, преди откриване на схемата са предприети действия за провеждане на он-лайн обучение на представители на туристическия бранш. Поканата не е публично оповестена, а е изпратена до 108 адресата, сред които има както браншови организации, така и предприятия от туристическия сектор.

³²⁰ Одитно доказателство № 4, т. 4.1., т. 4.8 и т. 4.9

³²¹ Постановление № 197 на МС от 15.06.2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на проценти от оборота на средствата, които се предоставят на лица, извършващи туроператорска дейност, съгласно чл. 26а, ал. 3 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с Решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците

³²² Одитно доказателство № 5, т. 5.1; т. 5.4

³²³ Одитно доказателство № 5, т. 5.1; т. 5.6

³²⁴ Одитно доказателство № 5, т. 5.1

³²⁵ ПМС № 393 от 22.11.2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на средствата, които се предоставят на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04

³²⁶ Одитно доказателство № 10, т. 10.3

³²⁷ Одитно доказателство № 10, т. 10.3

³²⁸ Одитно доказателство № 10, т. 10.2

³²⁹ Одитно доказателство № 10, т. 10.6

³³⁰ Одитно доказателство № 10, т. 10.3; Одитно доказателство № 36

От Министерството на туризма не е осигурена възможност за участие в обучението на всички заинтересовани от мярката лица, поради ограниченията на използваната за провеждането на онлайн обучението платформа, както е посочено в поканата, в тях са участвали общо до 200 лица, при очаквани 5 500 бенефициенти по схемата.³³¹

Обсъждането на насоките/ указанията за кандидатстване със заинтересованите лица преди тяхното утвърждаване е от съществено значение.

Едва една трета от участващите в анкетата 31 браншови, продуктови и професионални организации споделят, че дизайнът на мерките и насоките за кандидатстване са обсъдени с тях, като предложенията на представителите на туристическия сектор за промени не са отразени в пълнота.³³²

Въпреки че са провеждани работни срещи и обсъждания с част от браншовите организации липсва увереност, че процесът е осъществяван систематично по възможно най-ефективния начин,

като това се подкрепя и от резултатите от проведената в рамките на одита анкета сред браншови, професионални и продуктови организации и сдружения в областта на туризма

Дизайнът на мерките за подкрепа на предприятията от туристическия сектор, за преодоляване на последиците от пандемията от COVID-19, предвидени със Закона за мерките и ЗДБРБ за 2021 г., е определен с постановления на Министерския съвет, наредба и указания/насоки за кандидатстване,

утвърдени от министъра на туризма, без да е извършвана предварителна оценка на въздействието и обществено обсъждане на проектите на актове на Министерския съвет и на министъра на туризма, с цел съкращаване на процедурите по тяхното прилагане в условията на предотвратяване и ликвидиране на последиците от форсмажорни обстоятелства. Действията на министерството са в съответствие с нормативните изисквания, но създават риск, дизайнът на мерки да не отговаря в необходимата степен на очакванията на заинтересованите страни.

3.2 Цели, индикатори и очаквани ползи/резултати от изпълнението на мерките

Мерките, администрирани от Министерството на туризма, като цяло са насочени към предоставяне на средства на предприятията от туристическия сектор за осигуряване на ликвидност за справяне с негативните последици от пандемията от COVID-19. Очакваните ползи/резултати от изпълнението на мерките са в посока на продължаване на дейността на

³³¹ Одитно доказателство № 10, т. 10.4

³³² Одитно доказателство № 27

предприятията, компенсирани на разходите, произтичащи от отказали се от ваучери клиенти, възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания, засилване на интереса към България като туристическа дестинация и повишаване приходите от икономическата дейност в туристическия сектор.³³³ В Приложение № 4 към одитния доклад са представени целите и очакваните резултати по всички схеми и процедури, проведени от Министерството на туризма за периода 01.02.2020-31.12.2021 г.^{334,335}

Броят на очакваните бенефициенти по различните схеми за държавна помощ варира от 55 до 5 500 предприятия, като липсват заложените индикатори за изпълнение и за резултат със съответни целеви стойности (като: размер на възстановени дължими суми към клиенти;

Таблица № 5			
Брой на очакваните бенефициенти	BG-176789478-2021-01 (Схема за компенсирани на загуби) ³³⁶	BG-176789478-2021-03 (Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти) ³³⁷	BG-176789478-2021-05 (Схема за засегнати от спад в оборота) ³³⁸
		1600	160
Брой на очакваните бенефициенти	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 1) ³³⁹	BG-176789478-2021-02 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 2) ³⁴⁰	BG-176789478-2021-04 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 3) ³⁴¹
	55	Не са посочени	Не са посочени
<i>Източник: Нотификации, Решения на ЕК за одобряване на мерките, Проектно предложение по процедура</i>			

брой предприятия, които не са в ликвидация/ несъстоятелност и продължават да осъществяват дейност; относителен дял на приходите от туризъм в Брутния вътрешен продукт (БВП) на страната и други), *което не способства за проследяване на ефекта от реализираните схеми и за осъществяване на мониторинг с цел предприемане на адекватни действия за промяна на схемите.*³⁴²

³³³ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

³³⁴ Приложение № 4 Цели, индикатори и очаквани ползи/резултати от изпълнението на мерките

³³⁵ Представени са примери по процедурите/схемите:

- Схема BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19³³⁵, наричана в доклада накратко – *схема по ОПИК 2014-2020*;

- Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1), наричана в доклада накратко – *схема за държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 1*;

- Схема BG-176789478-2021-05 Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. наричана накратко в доклада – *схема за засегнати от спад в оборота*.

³³⁶ Схема BG-176789478-2021-01 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирани на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, наричана накратко в доклада – *схема за компенсирани на загуби*.

³³⁷ Схема BG-176789478-2021-03 за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19, наричана накратко в доклада – *схема за възстановяване на дължимите суми на клиенти*.

³³⁸ Схема BG-176789478-2021-05 Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04.

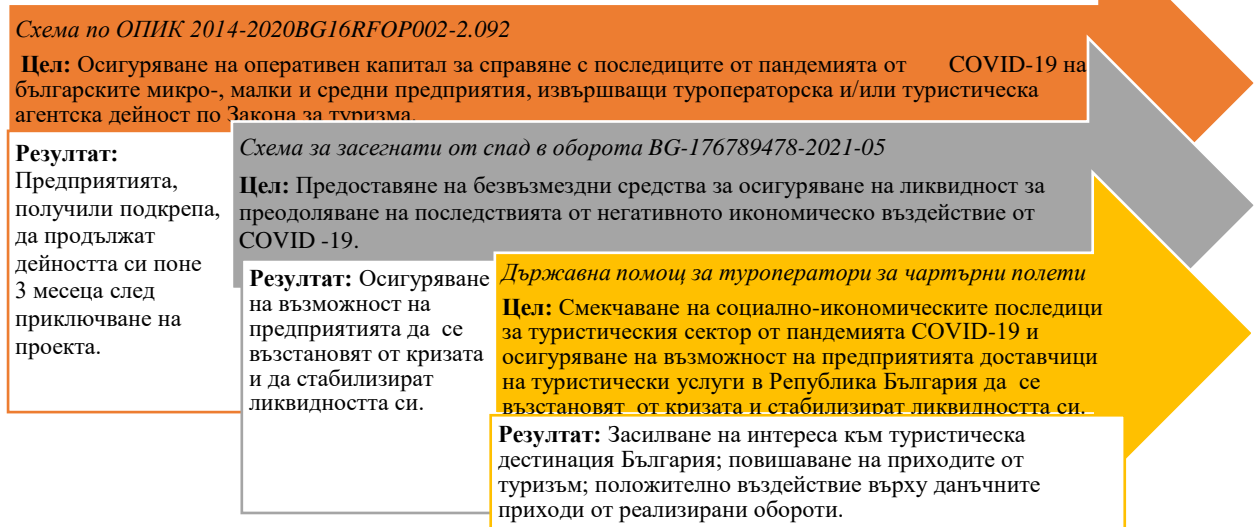
³³⁹ Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1)

³⁴⁰ Схема BG-176789478-2021-02 Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките: наричана накратко в доклада – *схема за държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 2*;

³⁴¹ Схема BG-176789478-2021-04 Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закона за мерките (фаза 3), наричана накратко в доклада – *схема за държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 3*

³⁴² Одитно доказателство № 28; Одитно доказателство № 30; Одитно доказателство № 31; Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.8; Одитно доказателство № 10, т. 10.17 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.1, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.1; т. 9.4 и Одитно доказателство № 33

Примери за цели и очаквани резултати от реализирането на схеми за държавна помощ и процедури по ОПИК 2014-2020

Липсата на обвързване на целта на схемата с индикатори за очаквани резултати и индикатори за изпълнение със съответни целеви стойности е слабост в процеса на разработване на дизайна на схемите за подкрепа на туризма, което е установено при схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01. В решението на ЕК за одобряване на схемата е посочено, че тя има за цел да предостави частична подкрепа за намаляване на натиска върху туроператорите и туристическите агенти, за които спирането на дейността и липсата на приходи и ликвидност правят невъзможно възстановяването на суми на пътуващите, които не са осъществили планираните пътувания поради пандемията и които не са приели или вече не приемат ваучери. Схемата цели да допринесе за предотвратяване на масови фалити и да защити потребителите, които не са могли да осъществят планираните пътувания поради пандемията. В решението на ЕК е посочено още, че българските власти потвърждават, че след като бенефициентите получат безвъзмездните средства, те ще бъдат използвани незабавно за възстановяване на суми на пътниците в съответствие с член 12, параграф 4 от Директива (ЕС) 2015/2302 относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги.³⁴³ При разработване на дизайна на схемата, определен с Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. на министъра на туризма и утвърдените насоки за кандидатстване е посочено, че целта е приоритетно възстановяване на средствата за предплатени но нереализирани поради пандемията туристически услуги, но липсва задължително изискване към бенефициентите за това, както и срокове за възстановяване на дължими суми на клиентите³⁴⁴. Липсата на задължение за отчитане на разходването на получените средства и извършен последващ контрол създава риск същите да не бъдат използвани целенасочено и приоритетно за изпълнение на *ангажиментите за защита на интересите на потребителите*.³⁴⁵

Видът на индикаторите за изпълнение и за резултат по процедурата за подбор BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“, финансирана по ОПИК 2014-2020 г., са определени от УО и приети от КН на ОПИК 2014-2020 с методологията и критериите за подбор по процедурата за директно предоставяне на БФП на Министерството на туризма BG16RFOP002-2.080, а

³⁴³ Одитно доказателство № 28

³⁴⁴ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 4, т. 4.8 и 4.12 Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19 – схема BG-176789478-2021-01

³⁴⁵ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г., Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 57

целевите стойности на индикаторите са предложени от министерството с проектното предложение.³⁴⁶ Индикаторите³⁴⁷ са съобразени с изискванията на ОПИК 2014-2020 г., но не са достатъчно подходящи

за спецификата на конкретната процедура, тъй като индикаторите „брой на предприятия, които получават подкрепа“ и „брой предприятия, които получават безвъзмездни средства“ измерват по същество едни и същи обстоятелства.

В одобрените условия за кандидатстване по процедурата за подбор BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020, не е адекватно определена целевата стойност на индикаторите за изпълнение: „брой предприятия, получаващи подкрепа“ и „брой предприятия, получаващи БФП“, предвид

броя на потенциалните кандидати и размера на бюджета по процедурата, както и на индикатора „безвъзмездна помощ за МСП за оборотен капитал“ – „размер на верифицираните разходи по проекта“ вместо размер на предоставената БФП.³⁴⁸

Схемите за държавна помощ и процедурите за безвъзмездна финансова помощ съдържат цели и очаквани резултати, но не са определени подходящи индикатори за изпълнение и за резултат, които да подпомагат мониторинга и проследяването на ефекта от реализираните мерки.³⁴⁹

3.3 Изисквания при предоставяне на помощите

Съществена предпоставка за постигането на ефективен отговор за преодоляване на негативните последици от COVID-19 е адекватността на заложените изисквания към кандидатите, които следва да обезпечават справедливо и целенасочено подпомагане на засегнатите от кризата и да не поставят ограничаващи условия.

Изискванията спрямо кандидатите при отделните схеми за държавни помощи са определени с постановления на Министерския съвет³⁵⁰, Наредба на министъра на туризма³⁵¹ и насоки за кандидатстване, като в приложение към доклада са представени критериите за допустимост и недопустимост на кандидатите по всички процедури и схеми, администрирани от Министерството на туризма, за периода 01.02.2020-31.12.2021 г.³⁵²

³⁴⁶ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.1, т. 13.1.2

³⁴⁷ Индикатор за резултат: Брой предприятия, които не са в ликвидация 3 месеца след изпълнение на проекта; Индикатори за изпълнение: Брой предприятия, получаващи подкрепа; Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства; Брой МСП с безвъзмездни средства за оборотен капитал

³⁴⁸ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2; Одитно доказателство № 34

³⁴⁹ Препоръка № 2

³⁵⁰ ПМС № 197 от 15.06.2021 г. и ПМС № 393 от 22.11.2021 г.

³⁵¹ Наредба № Т-РД-04-1/22.01.2021 г. на министъра на туризма

³⁵² Приложение № 5 Критерии за допустимост и недопустимост на кандидатите по всички процедури и схеми, администрирани от Министерството на туризма за периода 01.02.2020-31.12.2021 г.

Таблица № 6

Номер на процедурата	Административен договор за БФП BG16RFOP002-2.080		Условия за кандидатстване BG16RFOP002-2.092	
	Базова стойност	Целева стойност	Базова стойност	Целева стойност
<i>Индикатор за изпълнение</i>				
Брой предприятия, получаващи подкрепа.	0	200	0	1
Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства	0	200	0	1
Брой МСП с безвъзмездни средства за оборотен капитал.	0	200	0	1
Безвъзмездна помощ за МСП за оборотен капитал (безвъзмездни средства).	0	5 112 918,81 EUR	0	Размер на верифицираните разходи по проекта
<i>Индикатор за резултат:</i> Брой предприятия, които не са в ликвидация 3 месеца след изпълнение на проекта	0	200	Не е посочена	Не е посочена
<i>Източник: Договор за БФП, Условия за кандидатстване и изпълнение, ИСУН 2020</i>				

3.3.1. При разработването на схемата за компенсиране на загуби на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност³⁵³ не са взети предвид възможностите, които са дадени с третото изменение на Временната рамка³⁵⁴ за *разширяване на обхвата на получателите на държавна помощ с микро- и малки предприятия, които вече са били в затруднено положение към 31.12.2019 г.*, при условие, че те не са обект на процедура по колективна несъстоятелност съгласно националното право и не са получили помощ за оздравяване³⁵⁵ или помощ за реструктуриране.^{356;357} От страна на Министерството на туризма не са представени мотиви за причините да не се възползват от дерогацията за микро- и малки предприятия, въпреки че Комисията изрично насочва тяхното внимание към тази възможност.³⁵⁸ Същевременно, в процедурата по ОПИК 2014-2020³⁵⁹ за подкрепа на туроператори или туристически агенти за преодоляване на последствията от пандемията, няма ограничения за финансиране на кандидати в затруднено положение по смисъла на Регламент (ЕС) № 651/2014, което позволява тяхното подпомагане.³⁶⁰

Анализът на данните по схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01³⁶¹ показва, че 45 на сто³⁶² от всички отхвърлени кандидати са микро- и малки предприятия, които не са получили подкрепа, тъй като са в затруднено положение към 31.12.2019 г.³⁶³ Голяма част от отхвърлените кандидати по схемата поради затруднено положение са одобрени за финансиране и по други мерки като:

- 72 на сто - са бенефициенти по процедурата по ОПИК 2014-2020 г.³⁶⁴, за която няма ограничения по отношение на затрудненото положение, но размерът на помощта е по-малък от този, който биха получили по схемата за компенсиране на загуби;

- 10 на сто - са получили подкрепа и по схемата за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020–31.12.2020 г.³⁶⁵;

- около 60 на сто - са получили в края на 2021 г. безвъзмездни средства по схемата за засегнати предприятия в туристическия сектор от спад в оборота с най малко 30 на сто³⁶⁶;

- 21 на сто - са се възползвали от подкрепа за запазване на заетостта и/или подкрепа за реинтеграция в заетост на безработните лица, останали без работа вследствие от възникналата пандемия и разпространението на COVID-19;

- 40 на сто - са получили и компенсации за работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите³⁶⁷;

- 60 на сто - са одобрени за финансиране от НАП по процедура „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки“.

С постановленията на Министерския съвет³⁶⁸ за определяне на условията, критериите и реда за предоставяне на помощите при следващите схеми за подкрепа за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за

³⁵³ BG-176789478-2021-01

³⁵⁴ в сила от 29 юни 2020 г.

³⁵⁵ или, ако са получили помощ за оздравяване, към момента на предоставянето на помощта те са възстановили заема или са прекратили гаранцията.

³⁵⁶ или, ако са получили помощ за реструктуриране, към момента на предоставяне на помощта те вече не са обект на план за реструктуриране.

³⁵⁷ Одитно доказателство № 4, т. 4.8; Одитно доказателство № 29 и Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 и измененията ѝ;

³⁵⁸ Одитно доказателство № 20

³⁵⁹ BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“

³⁶⁰ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2; Одитно доказателство № 34

³⁶¹ Източници на данни: Министерство на туризма, НАП, НОИ, Регистър на минималните помощи и ИСУН и НСИ и Одитно доказателство № 35

³⁶² 47 предприятия от общо 105 отхвърлени предприятия

³⁶³ Одитно доказателство № 35

³⁶⁴ BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“

³⁶⁵ Схема BG-176789478-2021-03

³⁶⁶ Схема BG-176789478-2021-05

³⁶⁷ по реда на ПМС № 55 от 2020 г. ПМС № 151 от 2020 г. и измененията с ПМС №278 от 2020 г., ПМС № 416 от 2020 г., ПМС № 93 от 2021 г., ПМС № 213 от 2021 г. и ПМС № 322 от 2021 г.

³⁶⁸ ПМС № 197 от 15.06.2021 г. и ПМС № 393 от 22.11.2021 г.

неосъществени пътувания от 01.03.2020–31.12.2020 г. (BG-176789478-2021-03) и за подкрепа на предприятията в туристическия сектор, засегнати от спад в оборота над 30 на сто (BG-176789478-2021-05), обхватът на получателите е разширен, като микро- и малки предприятия, които вече са били в затруднено положение, са определени за допустими за подпомагане кандидати.³⁶⁹

В случай че дизайнът на схемата за компенсиране на загуби на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност³⁷⁰ и Насоките за кандидатстване бяха съобразени с възможностите, които дава Времената рамка за мерките за държавна помощ, броят на одобрените кандидати би бил по-висок и бюджетът по схемата би бил усвоен в по-голяма степен, а не пренасочен към следващата схема за подкрепа за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания от 01.03.2020 – 31.12.2020 г. BG-176789478-2021-03.³⁷¹

Предприетите действия за разширяване на обхвата на предоставената подкрепа по схемата за компенсиране на загуби на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност³⁷², са адекватни, но недостатъчно навременни, тъй като обхвата на допустимите кандидати е следвало да бъде съобразен още при стартиране на схемата.

3.3.2. Съгласно Наредба № Т-РД-04-1³⁷³ от 22.01.2021 г. на министъра на туризма и утвърдените насоки за кандидатстване по схема BG-176789478-2021-01 за компенсиране на загуби на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, недопустими за финансиране са кандидатите, които имат задължения по влезли в сила актове и/или имат разсрочени, отсрочени или необезпечени задължения към държавата.³⁷⁴ На практика това ограничава достъпа до финансиране на предприятия със задължения към държавата, независимо че са получили официално разрешение по ДОПК. Разясненията на Министерството на туризма, дадени в СУНИ, във връзка със зададени въпроси относно критерия за недопустимост при наличие на отсрочени и разсрочени задължения към държавата, са в противоречие с въведените ограничения, като в тях се посочва, че кандидатът е допустим, ако задълженията са разсрочени и отсрочени.³⁷⁵ Това може да доведе до подвеждане на потенциалните кандидати и недопустими за подпомагане по схемата лица да подадат заявления за кандидатстване.

а) При следващата обявена схема за държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължими към клиенти суми BG-176789478-2021-03, чиито условия са определени с ПМС № 197 от 15.06.2021 г.³⁷⁶ и указания, утвърдени от министъра на туризма, вече са определени като допустими за подпомагане туроператори, чиито задължения са отсрочени, разсрочени или обезпечени.³⁷⁷

б) При процедурата за предоставяне на подкрепа на туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията, финансирана по

³⁶⁹ ПМС № 197 от 15.06.2021 г. и ПМС № 393 от 22.11.2021 г. и Одитно доказателство № 5, т. 5.6 и т. 5.7, Одитно доказателство № 10, т. 10.6, Одитно доказателство № 30 и Одитно доказателство № 31 Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020г. до 31.12.2020г. поради възникналата епидемия от COVID – 19, Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. – чл. 112 от ЗДБРБ за 2021 г., Commission Decision C(2021) 3859 final of 25.5.2021 on State Aid SA.62887 (2021/N) – Bulgaria COVID-19: State aid scheme for tour operators Commission Decision C(2021) 8136 final of 08.11.2021 г. on State Aid SA.100427 (2021/N) – Bulgaria COVID-19: Aid to the tourism sector

³⁷⁰ BG-176789478-2021-01

³⁷¹ Одитно доказателство № 35

³⁷² BG-176789478-2021-01

³⁷³ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. за реда за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

³⁷⁴ Чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 4, т. 4.8 Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

³⁷⁵ Одитно доказателство № 4, т. 4.8; Одитно доказателство № 40 Въпроси и отговори (Въпроси 9, 41, 81 и 88) по Насоки за кандидатстване по схема BG-176789478-2021-01; <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/Info/1fb363b6-0dc9-4c0f-ab05-0131abce951c>

³⁷⁶ Постановление № 197 на МС от 15.06.2021 г.

³⁷⁷ Чл. 6, ал.1, т. 6 от ПМС № 197 от 15.06.2021 г. и Одитно доказателство № 5, т. 5.8

ОПИК 2014-2020 г.³⁷⁸, е поставено ограничение по отношение на туроператори/туристически агенти, които имат задължения към държавата или към общината за данъци, включително акцизи, както и мита, задължителни осигурителни вноски и други вноски за бюджета³⁷⁹ и лихвите по тях, или аналогични задължения, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен, доказани с влязъл в сила акт на компетентен орган или размерът на неплатените дължими данъци или социално-осигурителни вноски е повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена финансова година или повече от 50 хил. лв.³⁸⁰

в) По трите фази на държавната помощ за туроператори за чартърни полети е приложен друг подход и няма въведени изисквания към кандидатите по отношение на липсата на задължения към държавата или общината.³⁸¹

При разработването на дизайна на мерките за подпомагане на туристическия сектор за преодоляване на последиците от пандемията, от Министерство на туризма не е прилаган последователен подход при определянето на изискванията за допустимост към кандидатите по отношение на задълженията към държавата/общината, независимо че целите на мерките са сходни и свързани с подкрепа на ликвидността на икономическите оператори в сектор туризъм.

3.3.3. Съгласно решението на Комисията за нотифициране на схемата за предоставяне на държавната помощ на туроператори за чартърни полети, *помощта може да бъде отпусната за полети, извършени в периода между 14.05.2020 до 31.12.2020 г.*³⁸² В Насоките за кандидатстване е заложено, че първата индикативна дата, до която е желателно да се подадат заявленията за полети, извършени в периода 14 май–31 юли 2020 г., е 31 август 2020 г. Същевременно от кандидатите по първата фаза на схемата се изисква да представят заверено копие от сключен договор с въздушен превозвач с валиден оперативен лиценз за изпълнение на въздухоплавателна услуга полет до Република България, *сключен и изпълнен* в периода от 14.05.2020 г. до 24.12.2020 г.³⁸³ Аналогично при последващите две фази на държавната помощ кандидатите следва да представят подписано с квалифициран електронен подпис (КЕП) копие от договор с въздушен превозвач с валиден оперативен лиценз за изпълнение на въздухоплавателна услуга полет до Република България, *сключен и изпълнен* в периода от 01.01.2021 г. до 31.05.2021 г. (за трета фаза - от 01.06.2021 г. до 30.11.2021 г.), като се дава и допълнителна възможност за представяне на сключен *договор с посредник, който има договор с въздушен превозвач при същите условия.*³⁸⁴ Въведеното изискване договорът не само да бъде изпълнен, но и сключен в периода на субсидиране на полетите, *поражда риск за ограничаване на възможностите за кандидатстване за полети, изпълнени в началото на периода за субсидиране, предвид факта, че организацията за осъществяване на туристическите пътувания обикновено започва порано и не стартира в деня на тяхната реализация. Създадената възможност за представяне на договор, сключен с посредник при втора и трета фаза на помощта, би способствала за разширяване на обхвата на подпомогнатите.*

3.3.4. По всички мерки, администрирани от Министерството на туризма, с изключение на схемата за подкрепа на предприятията в туристическия сектор, засегнати от спад в оборота над 30 на сто (BG-176789478-2021-05), *е допустимо заявлението за кандидатстване да бъде подавано от упълномощено лице.*³⁸⁵ При разработване на схемата

³⁷⁸ BG16RFOP002-2.092

³⁷⁹ Чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК

³⁸⁰ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2; Одитно доказателство 34

³⁸¹ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33

³⁸² Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1

³⁸³ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1

³⁸⁴ Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33

³⁸⁵ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 4, т. 4.9; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 10, т. 10.17 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство 6, т. 6.2.1, Одитно доказателство № 8, т. 8.3; Одитно доказателство № 9, т. 9.2

BG-176789478-2021-05 обаче не е предвидена тази възможност.³⁸⁶ Причината за преустановяване на възможностите за упълномощаване е нововъведението, направено по настояване на дирекция „Централно координационно звено“ (ЦКЗ) към МС, за подаване на електронна декларация, като част от проектното предложение в СУНИ, която не може да се подпише от упълномощено лице.³⁸⁷ В първоначално публикувания лист за оценка на проектното предложение обаче, тази възможност не е заличена, което води до редица въпроси от страна на кандидатите и последваща промяна в оценителния лист.³⁸⁸ Практиката по отношение на възможностите за подаване на заявлението за кандидатстване от упълномощено лице при следващите схеми за подпомагане с държавни помощи, открити след края на 2021 г., е различна – както е предвидена както възможност за подаване на заявлението за подпомагане от кандидата, така и от упълномощено лице.³⁸⁹

Премахването на възможността за подаване на заявлението от упълномощено лице изненадва кандидатите предвид прилаганата до м. ноември 2021 г. практика и несъответствието между насоките за кандидатстване по схемата и оценителния лист, създава неяснота и объркване за потенциалните бенефициенти.

3.3.5. Критериите за недопустимост и изискванията към кандидатите по процедурата за подпомагане на туроператори или туристически агенти, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията, финансирана със средства по ОПИК 2014-2020 г.³⁹⁰, са значително повече спрямо критериите и изискванията по останалите мерки за подкрепа, администрирани от Министерството на туризма.³⁹¹ По процедурата по ОПИК 2014-2020 са поставени ограничения към кандидатите, които не фигурират по схемите за държавни помощи, като: недопустими са лица, за които:

- са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно чл. 54 от Закона за обществени поръчки (ЗОП);
- са сключили извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон (ТЗ);
- за които е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301-305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност;
- имат задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;
- са сключили споразумение с други лица с цел нарушаване на конкуренцията, когато нарушението е установено с акт на компетентен орган; които са лишени от правото да упражняват определена професия или дейност съгласно законодателството на държавата, в която е извършено деянието;
- за които е доказано, че са виновни за неизпълнение на договор за обществена поръчка или на договор за концесия за строителство или за услуга, довело до разваляне или предсрочното му прекратяване, изплащане на обезщетения или други подобни санкции, с изключение на случаите, когато неизпълнението засяга по-малко от 50 на сто от стойността или обема на договора;
- тези които представляват кандидата са правили опит да повлияят на вземането на решение от страна на Министерството на туризма, свързано с отстраняването, подбора или

³⁸⁶ Одитно доказателство № 36

³⁸⁷ Одитно доказателство № 10

³⁸⁸ Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 37и Въпроси и отговори, <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/49de7d10-e862-4b46-84db-c7564ced91e3>

³⁸⁹ СУНИ, <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/66d49bbd-2d91-44d6-a4c4-bf3de5681181>;

<https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/9d7d486d-2014-4e29-989e-9976ee7dbc85>;

<https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/2b1efe95-acfb-4e46-8440-7e9d7b6ffc6f>

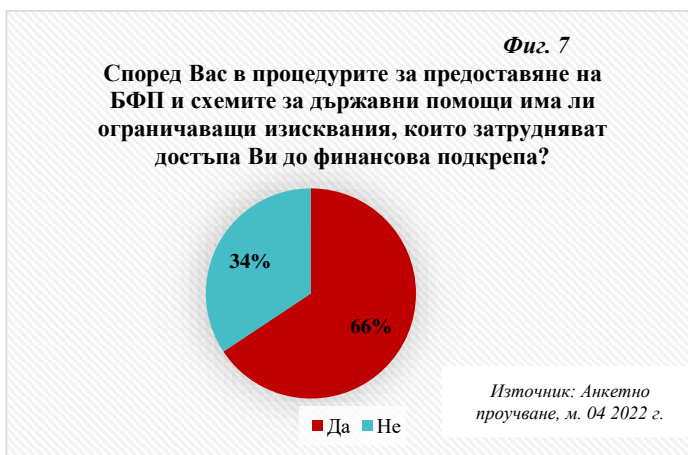
³⁹⁰ BG16RFOP002-2.092

³⁹¹ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12, Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7, , Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1, Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32, Одитно доказателство № 9 т. 9.2. и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство 36; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

възлагането, включително чрез предоставяне на невярна или заблуждаваща информация и други.³⁹²

Това прави в известна степен процедурата за кандидатстване по ОПИК 2014-2020 по-усложнена и възможностите за финансиране по-ограничени в сравнение с другите схеми за държавни помощи поради необходимостта от спазване на изискванията на ЕК.

3.3.6. Наличието на ограничаващи изисквания, които затрудняват достъпа до финансова помощ, се потвърждава и от резултатите от проведеното, в рамките на одита, проучване на мнението на потенциалните кандидати и бенефициенти по мерки за подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от COVID-19.³⁹³ По-голямата част от анкетираните лица считат, че са налице ограничения в схемите за държавни помощи и процедурите за предоставяне на БФП, като сред споделените мнения за пречки фигурират: изискванията за липса на задължения; изискванията спрямо оборота; сложни изисквания, налагащи използване на консултант във връзка с разработване на проектното предложение и/или попълване на заявлението за подпомагане; неяснота за допустимите разходи; дискриминиране на новосъздадените предприятия; насочване на мерките само и единствено към юридически лица и други.³⁹⁴

Поради липсата на опит в разработване на схеми за предоставяне на държавни помощи и на достатъчен административен капацитет в Министерство на туризма се наблюдават непоследователност и пропуски при разработване на дизайна на мерките, което създава затруднения при кандидатстване и ограничаване на достъпа до финансиране.

3.4 Яснота на условията за кандидатстване

Една от ключовите предпоставки за ефективност на мерките за подкрепа на туризма е яснотата на условията/насоките за кандидатстване, която улеснява потенциалните бенефициенти и способства за по-широк достъп до подпомагане за преодоляване на последиците от COVID-19.

3.4.1. Съгласно *Условията за кандидатстване и изпълнение по процедурата по ОПИК 2014-2020*³⁹⁵ за подпомагане на туроператорите и туристическите агенти, за преодоляване на икономическите последиствия от пандемията, предоставените средства за подкрепа следва да бъдат използвани за покриване на текущите нужди на кандидатите и извършване на разходи за оперативен капитал, чиято стойност се калкулира в стойността на предоставяната туроператорска/турагентска услуга.³⁹⁶ Срокът за кандидатстване по процедурата е само 8 дни, като са отправени 93 *запитвания*, свързани с условията за кандидатстване и изпълнение и повече от 1/3 от тях са за неяснота относно допустимите

³⁹² Одитно доказателство № 4, т. 4.9; Одитно доказателство № 5, т. 5.6; т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34 и **Приложение № 5** Критерии за допустимост и за недопустимост на кандидатите по процедури за предоставяне на БФП и схеми за държавна помощ, администрирани от Министерство на туризма

³⁹³ Одитно доказателство № 27

³⁹⁴ Одитно доказателство № 27

³⁹⁵ BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последиствия от пандемията COVID-19“

³⁹⁶ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2 и Одитно доказателство № 34 <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313>

разходи по процедурата.³⁹⁷ Това е индикатор за наличие на затруднения при потенциалните кандидати за подпомагане във връзка с разработването на проектното предложение и определяне на бюджета на проекта. Друга значима част от въпросите са свързани с искания за разяснения във връзка с документите, които трябва да бъдат представени при кандидатстването, в т.ч. за съдържанието на декларираните данни, за начина на подписване и отговорните за това лица и други. По-редки са случаите на отправяне на въпроси, свързани с неясноти по отношение на акумулирането на помощите, доказването на свързаност на предприятията и отчитането на разходите. Част от въпросите са свързани с технически трудности, в т.ч. при подписването с КЕП.³⁹⁸ Съгласно условията за кандидатстване и изпълнение, бенефициентът е задължен да докладва и отчита изпълнението на проекта в съответните отчетни форми и документи, приложени към Ръководството за изпълнение на АДПБФП по процедурата, което е публикувано на 17.02.2021 г. или 4 месеца след откриване на процедурата и почти 2 месеца след одобряването на кандидатите и изплащането на БФП.³⁹⁹

Аналогични пропуски и неясноти по отношения на изискванията за разходването и отчитането на помощта се наблюдават и при схемите за държавни помощи, което създава затруднения и води до редица въпроси от страна на кандидатите, например:

а) По схемата за предоставяне на държавна помощ за компенсирание на загубите на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност⁴⁰⁰, почти 40 на сто от общо 95 запитвания на потенциални кандидати са свързани с искане на допълнителни разяснения и конкретизиране на допустимите разходи. Не е малък и броят на въпросите, свързани с условията за използване и отчитане на помощта, като причината за това е, че в насоките за кандидатстване не е посочено дали се изисква отчитане на разходите, финансирани с помощта;⁴⁰¹

б) Указанията за отчитане по схемата за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г.⁴⁰² са утвърдени и публикувани в СУНИ през м. декември 2021 г., което е 5 месеца след обявяването на схемата и 3 месеца след одобряването и изплащането на БФП на бенефициентите.^{403,404}

в) В указанията за кандидатстване по схемата⁴⁰⁵ за подкрепа на предприятията от туристическия сектор, упражняващи дейност по определени кодове по КИД⁴⁰⁶, които са засегнати от спад на оборота без ДДС през 2020 г. с най-малко 30 на сто, не са включени изисквания за допустимите разходи и условията за разходване на предоставените средства, като от администратора е посочено, че по-подробна информация за разходване и отчитане на безвъзмездната помощ ще бъде дадена на по-късен етап от изпълнението на схемата.⁴⁰⁷ Указанията за отчитане на разходите по схемата са утвърдени от министъра на туризма и публикувани в СУНИ и на интернет страницата на Министерството на туризма в края на м. януари 2022 г., което е два месеца след откриване на схемата за кандидатстване и един месец след предоставянето на БФП по схемата.⁴⁰⁸ Мотивите на Министерството на туризма за отварянето на схемата за кандидатстване без да е предоставена необходимата информация за допустимите разходи, условията за усвояването на помощта, както и за

³⁹⁷ Одитно доказателство № 34

³⁹⁸ Одитно доказателство № 34

³⁹⁹ Одитно доказателство № 18, т. 18.2; Одитно доказателство № 17, т. 17.3

⁴⁰⁰ BG-176789478-2021-01

⁴⁰¹ Одитно доказателство № 40 и Одитно доказателство № 4, т. 4.8, <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/1fb363b6-0dc9-4c0f-ab05-0131abce951c>

⁴⁰² BG-176789478-2021-03

⁴⁰³ Одитно доказателство № 43, <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/5e25b800-a766-4795-a44a-3fbbb43d392d>

⁴⁰⁴ Одитно доказателство № 5, т. 5.9

⁴⁰⁵ BG-176789478-2021-05

⁴⁰⁶ за „Хотелиерство“ – КОД: 55.10, 55.20, 55.30, 55.90; за „Ресторантьорство“ – КОД: 56.10, 56.21, 56.29, 56.30; за „Туроператорска дейност“ – КОД: 79.11, 79.12, 79.90; за „Организиране на конгреси и търговски изложения“ – КОД: 82.30; за „Други дейности по хуманно здравеопазване“ – КОД: 86.90; за „Експлоатация на зали за представления“ – КОД: 90.04; за „Дейности, свързани с развлечения и отдих“ – КОД: 93.21, 93.29; за „Поддържане на добро физическо състояние“ – КОД: 96.04.

⁴⁰⁷ Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36

⁴⁰⁸ Одитно доказателство № 10, т. 10.7, т. 10.8; Одитно доказателство № 35, т. 35.8

механизмите за отчитане се изразяват в спешната нужда от провеждане на схемата за подкрепа на туристическия сектор.⁴⁰⁹ Необходимостта от бързо откриване и реализиране на схемата, предвид крайните срокове за предоставяне на помощта – 31.12.2021 г., не е основателна причина за липсата на ключовата за кандидатите информация за допустимите разходи и условията за разходване и отчитане на помощта.

*Липсата на достатъчно яснота за изискванията за разходване на помощта и публично оповестени инструкции за отчитането ѝ в хода на кандидатстването не осигурява необходимата информация на бенефициентите за условията за изпълнение и ангажиментите, които произтичат от предоставянето на държавната помощ, и поставя потенциалните бенефициенти в условия на неизвестност, което е особено затрудняващо за предприятията, които нямат опит в усвояването на безвъзмездна помощ.*⁴¹⁰

3.4.2. Съгласно т. 9 от Условията за кандидатстване и изпълнение, безвъзмездната финансова помощ, предоставена на кандидата по процедура BG16RFOP002-2.092 общият размер на БФП по процедурата заедно с този по процедура BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ и по процедура BG16RFOP002-2.077 „Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ *не може да надвишава левовата равностойност на 200 хил. евро за период от 3 години.*⁴¹¹ В допълнение, отново в Условията за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-2.092, в бележка под черта е посочено че при кандидатстване по процедура предприятията могат да получат по нея до 50 хил. лв., *като помощта по тази процедура и по процедура BG16RFOP002-2.089 не може да надвишава на 50 хил. лв. Това е в противоречие и със следващия абзац от указанията, в който е посочено, че в случай, че след сключване на договор по настоящата процедура, кандидатът сключи договор и по процедура BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ и общо предоставената безвъзмездна финансова помощ по двете процедури надвишава левовата равностойност на 200 000 евро, то бенефициентът следва да възстанови разликата над този праг.*⁴¹² Разбирането на Министерството на туризма е, че в случай, че кандидатът реши да кандидатства по настоящата процедура и по процедура BG16RFOP002-2.089, сумарно полученият финансов ресурс не може да надвишава 50 хил. лв., изразено в отговор на поставен въпрос в процеса на кандидатстване, което създава объркване на кандидатите относно сумарния размер на подкрепата, който е допустим за получаване по посочените процедури.⁴¹³

В Министерството на туризма няма изричен акт за възлагане на отговорностите за даване на разяснения по постъпилите от кандидатите въпроси, като не са представени и доказателства за осъществен контрол върху правилността на дадените разяснения.^{414,415} Анализът на данните за одобрената БФП по трите процедури показва, че само 6 предприятия, одобрени като бенефициенти по процедура BG16RFOP002-2.092 са получили подкрепа и по една от двете процедури за подпомагане на малки и средни предприятия, като не е спазен посочения от министерството ограничителен праг и общата стойност на одобрената и изплатената БФП надхвърля 50 хил. лв.⁴¹⁶ *Наличието на противоречиви текстове в условията за кандидатстване по процедурата BG16RFOP002-2.092 във връзка с максималния праг на помощта в случай на подкрепа и по други процедури за подбор на финансирани по ОПИК 2014-2020 са резултат от липсата на достатъчни вътрешни*

⁴⁰⁹ Одитно доказателство № 10, т. 10.7

⁴¹⁰ **Препоръка № 3**

⁴¹¹ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2

⁴¹² Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2

⁴¹³ Одитно доказателство № 34

⁴¹⁴ Одитно доказателство № 4, т. 4.1

⁴¹⁵ **Препоръка № 3**

⁴¹⁶ Одитно доказателство № 47; Одитно доказателство № 35, т. 35.7; Одитно доказателство № 14; Одитно доказателство № 17, т. 17.4.8

контролни механизми при разработване и публикуване на актовете, с които се одобряват условията за кандидатстване. Това създава възможност за прилагане на различна практика при определяне на размера на помощта.⁴¹⁷ Липсата на създадена организация и контрол по отношение на даването на разяснения по Насоките за кандидатстване поражда риск за качеството и правилността на разясненията.⁴¹⁸

3.4.3. Критериите за допустимост и недопустимост на кандидатите по схемата за предоставяне на държавна помощ за компенсиране на загубите на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност⁴¹⁹ са определени с издадена Наредба⁴²⁰ на министъра на туризма и насоки за кандидатстване.⁴²¹ В Наредбата и насоките за кандидатстване не са включени никакви изисквания и/или ограничения свързани с КИД на предприятията, които са допустими за финансиране.^{422,423} Това създава възможност да бъде предоставяна помощ на предприятия, които притежават регистрация за туроператор и/или туристически агент, за които обаче това не е основната им икономическа дейност.

В допълнение, съгласно насоките за кандидатстване размерът на помощта се определя въз основа на оборота⁴²⁴ без ДДС през 2019 г., посочен от дружеството в годишния финансов отчет, без да са уредени случаите, когато кандидатът осъществява друга основна дейност, различна от туроператорска и/или туристическа агентска дейност, която се явява допълнителна за него.⁴²⁵ Анализът на предоставените разяснения от Министерство на туризма в хода на процеса на кандидатстване, които са публикувани в СУНИ, показва липса на единно разбиране в администратора на помощта за допустимостта на разходите и начина на определяне на подкрепата, в случай че предприятието осъществява основна дейност, различна от туроператорска и/или туристическа агентска дейност.⁴²⁶ Това води до различия при определянето на размера на заявената, респективно и предоставената помощ от страна на бенефициентите (някои заявят размера на помощта въз основа на общия си оборот, а други въз основа само на оборота от туроператорска/туристическа агентска дейност, когато тя се явява допълнителна).⁴²⁷

Предоставянето на подкрепа на база общия оборот на дружеството, а не съобразно приходите от туроператорска и/или турагентска дейност (чиято абсолютна стойност и дял от общите приходи на дружеството могат да бъдат незначителни) не може да бъде определено като подход, осигуряващ равнопоставеност на бенефициентите при компенсиране на загубите в резултат на епидемичния взрив от COVID-19. Липсата на яснота и изисквания по отношение на начина на определяне на размера на помощта води до нецеленасочено представена подкрепа за предприятия, осъществяващи дейности, които не са в обхвата на схемата.

Съгласно Наредбата⁴²⁸ на министъра на туризма за реда за предоставяне на безвъзмездните средства и Насоките за кандидатстване по схемата за предоставяне на държавна помощ за компенсиране на загубите на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност⁴²⁹, средствата следва да се използват приоритетно за компенсиране на разходи, произтичащи от отказали се от ваучери клиенти, които не са

⁴¹⁷ Одитно доказателство № 38, <https://opik.bg/procedure/bg16rfop002-2089-podkrepa-za-malki-predpriyatiya-s-оборот-nad-500-000-iv-za-preodolyavane-na-ikonomiceskite-posledstviya-ot-pandemiyata-covid-19>

⁴¹⁸ Препоръка № 4

⁴¹⁹ BG-176789478-2021-01

⁴²⁰ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. за реда за предоставяне на БФП на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

⁴²¹ Чл. 7 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 4, т. 4.8; т. 4.12

⁴²² по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване – чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 г.

⁴²³ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 4, т. 4.8; т. 4.12

⁴²⁴ Оборот (общ) е сумата на всички реализирани продажби на продукция, стоки, услуги и други продажби, намалена с данъка върху добавената стойност, когато лицата са регистрирани по ЗДДС

⁴²⁵ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 4, 4.9

⁴²⁶ Одитно доказателство № 40

⁴²⁷ Одитно доказателство № 35; Одитно доказателство № 41

⁴²⁸ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г.

⁴²⁹ BG-176789478-2021-01

възстановени от доставчиците на услуги към датата на получаване на държавната помощ, както и за покриване на извършените през периода разходи за основната дейност на съответния туроператор или туристически агент.⁴³⁰ В Наредбата и Насоките за кандидатстване не са заложили изисквания към бенефициентите за представяне на доказателства за възстановяване на дължимите средства към клиенти за нереализираните туристически услуги.⁴³¹ Разбирането на администратора на помощта, че с получената подкрепа следва веднага да се обезщетят всички клиенти за нереализираните пътувания и само евентуално при наличието на остатък той да се използва за покриване на други разходи, което е посочено в отговор на въпрос на кандидат по схемата в СУНИ⁴³², не е включено в Насоките за кандидатстване или заповедите за предоставяне на БФП.⁴³³ *Липсата на задължение за отчитане на разходването на получените средства и последващ контрол създава риск същите да не бъдат използвани целенасочено и приоритетно за изпълнение на поетите ангажименти към ЕК и за защита на интересите на потребителите.*^{434,435}

3.4.4. С ПМС № 197 от 15.06.2021 г. са определени ясно *критериите за допустимост и недопустимите кандидати по мярката по чл. 26а от Закона за мерките*⁴³⁶, при която държавата предоставя на лица, извършващи туроператорска дейност, безвъзмездни средства в размер до 15 на сто от оборота им през 2019 г. без ДДС, но не повече от дължимата сума по туристическите пакети за неосъществени пътувания, които се използват *единствено за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г.* поради възникналата епидемия от COVID-19.⁴³⁷ Указанията за кандидатстване и правилата за предоставяне на помощта по схемата не са изцяло в съответствие с нормативните изисквания.⁴³⁸ Съгласно ПМС № 197 недопустим кандидат по схемата е туроператор, който е получил помощ, която е обявена за незаконосъобразна и несъвместима с Общия пазар или не е изпълнено разпореждане за възстановяването ѝ⁴³⁹, а в насоките за кандидатстване е посочено като критерий за допустимост: „кандидатът, получавал помощ да не е обявена за незаконосъобразна и несъвместима с Общия пазар или да не е възстановил помощта, обявена за незаконосъобразна и несъвместима с Общия пазар“.⁴⁴⁰ В допълнение, съгласно чл. 6, ал. 1, т. 3 от ПМС № 197, допустими кандидати по схемата са предприятия, които към датата на заявяване на помощта са туроператори, които към 31 декември 2019 г. не са в затруднено положение⁴⁴¹, а съгласно критериите за допустимост на кандидатите, посочени в Указанията за кандидатстване, е заложило изискване за допустимост „да не са в затруднено положение“ не всички кандидати, а само микро-, малките и средни предприятия. В оценителния лист към указанията за кандидатстване въпросът също не е адресиран към големите предприятия⁴⁴², *като по този начин не са създадени достатъчни условия за правилна проверка на изпълнението на нормативните изисквания по отношение на допустимите кандидати.*

Един от критериите за допустимост на кандидатите в указанията за кандидатстване по схемата е свързан с наличие на невъзстановени суми от доставчиците на туристически услуги по нереализирани туристически пакети за периода 01.03.2020-31.12.2020 г., които са осчетоводени като невъзстановени суми към 05.04.2021 г. Предвидено е оценката за

⁴³⁰ Чл. 5 и чл. 6 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 4, т. 4.9

⁴³¹ Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12

⁴³² Одитно доказателство № 40

⁴³³ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12

⁴³⁴ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 57

⁴³⁵ Препоръка № 4

⁴³⁶ схема BG-176789478-2021-03

⁴³⁷ Чл. 6, ал. 1 и 2 от ПМС № 197 от 15.06.2021 г.

⁴³⁸ Чл. 6, ал. 1 и 2 от ПМС № 197 от 15.06.2021 г. и Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7

⁴³⁹ ПМС № 197, чл. 6, ал. 2, т. 3

⁴⁴⁰ Одитно доказателство № 5, т. 5.1

⁴⁴¹ по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване - чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 г.

⁴⁴² Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7

изпълнението на критерия да се основава на декларираните от кандидата данни, без да се изисква представяне на други доказателства или счетоводни документи.⁴⁴³ С образеца на декларация, приет с ПМС № 197 от 15.06.2021 г. и приложен към указанията за кандидатстване, е предвидено да се декларира общата стойност на невъзстановените суми от доставчиците⁴⁴⁴, като в две подточки кандидатът следва да посочи и формирането ѝ - от невъзстановени суми, осчетоводени, като такива **в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г.** и невъзстановени суми и осчетоводени **в периода от 01.01.2021 г. до 05.04.2021 г.**, вместо невъзстановените и осчетоводени суми от доставчици **към 05.04.2021 г.**, каквито са изискванията на указанията за кандидатстване.⁴⁴⁵ При стартиране на оценителния процес от оценителната комисията е установено, че нито една от посочените в декларацията стойности не показва невъзстановените от доставчиците на туристически услуги суми **към 05.04.2021 г.**, поради което с решение на оценителната комисия е направен неуспешен опит за въвеждане на единна практика при оценяването чрез изискване на допълнителна информация и данни от кандидатите.⁴⁴⁶ Решението на оценителната комисия обаче не изпълнено за всички кандидати, в резултат на което при декларирането на невъзстановени суми от доставчици на туристически услуги, осчетоводени като такива в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. и липсата на декларираните като невъзстановени суми от доставчици на туристически услуги, осчетоводени в периода от 01.01.2021 г. до 05.04.2021 г. на едни кандидати е отказано предоставянето на БФП, без да са поискани допълнителни разяснения за декларираните данни⁴⁴⁷, на други са поискани разяснения и са отхвърлени⁴⁴⁸, а трети са одобрени и са получили финансова подкрепа по схемата.⁴⁴⁹ *Недостатъчната прецизност по отношение на приложенията към заявлението за подпомагане (което е неразделна част от Условието за кандидатстване), в комбинация с липсата на правила и контролни механизми за работата на оценителната комисия, създава риск за пропуски в оценителния процес.*^{450,451}

3.4.5. В насоките за кандидатстване и по трите фази на държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, не са определени ясно *недопустимите за финансиране кандидати*, като на практика недопустимостта се определя спрямо критериите за оценка, включени в оценителния лист към насоките за кандидатстване.⁴⁵² Част от утвърдените критерии за оценка на административното съответствие и допустимостта на заявителя при първата фаза на държавната помощ са насочени към оценка на това дали са представени приложенията към заявлението за кандидатстване, вместо към оценка на това дали кандидатите отговарят на условията за предоставяне на помощта. Например:

- предвидена е проверка за наличие на саморъчно подписана декларация от законния (законните) представител/и на туроператора, че търговецът, когото представлява не е в производство по обявяване в несъстоятелност или не е обявен в несъстоятелност или ликвидация, но не заложена проверка на декларираните данни;
- предвидена е проверка за наличие на декларация, че заявителят не е в затруднение по смисъла параграф 22, т. „в“ от Временната рамка, но не и проверка на декларираните данни;
- предвидена е проверка за наличие на декларация за получени минимални и държавни помощи и за общия размер на държавната помощ съгласно пар. 22, т. 1 от

⁴⁴³ Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7

⁴⁴⁴ по нереализиран туристически пакет за периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г.

⁴⁴⁵ Приложение № 4 по чл. 8, ал. 1, т. 4 от ПМС № 197 от 15.06.2021 г. и Одитно доказателство № 36

⁴⁴⁶ Одитно доказателство № 5, т. 5.11

⁴⁴⁷ Одитно доказателство № 42 ПП № BG-176789478-2021-03-060

⁴⁴⁸ Одитно доказателство № 42 ПП № BG-176789478-2021-03-0031

⁴⁴⁹ Одитно доказателство № 42 ПП № BG-176789478-2021-03-0030; ПП № BG-176789478-2021-03-0091; ПП № BG-176789478-2021-03-0097; ПП № BG-176789478-2021-03-0067

⁴⁵⁰ Препоръка № 5, б. а)

⁴⁵¹ Препоръка № 5, б. б)

⁴⁵² Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33

Временната рамка, но не и проверка дали са изпълнени условията за предоставяне на помощта. В оценителния лист е заложен общ критерий „Проверка за съответствие с изискванията на Временната рамка“, като при тази обща формулировка остават напълно неясни обхватът и източниците на проверка. В допълнение е заложено кандидатът да бъде определен дали е „средно предприятие съгласно Закона за малките и средни предприятия и Препоръката на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия“⁴⁵³, въпреки че в Насоките в кандидатстване няма ограничения и/или изисквания, свързани с категорията на предприятията, които са допустими за финансиране.⁴⁵⁴

Липсата на ясно регламентиран обхват на проверките за административно съответствие и допустимост води до прилагане на нееднакъв подход и различно третиране на кандидатите в процеса на оценяването.

а) Слабости се наблюдават и в оценителните листове по втора и трета фаза на държавната помощ за туроператори за чартърни полети. Например, в оценителните листове е предвидена проверка дали общият размер на заявената безвъзмездна помощ от кандидата на равнище едно и също предприятие⁴⁵⁵ заедно с другите получени **минимални помощи** не надхвърля левовата равностойност на 800 000/1 800 000 евро, като за източник на проверката са посочени декларация по образец Приложение № 2 (където е предвидено да се декларират получените държавни помощи) и служебни проверки в съответните информационни системи, без да е посочено кои са те.⁴⁵⁶ Така определеният критерий за проверка е неясен, имайки предвид че не отговаря напълно на изискванията на пар. 22 от действащата към онзи момент Временна рамка⁴⁵⁷ и че в Насоките за кандидатстване по втора и трета фаза на схемата не са посочени възможностите за кумулиране на помощите. Оценителните листове не съдържат информация и указания кои са източниците за проверка на декларираните данни, в случай, че кандидатът е чуждестранен туроператор, който не е регистриран в България⁴⁵⁸, *което отново поражда риск за различни практики в оценяването.*

б) В оценителните листове съществуват два различни критерия за оценка на обстоятелства⁴⁵⁹, свързани с получаването на помощ, обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар, с различен обхват на проверките и техните източници⁴⁶⁰ *което не осигурява условия за последователност в подхода на оценката, като се има предвид и факта, че в Насоките за кандидатстване и по двете фази не са определени ясно кандидатите, които не са допустими за финансиране по схемата.*⁴⁶¹

3.4.6. Недостатъчната яснота на насоките/указанията за кандидатстване по процедурите/схемите за подпомагане се потвърждава и от резултатите от проведената анкета сред потенциалните кандидати и бенефициенти по мерките за подкрепа в туризма.⁴⁶²

⁴⁵³ (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36)

⁴⁵⁴ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1

⁴⁵⁵ По смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 от 18 декември 2013 г.;

⁴⁵⁶ Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33

⁴⁵⁷ Общият размер на помощта не надвишава 800 000 EUR/1 800 хил. EUR на предприятие. Помощта може да бъде предоставена под формата на преки безвъзмездни средства, данъчни и платежни предимства или други форми, като например подлежащи на възстановяване аванси, гаранции, заеми и собствен капитал, при условие че общата номинална стойност на тези мерки не надхвърля общия праг от 800 000 EUR/1 800 хил. EUR предприятие и всички използвани стойности трябва да бъдат в брутно изражение, тоест преди облагане с данъци или други такси

⁴⁵⁸ Одитно доказателство № 8, т. 8.3. (32) и 9, т. 94

⁴⁵⁹ Критерии № 6 и 10 в оценителните листове по фаза 2 и фаза 3 към насоките за кандидатстване: критерий № 6, „Предприятието не е получавало помощ, която е обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар и по която не е изпълнено разпореждане за възстановяването ѝ“ с източник на проверката - декларацията по образец Приложение № 2; критерий № 10 „Предприятието, както и предприятията, с които то формира група предприятия, не е получавало държавна помощ която е обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар и по която не е изпълнено разпореждане за възстановяването ѝ“, този път с източник на проверката – декларацията по образец Приложение № 2 и служебни проверки от НАП.

⁴⁶⁰ Одитно доказателство № 8, т. 8.3. и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33

⁴⁶¹ Препоръка № 5, б. а)

⁴⁶² Одитно доказателство № 27

От участвалите в анкетата лица, 58 на сто са срещнали затруднения в процеса на кандидатстване и прилагане на правилата за получаване на подпомагането, като неяснотата на правилата и процедурите е поставена като основно препятствие при кандидатстване от 60,5 на сто от анкетиранията лица.⁴⁶³

Липсата на информация относно изискванията за разходването и отчитането на

помощта също е едно от ключовите затруднения за кандидатите, като и необходимостта от извършването на разходи за консултантска помощ.⁴⁶⁴

В допълнение, повече от половината от участващите в анкетата оценяват като недостатъчни разясненията по насоките/указанията за кандидатстване, предоставени от служителите на Министерството на туризма.⁴⁶⁵ Това показва, че от страна на Министерството на туризма не е осигурена достатъчна яснота за реда и условията за кандидатстване за подпомагане във връзка с преодоляване на последствията от пандемията в туристическия сектор.

Не за всички процедури и схеми за предоставяне на държавна помощ в подкрепа на туризма е изпълнен в пълнота критерия за ясни условия за кандидатстване, включващи най-малко: изисквания за допустимост на разходите; критерии за допустимост и недопустимост на кандидатите и методология за оценка; ясен ред за определяне на конкретния размер на помощта; изисквания за отчитане на помощта, като са налице случаи на противоречие с нормативните изисквания и предпоставки за нецеленасочено и несправедливо предоставяне на безвъзмездните средства, което може да се отрази негативно върху постигането на целите на мерките.

⁴⁶³ Одитно доказателство № 27

⁴⁶⁴ Одитно доказателство № 27

⁴⁶⁵ Одитно доказателство № 27

3.5 Наличие на подходящи срокове за кандидатстване, за разглеждане и оценка на проекти/заявления за кандидатстване и за изплащане на помощите

Определянето на подходящи срокове за кандидатстване, разглеждане и оценка на проектите/заявленията за кандидатстване и изплащането на помощта е друг ключов фактор за ефективност на мерките за подкрепа в туризма, тъй като следва да се осигури достатъчно време на потенциалните бенефициенти за запознаване с насоките/указанията за кандидатстване, събиране и попълване на необходимите заявления/формуляри и документи за получаване на финансово подпомагане и същевременно да се съкратят в максимална степен периодите за оценка, одобрение и изплащане на средствата, предвид необходимостта от своевременно предоставяне на подкрепата на предприятията от туристическия сектор в условията на пандемия.

3.5.1. Сроковете за кандидатстване по схемите, администрирани от Министерството на туризма са определени или с насоките/указанията за кандидатстване⁴⁶⁶ или са обявени в СУНИ⁴⁶⁷ и варират в различни граници, като най-краткият е 8 дни при процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092, а най-дългият е при първа фаза на държавната помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм – 149 дни.⁴⁶⁸ По-дългите срокове за кандидатстване по държавните помощи за чартърите⁴⁶⁹ са обективно обусловени от периодите за субсидиране на полетите⁴⁷⁰ и изискването за заявлението да бъде подавано след изпълнението на съответния полет.⁴⁷¹

Таблица № 7

Срок за кандидатстване	BG-176789478-2021-01 (Схема за компенсиране на загуби)	BG-176789478-2021-03 (Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти)	BG-176789478-2021-05 (Схема за засегнати от спад в оборота)
		43 дни	15 дни
	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 1)	BG-176789478-2021-02 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 2)	BG-176789478-2021-04 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 3)
	149 дни	67 дни	131 дни
	Процедура по ОПИК 2014-2020 № BG16RFOP002-2.092		
	8 дни		

Източник: Насоки/указания за кандидатстване и СУНИ

Крайният срок за подаване на заявленията по третата фаза на държавната помощ за чартърите е 30.11.2021 г. и съвпада с крайния срок за изпълнение на полетите, които могат да бъдат субсидирани, което може да породи ограничения при кандидатстването за полетите от тази дата, предвид изискването към заявлението да бъде представено и копие от регистъра на настанените туристи, воден от хотелиера, съгласно чл. 116, ал. 1 от Закона за туризма.⁴⁷² Тази фаза на държавната помощ обаче е прекратена, в резултат на промени в чл. 26 от Закона за мерките, в сила от 16.09.2021 г. и този риск не е реализиран.⁴⁷³ Сроковете за кандидатстване по останалите мерки са значително по-кратки, предвид желанието на публичните власти да ускорят предоставянето на финансовите средства в условия на криза, целите, характера и изискванията към кандидатите за предоставяне на подпомагането по

⁴⁶⁶ За процедура BG16RFOP002-2.092, схеми BG-176789478-2021-03, BG-176789478-2021-05 и Фаза 1 на „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм

⁴⁶⁷ За схеми BG-176789478-2021-01, BG-176789478-2021-02 и BG-176789478-2021-04

⁴⁶⁸ Одитно доказателство № 4, т. 4.8 и т. 4.12, Одитно доказателство № 5, т. 5.6 и т. 5.7, Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36, Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1, Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32, Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33 и Одитно доказателство № 13, т. 13.1.9 и Одитно доказателство № 34

⁴⁶⁹ 149 дни при първа фаза на помощта, 67 дни при втора фаза на помощта и 131 дни при третата фаза на помощта.

⁴⁷⁰ При първата фаза се субсидират полети в периода от 14.05.2020 г. до 31.12.2020 г., при втора фаза се субсидират полети, изпълнени в периода от 01.01.2021 г. до 31.05.2021 г. и при трета фаза се субсидират полети, изпълнени в периода от 01.06.2021 г. до 30.11.2021 г.

⁴⁷¹ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1, Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33

⁴⁷² <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/bf148117-eee1-42db-bb67-6a5e3372f212> и Одитно доказателство № 9 т. 9.4

⁴⁷³ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/prekratyava-se-v-suni-kandidatstvaneto-po-3-ta-faza-na-durzhavnata-pomosht-na>

тях. Сроктът за кандидатстване по процедурата по ОПИК 2014-2020 е определен от част от кандидатите като „твърде кратък“,⁴⁷⁴ в т.ч. в сравнение с други процедури за предоставяне на помощ за преодоляване на последиците от COVID-19, финансирани по ОПИК 2014-2020⁴⁷⁵ и въпреки че 4 дни преди откриването ѝ е осигурена публичност по отношение на предстоящата възможност за кандидатстване и актуализирани насоки за кандидатстване⁴⁷⁶. Единадесетдневният срок за кандидатстване при схема BG-176789478-2021-05 за засегнати от спад в оборота, също може да бъде определен като кратък, но имайки предвид, че схемата е открита на 19.11.2021 г.⁴⁷⁷, а срокът за предоставяне на помощта е 31.12.2021 г.⁴⁷⁸, определянето на по-дълъг срок за кандидатстване би подложило на риск цялостната реализация на схемата.

3.5.2. Сроковете за разглеждане и оценка на проектите/заявленията за кандидатстване следва да бъдат максимално кратки, но и да осигуряват необходимото време на оценителните комисии за осъществяване на адекватен оценителен процес.

Таблица № 8

Срок за разглеждане и оценка на проектите/заявленията за кандидатстване	BG-176789478-2021-01 (Схема за компенсиране на загуби)	BG-176789478-2021-03 (Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти)	BG-176789478-2021-05 (Схема за засегнати от спад в оборота)
	20 дни от получаване на формуляра	20 дни от получаване на формуляра	В указанията не са определени срокове
	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 1)	BG-176789478-2021-02 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 2)	BG-176789478-2021-04 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 3)
	7 дни от постъпване на заявлението	7 дни от постъпване на заявлението	7 дни от постъпване на заявлението
Процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020			
30 дни (първоначално определен със заповед на министъра на туризма от 28.10.2020 г.)			
45 дни (удължен, със заповед на министъра на туризма от 27.11.2020г.)			
48 дни (удължен, със заповед на министъра на туризма от 15.12.2020г.)			

Източник: Насоки/указания за кандидатстване и заповеди на министъра на туризма

Регламентираните срокове за разглеждане и оценка на проектните предложения/заявленията за кандидатстване при различните схеми и процедури, администрирани от Министерството на туризма са в диапазона от 7 до 45 дни⁴⁷⁹ и при наличието на осигурен административен капацитет не биха довели до необосновано забавяне при предоставянето на помощта. По-дългите срокове за разглеждане и оценка на проектните предложения по процедурата на ОПИК 2014-2020 са обусловени от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено (ЗУСЕФСУ)⁴⁸⁰.

3.5.3. Въведените срокове за произнасяне на министъра на туризма за предоставяне или отказ от предоставяне на финансова подкрепа са ясно определени, като отново се различават значимо при отделните схеми.

При част от схемите, въведените срокове за произнасяне са обвързани с датата на подаване на заявлението, докато при други те започват да текат след фазата на оценка и одобряване на резултатите от работата на оценителната комисия.

⁴⁷⁴ Одитно доказателство № 34, <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313> (въпроси №№ 15, 28, 62,89)

⁴⁷⁵ Например: 30 дни при Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последиствия от пандемията COVID-19“⁴⁷⁵, 45 дни при Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.077 „Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последиствия от пандемията COVID-19“⁴⁷⁵, 22 дни при Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последиствия от пандемията COVID-19“⁴⁷⁵, 17 дни при Схема за набиране на заявления за подкрепа BG16RFOP002-2.095 „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки“).

⁴⁷⁶ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-publikuva-aktualizirana-versiya-na-paketa-dokumenti-za>

⁴⁷⁷ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-utvurdi-ukazaniya-i-otvori-za-kandidatstvane-shemata-za>

⁴⁷⁸ Одитно доказателство № 31, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202147/SA_100427_004E097D-0000-C52F-969D-9FF1EAF780C2_53_1.pdf

⁴⁷⁹ Одитно доказателство № 4, т. 4.8q т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6q т. 5.7; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36, Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1, Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2. и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.9 и Одитно доказателство № 34

⁴⁸⁰ Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено (Загл. изм. - ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.)

Таблица № 9

Срок за произнасяне на министъра на туризма	BG-176789478-2021-01 (Схема за компенсиране на загуби)	BG-176789478-2021-03 (Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти)	BG-176789478-2021-05 (Схема за засегнати от спад в оборота)
	до 14 дни от разглеждането на формуляра	до 14 дни от представяне на протокола от комисията	до 14 дни от представяне на протокола от комисията
	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 1)	BG-176789478-2021-02 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 2)	BG-176789478-2021-04 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 3)
	в 30 – дневен срок от подаване на заявлението за получаване на държавна помощ	в 14 – дневен срок от подаване на заявлението за получаване на държавна помощ.	в 14 – дневен срок от подаване на заявлението за получаване на държавна помощ.
Процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020			
10 дни от одобряване на доклада на оценителната комисия			

Източник: Насоки/указания за кандидатстване и заповеди на министъра на туризма

Формално най-краткият срок за произнасяне е по процедурата по ОПИК 2014-2020, но той започва да тече от момента на одобряване на доклада на оценителната комисия. Най-кратки спрямо момента на кандидатстване са сроковете за произнасяне при втората и третата фаза на държавната помощ за субсидиране на чартърните полети и могат да бъдат определени като добро управленско решение в условията на пандемия.⁴⁸¹

3.5.4. Не по всички мерки, администрирани от Министерството на туризма, в насоките за кандидатстване са определени *срокове за изплащане на помощите*, което принципно води до риск за съвременното предоставяне на финансовите средства.⁴⁸² Анализът на данните за извършените плащания по схемите BG-176789478-2021-01 за компенсиране на загуби, BG-176789478-2021-03 за възстановяване на дължими суми към клиенти и BG-176789478-2021-05 за засегнати от спад в оборота обаче показва, че помощите са предоставяни в деня на одобряване на проектните предложения/заявленията за подпомагане или най-късно до 7 дни след това и *липсата на определени срокове в насоките/ указанията за кандидатстване не е довела до забавяне в изплащането*.⁴⁸³

Таблица № 10

Срок за изплащане на помощта	BG-176789478-2021-01 (Схема за компенсиране на загуби)	BG-176789478-2021-03 (Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти)	BG-176789478-2021-05 (Схема за засегнати от спад в оборота)
	В насоките за кандидатстване няма определен срок за изплащане на помощта	В указанията за кандидатстване няма определен срок за изплащане на помощта	В указанията за кандидатстване няма определен срок за изплащане на помощта
	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 1)	BG-176789478-2021-02 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 2)	BG-176789478-2021-04 (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети фаза 3)
	в 45-дневен срок от издаването на заповедта на министъра на туризма	в 45-дневен срок от издаването на заповедта на министъра на туризма	в 45-дневен срок от издаването на заповедта на министъра на туризма
Процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020			
15 работни дни от датата на сключване на административния договор.			

Източник: Насоки/указания за кандидатстване/ заповеди на министъра на туризма

Определеният срок от 45 дни за изплащане на държавната помощ за туроператори за чартърни полети е дълъг,⁴⁸⁴ но анализът на данните показва, че изплащането на държавната помощ⁴⁸⁵ е извършено в деня на издаване на заповедта за одобряване на подкрепата, с изключение на три случая, при които преводите са осъществени с несъществено закъснение.⁴⁸⁶

⁴⁸¹ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12, Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36, Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1, Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.9 и Одитно доказателство № 34

⁴⁸² Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36 - BG-176789478-2021-01, BG-176789478-2021-03 и BG-176789478-2021-05

⁴⁸³ Одитно доказателство № 17, т. 17.1, т. 17.2 - BG-176789478-2021-01, BG-176789478-2021-03 и BG-176789478-2021-05

⁴⁸⁴ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1, Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33

⁴⁸⁵ За първата фаза на подкрепа (по фаза 2 няма одобрени кандидати, а фаза 3 е прекратена)

⁴⁸⁶ Одитно доказателство № 17, т. 17.1; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1

3.6 Административна тежест в процеса на кандидатстване

Съгласно Закона за електронното управление⁴⁸⁷ административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, не могат да изискват от гражданите и организациите представянето или доказването на вече събрани или създадени данни, а са длъжни да ги съберат служебно от първичния администратор на данните. Осигуряването на минимална административна тежест за заинтересованите лица в процеса на кандидатстване по процедурите и схемите за държавни помощи, администрирани от Министерството на туризма, е от съществена важност и за предоставяне на бърз и лесен достъп до подкрепа на предприятията в условията на криза.

а) Като цяло кандидатстването по схемите за държавни помощи в подкрепа на туризма не е съпътствано със сериозна административна тежест за потенциалните бенефициенти, тъй като към заявлението/формуляра за кандидатстване е изисквано основно представянето на декларации и по-рядко други документи, съобразно специфичните изисквания на всяка от схемите.⁴⁸⁸ В приложение № 6 към одитния доклад са представени изискваните от кандидатите документи по всички схеми и процедури за периода 01.02.2020-31.12.2021 г. и предвидените служебни проверки⁴⁸⁹

б) С насоките/указанията за кандидатстване е предвидено оценката за изпълнението на част от критериите да се основава на служебни проверки от Национална агенция за приходите (НАП), Национален статистически институт (НСИ), Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (ИА ГИТ) и Министерство на правосъдието (МП), както и чрез проверки в специализирани регистри като Националния туристически регистър (НТР), Информационната система за производство по несъстоятелност, Единния портал за заявяване на електронни административни услуги (ЕПЗЕУ), Информационната система „Регистър на минималните помощи“, ИСУН 2020, СУНИ, Информационната система за мониторинг на европейски и национални стратегии и регионална политика (МониторСтат) на НСИ и други.⁴⁹⁰

в) В сравнителен план, най-много допълнителни документи са изисквани при процедурата за подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020, при която към формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 от кандидата следва да се представят:

- 5 бр. декларации⁴⁹¹;
- справка за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на Закона за малките и средни предприятия (ЗМСП)⁴⁹²;
- документи, относими и отразяващи разпределението на капитала за периода, за който се декларират данни в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП^{493;494}; 495.

⁴⁸⁷ Чл. 2 от Закон за електронното управление

⁴⁸⁸ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

⁴⁸⁹ Приложение № 6 Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване и предвидени служебни проверки

⁴⁹⁰ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

⁴⁹¹ Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия; Декларация, че кандидатът е запознат с Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение; Декларация за минимални помощи; Декларация за съгласие данните на кандидата да бъдат предоставени от НАП на МТ по служебен път; Декларация за нередности

⁴⁹² Справките следва да бъдат изготвени въз основа на данните на предприятието за последните две приключени финансови години. В случай че данните в представените справки за последните две приключени финансови години не потвърждават декларирания статут, се представят и справки за предходните две последователни финансови години, в които предприятието запазва своите параметри по член 3 от ЗМСП без промяна.

⁴⁹³ Книга за акционерите - приложимо за акционерните дружества с поименни акции; Дружествен договор - приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (учредителен акт), събирателните дружества и командитните дружества; Книга за акционерите и устав - приложимо за командитните дружества с акции; Устав - приложимо за сдруженията; Справка за разпределение капитала на дружеството – приложимо за акционерните дружества.

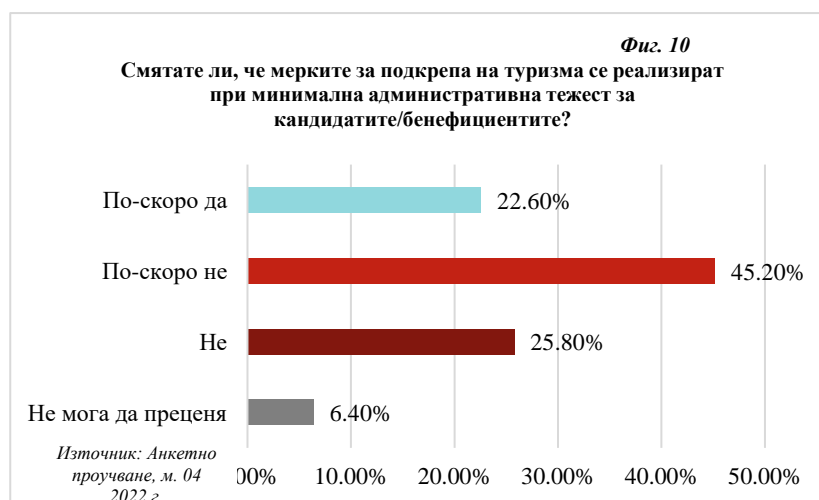
⁴⁹⁴ В случай, че кандидатът (ако е приложимо) е посочил наличие на свързани предприятия и предприятия партньори в Справки за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), то трябва да представи и документите за тези предприятия.

⁴⁹⁵ Посочените документи се представят като копие, заверено от кандидата, в случай че не са оповестени в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)

- удостоверение за липса на задължения към общината по седалището на кандидата⁴⁹⁶;
- заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020;
- свидетелство за съдимост на всички лица, с право да представляват кандидата (независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин), които са чуждестранни граждани, които са осъждани или които са родени в чужбина (издадено не по-рано от 6 месеца към датата на сключване на договора);
- АДПБФП по процедурата - попълнен по образец (Приложение 7), подписан с КЕП от лицето/лицата с право да представлява/т кандидата или от упълномощено лице⁴⁹⁷, като причините за това са свързани с правилата за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ по оперативните програми.

За разлика от тази процедура при последната открита за периода 01.02.2020-31.12.2021 г. схема BG-176789478-2021-05 за туроператори и туристически агенти, засегнати от спад в оборота, заявлението за кандидатстване се попълва в СУНИ⁴⁹⁸ и не е заложено подаване на други съпътстващи документи, като предвидените декларации се попълват електронно директно в СУНИ, *като по този начин е осигурено улесняване на бенефициентите и намаляване на административната тежест за тях.*⁴⁹⁹

г) Въпреки, че от страна на Министерството на туризма са предприети действия за намаляване на административната тежест и процесът по кандидатстване за подпомагане е подобряван спрямо и първите обявени схеми и процедури в началото на пандемията, *очакванията на засегнатите лица са по-високи в условията на криза и резултатите от проведената анкета показват, че оценката за справянето с ненужното административно натоварване на кандидатите е по-скоро негативна.*⁵⁰⁰

Министерството на туризма в условията на непредвидимост, при липсата на опит и организация за администрирането на държавни помощи и с наличната експертиза, трябва да преодолее предизвикателствата, свързани с разработването на подходящ дизайн на мерките. Краткото време и обстоятелствата, при които държавната администрация е принудена да работи по време на пандемията, също оказват своето негативно влияние върху администрирането на подпомагането. Без осъществени инициращи действия за идентифициране и мотивиране на подходящи мерки за подкрепа на туристическия сектор, приоритизирайки най-належащо нуждаещите, при планиране и разработване на дизайна на специфичните мерки в отговор на пандемията от COVID-19 от Министерството на туризма са допуснати различни пропуски, забавяния, а в някои случаи и несъответствия с изискванията, които създават затруднения за кандидатите

⁴⁹⁶ или Удостоверение от община по седалище на кандидата, от което да е видно, че размерът на неплатените задължения е не повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот на предприятието-кандидат за последната приключена финансова година, но не повече от 50 000 лв. - прикачено в ИСУН 2020 или Документ за извършено плащане (включително и ново удостоверение) в посочения размер или споразумение, или друг документ, от който да е видно, че задълженията са обезпечени или че страните са договорили тяхното отсрочване или разсрочване, заедно с погасителен план и/или с посочени дати за окончателно изплащане на дължимите задължения или е в процес на изплащане на дължимо обезщетение;

⁴⁹⁷ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2

⁴⁹⁸ В Заявлението се попълват няколко задължителни раздела, както следва: Раздел „Основни данни“; Раздел „Данни за кандидата“; Раздел „Бюджет“; Раздел „Финансова информация“; Раздел „Допълнителна информация“ и Раздел: „Е-декларации“.

⁴⁹⁹ Одитно доказателство № 10, т. 10.6

⁵⁰⁰ Одитно доказателство № 27

при подготовката на заявленията/проектните предложения и предпоставки за допускането на неточности и/или грешки от лицата, извършващи оценка на заявленията/проектните предложения. В тази връзка не може да се осигури достатъчна увереност, че всички предприети от Министерството на туризма действия по идентифициране, разработване и одобряване на подходящи мерки за подпомагане по време на пандемията са своевременни и адекватни.

Мерките, финансирани с национални средства, са с по-облекчен режим на предоставяне, респективно по-съкратени срокове за разглеждане на заявленията за подпомагане и с по-малко условия към кандидатите спрямо процедурата по ОПИК 2014-2020, но при част от тях е допуснато ограничаване на обхвата на потенциалните бенефициенти, като при други същият е твърде разширен, в резултат на което липсва увереност, че са създадени условия за мерките, администрирани от Министерството на туризма, да осигуряват целенасочена подкрепа за всички нуждаещи се представители на туристическия сектор.

II. Осъществено подпомагане за постигане на целите на мерките и преодоляване на последствията от пандемията COVID-19

1. Изпълнение на мерки в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19

1.1 Обявяване на процедурите и схемите за подпомагане на туризма

Във връзка с европейските изисквания за информиране на бенефициентите от отговорните органи следва да се осигури публикуване на поканите за заявления, както и необходимата актуална информация и документи за кандидатстване.⁵⁰¹ По процедурите за предоставяне на БФП, утвърдените документи се публикуват на интернет страницата на съответния отговорен орган, на оперативната програма и в ИСУН 2020 заедно с обявата за откриване на процедурата.⁵⁰² В съответствие с режима за държавните помощи, след получаване на решение на Европейската комисия, потвърждаващо съвместимостта и/или разрешаващо предоставянето на държавна помощ, министърът на финансите информира администратора на помощ, че схемата за помощ може да се въведе в действие.⁵⁰³

С обявяване на процедурите и схемите и публикуване на пакета с документи на интернет страницата на публичната институция стартира и процедурата към крайните ползватели за кандидатстване за подпомагане.

За периода 01.02.2020-31.12.2021 г., за подпомагане на туризма, са обявени за кандидатстване следните процедури/схеми, администрирани от Министерството на туризма:

Таблица № 11

Процедури/схеми за безвъзмездна подкрепа на туризма, администрирани от Министерството на туризма <i>Обявяване процедури в периода м. 01.02.2020- 31.12.2021 г.</i>	Дата на Решение на ЕК/КН	Дата на обявяване за кандидатстване
BG16RFOP002-2.080 „Подкрепа за МСП от туристическия сектор за преодоляване на икономическите последствия от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на туризма (Министерството на туризма)“ ⁵⁰⁴ С Решение от 01.09.2020 г. на Комитета за наблюдение на ОПИК, Министерство на туризма е одобрено за конкретен бенефициент по ОПИК и е одобрена Методология и критерии за подбор на операции по процедурата.	От Министерството на туризма е подадено на 18.09.2020 г. проектното предложение и на 02.10.2020 г. е подписан АДПБФП	15.09.2020 г. за конкретен бенефициент - Министерството на туризма 13.10.2020 г. за крайни ползватели
BG16RFOP002-2.092 - Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19 ⁵⁰⁵	02.10.2020 г.	13.10.2020 г.

⁵⁰¹ Приложение XII на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР и ЕФМДР и за определяне на общи разпоредби за ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР и ЕФМДР, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета

⁵⁰² Чл. 26, ал. 6 от ЗУСЕФСУ

⁵⁰³ Чл. 24, ал. 1 от ЗДП

⁵⁰⁴ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/podkrepa-za-msp-ot-turisticheskiya-sektor-za-preodolyavane-na-covid-19-chrez-prilagane-na-skema-za-podpomagane-ot-ministerstvoto-na-turizma-mt>

⁵⁰⁵ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313>

BG-176789478-2021-01 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирание на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, чл. 26а от Закона за мерките Нотификация на ЕК по схема за държавна помощ SA.59990 ⁵⁰⁶	18.12.2020 г.	08.02.2021 г.
Схема BG-176789478-2021-03 за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19, чл. 26а, ал. 3 от Закона за мерките Нотификация на ЕК по схема за държавна помощ SA62887 от 25.05.2021 г. ⁵⁰⁷	25.05.2021 г.	06.07.2021 г.
Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП ⁵⁰⁸ (фаза I) ПМС № 381 от 18.12.2020 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на туризма за 2020 г. и чл. 26 от Закона за мерките ⁵⁰⁹ Схемата за държавна помощ е нотифицирана от Европейската комисия: Държавна помощ SA.58050	24.07.2020 г.	29.07.2020 г.
BG-176789478-2021-02 - Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм – фаза II ⁵¹⁰ , чл. 26 от Закона за мерките	18.12.2020 г.	02.04.2021 г.
BG-176789478-2021-04 - Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм - фаза III ⁵¹¹ , чл. 26 от Закона за мерките Схемата за държавна помощ е нотифицирана от Европейската комисия: Държавна помощ SA.63497 (2021/N) - България COVID-19 Изменение на различни схеми за помощ в съответствие с петото изменение на временната рамка, С (2021) 5266.	19.07.2021 г.	24.07.2021 г.
Схемата BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04 ⁵¹²	08.11.2021 г.	19.11.2021 г.

Източник: Министерство на туризма и интернет страница на министерството

Схемите за подпомагане са обявени за кандидатстване в рамките на 1-2 месеца след одобряването им от Европейската комисия. Забавянето за подпомагане на сектора е свързано с късното извършване на законодателните промени, с които процедурите/схемите за подпомагане са въведени и/или поради закъснели действия за идентифициране на необходимостта от подкрепа и приоритизиране на най-уязвимите представители на туристическия сектор, които не са обхванати или са обхванати в недостатъчна степен от финансова подкрепа по мерките на правителството, които са насочени към бизнеса и физическите лица.⁵¹³

Независимо от положените усилия от Министерството на туризма, част от процедурите/схемите за подпомагане не са обявени навреме след въвеждането на извънредното положение, което забавя получаването на своевременна подкрепа засегнатите от пандемията лица в сектора.

⁵⁰⁶ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/Info/1fb363b6-0dc9-4c0f-ab05-0131abce951c>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-napravi-shesto-plashtane-ot-2-251-534-71-lv-na>;
<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/mt-suzdava-dopolnitelna-vuzmozhnost-za-obratna-vruzka-po-shemata-za-predostavyane>

⁵⁰⁷ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-odobri-za-finansirane-89-zayavleniya-po-myarkata-za>;

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202122/294064_2279085_127_2.pdf;

https://ec.europa.eu/competition/ejojade/sef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/zapochva-kandidatstvane-po-vtorata-faza-na-shemata-za-durzhavna-pomosht-za>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ukazaniya-za-kandidatstvane-i-pravila-za-predostavyane-na-bezvuzmezdn-pomosht-za>;

<https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/5e25b800-a766-4795-a44a-3fbbb43d392d>

⁵⁰⁸ <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turoperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

⁵⁰⁹ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/56-mln-lv-durzhavna-pomosht-poluchavat-turoperatori-i-turisticheski-agenti>;

<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ukazaniya-za-kandidatstvane-i-pravila-za-predostavyane-na-bezvuzmezdn-pomosht-za>;

⁵¹⁰ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ministerstvoto-na-turizma-startira-priem-na-zayavleniya-v-suni-po-vtorata-faza-na>;

<https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/Info/98c406ea-b714-47a5-b7b3-e33df40b20bf>

⁵¹¹ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/ukazaniya-za-kandidatstvane-i-pravila-za-predostavyane-na-bezvuzmezdn-pomosht-za>;

<https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/Info/bf148117-eee1-42db-bb67-6a5e3372f212>

⁵¹² <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/vazhna-informaciya-za-turoperatorite-poluchili-durzhavna-pomosht-po-shema-bg-0>;

<https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/49de7d10-e862-4b46-84db-c7564ced91e>

⁵¹³ Одитно доказателство № 4, т. 4.8 и т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2 и 13.1.5 и Одитно доказателство № 34 (Насоки за кандидатстване по схеми и процедури BG16RFOP002-2.092; BG-176789478-2021-01; BG-176789478-2021-03; BG-176789478-2021-05 и Схема Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм по чл. 26 от ЗМДВИП (фаза I))

За изпълнение на принципите за публичност и прозрачност, предвидени в нормативната уредба⁵¹⁴, процедурите/схемите, администрирани от Министерството на туризма, са обявявани на интернет страницата на министерството заедно със заповедта с насоките/указанията/условията за кандидатстване и целият пакет с документация, свързана с подаването на проектни предложения/заявления и кандидатстване.⁵¹⁵

Информацията за всички мерки, отнасящи се до туризма, се публикува в рубрика „Новини“⁵¹⁶ на интернет страницата на Министерството на туризма и в секция „Програми и проекти“⁵¹⁷, но информацията не е систематизирана по мерки и се представя частично и хронологично и не позволява запознаването на заинтересованите лица с всички данни, които са от значение за кандидатстването по тях.⁵¹⁸ В създадената секция за COVID-19 на интернет страницата на министерството се въвежда информация, свързана с противоепидемичната обстановка в Република България и в други държави, изисквания към пътуващите и т.н.⁵¹⁹ Представяната информация относно пътуващите и за противоепидемичната обстановка в страната и в чужбина на интернет страницата на министерството, насочена към потенциалните клиенти на туристическия сектор, също не е систематично и регулярно въвеждана и актуализирана.⁵²⁰

За регулярното актуализиране на информацията на интернет страницата на министерството, със заповед на министъра на туризма, са определени значителен брой служители, почти 1/3 от заетите в министерството⁵²¹, което не осигурява ясно разделение на отговорностите и затруднява контрола на въвежданата и актуализирана информация

Според резултатите от проведеното анкетно проучване сред кандидати и бенефициенти от туристическия сектор по мерки за подпомагане на туризма за преодоляване на последствията от COVID-19, основно информация за мерките за подпомагане на туризма в условията на COVID-19 от интернет страницата на Министерството на туризма са получили само 24 на сто от общо анкетиранияте кандидати.⁵²²

⁵¹⁴ ЗУСЕФСУ и Закон за държавните помощи

⁵¹⁵ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

⁵¹⁶ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini>

⁵¹⁷ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020>

⁵¹⁸ Одитно доказателство № 58

⁵¹⁹ https://www.tourism.government.bg/bg/cat_archive/204

⁵²⁰ Одитно доказателство № 58

⁵²¹ Одитно доказателство № 19

⁵²² Одитно доказателство № 27

Фиг. 12
Откъде получихте информация за възможността за подпомагане относно
преодоляване на последствията от пандемията

Източник: Анкетно проучване, м. 04 2022 г.

Основният източник за информация относно подпомагането на представителите на туристическия сектор за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 са браншовите организации (около 72 на сто) и медиите и социалните мрежи (около 34 на сто), сочат резултатите от проведеното анкетно проучване сред одобрени и отхвърлени бенефициенти по мерките в туризма в условията на кризата.

От Министерството на туризма, като орган провеждащ политиката в областта на туризма, не са положени достатъчно усилия за периодично и целенасочено информирание, в т.ч. в подходящи рубрики на интернет страницата на министерството, за подпомагане на заинтересованите лица с информация за предлаганите мерки, което да улесни допустимите потенциални бенефициенти при използване на предоставената подкрепа с национални средства и със средства от европейските фондове.

1.2 Оценка на заявленията/ проектите предложения

Осигуряването на подходящ и достатъчен административен капацитет за извършване на оценка на заявленията/ проектите предложения⁵²³, подходящи критерии и указания за оценка на заявленията/проектните предложения⁵²⁴, разумни срокове и указания за отстраняване на непълноти и неточности в подадените документи⁵²⁵ и въведени изисквания за документиране на извършените проверки⁵²⁶, създават условия за извършване на обективна и адекватна оценка на заявленията/проектните предложения.

За прилагането на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата от COVID-19, със заповеди на министъра на туризма са утвърдени:⁵²⁷

- Насоки/Указания за кандидатстване за прилагане на схеми за държавна помощ по чл. 26 и 26а от ЗМДВИП;

- Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по процедурата BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020, в т.ч. критерии и методология за извършване на оценка по ОПИК 2014-2020, правила за разглеждане на формулярите за кандидатстване и контрол по схема за КИД по чл. 112 и чл. 113 от ЗДБРБ за 2021 г., ред за извършване на оценка и приложения към тях.

Редът за подаване на заявленията за подкрепа с държавни и минимални помощи и изискванията към кандидатите са определени в нормативните актове, с които са

⁵²³ Чл. 18, Закон за държавните помощи

⁵²⁴ Чл. 9 от ПМС 197/ 2021; чл. 8 от ПМС 393/2021; чл. 9 от НАРЕДБА № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г.

⁵²⁵ Чл. 9 от ПМС 197/ 2021; чл. 8 от ПМС 393/2021; чл. 9 от НАРЕДБА № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г.

⁵²⁶ Временна рамка – параграф 37 и 38

⁵²⁷ Одитно доказателство № 4, т. 4.8; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3; Одитно доказателство № 9, т. 9.2

регламентирани схемите за подпомагане, администрирани от Министерството на туризма⁵²⁸, и доразвити в приетите Насоки/указания/условия за кандидатстване.⁵²⁹

Разглеждането на заявленията за подпомагане, оценката за административно съответствие и допустимост на кандидатите и предоставянето на финансова помощ по схемите, администрирани от Министерството на туризма, се извършва от оценителни комисии, членовете на които (служители на министерството и външни експерти) са определяни с вътрешен акт на министъра на туризма.⁵³⁰ В заповедите за определяне на оценителните комисии, с които според Министерството на туризма са определени и правилата за работа на оценителната комисия, не са описани процедури и правила, свързани с:

- механизма за разпределяне на заявленията/проектните предложения между членовете на оценителната комисия, поради което в СУНИ, в модула „Оценителни комисии“, подмодул „оценителни листове“ в таб „тип на разпределение“ за част от заявленията е посочено „ръчно“, а за други „автоматизирано“;

- не е определено към всяка оценителна сесия по колко заявления ще се разглеждат⁵³¹;

- не е изяснена процедурата за пропорционално разпределение и преразпределение на бюджета по схемите между кандидатите, както и между свързаните в група предприятия;

- не са посочени изисквания към оценителите за документиране на проверките;

- начина на финализиране на проверките и други.⁵³² По тази причина при извършените проверки са установени различни практики при документиране на работата на оценителите в оценителните листове, както и по отношение на прилаганите доказателства за извършените по служебен път проверки от оценителите в различните регистри.^{533,534}

Заповедта на министъра на туризма не може да замести вътрешните правила за работа на оценителните комисии нито да осигури спазването на всички изисквания по Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), поради което не може да се определи, че от Министерството на туризма са въведени подробни и прозрачни правила за работа на оценителната комисия по отделните схеми, гарантиращи уеднаквяване на практиката при извършване и документиране на проверките.

Подаването и приемането на заявления за подпомагане и приложенията към тях по схемите за държавни помощи се извършва в разработената СУНИ^{535,536}, а за изпълняваната от Министерство на туризма процедура за предоставяне на БФП, финансирана по ОПИК 2014-2020 – в ИСУН 2020.⁵³⁷

⁵²⁸ чл. 9 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22 януари 2021 г., чл. 9 от ПМС № 197 от 15 юни 2021 г., чл. 8 от ПМС № 393 от 2021 г.

⁵²⁹ Одитно доказателство № 4, т. 4.8; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 10, т. 10.4; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3; Одитно доказателство № 9, т. 9.2

⁵³⁰ Одитно доказателство № 4; Одитно доказателство № 5, т. 5.11; Одитно доказателство № 6; Одитно доказателство № 7, т. 7.4; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.4; Одитно доказателство № 15

⁵³¹ По схема BG-176789478-2021-01 – „Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирание на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19“ има 8 сесии, като първата е анулирана

⁵³² Одитно доказателство № 4; Одитно доказателство № 5; Одитно доказателство № 6; Одитно доказателство № 10; Одитно доказателство № 13

⁵³³ Одитно доказателство № 44

⁵³⁴ Препоръка № 5, б. б)

⁵³⁵ Проектът се финансира от Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. В изпълнение на проект BG05SFOP001-4.005-0005 „Повишаване на ефективността и ефикасността на дирекция ЦКЗ 2019-2021

⁵³⁶ Чрез СУНИ са подавани заявленията по схеми: BG-176789478-2021-02 и BG-176789478-2021-04 Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм – Фаза 2 и Фаза 3; BG-176789478-2021-01 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирание на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19; BG-176789478-2021-03 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19; BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04.

⁵³⁷ Процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията и приложенията към тях“

С цел постигане на увереност за спазване на регламентирани процедури при предоставяне на държавната помощ и за оценка на ефективността при изпълнението на процедурите в подкрепа на туризма, за целите на одита са извършени проверки на одитна извадка от налични в СУНИ и ИСУН 2020 електронни досиета, подбрани на случаен принцип, включваща 24 одитни досиета, в т.ч. 18 броя досиета на одобрени за финансиране кандидати и 7 броя досиета на отхвърлени кандидати за подпомагане по схемите/процедурите: Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1)⁵³⁸; BG-176789478-2021-01⁵³⁹; BG-176789478-2021-03⁵⁴⁰; BG16RFOP002-2.092⁵⁴¹. В резултат от извършената проверка се установи:

1.2.1. В съответствие с изискванията на чл. 18, ал. 1 от Закона за държавните помощи *администраторът на помощ е длъжен да осигури и поддържа достатъчен капацитет за осъществяване на дейностите по планиране, разработване, уведомяване, документиране, предоставяне и управление, докладване и контрол на предоставянето на държавни помощи* и минимални помощи. По процедурите за предоставяне на БФП, финансирани по оперативна програма, във функциите на УО на оперативната програма по чл. 125 параграф 3, буква г) на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. е да се увери, че бенефициентът разполага с необходимия административен, финансов и оперативен капацитет за изпълнение на условията, посочени в буква в), преди одобряването на операцията.

Разглеждането и оценката на проектните предложения/заявленията за подпомагане по схемите, администрирани от Министерство на туризма, се извършва от оценителна комисия, определена с вътрешен акт на министъра на туризма. Оценителната комисия и участниците в оценителния процес следва да извършват дейността си съгласно изискванията, определени в нормативните актове⁵⁴², с които са регламентирани схемите за подпомагане, администрирани от Министерство на туризма⁵⁴³, Насоките/условията за кандидатстване^{544,545}, и вътрешните актове на министъра на туризма за определяне на членове на оценителните комисии.⁵⁴⁶ Поради липсата на достатъчен административен капацитет в министерството, оценителните комисии са попълвани и с външни експерти.

а) Първите предприети действия за осигуряване и поддържане на достатъчен административен капацитет и осигуряването на финансов ресурс за извършването на оценката на заявленията/проектните предложения, анализите и предложенията за наемане на външни експерти от страна на Министерството на туризма, са направени едва след стартирането на схемите и процесите по оценка.⁵⁴⁷ При първата обявена схема за държавна помощ за туроператори с чартърни полети, извършването на анализ отнема на Министерството на туризма около 5 месеца, на база на който е оценена невъзможността на министерството да се справи с допълнителния обем работа по предоставянето на помощта.^{548,549}

⁵³⁸ Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 1)

⁵³⁹ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирани на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 1)

⁵⁴⁰ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 2)

⁵⁴¹ „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“

⁵⁴² За процедурата за подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията и приложенията към тях“, финансирана по ОПИК 2014-2020 - ЗУСЕФСУ, ПМС № 162 от 2016 г., а за схемите за подпомагане с държавни помощи – приложимите разпоредби за режима на държавните помощи по Закона за държавните помощи и правилника за неговото прилагане.

⁵⁴³ чл. 9 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22 януари 2021 г.; чл. 9 от ПМС № 197 от 15 юни 2021 г.; чл. 8 от ПМС № 393 от 2021 г.

⁵⁴⁴ Одитно доказателство № 36

⁵⁴⁵ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2 и Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 4, т. 4.8 и т. 4.12 и Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7

⁵⁴⁶ Одитно доказателство № 7, т. 7.4; Одитно доказателство № 4; Одитно доказателство № 5, т. 5.11; Одитно доказателство № 6; Одитно доказателство № 7; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.4; Одитно доказателство № 15

⁵⁴⁷ Одитно доказателство № 1, т. 1.8

⁵⁴⁸ Одитно доказателство № 1, т. 1.8

⁵⁴⁹ Одитно доказателство № 6

При стартиране на схемите за подпомагане от УО на ОПИК 2014-2020 и от Министерството на туризма по отношение на администриране на мерките по чл. 26 и чл. 26а от Закона за мерките не са спазени всички минимални изисквания, необходими за добра организация и провеждане на подбора на проекти, посочени в чл. 125 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и в чл. 18, ал. 1 на Закона за държавните помощи⁵⁵⁰ за осигуряване на адекватен административен капацитет за извършване на оценката на подадените проектни предложения/заявления по процедурите/схемите за подпомагане.

Разходите за наеманите външни експерти са разплатени за сметка на бюджета на Министерството на туризма, тъй като предявеното искане към Министерството на финансите за предоставяне на допълнителни средства в размер на 256 500 лв.⁵⁵¹, не е удовлетворено.⁵⁵²

При последната обявена от Министерството на туризма за периода 01.02.2020-31.12.2021 г. – схема за засегнати от спад в оборота BG-176789478-2021-05, министерството взема решение да използва възможността за наемане на външни експерти по предварително одобрения списък на лица, участници в проведен Централизиран конкурс за избор на външни оценители в процедурите за предоставяне на БФП. След отправено запитване до директора на дирекция „Централното координационно звено“ (ЦКЗ) в Администрацията на Министерски съвет (АМС), министерството отправя покана за участие в оценителни комисии до всички лица, одобрени за външни оценители, съобразно разпоредбата на чл. 14, ал. 10 от ПМС № 162/15.07.2021 г.⁵⁵³ Схемата за предоставяне на помощ в туризма, по която са поканени експертите от списъка на дирекция ЦКЗ не попадат в приложното поле на ПМС № 162/15.07.2021 г. Въпреки това, на това нормативно основание от Министерството на туризма е проведен Централизиран конкурс за избор на външни оценители, като са назначени всички кандидати, заявили желание за участие като външни оценители и не е отчетена препоръката на ЦКЗ за извършване на анализ на относимата нормативна уредба и преценка на съответното правно основание при назначаването на външните оценители.⁵⁵⁴

б) От Министерството на туризма не са утвърдени специфични изисквания към оценителите за придобита образователна-квалификационна степен и професионален опит за осигуряване извършването от тях на адекватна оценка за административно съответствие и допустимост на подадените проектни предложения/заявления от кандидатите⁵⁵⁵, така че да имат експертизата за извършване на предвидените служебни проверки при оценката на заявленията/проектните предложения. Например предложеният експертен състав на оценителите, посочен в офертата на изпълнителя по процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020 и схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01, е с образователно-квалификационна степен в области – „Право“, „Финанси“, „Счетоводство“, „Управление на администрацията“ или придобито висше образование с минимална образователна степен „бакалавър“, а в случаите в които образованието е придобито в чужбина - област на висше образование: социални, стопански, технически и правни науки.^{556,557} Един от експертите, извършвали оценка на заявления е с образование инженер-химик и експертен опит в областта на керамичното производство^{558,559}, а друг – с педагогическо образование с професионален опит в областта на безопасни и здравословни условия на труд и социални дейности, работещ в Център за градска мобилност ЕАД⁵⁶⁰. По този начин не са спазени посочените в офертата на оценителя условия по отношение на образователен ценз и експертиза на предложените за оценители лица.

⁵⁵⁰ чл. 18, ал. 1, Закон за държавните помощи

⁵⁵¹ Одитно доказателство № 1, т. 1.8

⁵⁵² Одитно доказателство № 2, т. 2.1

⁵⁵³ Одитно доказателство № 10, т. 10.10, т. 10.11

⁵⁵⁴ Одитно доказателство № 10, т. 10.10

⁵⁵⁵ Одитно доказателство № 4, т. 4.10

⁵⁵⁶ Одитно доказателство № 22

⁵⁵⁷ Одитно доказателство № 5

⁵⁵⁸ Одитно доказателство № 22, т. 22.3, т. 22.4

⁵⁵⁹ Одитно доказателство № 5, т. 5.11

⁵⁶⁰ Одитно доказателство № 6, т. 6.3.1, т. 6.3.2

в) При 6 от 7 от проверени за периода 01.02.2020-31.12.2021 г. процедури от Министерството на туризма не са извършвани обучения и/или разяснения с подробни указания към оценителите, включително за външните оценители, за извършване и документирани на резултатите от проверките за съответствие с изискванията на Временната рамка,^{561 562} При последно стартиралата процедура за периода 01.02.2020-31.12.2021 г.⁵⁶³, във връзка с осъществяването на оценката за административно съответствие и допустимост на подадените заявления, са проведени онлайн работни срещи на министерството с външните оценители, в началото и в края на оценителната сесия. Министерството на туризма запазва тази добра практика в последваща схема за предоставяне на безвъзмездни средства в подкрепа на туризма през 2022 г.^{564,565}

В резултат, не може да се потвърди с разумна увереност, че от Министерството на туризма е осигурен достатъчен административен капацитет за извършване на оценка за административно съответствие и допустимост на подадените проектни предложения/заявления от кандидатите чрез наемането на външни експерти през целия одитиран период.

1.2.2. Във връзка с §1, т. 15 от допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на законно придобитото имущество⁵⁶⁶, всяка публична институция следва да въведе *процедури за липса на конфликт на интереси.*

В действащите за периода 01.02.2020-31.12.2021 г.^{567,568}, както и в новите вътрешни правила за планиране, изпълнение и управление на проекти, приети през м. януари 2022 г.⁵⁶⁹, не са включени изисквания за деклариране от оценителите липсата на конфликт на интереси, което не осигурява условия за минимизиране на риска от конфликт на интереси при извършване на оценката на заявленията/проектните предложения.⁵⁷⁰

По схемата за държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките - Фаза 1⁵⁷¹ не е утвърдена процедура и ред за подписване на декларация за липса на конфликт на интереси от страна на оценителите във връзка с допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на законно придобитото имущество⁵⁷², а по останалите – такива изисквания са определени чрез заповедите на министъра на туризма за определяне на състава на оценителните комисии.⁵⁷³

Подписаните декларации от оценителите *не са налични в електронните досиета в модул на „Оценителни сесии“ съответно на информационните системи ИСУН 2020 и СУНИ*, където е извършвана оценката на заявленията/проектните предложения на кандидатите и *не са част от документацията, приложена към оценителния доклад на комисията след приключване на работата ѝ.*

Прегледът на декларациите по процедура BG16RFOP002-2.092⁵⁷⁴, допълнително представени за целите на одита, показва, че не от всички оценители са попълнени декларации

⁵⁶¹ параграф 37 и 38 на Временната рамка, държавите членки да съхраняват подробна документация за предоставяне на помощта за срок от 10 години след отпускането ѝ, и при поискване, да се предоставя на ЕК

⁵⁶² Одитно доказателство № 15, т. 15.1

⁵⁶³ BG-176789478-2021-05

⁵⁶⁴ Одитно доказателство № 151 т. 15.1

⁵⁶⁵ Препоръка № 5, б. а)

⁵⁶⁶ Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, Обн. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 6 Март 2018г., доп. ДВ. бр.21 от 9 Март 2018г., доп. ДВ. бр.41 от 18 Май 2018г., изм. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., изм. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.83 от 22 Октомври 2019 г., изм. ДВ. бр. 69 от 4 Август 2020 г., доп. ДВ. бр. 70 от 7 Август 2020 г., доп. ДВ. бр.12 от 12 Февруари 2021 г., <https://www.cacif.bg/bg/normativna-uredba/zpkonpi>

⁵⁶⁷ Вътрешните правила за възлагане на управлението и/или изпълнението на проекти и определяне на размера на възнаграждението на служителите от МТ, приети 2017 г.

⁵⁶⁸ Одитно доказателство № 7

⁵⁶⁹ Вътрешни правила за планиране, изпълнение и управление на проекти изпълнявани по програми, мерки и схеми и определяне на размера и изплащане на възнаграждения на служители на МТ и външни експерти за работата им по планиране, изпълнение и управление на проекти изпълнявани по програми, мерки и схеми, приети със заповед на министъра на туризма № Т-РД-04-1 от 10.01.2022 г.

⁵⁷⁰ Одитно доказателство № 44, Одитно доказателство № 45 и Одитно доказателство № 46

⁵⁷¹ Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 1)

⁵⁷² Одитно доказателство № 6, т. 6.1; Одитно доказателство № 16

⁵⁷³ Одитно доказателство № 51

⁵⁷⁴ Одитно доказателство № 13 Писмо № 13, т. 13.16 и Одитно доказателство № 8, т. 8.8

за липса на конфликт на интереси. Същото е установени и при прегледа на документацията във връзка с работата на оценителите, по схема ВГ-176789478-2021-02–Фаза II⁵⁷⁵.⁵⁷⁶

*Липсата на въведен ред за подписване на декларация за липса на конфликт на интереси по една от схемите, администрирани от Министерството на туризма, както и установените пропуски при подписаните от оценители декларации по някои схеми показват слабости в контролите на министерството за минимизиране на риска от извършване на оценка на проектните предложения/заявления в условията на конфликт на интереси.*⁵⁷⁷

1.2.3. Към Насоките/Условията за кандидатстване по всяка от процедурите и схемите са разработени критерии и методология за оценка на проектните предложения/заявленията. В тях са посочени критериите, по които ще се оценяват, класират и одобряват подадените проектни предложения/заявления.⁵⁷⁸

Критериите и указанията за оценка намират отражение в утвърдения образец на оценителен лист за оценка на заявленията/проектните предложения спрямо нормативните изисквания.⁵⁷⁹ С някои незначителни изключения, предвидените проверки при оценката за съответствие и допустимост с утвърдените критерии и указания за оценка на заявленията/проектните предложения в насоките/указанията/условията по всяка една от процедурите, и със нормативни изисквания⁵⁸⁰. Не е предвидена проверка за валидността на застраховката „Отговорност на туроператора“ съгласно чл. 97 от Закона за туризма към датата на подаване на заявлението за кандидатстване по схемата за компенсиране на загуби на туроператори и туристически агенти ВГ-176789478-2021-01.⁵⁸¹

При извършените проверки на **одобрените** бенефициенти по процедурите/ схемите, включени в одитната извадка, се установи⁵⁸²:

а) заявленията/проектните предложения са подадени в законоустановеният срок и съдържат нормативно изискваната информация;

б) подадените заявления/проектни предложения са разгледани и оценени на хартиен носител по една от процедурите⁵⁸³ и в електронна форма в СУНИ и ИСУН 2020, чрез попълване на оценителен лист по образец (приложение към документите)⁵⁸⁴;

в) прилагана е различна практика по отношение на проверките за валидност на застраховката „Отговорност на туроператора“ по чл. 97 от Закона за туризма към датата на подаване на заявлението за кандидатстване по схемата за компенсиране на загуби ВГ-176789478-2021-01. Причините са свързани с липсата на указания за оценителите по отношение на проверката за административно съответствие и допустимост на кандидатите по отделните критерии за оценка, поради което такива проверки не са изпълнявани систематично от всички оценители;

г) не е извършвана проверка по схемата за възстановяване на дължими суми към клиенти ВГ-176789478-2021-03⁵⁸⁵ на декларираните от кандидата данни за наличие на задължение към клиенти към 05.04.2021 г. включително не е изисквано представянето на счетоводни документи, тъй като тази проверка е предвидена за извършване на етап отчитане на разходите в срок до 3 месеца след изплащане на дължимите суми за неосъществени пътувания или най-късно до 28.02.2022 г.;

⁵⁷⁵ Одитно доказателство № 8, т. 8.8

⁵⁷⁶ Одитно доказателство № 8, т. 8.8

⁵⁷⁷ Препоръка № 5, б. в)

⁵⁷⁸ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2 и Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7

⁵⁷⁹ Приложение № 7 Съответствие на предвидените проверки в Оценителните листове с утвърдените критерии и указания за оценка на заявленията/проектните предложения и нормативните изисквания

⁵⁸⁰ Чл. 9 от ПМС 197/ 2021; чл. 8 от ПМС 393/2021; чл. 9 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45

⁵⁸¹ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12

⁵⁸² Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45; Одитно доказателство № 46

⁵⁸³ Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 1)

⁵⁸⁴ Одитно доказателство № 44, Одитно доказателство № 45 и Одитно доказателство № 46

⁵⁸⁵ Одитно доказателство № 45

д) установени са случаи, при които кандидати по процедурите/схемите, включени в одитната извадка, не са декларирали в подадената декларация изпълнените условия по Временната рамка за мерки за държавна помощ, че кандидатстват за предоставяне на безвъзмездна помощ като група „свързани предприятия“ и съответно не са отразили всички обстоятелства, включително помощите по други мерки. След проверка от оценителя и дадени от него указания към кандидатите, декларациите са коригирани и повторно подавани⁵⁸⁶;

е) приложен е неясен начин за корекция и разпределение на помощта между две от предприятията от одитната извадка⁵⁸⁷, които са одобрени за бенефициенти по схемите BG-176789478-2021-01⁵⁸⁸ и BG-176789478-2021-03⁵⁸⁹. Предприятията участват по схемите като група свързани предприятия по смисъла на чл. 4 от Закона за малките и средни предприятия, за които одобреният общ размер на подпомагането надхвърля максимално допустимия по т. 3.1. на Временната рамка за мерки за държавна помощ. Помощта на всяко от двете предприятия в групата впоследствие е коригирана от Министерството на туризма в посока намаление, така че да не надхвърля общият размер на допустимата помощ.⁵⁹⁰ В алгоритъма за определяне на помощта към насоките/указанията за кандидатстване по посочените две схеми липсва яснота за коригирането на подпомагането между предприятията в групата, когато в заявлението за подпомагане е надхвърлен максималния размер за подпомагането по Временната рамка за мерки за държавна помощ за група „свързани предприятия“. По схемата BG-176789478-2021-03, за едно⁵⁹¹ от две предприятия, кандидатствали за подпомагане като група „свързани предприятия“, одобрената помощ след корекция за спазване на изискванията на Временната рамка за мерки за държавна помощ, е намалена с 460 762,68 лв., за което от предприятието са предприети мерки за обжалване на решението за предоставяне на подпомагане по реда на Административно процесуалния кодекс⁵⁹². Административния съд в гр. Пловдив се е произнесъл в полза на бенефициента, и разходите по делото в размер на 8 950 лв. са останали за сметка на Министерството на туризма. Съдебното решение е в процес по обжалване от страна на Министерството на туризма пред Върховния административен съд ВАС⁵⁹³;

ж) Броят на финансираните предприятия по схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01, чиято основна дейност **не** е туроператорска и/или туристическа агентска дейност, е 39⁵⁹⁴, което представлява 6,5 на сто от общия брой на бенефициентите по схемата.⁵⁹⁵ Отпуснатата за тях сума е в общ размер на 1 377 122,1 лв.⁵⁹⁶ За по-малко от половината от тези дружества⁵⁹⁷ туроператорската и/или туристическата агентска дейност се явява допълнителна икономическа дейност, като дялът ѝ варира в границите от 2 до 50 на сто.⁵⁹⁸ В работата на оценителната комисия не е прилаган последователен подход при определянето на размера и отпускането на държавната помощ, като на едни кандидати помощта е отпусната в размер на 4 на сто от общия оборот на дружеството, докато на други спрямо оборота само от туроператорска/туристическа агентска дейност⁵⁹⁹. От примерите,

⁵⁸⁶ Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45

⁵⁸⁷ BG-176789478-2021-01-0435; 76789478-2021-01-0432

⁵⁸⁸ Одитно доказателство № 44

⁵⁸⁹ Одитно доказателство № 45; Одитно доказателство № 5, т. 5.10

⁵⁹⁰ Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45

⁵⁹¹ BG-176789478-2021-01-0435

⁵⁹² Одитно доказателство № 20

⁵⁹³ Одитно доказателство № 49

⁵⁹⁴ Финансирани са 39 предприятия с основна дейност по КИД-2008 - 45.11 Търговия с леки и лекотоварни автомобили до 3.5 т; 49.31 Пътнически градски и крайградски транспорт; 49.39 Друг пътнически сухопътен транспорт, неклассифициран другаде; 55.10 Хотели и подобни места за настаняване; 63.99 Други информационни услуги, неклассифицирани другаде; 70.22 Консултантска дейност по стопанско и друго управление; 73.11 Дейност на рекламни агенции; 79.9 Други дейности, свързани с пътувания и резервации; 33.15 Ремонт и поддържане на плавателни съдове; 55.20 Туристическо и друго краткосрочно настаняване; 55.90 Други места за настаняване; 56.1 Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване; 74.9 Други професионални дейности, неклассифицирани другаде; 79.90 Други дейности, свързани с пътувания и резервации; 82.11 Комбинирани административни офис дейности; 93.29 Други дейности, свързани с развлечения и отдих.

⁵⁹⁵ Одитно доказателство № 35

⁵⁹⁶ Одитно доказателство № 35

⁵⁹⁷ За 18 дружества

⁵⁹⁸ Одитно доказателство № 35

⁵⁹⁹ Одитно доказателство № 35; Одитно доказателство № 41

представени в следващата таблица е видно, че предприятието с най-голям оборот от туроператорска дейност през 2019 г. и с най-голям размер на дължими към клиенти суми от представените е получило по-малка финансова подкрепа спрямо останалите, които са посочени.. На практика в резултат от решението на посочения в примерите кандидат (проектно предложение № BG-176789478-2021-01-0707) да съобрази искането си за подкрепа с приходите си от туроператорска дейност е довело до получаването на БФП в размер по-нисък в сравнение с останалите бенефициенти, които са заявили и получили подкрепа въз основа на общия оборот на дружеството си.⁶⁰⁰ Причина за това са установените слабости и пропуски в дизайна на схемата за компенсиране на загуби на туроператори и туристически агенти по чл. 26а от Закона за мерките⁶⁰¹, свързани с липсата на изисквания или ограничения за кода на икономическата дейност (основна и/или допълнителна) на предприятията, които са допустими за финансиране⁶⁰², като е създадена възможност да бъде предоставена помощ на предприятия, които притежават регистрация за туроператор и/или туристически агент, но това не е основната им икономическа дейност.

<i>Таблица № 12</i>					
Номер на Проектно предложение	BG-176789478-2021-01-0707	BG-176789478-2021-01-0599	BG-176789478-2021-01-0673	BG-176789478-2021-01-0605	BG-176789478-2021-01-0346
Основна икономическа дейност по КИД-2008 - %	Търговия с леки и лекотоварни автомобили до 3.5 т 68,7 %	Други информационни услуги, неклаифицирани другаде 60 %	Дейност на рекламни агенции 77 %	Консултантска дейност по стопанско и друго управление 100 %	Други професионални дейности, неклаифицирани другаде 100 %
Допълнителни икономически дейности по КИД-2008 – %	Туроператорска дейност 31,3 %	Туроператорска дейност 40 %	Туроператорска дейност 23 %	Не	Не
Оборот без ДДС през 2019, оповестен в годишния финансов отчет съгласно Закона за счетоводството	Общ оборот на дружеството - 1 451 000 лв. В заявлението кандидатът посочва и оборота от туристическа дейност - 455 015 лв., като заявява и получава помощ съобразно оборота само за туристическа дейност.	Общ оборот на дружеството 331 000 лв.	Общ оборот на дружеството 524 000 лв.	Оборот на дружеството 49 900 лв.	Оборот на дружеството 1 138 000 лв.
Дължими суми към клиенти	20 499 лв.	Не са посочени	15 031,65 лв.	Не са посочени	0
Заявен размер на помощта	18 200, 62 лв.	13 240 лв.	20 951, 68 лв.	1 900 лв.	45 513,97 лв.
Одобрен размер на помощта	18 200, 62 лв. или 4 на сто от заявления от кандидата оборот	13 240 лв. или 4 на сто от общия оборот на кандидата	20 951, 68 лв. или 0,399 на сто от общия оборот на кандидата	1 900 лв. или 0,38 на сто от общия оборот на кандидата	45 513,97 лв. или 0,399 на сто от общия оборот на кандидата

Източник: СУНИ, НСИ, Министерство на туризма

Пропуските при разработването на дизайна на помощта създават объркване и неяснота в самия администратор на помощта за начина, по който трябва да се определи размера на помощта, което в комбинация със слабостите и пропуските в процеса на оценка на проектните предложения, водят до нецеленасочено предоставяне на подкрепа за предприятия, осъществяващи дейности извън обхвата на схемата.

Липсата на яснота в алгоритъма за определяне на размера на помощта по схемите: за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01 и за възстановяване на дължими суми към клиенти BG-176789478-2021-03 относно разпределението на помощта между предприятия, кандидатстващи като група „свързани предприятия“, в случаите, когато се надхвърля максимално допустимия праг съгласно приложимите разпоредби в областта на държавните помощи, носи риск от субективност, и прилагане на различен

⁶⁰⁰ Одитно доказателство № 35; Одитно доказателство № 41

⁶⁰¹ BG-176789478-2021-01

⁶⁰² Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. и Одитно доказателство № 4, т. 4.9. Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

подход при нейното разпределяне между предприятията. Това не осигурява увереност, че от Министерството на туризма е осигурен механизъм за законосъобразно разпределяне на помощта в рамките на предприятията от групата.

1.2.4. При извършването на оценка на заявленията/проектните предложения, в случаите на установени нередовности, непълноти и/или несъответствия в подадените от бенефициентите документи, от отговорния член на оценителната комисия се дават указания за отстраняване на непълноти и неточности в определените в насоките/указанията за кандидатстване по процедурите/схемите за подпомагане срокове.

а) Министерството на туризма изпраща уведомление и определя срок от 7 до 10 дни за коригиране/допълване на информацията и изпращане на изисканите документи в Министерството на туризма или чрез СУНИ/ИСУН 2020. Срокът за оценка на проектното предложение/ заявлението спира да тече до датата на отстраняването им по всички процедури.^{603,604}

Таблица № 13

	BG-176789478-2021-01	BG-176789478-2021-03	BG-176789478-2021-05
Срок и начин за отстраняване на непълноти и неточности в подадените документи	не по-дълъг от 10 дни, като денят на получаване на уведомлението чрез СУНИ, не се брои	10 – дневен срок от датата на получаване на уведомлението чрез СУНИ	7 – дневен срок от датата на получаване на уведомлението чрез СУНИ
	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките -Фаза I	BG-176789478-2021-02 – Фаза II	BG-176789478-2021-04 – Фаза III
	10 - дневен срок от датата на получаване на уведомлението, заявителят представя необходимите документи и информация в Министерството на туризма	10 – дневен срок от датата на получаване на уведомлението чрез СУНИ	10 – дневен срок от датата на получаване на уведомлението чрез СУНИ
BG16RFOP002-2.092			
Министерството на туризма изпраща уведомление чрез ИСУН, като определя разумен срок, който не може да бъде по-кратък от една седмица, като денят на получаване на уведомлението не се брои.			
<i>Източник: Насоки/Указания за кандидатстване</i>			

Съгласно утвърдените насоки/указания/условия за кандидатстване по процедурите/схемите, срокът при 5 от 7 случая е 10-дневен и само в 2 схеми денят на получаване на уведомлението не се брои. При извършването на оценка на заявленията/проектните предложения не са установени съществени различия в сроковете за отстраняване на непълноти и неточности в подадените от бенефициентите документи в случаите на установени такива в документите^{605,606}.

По отношение на спазването на указанията на Министерството на туризма за отстраняване на непълноти и неточности за всички досиета в одитната извадка е установено:

- кандидатите са уведомявани за установените непълноти или несъответствия в приложените документи към заявленията/проектните предложения⁶⁰⁷;

- изисканите от тях документи са представяни в срок, с изключение на *схемата Държавна помощ за чартърни полети - Фаза I*, при която част от документите са представени след определения 10-дневен срок, който е изключително кратък с оглед на обстоятелството, че кандидатстването по схемата не е по електронен път, а основните бенефициенти по схемата са чуждестранни туроператори, които използват въздушни

⁶⁰³ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 10, т. 10.6; Одитно доказателство № 36

⁶⁰⁴ Приложение № 8 Утвърдени срокове за разглеждане и начини за документирани на оценката при извършването от оценителите проверки на заявленията/ проектните предложения – срок и документирани на извършените проверки

⁶⁰⁵ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 10, т. 10.6; Одитно доказателство № 36

⁶⁰⁶ Одитно доказателство № 16; Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45; Одитно доказателство № 46

⁶⁰⁷ Одитно доказателство № 44, Одитно доказателство № 45 и Одитно доказателство № 46 КЛ и обобщени КЛ

превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм по Фаза I.⁶⁰⁸;

- от оценителите са извършвани повторни проверки на допълнително изискваните документи и/или информация, установени са случаи, в които липсва проследимост кога са извършени, поради факта, че в насоките/указанията/условията за кандидатстване и оценителните листове⁶⁰⁹ не е предвиден начин за документиране на повторните проверки⁶¹⁰;

- по схемата за компенсиране на загуби на туроператорите и туристическите агенти BG-176789478-2021-03 ненужно са изисквани удостоверения от НАП за липса на задължения предвид възможностите за служебни проверки при 4 от 7 досиета на кандидати в извадката⁶¹¹.

1.2.5. В насоките/указанията/условията за кандидатстване и изпълнение по процедурите в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, са набелязани видовете проверки, които следва да извършват оценителите, при извършването на оценката за съответствие и допустимост на заявленията/проектните предложения. Извършването на проверките следва да бъде документирано съгласно утвърдените изисквания по съответните процедури.⁶¹²

1.2.5.1. Документирането на проверките е в утвърден и приложен към насоките/условията за кандидатстване образец на оценителен лист.⁶¹³ Оценителният лист е документът за наличие или липса на съответствие на заявленията с критериите за допустимост на кандидатите и само при една от процедурите/схемите (BG16RFOP002-2.092)⁶¹⁴ са включени изисквания от комисията да се изготвя оценителен доклад със списък на предложените за финансиране проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, с посочен размер на БФП на одобрените кандидати.⁶¹⁵ Към всеки отговор в оценителния лист следва да се предоставя информация от оценителя, която обяснява, мотивира и аргументира защо е даден съответния отговор.

В оценителния лист са включени контролни въпроси за проверка относно изискванията за допустимост на кандидатите, реферира се към приложими декларации и документи за извършване на проверката. Посочени са „Източник на проверка“, „Обект на проверка“, с отбелязване на „Да“, „Не“, „Н/П“ и „Води до отстраняване“. В указанията към оценителните листове липсват изисквания за документиране на извършените проверки и задължителни изисквания за прилагане на доказателства.⁶¹⁶ Във връзка с проверките относно спазване на изискването за максималните прагове на помощта по Временната рамка и режима *de minimis* не е пояснено какви проверки и в какви бази данни/регистри да се извършват.⁶¹⁷

⁶⁰⁸ Одитно доказателство № 6, Насоки в папка Писмо рег. № Т-92-00-956 от 31.12.2021 г.

⁶⁰⁹ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5, Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36

⁶¹⁰ Одитно доказателство № 16; Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45; Одитно доказателство № 46

⁶¹¹ Одитно доказателство № 45 BG-176789478-2021-03-0088; BG-176789478-2021-03-0059; BG-176789478-2021-03-0062; BG-176789478-2021-03-0060

⁶¹² Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5, Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36 и **Приложение № 9** Заложени контролни въпроси в Оценителния лист и приложими декларации и документи за изпълнение на условията за допустимост на кандидатите

⁶¹³ Одитно доказателство № 4, т. 4.8 и т. 4.12 Насоки за кандидатстване схема BG-176789478-2021-01; Одитно доказателство № 5, т. 5.6 и т. 5.7 указания за кандидатстване схема BG-176789478-2021-03; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36

⁶¹⁴ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5; Одитно доказателство № 34

⁶¹⁵ чл. 35, ал. 1 от ЗУСЕФСУ

⁶¹⁶ **Приложение № 9** Заложени контролни въпроси в Оценителния лист и приложими декларации и документи за изпълнение на условията за допустимост на кандидатите

⁶¹⁷ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36

Таблица № 14

Процедури за разглеждане на заявленията/ проектните предложения – срок и документиране на извършените проверки	BG-176789478-2021-01	BG-176789478-2021-03	BG-176789478-2021-05
	Оценката на документите се извършва на базата на Оценителен лист по образец – Приложение № 6 към насоките. Подадените формуляри се разглеждат за съответствие на критериите с приложените документи и отразените изисквания в Приложения №№ 1-5, с отбелязване на – да, не, НП и източник на проверка в 19 стъпки.	Оценката на документите се извършва на базата на Оценителен лист по образец – Приложение № 5 посочен в указанията. Подадените формуляри се разглеждат за съответствие на критериите с приложените документи и отразените изисквания в Приложения №№ 1-4, с отбелязване на – да, не, НП, с указване на обект на проверката и източник на проверката в 13 стъпки. За наличието или липсата на съответствие се изготвя протокол на комисията.	Оценката на документите се извършва на базата на Оценителен лист – Критерии и методология за оценка на заявления по образец – Приложение № 1 към указанията. Подадените формуляри се разглеждат за: I. Оценка на административното съответствие на заявленията , разделени в IV групи, с приложените документи и изисквания с отбелязване на – води до отстраняване, да, не, НП в група I – Електронно заявление, група II – Получени ДП, група III – Критерии за допустимост на кандидатите и група IV – Критерии за недопустимост на кандидатите, с включени – обект на проверка, източник на проверка и начин на оценка по всеки един критерий, и съгласно II. Методология за разпределение на наличния бюджет/стойността на схемата. За наличието или липсата на съответствие се изготвя протокол на комисията .
	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките -Фаза I	BG-176789478-2021-02 – Фаза II	BG-176789478-2021-04 – Фаза III
За съответствие с изискванията на закона и насоките се попълва Чек/Контролен лист Приложение № 6 , с отбелязване на – да, не, НП и източник на проверка в 10 основни стъпки. в т.ч. опис на пристигналите туристи, използвали услугата „настаняване“, за всеки полет поотделно. Комисията представя мотивиран доклад на министъра със заключение за броя пътници за всеки конкретен полет, за които се полага получаване на държавната помощ и обща стойност по подаденото заявление.	За съответствие с изискванията на закона и насоките се попълва Чек/Контролен лист Приложение № 3 , с отбелязване на – да, не, НП и източник на проверка в 10 основни стъпки., в т.ч. опис на пристигналите туристи, използвали услугата „настаняване“, за всеки полет поотделно. Комисията представя мотивиран доклад на министъра със заключение за броя пътници за всеки конкретен полет, за които се полага получаване на държавната помощ и обща стойност по подаденото заявление.	За съответствие с изискванията на закона и насоките се попълва Чек/Контролен лист Приложение № 3 , с отбелязване на – да, не, НП и източник на проверка в 10 основни стъпки. в т.ч. опис на пристигналите туристи, използвали услугата „настаняване“, за всеки полет поотделно. Комисията представя мотивиран доклад на министъра със заключение за броя пътници за всеки конкретен полет, за които се полага получаване на държавната помощ и обща стойност по подаденото заявление.	
BG16RFOP002-2.092			
Оценката на проектните предложения се извършва съгласно Критериите и методологията за оценка на проектните предложения, Приложение № 5 Критерии за оценка на кандидата и проектното предложение към условията за кандидатстване и изпълнение в 26 стъпки. МТ издава мотивирано решение , с което отказва предоставянето на безвъзмездна помощ по отношение на всеки от кандидатите, включени в списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанията за отхвърлянето им в срок до 10 дни от одобрението на доклада за работата на оценителната комисия. Въз основа на резултатите комисията изготвя оценителен доклад , който включва Протокол № 1 и Протокол № 2 със списък на предложените за финансиране проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, и размера на безвъзмездната финансова помощ, която да бъде предоставена за всеки от тях. ⁶¹⁸			
<i>Източник: Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г., ПМС № 197 на МС от 15.06.2021 г., ПМС № 393 на МС от 22.11.2021 г., насоки/указания/условия за кандидатстване, Заповед за определяне състава на оценителна комисия по BG16RFOP002-2.092 № ТР-Д-16-336/28.10.2020 г., интернет страници на СУНИ и ИСУН 2020</i>			

Представяне на мотивиран доклад на министъра, както и изрично изискване комисията да извършва запитване за проверка пред компетентните органи по служебен път за всички декларираны/заявени данни и обстоятелства са утвърдени в Насоките само на три от процедурите/схемите, досиета по които са включени в одитната извадка.⁶¹⁹ Протокол на комисията за наличие или липса на съответствие на заявленията/проектните предложения с утвърдените изисквания се изготвя при други две от процедурите.⁶²⁰

В резултат от извършените проверки по досиетата, включени в извадката, се установи, че като цяло оценителните листове не представят достатъчно информация въз основа на какви проверки е поставена оценката, дали кандидатите отговарят или не на изискванията за предоставяне на финансовата подкрепа по процедурите.⁶²¹

⁶¹⁸ Одитно доказателство № 13

⁶¹⁹ Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките -Фаза I; BG-176789478-2021-02 – Фаза II и BG-176789478-2021-04 – Фаза III

⁶²⁰ BG-176789478-2021-03; BG-176789478-2021-05

⁶²¹ Одитно доказателство № 16; Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45; Одитно доказателство № 46

При проверката за спазване на сроковете за разглеждане и оценка за проектните предложения/заявления от одитната извадка се установи:

а) В документите към оценителната сесия в СУНИ и ИСУН 2020, както и към оценителните листове на бенефициентите *не са приложени доказателства за всички извършени проверки по служебен път или са приложени частични доказателства за проверките* в регистрите на други институции (Търговския регистър, НТР, Регистър на МФ за минималните помощи, ИСУН 2020 и други).⁶²² Най-често прикачените в системата документи са разпечатка от Търговския регистър за статус на предприятието и от Регистъра за минималните помощи. Често пъти липсват разпечатки за проверките в ИСУН 2020, както и за отпуснатите компенсации и средства за запазване за заетостта.⁶²³ В СУНИ не са прикачени протоколите от работата на комисиите. Причините за пропуските в документирането при извършените проверки от оценителите са свързани с липсата на утвърдени правила и процедури, които да посочват ясно изискванията към оценителите за документиране на извършените проверки и отразяване на установените от тях обстоятелства.

б) При част от оценителните листове, по схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01, когато в забележка е посочено че е извършена корекция в размера на заявеното от кандидата подпомагане в резултат на установено несъответствие или различие с установените критерии за оценка, липсват данни и информация, осигуряващи проследимост за основанието на отбелязаната корекция и проверките въз основа на които тя е извършена от оценителя (напр. при промяна в заявления от кандидата размер на подпомагането е посочван само коригиран размер⁶²⁴, без да е налице препратка към документ, база данни, регистър или друго обяснение и други.)

в) Класирането в модул „Оценителна сесия“ в СУНИ по схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01, е създадено на 09.04.2021 г., което е след датата на заповедта на министъра на туризма за одобряване/отказ за предоставяне на помощта и показва, че информацията в СУНИ е въведена по-късно, в противоречие с изискванията за поддържане и съхраняване на информацията за получените държавни помощи от администратора на помощта съгласно разпоредбите на чл. 17 и 19 от ЗДП за документиране, поддържане и съхраняване на информацията. Причината за това е липсата на определени срокове, в рамките на които информацията следва да бъде въведена от оторизирани от Министерството на туризма лица в информационната система.⁶²⁵

г) По процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020 не е осигурена проследимост за извършена проверка в ИСУН 2020 доколко одобрената БФП е в рамките на допустимия максимален размер на помощта до 200 000 евро (391 166 лв.) по Временната рамка, както и до 100 000 евро (195 583 лв.) за предприятия, осъществяващи автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, получили подпомагане по процедурата по ОПИК 2014-2020.⁶²⁶

1.2.5.2. При проверките за спазване на сроковете за разглеждане на заявленията/проектните предложения, подадени от кандидат бенефициентите, с изключение на схемата Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките⁶²⁷, за която не са въведени срокове, се установи:

- при 8 от проверените общо 9 заявления по схема за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01, разглеждането на формулярите от оценителите, не е извършено в рамките на определения 20-дневен срок за разглеждане на формулярите, а е средно 29 дни.⁶²⁸ Само при 1 от заявленията срокът е спазен.⁶²⁹

⁶²² Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45; Одитно доказателство № 46

⁶²³ Одитно доказателство № 16; Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45; Одитно доказателство № 46

⁶²⁴ Одитно доказателство № 44

⁶²⁵ Одитно доказателство № 44 BG-176789478-2021-01-0392, BG-176789478-2021-01-0435, BG-176789478-2021-01-0432, BG-176789478-2021-01-0547, BG-176789478-2021-01-0059, BG-176789478-2021-01-0331

⁶²⁶ Одитно доказателство № 46, BG16RFOP002-2.092-0014

⁶²⁷ Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 1

⁶²⁸ Одитно доказателство № 45

⁶²⁹ Одитно доказателство № 44

- при 6 от проверените общо 7 заявления, по схема за възстановяване на дължими суми на клиенти BG-176789478-2021-03, разглеждането на формулярите от оценителите, не е извършено в рамките на определения 20-дневен срок за разглеждане на формулярите, а е средно 33 дни.⁶³⁰ Само при 1 от заявленията срокът е спазен.⁶³¹

- срокът за разглеждане и оценка по процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020 е определен със заповедта за определяне на състава на оценителните комисия за 30 дни и впоследствие удължен на 48 дни. При всички седем досиета на бенефициенти, включени в извадката, срокът за разглеждане на формулярите средно е 49 дни или 1 дни закъснение.⁶³² Оценителната комисия е формирана 8 дни след изтичане на крайния срок за подаване на проектните предложения в съответствие с изискванията по чл. 33, ал. 1 от ЗУСЕФСУ.⁶³³

Липсата на одобрени процедури за работа на оценителната комисия, недостатъчната проследимост за извършените от тях проверки, неспазването на сроковете за работа на оценителната комисия, както и допуснатите слабости по декларирането на конфликт на интереси, показват, че прилаганите от Министерството на туризма контролни дейности при предоставяне на подпомагането не са достатъчни и подходящи.

1.3 Срокове за произнасяне за одобрение/отказ за подпомагане и процедури за обжалване на отказите

Въз основа на доклада/протокола на оценителната комисия, извършила оценката за съответствие на заявлението и придружаващите го документи, министърът на туризма се произнася за предоставяне на държавна помощ в определен срок от подаване на заявлението/проектното предложение за получаване на държавна помощ/безвъзмездно подпомагане по ОПИК 2014-2020. Заповедта е актът за предоставяне на помощта по смисъла на Закона за държавните помощи и ЗУСЕФСУ.

1.3.1. Сроковете за издаване на заповедта на министъра на туризма за одобряване предоставянето на безвъзмездните средства на кандидатите са: 30-дневен срок от подаване на заявлението за получаване на държавна помощ по схемата Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките⁶³⁴; 14-дневен срок от разглеждането на формуляра по схемата за компенсиране на загуби^{635,636} и схемата за възстановяване на дължими суми на клиенти^{637,638}; 7-дневен срок по процедурата по ОПИК 2014-2020^{639,640}). Сроковете за издаване на заповедта на министъра на туризма за одобряване предоставянето на безвъзмездни средства на кандидатите са спазени при 17 от 18-те одобрени заявления за подпомагане по процедурите/схемите, включени в одитната извадка.⁶⁴¹

Заповедите за отказ от финансиране по схемата за възстановяване на дължими суми към клиенти BG-176789478-2021-03⁶⁴² са издадени в рамките на 16-21 дни след издаване на заповедта на министъра на туризма за одобряване на допустимите за финансиране за подпомагане кандидати⁶⁴³, на основание представените от оценителната комисия протокол

⁶³⁰ Одитно доказателство № 45

⁶³¹ Одитно доказателство № 45

⁶³² Одитно доказателство № 46

⁶³³ Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (Загл. изм. – ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 1.07.2022 г.)

⁶³⁴ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1

⁶³⁵ BG-176789478-2021-01 Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

⁶³⁶ Одитно доказателство № 4

⁶³⁷ BG-176789478-2021-03 Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания от 01.03.2020 г. – 31.12. 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19

⁶³⁸ Одитно доказателство № 5, т. 5.10

⁶³⁹ по чл. 45, чл. 1, т. 1 на ЗУСЕФСУ

⁶⁴⁰ BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID

⁶⁴¹ 17 броя досиета на одобрени за финансиране кандидати

⁶⁴² BG-176789478-2021-03 Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания от 01.03.2020 г. – 31.12. 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19

⁶⁴³ Одитно доказателство № 5, т. 5.10; Одитно доказателство № 45

и списъци с одобрени и отхвърлени кандидати.⁶⁴⁴ Заповедите за отказ са изпратени на кандидатите чрез СУНИ в деня на издаването им – съответно 3.09.2021 г. и 29.09.2021 г.⁶⁴⁵

1.3.2. Министърът на туризма издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на държавна помощ/ безвъзмездно подпомагане по ОПИК 2014-2020 по отношение на всеки от кандидатите, включен в списъка на предложените за отхвърляне на заявленията/проектните предложения и основанията за отхвърлянето им в определен срок от одобрение на доклада на оценителната комисия. Списъкът на отхвърлените проектни предложения и основанията, се публикува на интернет страницата на министерството (на ОПИК 2014-2020 на основание чл. 38, т. 2-5 от ЗУСЕФСУ, за помощта по процедурата на ОПИК 2014-2020 с конкретен бенефициент Министерството на туризма).

При преглед на отказите за подкрепа по процедурата по ОПИК 2014-2020⁶⁴⁶ се установи:

- само един случай на одобрен кандидат, с код на основна икономическа дейност КИД 79.90 Други дейности, свързани с пътувания и резервации⁶⁴⁷, процедурата на ОПИК 2014-2020, която дейност е определена като недопустима за подпомагане съгласно Условието за кандидатстване⁶⁴⁸,⁶⁴⁹, на когото е предоставена безвъзмездна помощ в размер на 5712,81 лв.⁶⁵⁰

- установени са и 2 от общо 30 случая на отхвърлени кандидати⁶⁵¹ по схемата за възстановяване на дължими суми към клиенти BG-176789478-2021-03⁶⁵², за които основанията за отказ за финансиране не доказват по обоснован начин, че кандидатите не отговарят на изискванията по насоките за кандидатстване и са отхвърлени формално. От единия от кандидатите е подадено възражение до министъра на туризма⁶⁵³, в което са посочени основателни мотиви за несъгласие с отказа за подпомагане. Мотивите на кандидата се основават на несъответствието между текста на Декларация Приложение 4⁶⁵⁴ към насоките за кандидатстване и текста на критерий за допустимост по схемата № 7, като в декларацията се декларират данни за периода на осчетоводяване на задълженията/вземанията от доставчици/клиенти, докато в критериите се изискват данни към точна дата.⁶⁵⁵ Кандидатът има невъзстановени средства от доставчици на туристически услуги във връзка с неосъществени пътувания в размер на 57 602,47 лв., които са били фактически осчетоводени като невъзстановени суми от доставчици в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. Предвид че в декларацията периодите на осчетоводяване на задълженията са разбити на два подпериода за осчетоводяване от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. и от 01.01.2021 г. до 05.04.2021 г., кандидатът е посочил че за периода от 01.01.2021 г. до 05.04.2021 г., не са осчетоводени нови суми за възстановяване от доставчици, въз основа на което е отхвърлен. Поради разминаванията кандидатът посочва във възражението си, че оценителната комисия е следвало да изиска разяснения от него и заявява преразглеждане на решението за отказ.⁶⁵⁶ Възражението е отворено на 08.10.2021 г., но в СУНИ липсва информация за последващи действия от страна на администратора на помощта.⁶⁵⁷ Във връзка с декларираните от кандидата данни за размера на невъзстановените суми от доставчици на туристически услуги не са изискани разяснения, с което не е изпълнено

⁶⁴⁴ Одитно доказателство № 5, т. 5.11; Одитно доказателство № 45

⁶⁴⁵ Одитно доказателство № 52

⁶⁴⁶ Процедура BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID

⁶⁴⁷ Одитно доказателство № 18

⁶⁴⁸ кандидат с проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0647

⁶⁴⁹ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

⁶⁵⁰ Препоръка № 8

⁶⁵¹ BG-176789478-2021-03-0060; BG-176789478-2021-03-0033

⁶⁵² Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания от 01.03.2020 г. – 31.12. 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19.

⁶⁵³ Одитно доказателство № 5, т. 5.10 ; Одитно доказателство № 45, BG-176789478-2021-03-0060

⁶⁵⁴ За деклариране на дължими суми към доставчици

⁶⁵⁵ Одитно доказателство № 45 BG-176789478-2021-03-0060

⁶⁵⁶ Одитно доказателство № 45 BG-176789478-2021-03-0060

⁶⁵⁷ Одитно доказателство № 45 BG-176789478-2021-03-0060; Одитно доказателство № 52

решението от 02.08.2021 г. на оценителната комисия, обективизирано в Протокол № 1.⁶⁵⁸ От Министерството на туризма не са процедурирани никакви действия във връзка с подадената жалба предвид, че постановения административен акт не е оспорван пред съответния административен съд по реда на АПК.⁶⁵⁹

В резултат не може да се потвърди с разумна увереност, че от Министерството на туризма са предприети всички необходими действия за изясняване на фактите с цел осигуряване на правилна и обоснована преценка дали кандидатът отговаря или не на условията за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ по схемата.

1.3.3. Заповедта за отказ за предоставяне на безвъзмездните помощи на одитираните процедури/схеми за подпомагане *подлежи на обжалване по реда на АПК*, което е ясно посочено в насоките/условията за кандидатстване.⁶⁶⁰

Организацията в Министерството на туризма относно обжалването на отказите за предоставяне на безвъзмездни средства се регламентира в Устройствения правилник на министерството.⁶⁶¹ Съгласно нормативно установената функционална компетентност по Устройствения правилник⁶⁶², дирекция „Административно-правно обслужване и човешки ресурси (АПОЧР)“ обезпечава дейността на Министерството на туризма по процесуално представителство на министъра по всички дела, образувани по жалби на кандидатите по схемите за подпомагане във връзка с обявените от министерството по Закона за държавните помощи процедури. Заведените дела са образувани по жалби на кандидати, на които е постановен отказ за предоставяне на помощ или получената помощ е в по-малък размер от заявения.⁶⁶³

а) Процедурата за обжалване на решенията на министъра в случай на отказ от подпомагане по процедури/схеми за подкрепа следва да е посочена в Насоките/ Условията по процедурите/схемите.⁶⁶⁴

Таблица № 15

	<i>Процедура по произнасяне с решение от страна на министъра на туризма и въведени изисквания в Насоките/ Указанията за кандидатстване на процедурите/схемите относно реда за уведомяване на кандидатите</i>	<i>Ред за обжалване на решението на министъра, определен с Насоките/условията за кандидатстване</i>
BG-176789478-2021-01 ⁶⁶⁵	В срок до 14 дни от разглеждането на формуляра, министърът на туризма се произнася със заповед за одобрение или отказ от предоставяне на безвъзмездните средства, която се връчва на туроператора или туристическия агент по реда на Административно-процесуалния кодекс (АПК) през СУНИ.	Заповедта за отказ за предоставяне на безвъзмездните средства помощ подлежи на обжалване по реда на АПК
BG-176789478-2021-03 ⁶⁶⁶	В срок до 14 дни от представяне на протокола от комисията по т. Х.1, министърът на туризма се произнася със заповед за одобрение или отказ от предоставяне на безвъзмездните средства, която се връчва на туроператора или туристическия агент по реда на АПК през обявяване на ведомствената страница на Министерството на туризма и/или в СУНИ.	Заповедта за отказ за предоставяне на безвъзмездните средства помощ подлежи на обжалване по реда на АПК.
BG-176789478-2021-05 ⁶⁶⁷	В срок до 14 дни от представяне на протокола от комисията министърът на туризма се произнася със заповед за одобрение или отказ от предоставяне на безвъзмездните средства.	Заповедите за отказ се връчват по реда на АПК, чрез СУНИ и подлежат на обжалване по реда на същия.

⁶⁵⁸ Одитно доказателство № 5, т. 5.11

⁶⁵⁹ Одитно доказателство № 20

⁶⁶⁰ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36

⁶⁶¹ Одитно доказателство № 4 т. 4.11

⁶⁶² чл. 18, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерство на туризма

⁶⁶³ Одитно доказателство № 4, т. 4.11; Одитно доказателство № 5, т. 5.12-5.14; Одитно доказателство № 6, т. 6.3.3; Одитно доказателство № 18, т. 18.6

⁶⁶⁴ Одитно доказателство № 4, т. 4.8, т. 4.12; Одитно доказателство № 5, т. 5.6,5.7; Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 8, т. 8.3 и Одитно доказателство № 32; Одитно доказателство № 9, т. 9.2 и Одитно доказателство № 33; Одитно доказателство № 10, т. 10.6 и Одитно доказателство № 36; Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

⁶⁶⁵ т. 10.1 в Насоките за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19 - схема BG-176789478-2021-01

⁶⁶⁶ Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7

⁶⁶⁷ BG-176789478-2021-05 Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04

Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи – фаза 1 ⁶⁶⁸	Министърът на туризма се произнася със заповед за предоставяне на държавна помощ за всеки полет по заявлението в 30 – дневен срок от подаване на заявлението за получаване на държавна помощ. Заповедта е актът за предоставяне на държавна помощ по смисъла на Закона за държавните помощи. Не е пояснен реда за уведомяване в Насоките предвид, че заявлението по схемата се подава на хартиен носител, по електронен път или с препоръчано писмо с обратна разписка.	Отказът за предоставяне на държавна помощ по схемата подлежи на обжалване по реда на АПК на Република България.
BG-176789478-2021-02- фаза 2 чартъри ⁶⁶⁹	Министърът на туризма се произнася със заповед за предоставяне на държавна помощ за всеки полет по заявлението в 30 – дневен срок от подаване на заявлението за получаване на държавна помощ. Заповедта е актът за предоставяне на държавна помощ по смисъла на Закона за държавните помощи. Не е посочен начинът за известяване за отказ.	Отказът за предоставяне на държавна помощ по схемата подлежи на обжалване по реда на АПК
BG-176789478-2021-04 фаза 3 чартъри ⁶⁷⁰	Министърът на туризма се произнася със заповед за предоставяне на държавна помощ за всеки полет по заявлението в 14 – дневен срок от подаване на заявлението за получаване на държавна помощ. Заповедта е актът за предоставяне на държавна помощ по смисъла на Закона за държавните помощи. Не е посочен начинът за известяване за отказ.	Отказът за предоставяне на държавна помощ по схемата подлежи на обжалване по реда на АПК.
BG16RFOP002-2.092 ⁶⁷¹	При наличие на положителен резултат от оценяването ръководителят на управляващия орган в едноседмичен срок от приключване на оценяването взема решение за предоставяне на БФП за одобреното проектно предложение; ⁶⁷² В срок до 10 работни дни от получаване на решението кандидатът може да поиска писмено допълнителни разяснения относно основанията за класирането/отхвърлянето му.	Не е пояснено, че отказът подлежи на обжалване по реда на АПК

Източник: Насоките/ Указанията за кандидатстване на процедурите/схемите и Министерството на туризма

В насоките/указанията за кандидатстване на одитираните схеми за държавната помощ, процедурата по произнасяне на решението на министъра на туризма и уведомяване на кандидата е описана. Определени са срокове, в рамките на които след приключване работата на оценителната комисия министърът на туризма следва да се произнесе с решение. Не е ясно и еднозначно посочен при всички схеми начинът на уведомяване на кандидатите в случаите на отказ за подпомагане.⁶⁷³

Получателят на помощта следва да е уведомен за всички произтичащи за него задължения *във връзка с предоставяне на помощта*.⁶⁷⁴ В *Заповедта на министъра на туризма за одобрение/отказ за подпомагане*⁶⁷⁵ по схемата за компенсиране на загуби (BG-176789478-2021-01)⁶⁷⁶ и схемата за възстановяване на дължими суми на клиенти (BG-176789478-2021-03)⁶⁷⁷ се съдържат указания за реда за обжалване, който е по АПК и за произтичащите задължения за получателя на държавна помощ, *с изключение на задължението, посочено в насоките за кандидатстване и Закона за държавните помощи, че полученото подпомагане следва да бъде възстановено, ако дължимите от доставчиците суми бъдат възстановени и/или кандидатите получат обезщетение по застрахователно събитие в пет годишен срок, считано от датата на плащане на услугата на доставчика или на получаване на обезщетението*.⁶⁷⁸ *Не са спазени изцяло разпоредбите на чл. 16, ал 1 от Закона за държавните помощи и на насоките за кандидатстване, които изискват информацията да бъде включена в акта за предоставяне на помощта или да бъде предоставена на получателя на помощта в 14-дневен срок от издаването на акта*.⁶⁷⁹

⁶⁶⁸ Одитно доказателство № 6

⁶⁶⁹ Одитно доказателство № 32

⁶⁷⁰ Одитно доказателство № 33

⁶⁷¹ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.2, т. 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

⁶⁷² Чл. 45, ал. 1 от ЗУСЕФСУ

⁶⁷³ Одитно доказателство № 6; Одитно доказателство № 8; Одитно доказателство № 9

⁶⁷⁴ Чл. 16 от Закона за държавните помощи и чл. 45, ал. 2 във връзка с чл. 37, ал. 3 от ЗУСЕФСУ

⁶⁷⁵ Одитно доказателство № 4, т. 4.13

⁶⁷⁶ Одитно доказателство № 4, т. 4.13

⁶⁷⁷ Одитно доказателство № 5, т. 5.11

⁶⁷⁸ Одитно доказателство № 4, т. 4.13

⁶⁷⁹ Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45

В Насоките за кандидатстване *по схемата за държавна помощ за туроператори за чартърни полети (фаза 1)*⁶⁸⁰ е посочено, че проверки на документи и обстоятелства следва да се извършва по служебен път от Министерство на туризма, като за кандидати, които не са регистрирани в Република България, не е конкретизирано как следва да се извършват проверките за административно съответствие на заявленията на кандидатите по отношение на източници и начини на проверки. Поради тези причини кандидати са отхвърляни на основание, че не са представили документ, проверката за който е следвало да е извършена по служебен път от министерството. В жалбите на част от отхвърлените кандидати се посочва и че проверки, които следва да бъдат извършени по служебен път не са реализирани (в т. ч. проверки за броя на пристигналите туристи, отбелязван в поддържаните от регистрираните по Закона за туризма лица, предоставящи услуги по хотелско настаняване; информацията относно кацащите въздухоплавателни средства, изпълняващи международни полети и други), а е изисквано от кандидатите да представят съответните данни, документи и информация. Въпреки че в насоките за кандидатстване е посочено, че оценителната комисия има право да извърши запитване за проверка пред компетентните органи по седалището на туроператора по служебен път за всички декларираните/заявени данни и обстоятелства, такива проверки не са извършвани, а от кандидатите е изисквано представянето на съответни документи във връзка с проверяваните обстоятелства.⁶⁸¹

б) Възможностите за обжалване на решението за отказ от подпомагане са нормативно уредени, поради което в насоките/условията/ за кандидатстване не е посочен изрично реда за обжалване⁶⁸².

С изключение на заповедите на министъра на туризма за отказ от подпомагане по схеми BG-176789478-2021-03 и за държавна помощ за входящ туризъм по чл. 26 от Закона за мерките, където се посочва, че кандидатът може да обжалва акта по реда на АПК, в издадените заповеди за отказ от подпомагане по останалите процедури/схеми е отразено, че актът може да бъде обжалван в 14-дневен срок от датата на съобщаването му чрез СУНИ, пред компетентния Административен съд, по реда на АПК.⁶⁸³

Независимо от приетите изрични норми по чл. 82 от АПК за обжалване на актовете по съдебен ред, по процедурата по ОПИК 2014-2020, в срок до 10 дни от получаване на решението в списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанията за отхвърлянето им, кандидатът може да поиска писмено допълнителни разяснения относно основанията за класирането/отхвърлянето му съгласно чл. 61 от АПК.⁶⁸⁴ От уведомленията към кандидати, изпратени от председателя на оценителната комисия чрез ИСУН 2020, този срок е посочен като 7-дневен вместо 10 дни, в несъответствие с условията за кандидатстване.⁶⁸⁵ При справка в ИСУН 2020, модул за служебно ползване, модул „Проектно предложение“, секция „Комуникация с кандидата“ по процедурата е видно, че само част от кандидатите са получили отговор на направените запитвания по повод получените уведомления за отказ от финансиране.⁶⁸⁶

- при разглеждане на отказите за подкрепа по процедурата по ОПИК 2014-2020, един от двамата кандидати, чиито досиета са включени в одитната извадка, BG16RFOP002-2.092-0430 е отхвърлен на формално основание, предвид че не е подписал с КЕП административния си договор. На 26.11.2020 г. е изпратено писмо от оценителя до кандидата за установени нередовности, със срок за отговор до 03.12.2020 г. На 01.12.2020 г. от кандидата е изпратен отговор, без да е приложен административния договор, а само КЕП. Кандидатът е уведомен в ИСУН 2020 на 04.12.2020 г. за отказ от финансиране, а на 09.12.2020 г. в ИСУН 2020 е постъпило възражение, към което е приложен подписан

⁶⁸⁰ Държавна субсидия за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до РБ с цел туризъм (първа фаза)

⁶⁸¹ Одитно доказателство № 6, т. 6.2.1; Одитно доказателство № 16

⁶⁸² Одитно доказателство № 4, т. 4.11; Одитно доказателство № 5, т. 5.12-5.14

⁶⁸³ Одитно доказателство № 16

⁶⁸⁴ Одитно доказателство № 13, 13.1.5 и Одитно доказателство № 34

⁶⁸⁵ Одитно доказателство № 18, Писмо 18, BG16RFOP002-2.092-0430

⁶⁸⁶ Одитно доказателство № 59

АДПБФП с КЕП. Възражението е подадено 6 дни преди оценителната комисия да приключи работата си с представяне на доклада на оценителния доклад (доклад от 15.12.2021 г.). Липсва обратен отговор на искането за разяснение независимо, че с писмото е изпратен и коректно подписан АДПБФП. Кандидатът не е одобрен за подпомагане и е отхвърлен на формално основание⁶⁸⁷;

- при преглед на осъществената комуникация в СУНИ за и по повод подадените жалби от кандидатите по схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01 и схемата за възстановяване на дължими суми на клиенти BG-176789478-2021-03 не е установена никаква обратна комуникация по повод подадените искания за разяснения и жалби.⁶⁸⁸

Липсата на отговори до кандидатите по подадени от тях жалби и/или искания за разяснения след известяването им за отказ от подпомагане, обезсмисля предоставената възможност и въведеният ред за комуникация от Министерството на туризма в СУНИ и ИСУН 2020 за осигуряване на по-добра прозрачност във връзка с основанията за отхвърляне на кандидатите. Липсата на опит и капацитет при администриране на държавни помощи води до пропуски при определяне на изискванията за кандидатстване и изпълнението на процедурите по оценка на заявленията/проектните предложения за подпомагане.

в) Броят на подадените заявления/проектни предложения по мерките в подкрепа на туризма, включени в обхвата 3 933, от които 2 839 са одобрените за финансиране заявления/проектни предложения, което представлява 72,18 на сто, 835 са отказаните заявления/проектни предложения, или 21,23 на сто и 259 са анулираните, или 6,59 на сто.

Таблица № 16

Подадени, одобрени/отхвърлени и отстранени/анулирани заявления/проектни предложения	Процедури/схеми за подпомагане	Брой подадени	Брой одобрени за финансиране	Брой отхвърлени/оттеглени/отстранени	Брой анулирани
	BG-176789478-2021-01 ⁶⁸⁹	710	597	109	4
	BG-176789478-2021-03 ⁶⁹⁰	120	89	30	1
	BG-176789478-2021-05 ⁶⁹¹	2220	1410	594	216
	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките - фаза 1 ⁶⁹²	42	23	19	-
	BG-176789478-2021-02 фаза 2 ⁶⁹³	1	-	1	-
	BG16RFOP002-2.092 ⁶⁹⁴	840	720	82	38
	Общо:	3 933	2 839	835	259

Източник: Справки Министерство на туризма

Относителният дял на подадените жалби от кандидатите спрямо броя на кандидатите, получили отказ от подпомагане възлиза на 14 на сто.

Заведените от кандидати дела срещу решението за отказ от подпомагане на министъра на туризма се процедурат по реда на АПК. По данни на Министерството на туризма, по процедурите и схемите, включени в обхвата на одита общо са образувани 48 административни дела, което представлява 5,75 на сто от отказаните заявления за подпомагане и 41 на сто от броя на всички подадени в Министерството на туризма жалби. От тях, приключили с влязло в сила съдебно решение са 29 или 60, 42 на сто. В резултат на издадените съдебни решения са отменени 7 заповеди на министъра на туризма за отказ от подпомагане, което е 24 на сто от съдебни спорове, за които има издадено съдебно решение.⁶⁹⁵

⁶⁸⁷ Одитно доказателство № 18, BG16RFOP002-2.092-0430

⁶⁸⁸ Одитно доказателство № 59

⁶⁸⁹ Одитно доказателство № 4, т. 4.13-4.15

⁶⁹⁰ Одитно доказателство № 5, т. 5.11. и т. 5.12

⁶⁹¹ Одитно доказателство № 10, т. 10.12

⁶⁹² Одитно доказателство № 6, т. 6.2.2

⁶⁹³ Одитно доказателство № 8, т. 8.9

⁶⁹⁴ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.7

⁶⁹⁵ Одитно доказателство № 4; Одитно доказателство № 5; Одитно доказателство № 6; Одитно доказателство № 10; Одитно доказателство № 11; Одитно доказателство № 13; Одитно доказателство № 18, т. 18.1

Таблица № 17

Подадени жалби и заведени дела от кандидат бенефициенти по процедури/схеми за подпомагане, администрирани от Министерството на туризма през периода 01.02.2020 г. - 31.12.2021 г.

Процедура/схема за подпомагане	Брой подадени жалби до Министерство на туризма	Заведени дела по реда на АПК	В т.ч. в процедура	Издадени съдебни решения		
				Брой	Водят до:	
					отхвърлена жалба/без разглеждане	отменят акта на министъра на туризма
Схема въздушен превоз - I фаза ⁶⁹⁶	4	5 ^{697,698}	1	4	3	1 ⁶⁹⁹
Схема BG16RFOP002-2.092 ОПИК ⁷⁰⁰	0	11 ⁷⁰¹	1	10	8	2 ⁷⁰²
BG-176789478-2021-01 ⁷⁰³	46	20 ⁷⁰⁴	8	12	8	4
BG-176789478-2021-03 ⁷⁰⁵	11	11 ⁷⁰⁶	9	2	2	-
BG-176789478-2021-05 ⁷⁰⁷	76	1 ⁷⁰⁸	0	1	1	-
общо	117	48	19	29	22	7

Източник Министерство на туризма⁷⁰⁹

При извършените проверки по същество на досиетата на отхвърлени кандидати се установи:

- по схемата за държавна помощ за туроператори за чартърни полети, от Министерството на туризма е преразгледано решението за отказ от подпомагане на кандидат^{710,711} на основание чл. 91, ал. 1 от АПК след подадена чрез министъра на туризма от кандидата за подпомагане жалба до ВАС. Жалбата е подадена 16 дни след издаване на заповедта за отхвърляне на кандидата.⁷¹² В процеса на преразглеждане на решението за отказ от подпомагане е извършен преглед на допълнително представените към жалбата документи и⁷¹³ е констатирано, че всички необходими документи, доказващи съответствие с изискванията на закона и Насоките за кандидатстване за прилагане на схемата за държавната помощ за туроператори за чартърни полети (Фаза I), са представени.^{714,715,716} Със заповед на министъра на туризма е отменена издадената заповед за отказ от подпомагане на кандидата и е предоставена БФП.⁷¹⁷ *Преразгледани са преписките само на отхвърлените кандидати, подали жалби до съда чрез министерството.*⁷¹⁸

Ниският относителен дял на обжалваните по съдебен ред откази от подпомагане спрямо всички откази е индикатор за липсата на разбиране от страна на кандидатите

⁶⁹⁶ Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм

⁶⁹⁷ Одитно доказателство № 16

⁶⁹⁸ Одитно доказателство № 6, т. 6.3.3

⁶⁹⁹ Предстои касационно обжалване

⁷⁰⁰ BG16RFOP002-2.092 Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19

⁷⁰¹ Одитно доказателство № 18, 18.1

⁷⁰² Изготвена докладна записка да не се обжалва и по двете решения, за едната от които след ново разглеждане издадена нова заповед за отказ, която не е обжалвана

⁷⁰³ BG-176789478-2021-01 Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

⁷⁰⁴ Одитно доказателство № 4, т. 4.11, т. 4.15

⁷⁰⁵ BG-176789478-2021-03 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19

⁷⁰⁶ Одитно доказателство № 5, т. 5.13, т. 5.14

⁷⁰⁷ BG-176789478-2021-05 Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04

⁷⁰⁸ Одитно доказателство № 10, т. 10.12

⁷⁰⁹ Одитно доказателство № 4 т. 4.11; Одитно доказателство № 5, т. 5.12-5.14; Одитно доказателство № 6, т. 6.3.3; Одитно доказателство

№ 10; Одитно доказателство № 18, т. 18.6

⁷¹⁰ Одитно доказателство № 16, т. 16.2

⁷¹¹ Заявление Вх. № Т-ТП-52-22/04.11.2020 г. - Дер тур Дойчланд ГМБХ

⁷¹² Одитно доказателство № 16, т. 16.2

⁷¹³ Одитно доказателство № 6, т. 6.3.2.

⁷¹⁴ Одитно доказателство № 16, т. 16.2

⁷¹⁵ Одитно доказателство № 16, т. 16.2

⁷¹⁶ Одитно доказателство № 16, т. 16.2

⁷¹⁷ Одитно доказателство № 11, т. 11.1.2

⁷¹⁸ Одитно доказателство № 6, т. 6.3

относно реда за обжалване на отказите от подпомагане. Същевременно, сравнително високият относителен дял на отменените актове за отказ от подпомагане на министъра на туризма спрямо общия брой на издадените съдебни решения по образуваните административни производства е индикатор за пропуски в работата на администратора на държавни помощи при предоставянето им.

1.3.4. Договорираните средства по една от схемите (Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките за туроператори за чартърни полети – фаза 1) значително по-малко в спрямо размера на утвърдения бюджет – около 7 на сто. Средствата по бюджета на схемата са предвидени за изпълнение на още две фаза с оглед усвояване на утвърдения бюджет по чл. 26 от Закона за мерките, по които не са договорени суми поради слабости в дизайна им и допускане на дискриминиращо изискване по отношение на обхвата на бенефициентите, поставено със законодателно условие, схемата да се прилага само за туроператори, използващи въздушни превозвачи с български лиценз за превоз на туристи до България. Недоговорени остават около 50 000 хил. лв., които не са своевременно пренасочени за изпълнение на други мерки независимо от идентифицираните нужди за подпомагане на сектора.

Таблица № 18

Процедури/схеми	Бюджет (в лв.)	Договорирані средства (в лв.)	Дял договорирані средства спрямо бюджета
Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 1 ⁷¹⁹	55 000 000	4 075 411	7,40
BG-176789478-2021-02 Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 2 ⁷²⁰	20 000 000	0	-
BG-176789478-2021-04 Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 3 ⁷²¹	40 000 000	0	-
BG-176789478-2021-01 Схема за компенсиране на загуби ⁷²²	51 000 000	34 508 528	67,66
BG-176789478-2021-03 Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти ⁷²³	16 491 712	11 254 571	68,28
BG-176789478-2021-05 Схема за засегнати от спад в оборота ⁷²⁴	30 000 000	30 000 000	100,00
Процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020 ⁷²⁵	10 000 000	10 000 000	100,00
Проект за екскурзоводи и водачи по ОПИК 2014-2020 ⁷²⁶	3 000 000	3 000 000	100,00

Източник: данни от Министерство на транспорта

При други две от изпълняваните схеми, договарянето по които е приключило до края на 2021 г. (BG-176789478-2021-01 Схема за компенсиране на загуби; BG-176789478-2021-03 Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти) договорените средства са в размер на 67-68 на сто спрямо утвърдения бюджет. Тези резултати са показателни както за идентифицираните пропуски при разработване на дизайна на мерките, така и за

⁷¹⁹ Одитно доказателство № 6, т. 6.3.3

⁷²⁰ Одитно доказателство № 8, т. 8.9

⁷²¹ Одитно доказателство № 9, т. 9.3

⁷²² Одитно доказателство № 4, т. 4.15, т. 4.16

⁷²³ Одитно доказателство № 5, т. 5.12, т. 5.13

⁷²⁴ Одитно доказателство № 10, т. 10.12

⁷²⁵ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.7

⁷²⁶ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/novini/dnes-byaha-skyucheni-dogovori-s-izbranite-izpulniteli-po-4-te-obosobeni-pozicii-po>

недостатъчно своевременното им стартиране и достъпността на финансирането по тях.

1.4 Изплащане на помощта и спазване на изискванията за отчитане

Правилата за отчитане на получателите на помощ относно предоставената финансова подкрепа по процедури/схеми за подпомагане следва да са част от документацията за кандидатстване и отчитане на помощта.

1.4.1. Ясно определени срокове за изплащане на помощта са въведени само в 2 от общо 4-те схеми и процедури, по които към 31.12.2021 г. има изплатени средства и заявленията, по които са включени в одитната извадка. Определените срокове за изплащане на подпомагането по схемата за държавна помощ за туроператори за чартърни полети - Фаза I е 45 дни от издаването на заповедта на министъра на туризма за изплащане на помощта и 15 работни дни от датата на сключване на административния договор за изплащането на безвъзмездната помощ по процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020⁷²⁷. При извършената проверка е установено че при всички, включени в одитната извадка заявления за подпомагане, определените срокове са спазени.⁷²⁸

При процедурите, по които не са въведени изрични срокове за изплащане на помощта на бенефициентите (схема за компенсиране на загуби^{729,730} и схема за възстановяване на дължими суми на клиенти^{731,732}), същата е изплащана в рамките до 3 дни от издаване на заповедта за одобряване на подпомагането.⁷³³

1.4.2. С цел установяване на своевременност от изпълнението на мерките е оценен периодът от подаване на проектното предложение/заявление, от одитната извадка до получаване на помощта. Срокът от подаването на заявлението за подпомагане до изплащането на помощта на кандидатите по четири от процедурите/схемите в одитната извадка е в рамките от 33 до 87 дни, като има и едно изключение от 100 календарни дни, дължащо се на първоначално отхвърляне на кандидата и последващото му одобряване след преразглеждане на заявлението за кандидатстване по чл. 91, ал. 1 по АПК:

Таблица № 19

Процедури/схеми за подпомагане	Продължителност на периода от подаване на заявлението/проектното предложение до изплащане на помощта
по схема за държавна помощ за туроператори за чартърни полети -Фаза I	100 календарни дни, дължащо се на първоначално отхвърляне на кандидата и последващото му одобряване след преразглеждане по чл. 91, ал. 1 по АПК ⁷³⁴
по схема за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01	33 календарни дни ^{735,736} по данни от справка на Министерството на туризма средствата по схемата са изплатени в периода от 02.03.2021 г. до 26.04.2021 г. ⁷³⁷
по схема за възстановяване на дължими суми на клиенти BG-176789478-2021-03	48 календарни дни по данни от справка на Министерството на туризма ^{738,739}
по процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020	в рамките на 70 до 87 календарни дни. ⁷⁴⁰

Източник: Насоки/указания за кандидатстване по процедури/схеми за подпомагане, администрирани от Министерството на туризма

⁷²⁷ Одитно доказателство № 34 Раздел 14.1. Условия за допустимост на разходите-т.10/ от Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по ОПИК 2014-2020, процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092

⁷²⁸ Одитно доказателство № 16, т. 16.1; Одитно доказателство № 17; Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45; Одитно доказателство № 46

⁷²⁹ BG-176789478-2021-01 Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

⁷³⁰ Одитно доказателство № 44

⁷³¹ BG-176789478-2021-03 Държавна помощ за лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания от 01.03.2020 г. – 31.12. 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19

⁷³² Одитно доказателство № 45

⁷³³ Одитно доказателство № 17; Одитно доказателство № 44; Одитно доказателство № 45

⁷³⁴ Одитно доказателство № 16, т. 16.2

⁷³⁵ Одитно доказателство № 44, BG-176789478-2021-01-0432

⁷³⁶ Одитно доказателство № 44

⁷³⁷ Одитно доказателство № 44

⁷³⁸ Одитно доказателство № 17

⁷³⁹ Одитно доказателство № 45

⁷⁴⁰ Одитно доказателство № 46 КЛ по ОПИК 2014-2020

Към м. май 2022 г. от Министерството на туризма не е извършван целеви анализ за постигнатите резултати от изпълнение на процедурите/схемите за подпомагане, като в причините за това посочват недостатъчно убедителни и обективни причини като липсата на пълната информация за изпълнение, тъй като мерките са в период на отчитане и верификация.⁷⁴¹

1.4.3. Функцията по плащане и осчетоводяване на държавните помощи, се извършва от дирекция „Финанси и управление на собствеността” (ФУС) в Министерство на туризма.^{742,743} Средствата по схемите за държавна помощ се изплащат по банков път на одобрения за получаване на помощта бенефициент⁷⁴⁴, като по данни на дирекция ФУС *това изискване е спазено.*⁷⁴⁵

1.4.4. Изисквания за *отчитане на изпълнението на дейностите* са заложили по две мерки: процедурата по ОПИК 2014-2020 и по схемата за възстановяване на дължими суми на клиенти:

а) По процедурата на ОПИК 2014-2020 BG16RFOP002-2.092⁷⁴⁶, за улесняване на бенефициентите (крайните ползватели на помощта) чрез предоставяне на конкретна, синтезирана и систематизирана информация относно техните основни права и задължения и за да се осигури ефективно техническо и финансово изпълнение на договора за БФП е изготвено ръководство за изпълнение на договори за БФП. Правила за проверка на представените от бенефициентите отчетни документи и работата на експертите по наблюдение не са приети.⁷⁴⁷ След приключването на дейностите по АДПБФП, бенефициентът е длъжен да изготви и представи на Министерството на туризма финален технически и финансов отчети, съдържащи информация относно цялостното изпълнение на дейностите и постигнатите резултати. Отчетите се подават в срок до 1 месец след изтичане на срока на изпълнение на проекта, в структуриран вид в ИСУН 2020.

По процедурата по ОПИК 2014-2020, туроператорите, получили подпомагане, са оповестили в ИСУН 2020 изискуемите отчети (технически и финансов) като доказателство за извършените плащания, в срок до един месец след приключване на проекта.⁷⁴⁸

б) По схемата за възстановяване на дължими суми на клиенти BG-176789478-2021-03, след получаване на подпомагането, туроператорите следва да възстановят дължимите на клиентите за неосъществени пътувания в срок до 1 месец, а в срок до три месеца след това, следва да оповестяват в СУНИ отчетните документи за извършените плащания.⁷⁴⁹

При преглед на отчетите на бенефициентите, чиито досиета са включени в одитната извадка, приложени в СУНИ, само при един от 5-те получатели на помощта по тази схема, определеният краен срок е спазен.⁷⁵⁰ От одобрените 89 кандидати по схемата, отчети са подадени от 83 броя, 6 от бенефициентите не са спазили изискванията за отчитане, като забавянето е повече от 3 месеца, по данни от СУНИ към 10.06.2022 г.⁷⁵¹

Причина за това са дадените от Министерство на туризма Указания за отчитане на разходите по схема BG-176789478-2021-03, в които, като краен срок за отчитане на получателите на помощта по схемата е посочено - до 28 февруари 2022 г.⁷⁵², като не е акцентирано на необходимостта от спазване на изискването по чл. 10, ал. 2 от ПМС 917 от 2021 г., че отчитането следва да се извършва в рамките на три месеца след датата на

⁷⁴¹ Одитно доказателство № 19

⁷⁴² Чл. 17 от УП на МТ

⁷⁴³ Одитно доказателство № 17, т. 17.1

⁷⁴⁴ По силата на чл. 9, ал. 7 от ПМС № 197 от 15 юни 2021 г. – схема за възстановяване на дължими суми на клиенти BG-176789478-2021-01

⁷⁴⁵ Одитно доказателство № 17

⁷⁴⁶ „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ по ОПИК 2014-2020

⁷⁴⁷ Одитно доказателство № 18

⁷⁴⁸ Одитно доказателство № 46

⁷⁴⁹ Чл. 10 от ПМС № 197 от 15.06.2021 г.

⁷⁵⁰ Одитно доказателство № 45

⁷⁵¹ Одитно доказателство № 52

⁷⁵² Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7

изплащане на дължимите от туроператорите към клиентите суми за неосъществени пътувания.⁷⁵³

в) По схемата за засегнати от спад в оборота BG-176789478-2021-05 съгласно оповестената на интернет страницата на Министерство на туризма информация изплатените средства на 2220 получатели са в размер на 30 000 хил. лв. Към 31.12.2021 г. стойността на изплатените средства към бенефициентите, по данни от дирекция ФУС, е в размер на 29 998 279 лв. вместо 30 000 хил. лв. Разликата от 1721 лв. е резултат от несвоевременно изплатени средства на двама бенефициенти поради погрешно подадена сметка или закрити сметки.⁷⁵⁴ За тези бенефициенти сумата на помощта е изплатена допълнително след 31.12.2021 г.⁷⁵⁵ *Въвеждането на изисквания за потвърждаване от получателите на номера на сметката (финансова идентификация на банкова сметка) непосредствено преди извършване на превода ще минимизира риска от несвоевременно получаване на подкрепата от страна на бенефициента*⁷⁵⁶.

1.4.5. С оглед осигуряването на законосъобразност и редовност на извършените разходи, по две от схемите/процедурите за предоставяне на БФП е предвидено да се извършат проверки на отчетните документи с цел потвърждаване на допустимостта на разходите.

а) По процедурата по ОПИК 2020⁷⁵⁷ е предвидено верификацията на разходите да бъде извършена в рамките на сключен договор на Министерството на туризма с изпълнител за извършване на мониторинг върху предоставената подкрепа. Причините, които се посочват от министерството отново са свързани с липса на подходящ и достатъчен капацитет в министерството, риск, който не е идентифициран при подготовка на дизайн на схемата.⁷⁵⁸

При извършената за целите на одита проверка за изпълнение на индикаторите и верификацията на отчетните документи по процедура BG16RFOP002-2.092 на ОПИК 2014-2020, по данни в ИСУН 2020 към 10.06.2022 г., се установи, че са верифицирани разходите само на 4 бенефициенти. Периодът за ефективната им верификация е между 409 и 448 дни, в нарушение на нормативно определените срокове по ЗУСЕФСУ, въпреки че при тези бенефициенти не са връщани/изисквани допълнителни документи.⁷⁵⁹ В тази връзка е извършена промяна с допълнително споразумение към сключения АДПБФП между УО на ОПИК 2014-2020 и Министерството на туризма за удължаване на срока за договора с 1 година до 02.02.2023 г.⁷⁶⁰ При проверка в ИСУН 2020 към 29.08.2023 г. е установено, че проверките на отчетните документи на останалите бенефициенти са извършени в периода 12.12.-20.12.2022 г., като отчетните документи за 5 бенефициента все още са в процедура на проверка към 29.08.2023 г.⁷⁶¹

б) Към 30.06.2022 г., по схема BG176789478-2021-03 няма издадена заповед за определяне на членовете на комисията по мониторинг на отчетните документи, въпреки че крайният срок за представяне на отчетните документи от бенефициентите е изтекъл към 28.02.2022 г. По данни на Министерството на туризма, предстои провеждане на процедура по ЗОП за избор на външен изпълнител, като предприетите действия за организиране на прегледа на отчетните документи на бенефициентите е несвоевременна. Основната причина за това забавяне е че в насоките за кандидатстване по схемата не са определени изисквания и срокове за извършване на преглед от страна на администратора на държавна помощ.⁷⁶²

⁷⁵³ Одитно доказателство № 5, т. 5.6, т. 5.7

⁷⁵⁴ Одитно доказателство № 17; Одитно доказателство № 10, т. 10.12

⁷⁵⁵ Одитно доказателство № 56

⁷⁵⁶ Препоръка № 6

⁷⁵⁷ Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID BG16RFOP002-2.092

⁷⁵⁸ Одитно доказателство № 18

⁷⁵⁹ Одитно доказателство № 48

⁷⁶⁰ Одитно доказателство № 48

⁷⁶¹ Одитно доказателство № 18.6

⁷⁶² Одитно доказателство № 56

Независимо, че са спазени определените срокове за изплащане на помощта на бенефициентите, времетраенето от подаване на заявлението до изплащане на помощта по отделните процедури/схеми отнема период от 33 до 87 дни, като най-съществено забавяне се наблюдава при процедурата BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020.

Забавянията при отчитане на допустимостта на средствата по процедурата по ОПИК 2014-2020, и по схемата BG176789478-2021-03, показват пропуски в контролните системи на министерството и организацията на процесите по отчитане на помощта, което не осигурява своевременно потвърждаване на финансовия напредък по мерките, както и осигуряването на законосъобразност и редовност на извършените разходи. Забавянията при провеждане на процедурата по избор на изпълнител за извършване на мониторинг на отчетните документи по схема BG176789478-2021-03, година и половина след крайния срок за предоставяне на отчетните документи от бенефициентите е индикатор за несвоевременни управленски решения.

2. Въведен механизъм за проследяване на изпълнението на мерките и за осъществяване на последващ контрол

Наблюдението и отчитането на изпълнението на мерките изискват определяне на: ред и отговорни лица за изпълнение на тези дейности, които да предоставят достоверна и пълна информация за лицата (физически и/или юридически), получили подпомагане; ред за обмен на информация с други органи за изпълнението на мерки, подкрепящи туризма; процедури за осъществяване на последващ контрол; ефективен механизъм за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ или на неправилно използваната такава⁷⁶³.

2.1 Механизъм за проследяване на изпълнението на мерките и за осъществяване на последващ контрол

а) Отговорностите по наблюдение на изпълнението и контрол на отчитането, в т.ч. и за изготвяне на текущи доклади за изпълнение на проекти със средства от ЕС са възложени за изпълнение на Министерството на туризма с Устройствения правилник и вътрешните правила на отговорните структурни звена в министерството.⁷⁶⁴ Предвид, че за периода 01.02.2020-31.12.2021 г. в министерството не са утвърдени правила и процедури за изпълнение на държавните помощи, няма създаден ред и за проследяване на резултатите от изпълнението на схемите, в т.ч. не са определени отговорни лица, регулярност, срокове и форми за отчитане и докладване.^{765,766} С новия Устройствен правилник на министерството, в сила от 03.05.2022 г., тези отговорности вече са предвидени.⁷⁶⁷

б) Министерството на туризма събира и анализира информация от институции, за изпълнявани мерки/процедури/схеми за подкрепа на предприятия и лица от туристическия сектор за преодоляване на последствията на пандемията от COVID-19, в т.ч. от⁷⁶⁸:

- Министерството на икономиката, чрез дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ и Национална агенция за приходите за проведени икономически мерки в подкрепа на предприятията;

- Министерство на труда и социалната политика, чрез Агенцията по заетостта и Националния осигурителен институт за провеждани мерки за социална подкрепа;

- Фонд „Мениджър на финансови инструменти“ и Българска банка за развитие за мерки за предоставяне на преференциални кредити на предприятия и физически лица.

По отношение на мерките, изпълнявани от други институции, от Министерството на туризма е изисквана от тях информация във връзка с одобрени за финансиране предприятия

⁷⁶³ Устройствен правилник на Министерство на туризма и чл. 36, ал. 1 от ЗДП

⁷⁶⁴ Устройствен правилник на Министерство на туризма от 03.05.2022 г., приет с ПМС № 63 от 26.04.2022 г. - чл. 36, ал. 1, т. 1, 4 и 7 (Устройствен правилник на Министерство на туризма чл. 21 ал. 5 и чл. 24, ал. 4 в сила от 01.01.2019 г.)

⁷⁶⁵ Одитно доказателство № 19

⁷⁶⁶ Препоръка № 1

⁷⁶⁷ Одитно доказателство № 7, т. 7.4

⁷⁶⁸ Одитно доказателство № 19; Одитно доказателство № 1, т. 1.3

и лица от туристическия сектор.⁷⁶⁹ Конкретен ред и процедури за регулярно събиране, обобщаване и анализиране на информацията не е въведен.⁷⁷⁰

в) В Министерството на туризма не са утвърдени ред и процедура за идентифициране и докладване на слабости при планиране и изпълнение на процедурите и схемите за подпомагане.^{771,772} Възприета е практиката, ръководството в министерството да се уведомява с докладни записки за възникнали проблеми с оглед предприемане на управленски действия по преценка и при необходимост. *Тази практика води до риск от несвоевременно идентифициране на съществуващи проблеми, което влияе негативно при вземане на адекватни решения.* Този риск е реализиран при схема BG-176789478-2021-01⁷⁷³, при която поради ненавременна идентифицирана липса на достатъчен административен капацитет за оценяване на подадените заявления от кандидатите, се е наложило спешен избор на изпълнител, който да осигури експерти за извършване на оценката. За оценителите не са определени специфични изисквания за образователно-квалификационно равнище и професионален опит при избора на външните експерти. В резултат на това оценяването на подадените заявления е стартирано 8 дни след крайния срок за подаване на проектното предложение, след забавяне издаването на заповедта на министъра на туризма за определяне на членовете на оценителната комисия.⁷⁷⁴

г) Последващият контрол по схемите, администрирани от Министерството на туризма⁷⁷⁵, за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради епидемията от COVID-19, съгласно насоките за кандидатстване следва да се извършва от АДФИ по реда на чл. 5, ал. 1, т. 3 на Закона за държавната финансова инспекция.^{776,777} От министерството не е изисквана и постъпвала информация за извършени проверки от АДФИ и за установена неправомерно използвана подкрепа.⁷⁷⁸ Независимо, че по силата на чл. 9 от Закона за държавните помощи, като администратор на помощта, министерството следва да осъществява функции за контрол на изпълнението на заложените индикатори, *такива функции не са осъществявани от Министерството на туризма по схемите до 31.12.2021 г.*

До 30.06.2022 г. от АДФИ също не е планиран и извършван контрол за изплащане на помощите по схемите за държавни помощи, администрирани от Министерството на туризма.⁷⁷⁹

д) Във връзка с изискванията по чл. 36, ал. 1 от ЗДП, от Министерството на туризма не е създаден механизъм за установяване и възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ, тъй като не са определени отговорните в министерство длъжностни лица, срокове, формите на контрол и начина на документиране на резултатите от него⁷⁸⁰.

Липсата на утвърдени правила и процедури в Министерството на туризма за осъществяване на мониторинг и докладване пречат навременното наблюдение на изпълнението на схемите и не гарантира спазване на процедурите по предоставяне на подпомагането и изпълнението на дейностите от страна на бенефициентите на сключените договори.

⁷⁶⁹ Одитно доказателство № 19, Писмо № 19; Одитно доказателство № 14

⁷⁷⁰ Одитно доказателство № 19

⁷⁷¹ Одитно доказателство № 19

⁷⁷² Препоръка № 2

⁷⁷³ Схема BG-176789478-2021-01 за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, съгласно чл.26а от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците.

⁷⁷⁴ Одитно доказателство № 18

⁷⁷⁵ BG-176789478-2021-01; BG-176789478-2021-03;

⁷⁷⁶ Одитно доказателство № 4; Одитно доказателство № 5; Одитно доказателство № 7

⁷⁷⁷ Чл. 12, ал. 3 от ПМС 197/ 2021; чл. 11, ал. 3 от ПМС 393/2021; чл. 11, л. 11, ал. 2 от НАРЕДБА № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г.

⁷⁷⁸ Одитно доказателство № 12, т. 12.3; Одитно доказателство № 17

⁷⁷⁹ Одитно доказателство № 57

⁷⁸⁰ Чл. 36, ал. 1 от ЗДП

2.2 Извършени наблюдения, анализи и докладване на резултатите от изпълнението и последващия контрол

2.2.1. Съгласно разпоредбите на чл. 48, ал. 1 от Закона за държавните помощи, ежегодно до 31 март администраторите на помощ и публичните органи са длъжни да предоставят на министъра на финансите *годишен доклад за администрираните от тях държавни помощи* по отчетни данни за предходната година.⁷⁸¹ От министъра на туризма са изготвени и представени в МФ годишни доклади за изпълнението на схемите за подпомагане с държавни помощи:

а) За отчитане на изпълнението на схемите за държавна помощ, администрирани от Министерството на туризма през 2020 г. съгласно изискванията на Закона за държавните помощи, е представен в срок годишен доклад⁷⁸², в който е отразен коректно размера на предоставените безвъзмездни помощи по Схемата за държавна помощ за туроператори по чартърни полети към 31.12.2020 (3 474 111 лв.)⁷⁸³, но е *допусната неточност при посочване на броя на одобрените туроператори* за които е отчетена помощта, като са посочени 20 вместо 22 одобрени кандидати.^{784,785,786}

б) За 2021 г. *не е спазен нормативно определения срок за представяне на доклада до 31 март*, като докладът е представен със закъснение от 21 дни.⁷⁸⁷ В доклада е отчетено изпълнението на 3-те приключени към 31.12.2021 г. схеми за държавна помощ, администрирани от Министерството на туризма. Допуснато е неточно представяне в сумата на изплатените безвъзмездни помощи средства по схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01, като са докладвани 3 491 675 лв. вместо реално изплатените по схемата средства - 34 508 528 лв.⁷⁸⁸ В допълнение, изплатената помощ по схемата за държавни помощи за чартърни полети на последния кандидат, одобрен след преразглеждане на решението на министъра, преведена на 12.02.2021 г., не е отразена в доклада.⁷⁸⁹

*Допуснатите неточности по отношение на предоставената информация за броя на подпомогнатите представители на туристическия сектор и в размера на предоставените помощи в одобрените официални годишни доклади потвърждават направените изводи за пропуски в действащите контролни механизми за идентифициране и своевременно отстраняване на слабости при администриране на държавните помощи в Министерството на туризма.*⁷⁹⁰

2.2.2. От Министерството на туризма са *предприети коригиращи действия* за пренасочване на остатъка от неизразходвания бюджет по схемата BG-176789478-2021-01 (Схема за компенсиране на загуби) в размер на 16 492 хил. лв., като е обявена нова схема BG-176789478-2021-03 (Схема за възстановяване на дължими суми на клиенти), приета с ПМС 197 от 15.06.2021 г.⁷⁹¹ И двете схеми са въведени в изпълнение на чл. 26а от Закона за мерките. Съгласно целите на схемата за възстановяване на дължими суми на клиенти BG-176789478-2021-03, в указанията за кандидатстване са включени допълнителни изисквания към бенефициентите, като предоставеното подпомагане е изцяло обвързано с възстановяване на дължими суми към клиенти и доставчици, за разлика от схемата за

⁷⁸¹ Чл. 48, ал. 1 от Закона за държавните помощи

⁷⁸² Одитно доказателство № 19

⁷⁸³ Одитно доказателство № 17, т. 17.1

⁷⁸⁴ Одитно доказателство № 6, т. 6.3.3

⁷⁸⁵ по схемата са одобрени общо 23 кандидати, като последният одобрен кандидат е след преразглеждане решението на министъра на туризма и изплатената помощ е преведена на 12.02.2021 г.

⁷⁸⁶ Одитно доказателство № 56

⁷⁸⁷ Одитно доказателство № 19

⁷⁸⁸ Одитно доказателство № 19

Одитно доказателство № 17, т. 17.1

⁷⁸⁹ Одитно доказателство № 19

Одитно доказателство № 17, т. 17.1

⁷⁹⁰ Препоръка № 1

⁷⁹¹ ПМС № 197 от 15 юни 2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на проценти от оборота на средствата, които се предоставят на лица, извършващи туроператорска дейност, съгласно чл. 26а, ал. 3 от закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, в сила от 18.06.2021 г., обн. ДВ. бр.51 от 18 Юни 2021г., изм. ДВ. бр.84 от 8 Октомври 2021г.

компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01, където обхватът на бенефициентите е по-широк и предоставеното подпомагане следва да се използва приоритетно, *но не задължително* за компенсиране на разходи, произтичащи от отказали се от ваучери клиенти, на които не са възстановени средствата от доставчиците на услуги към датата на получаване на държавната помощ. По този начин от една страна се постига фокусиране на подпомагането и повишаване на увереността за целенасочено използване на средствата, но от друга се намалява обхвата на подпомогнатите лица.

Целите на схемата за възстановяване на дължими суми на клиенти BG-176789478-2021-03 са обосновани въз основа на извършен анализ за размера на дължимите суми към клиенти и доставчици, заявени от бенефициентите по схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01. Размерът на дължимите суми, отразен от Министерство на туризма във финансовата обосновка по схемата, възлиза на 56 928 хил. лв., но е по-малък с 6 144 хил. лв. от реално заявления от бенефициентите, който е 63 072 хил. лв.⁷⁹² Една от причините за неточното представяне във финансовата обосновка на потребностите е липса на функционална възможност за автоматично генериране на справки от СУНИ.⁷⁹³

В изпълнение на схемата за държавна помощ по чл. 26а от Закона за мерките BG-176789478-2021-01, от Министерството на туризма са предприети действия за по-пълно използване на отпуснати и неизразходвани средства за подпомагане по схемата и за по-адекватно изпълнение на целите за компенсиране на разходи, произтичащи от отказали се от ваучери клиенти. Положителни са стъпките от министерството за обработване на наличната информация за задълженията на туроператори и туристически агенти към клиенти и доставчици с цел обосноваване на новата схема с анализ на потребностите. Бюджетът по мярката обаче не е обвързан с тези потребности тъй като е формиран от неизползвани средства по бюджета на схема BG-176789478-2021-01. В допълнение неточното представяне на размера на дължимите суми от туроператори и туристически агенти към доставчици и клиенти във финансовата обосновка на новата схема BG-176789478-2021-03 не осигурява надеждна информация, за вземане на следващи управленски решения за периода след 31.12.2021 г.

2.2.3. При изпълнението на процедурите/схемите за подпомагане са използвани *информационните системи ИСУН 2020 и СУНИ*. Системата за управление на националните инвестиции (СУНИ)⁷⁹⁴ е разработена с цел да осигури адекватен инструмент за извършване на проверки за двойно финансиране на разходи с публични средства, за нуждите на органите, участващи в изпълнението на програми, финансирани от фондовете на ЕС, използвайки разработените в ИСУН 2020 функционалности, адаптирани към специфичните изисквания на проектите, финансирани с национални средства. Функционалностите на системата не са доразвити, например частта със справочните модули, *което затруднява контрола и проверките на въвежданата за изпълнение на мерките информация. Липсата на автоматично генерирани справки, както е предвидено при разработването на системата СУНИ налага ръчно обработване на голям обем информация, свързани с държавните помощи и създава риск за пропуски в информацията за целите на администрирането на средствата.*

2.2.4. Администраторът на помощ е длъжен да *поддържа и съхранява информацията* за извършените от него действия, свързани с предоставените държавни помощи и минимални помощи, като отговаря за нейната достоверност.⁷⁹⁵ В изпълнение на задълженията за докладване, събиране, регистриране и съхраняване на данни, Министерството на туризма води регистри на отпуснатите средства по схемите за държавни помощи по образец, утвърден със заповед на министъра на туризма⁷⁹⁶. Регистрите са

⁷⁹² Одитно доказателство № 5, т. 5.4, т. 5.6 и т. 5.7

⁷⁹³ Одитно доказателство № 53; Одитно доказателство № 10

⁷⁹⁴ <https://enims.egov.bg/>

⁷⁹⁵ ЗДП – чл. 19, ал. 1

⁷⁹⁶ ЗДП – чл. 16, ал. 1

публикувани на интернет страницата на Министерството на туризма, с което се изпълняват *изискванията за прозрачност и информирание* на всеки получател на държавна помощ или на минимална помощ.⁷⁹⁷ Поради липсата на дата на публикуване на информацията в регистъра на интернет страницата не може да се прецени дали е спазен нормативно определения 14-дневен срок за оповестяване на размера на помощта от издаването на акта за нейното предоставяне.⁷⁹⁸

За осигуряване на публичност администраторите на помощ са длъжни да публикуват на интернет страниците си годишните доклади за администрираните от тях държавни помощи по отчетни данни за предходната година във вида и в сроковете, в които са изпратени до съответния министър.⁷⁹⁹ На интернет страницата на Министерството на туризма не са публикувани годишните доклади за администрираните от министъра на туризма държавни помощи по отчетни данни за предходната година *в несъответствие с разпоредбите на чл. 48, ал. 4 от ЗДП.*^{800,801}

Съществен елемент от администрирането на схемите за подпомагане на туризма е доброто отчитане и докладване на резултатите от постигането на целите на проектите и цялостното изпълнение на процедурите/схемите, което на практика не е осъществявано от Министерството на туризма в пълнота.

3. Постигнати резултати и ефекти от изпълнението на мерките за подпомагане на туристическия сектор

3.1 Финансова подкрепа за туризма по мерките с обща насоченост и специфичните мерки за туризма

а) За периода 01.02.2020-31.12.2021 г., размерът на реално изплатените безвъзмездни средства за предприятията от туристическия сектор възлиза общо на **682 116** хил. лв., от които по мерките на правителството са предоставени 592 280 хил. лв. и по специфичните мерки за туризма - 89 836 хил. лв.⁸⁰² От общата помощ за сектора, предоставената към:

- хотелиери представлява 36 на сто (244 353 хил. лв.);
- за ресторантьорите - 43 на сто (294 044 хил. лв.);
- за туроператори и юридически/физически лица, предоставящи допълнителни туристически услуги - 17 на сто (117 891 хил. лв.) и
- около 3 на сто (18 104 хил. лв.) се разпределят за предоставящите допълнителни услуги, като: организиране на конгреси и търговски изложения; спортни и други дейности, свързани с отдих и развлечения; поддържане на добро физическо състояние; други дейности по хуманно здравеопазване; екскурзоводи и планински водачи.^{803,804}

⁷⁹⁷ <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/registri-na-durzhavnite-pomoshti/registri-na-durzhavnite-pomoshti>

⁷⁹⁸ Одитно доказателство № 54

⁷⁹⁹ Чл. 48, ал. 4 от Закона за държавните помощи

⁸⁰⁰ Одитно доказателство № 56

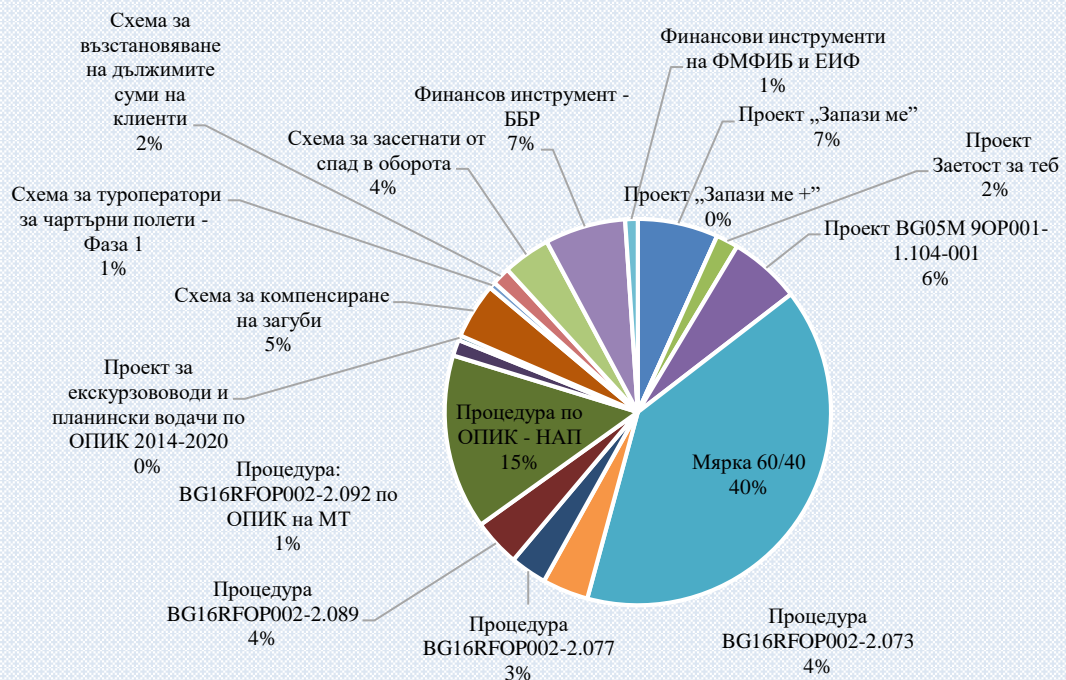
⁸⁰¹ Препоръка № 7

⁸⁰² Одитно доказателство № 14

⁸⁰³ в тази сума не се включват изплатените 35 288 хил. лв., с които са подпомогнати 2706 кандидати по схеми 07⁸⁰³ и 08⁸⁰³, администрирани от МТ, които са обявени след 01.01.2022 г. и не влизат в обхвата на одита

⁸⁰⁴ Специфични мерки, администрирани от МТ: Процедура BG16RFOP002-2.092; Проект № BG16RFOP002-2.010-0002; Схема на държавна помощ за туроператори за чартърни полети - Фаза I; Схема BG-176789478-2021-01; Схема BG-176789478-2021-03; Схема BG-176789478-2021-05 и мерки с обща насоченост: Проект „Запази ме“; Проект „Запази ме +“; Проект „Заетост за теб“; Проект BG05M9OP001-1.104-001 „Краткосрочна подкрепа за заетост в отговор на пандемията от COVID-19; Мярката 60/40; BG16RFOP002-2.073, BG16RFOP002-2.077, BG16RFOP002-2.089, BG16RFOP002-2.095.

Фиг. № 14
Относителен дял на предоставено подпомагане за туристическия сектор с БФП и ФИ за периода от 01.02.2020-31.12.2021 г.

Източник: Данни от Министерство на туризма, МТСП, МИ- УО на ОПИК 2014-2020, ББР, НОИ

Най-широкообхватно туризмът е подпомаган с мерките на правителството (за заетост⁸⁰⁵, процедурата за подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, администрирана от НАП⁸⁰⁶ и процедурата за микро- и малки предприятия⁸⁰⁷), като по мярката 60/40 са изплатени 294 568 хил. лв. и по процедурата със средства по ОПИК 2014-2020, администрирана от НАП - 108 663 хил. лв. Относителният дял на получените средства по мерките за заетост е 59 на сто от всички безвъзмездно получени средства за сектор туризъм. Хотелиери и ресторантьори основно са подпомагани по мерките с обща насоченост.⁸⁰⁸

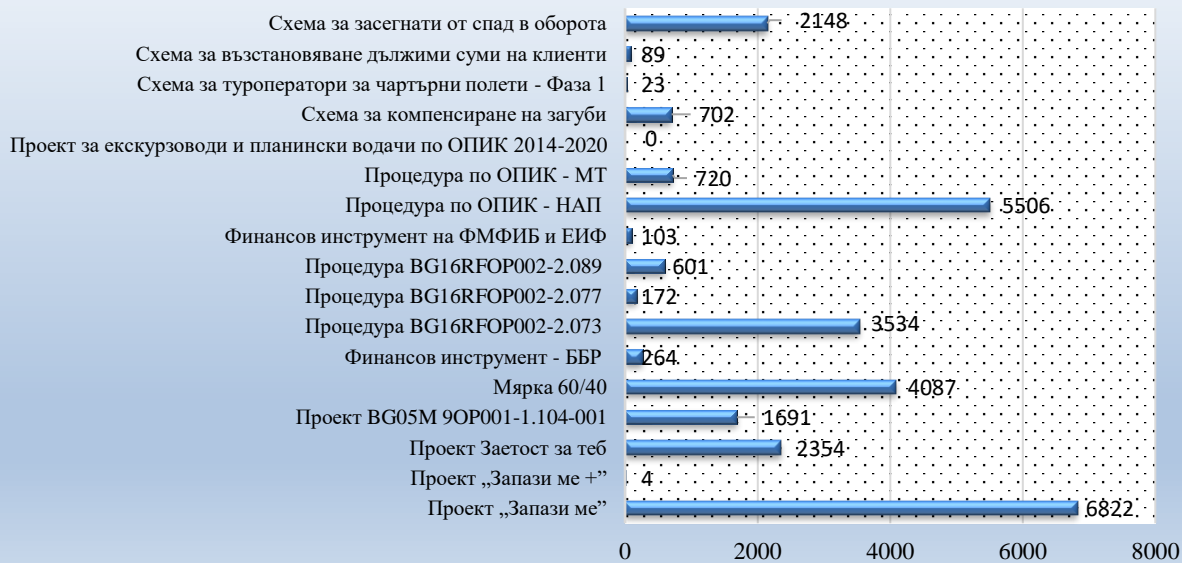
⁸⁰⁵ Проект „Запази ме“

⁸⁰⁶ BG16RFOP002-2.095 Процедура по ОПИК BG16RFOP002-2.095, изплатени от НАП безвъзмездни финансови помощи в подкрепа на туристическия сектор във връзка с COVID - 19

⁸⁰⁷ BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19

⁸⁰⁸ Приложение № 10 Обобщена справка за броя на подпомогнатите представители в туристическия сектор и изплатените помощи

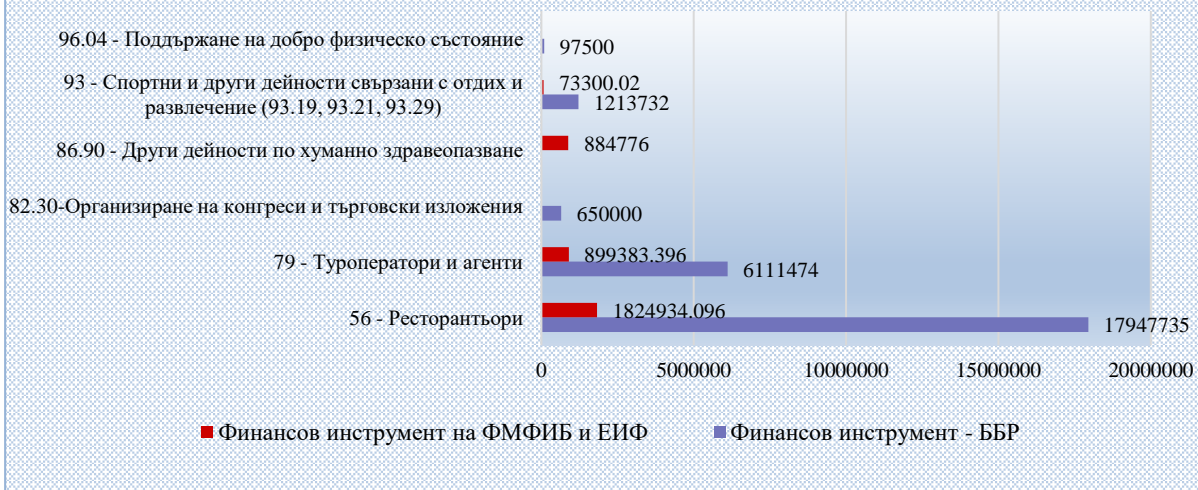
Фиг. 15
Брой кандидати от сектор туризма, получили безвъзмездна подкрепа,
в периода 01.02.2020-31.12.2021 г.

Източник: Данни от Министерство на туризма, МТСП, МИ- УО на ОПИК 2014-2020, ББР, НОИ

Подкрепа за туризма е предоставена и с финансови инструменти на 367 кандидати по мерки, изпълнявани от ФМФИБ ЕАД и ББР ЕАД, като размерът на поетата портфейлна гаранция (сумата на гарантирания от държавата кредит) за кандидатите е за 58 026 хил. лв.⁸⁰⁹

Фиг. 16
Подкрепа с финансови инструменти за турическия сектор, за периода 01.02.2020-
31.12.2021 г. (в лв.)

Източник: Данни от МИ- УО на ОПИК 2014-2020, ББР

⁸⁰⁹ Одитно доказателство № 14

б) Като цяло, резултатите от анкетата сред браншовите организации показват, че оценката за това доколко мерките осигуряват своевременно и справедливо подпомагане в съответствие с потребностите на туристическия сектор е по-скоро негативна.⁸¹⁰ Критиките на представителите на браншовите организации са свързани с дизайна на мерките и по-специално с:

- несъобразяване със спецификите, структурата на бранша и типове предприятия;

- липса на анализ на пазара, участниците в него и перспективите за възстановяване;

- недостатъчна и закъсняла финансова помощ;

- алогизъм в критериите за оценка и допустимост;

- сложност на процедурите и други.⁸¹¹

в) Данните от анкетното проучване сред бенефициентите също не са оптимистични относно навременността и достатъчността на подкрепата за тях.⁸¹²

За преодоляване на последиците от COVID-19 голяма част от подкрепата за туризма е по линия на мерките на правителството и основно с компенсации за запазване на заетостта чрез инструментите за спешна подкрепа на бизнеса в секторите "Хотелиерство и ресторантьорство" и „Туроператори и агенти“. Причините са свързани с необходимостта работодателите да запазят персонала предвид недостига на работна ръка в туризма.

Подкрепени са почти всички браншове в туризма с изключение на екскурзоводи, планински водачи и други, предоставящи допълнителни туристически услуги, въпреки че са сред най-засегнатите в туристическия бранш заради отмяната на организирания пътувания.

Забавеното стартиране на мерките, насочени специално към сектора, в комбинация с установените слабости при разработване на дизайна на тези мерки са сред основните причини за негативната оценка на лицата, опериращи в сектора относно навременността и достатъчността на получената подкрепа.

Помощта по схемите за държавна помощ, администрирани от Министерство на туризма, е фокусирана основно към компенсиране на загуби на туроператори и усилията са насочени за подпомагане възстановяването на дължими суми на клиенти в началото на кризата от COVID-19 и за входящ туризъм с цел привличане на туристи.⁸¹³ Специфичната

⁸¹⁰ Одитно доказателство № 27

⁸¹¹ Одитно доказателство № 27

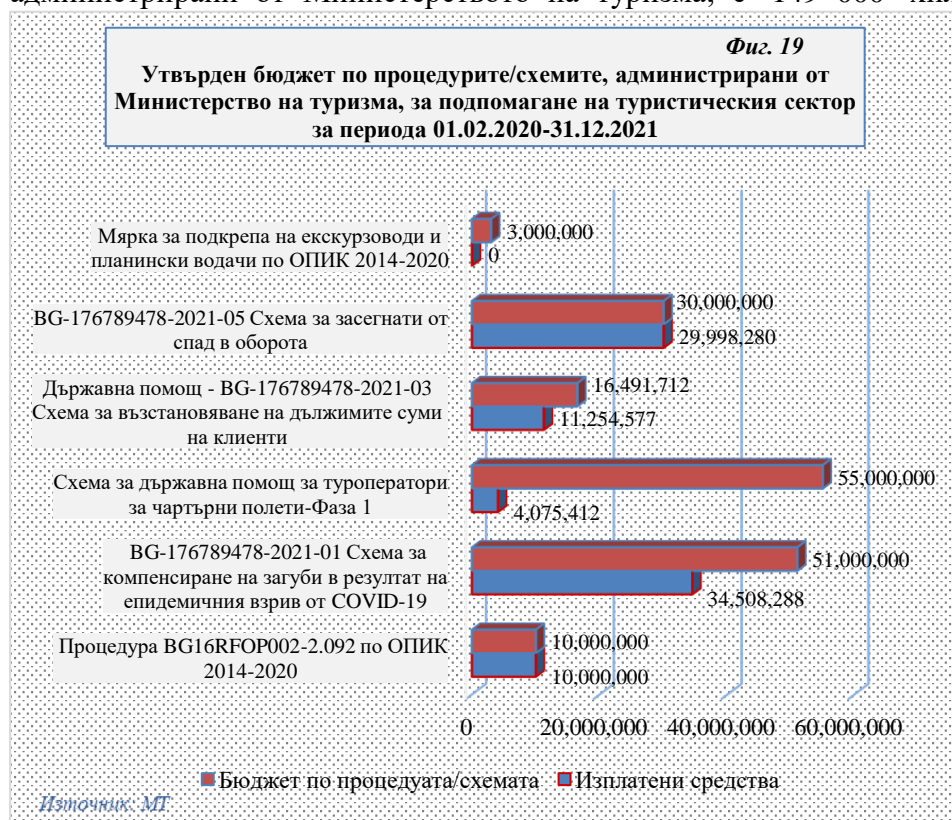
⁸¹² Одитно доказателство № 27

⁸¹³ Одитно доказателство № 14

мярка сред администрираните от Министерство на туризма до м. ноември 2021 г., в чиито обхват на допустимите кандидати са включени всички браншове в туризма, е схемата за засегнати от спад в оборота BG-176789478-2021-05. С тази схема в обхвата на допустимите за подпомагане кандидати, като са включени и хотелиерите и ресторантьорите. Средният размер на предоставената на 1 кандидат подкрепа с безвъзмездни средства, определен спрямо всички процедури/схеми за подпомагане на туризма, възлиза на 24 001 лв., като за хотелиери 66 781 лв., за ресторантьори – 15 136 лв., за туроператорите - 30 853 хил. лв., а за останалите, предоставящи допълнителни услуги – 11 978 хил. лв.⁸¹⁴

Подробна информация за броя на подпомогнатите представители в туристическия сектор и изплатените помощи по мерки и за предприятията от туристическия сектор е представена в Приложение № 9 към одитния доклад.⁸¹⁵

а) Размерът на прогнозния бюджет по процедурите/схемите за подпомагане, администрирани от Министерството на туризма, е 149 000 хил. лв., което включва

бюджетите по всички първоначално обявени процедури/схеми за държавна помощ, изпълнявани от Министерството на туризма до края на 2021 г., които са насочени към подпомагане на туроператорите и туристическите агенти. Изплатените средства по процедурите/схемите към 31.12.2021 г. са 92 837 хил. лв., предоставени общо за 4 399 бр.

предприятия и лица, предоставящи туристически услуги, като реално част от тях са получили подпомагане по повече от една процедура/схеми.

По схемата Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 1 размерът на изплатените средства е незначителен и възлиза на 7,4 на сто спрямо бюджета по схемата, а по схемите (BG-176789478-2021-01 Схема за компенсиране на загуби; BG-176789478-2021-03 Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти) средствата по бюджета са договорирани и изплатени в размер на 67-68 на сто спрямо утвърдения бюджет, което показва слабости в прогнозирането и планирането на бюджета и реализацията на схемите.

⁸¹⁴ Одитно доказателство № 14

⁸¹⁵ Приложение № 9 Обобщена справка за броя на подпомогнатите представители в туристическия сектор и изплатените помощи

б) По схемите за държавна помощ, насочен към компенсирани на загуби в туризма BG-176789478-2021-01 и за засегнати от спад в оборота BG-176789478-2021-05 са изплатени най-голям дял от средствата, изпълнявани по процедури и схеми, администрирани от Министерството на туризма до края на 2021 г., съответно 38 на сто и 33 на сто. Най-малък е относителният дял на изплатените средства по схемата за държавна помощ за туроператори за чартърни полети (фаза 1) – в размер на 5 на сто от всички изплатени по процедурите и схеми средства и е в размер на 7 на сто от бюджета на схемата от 55 000 хил. лв.. Преобладаващата част от предвидения бюджет за подпомагане по схемата не е усвоен и средствата не са пренасочени за подпомагане на сектора туризъм. От Министерството на туризма не са предприети действия за по-ефективно използване на заделия ресурс, независимо от острата необходимост от средства за подпомагане в условията на ограниченията от пандемията от COVID-19.

в) По процедурата на ОПИК 2014-2020 е предвидено максималният размер на безвъзмездната помощ следва да не надвишава 10% от оборота⁸¹⁶, реализиран от предприятието-кандидат за 2019 г., при максимален размер на помощта до 391 166 лв. Предвидено е пропорционално разпределение на помощта. Изплатените средства по процедурата са в размер на 10 000 хил. лв. на 720 бенефициенти от туристическия сектор, като 72 на сто от всички бенефициенти по процедурата са получили до 10 хил. лв. Съответно:

- 23 на сто от бенефициентите са получили от 10 хил. лв. до 50 хил. лв.;
- 2 на сто бенефициентите - от 50 хил. лв. до 100 хил. лв. и
- само 3 на сто са получили от 100 хил. лв. до 370 хил. лв.⁸¹⁷

Броят на одобрените бенефициенти по процедурата е 720 при планирани 200, което при изпълнение на изискванията за пропорционално разпределение на наличния бюджет по процедурата спрямо броя одобрени проектни предложения води до намаляване на подкрепата за всеки от кандидатите. Анализът

на данните показва, че полученото финансиране е в рамките на диапазона от 0,009 на сто до 1,0388 на сто от оборота на предприятията за 2019 г., като 10 бенефициента са получили

⁸¹⁶ Код 15 000 „Общо за група Г“ от приходната част на Отчета за приходите и разходите, част от Годишния отчет за дейността, подаван към НСИ

⁸¹⁷ Одитно доказателство № 13, т. 13.1.7

подкрепа под 100 лв. *Размерът на помощта не може да отговори на очакванията на кандидатите.*

г) По схемата за компенсиране на загуби BG-176789478-2021-01, предоставената подкрепа е в размер на 34 508 хил. лв., разпределена сред 597 получатели или средно по 57 803 лв. на кандидат. Финансова подкрепа от 500 хил. лв. до 1 086 хил. лв. са получили 5 предприятия; от 100 хил. лв. до 500 хил. лв. - 66 предприятия и най-много предприятия – (522) са получили подкрепа в размер от 100 до 100 хил. лв.

От одобрените получатели на помощта 58 на сто имат дължими суми към клиенти на обща стойност от 37 959,9 хил. лв. Получената от тези предприятия подкрепа е на обща стойност от 24 528,8 хил. лв. и представлява 71 на сто

от общо предоставената помощ по схемата. Предвид декларираните като дължими към клиенти средства от одобрените за финансиране бенефициенти, то с получената подкрепа е възможно погасяване на 65 на сто от тези задължения.⁸¹⁸

В резултат на липсата на въведени изисквания за предоставяне на подкрепа на предприятия, осъществяващи основно туроператорска и туристическа дейност, броят на финансираните по схемата предприятия, чиято основна дейност **не** е туроператорска и/или туристическа агентска дейност е 39 от 597 одобрени кандидати⁸¹⁹, което представлява 6,5 на сто от общия брой на бенефициентите по схемата.⁸²⁰ Отпусната за тях сума е в общ размер на 1 377 хил. лв., което е около 4 на сто от общия размер на отпуснатата помощ по схемата.⁸²¹ За по-малко от половината от тези дружества⁸²² туроператорската и/или туристическата агентска дейност се явява допълнителна икономическа дейност, като делът ѝ варира в границите от 2 до 50 на сто.⁸²³

д) След проверка в СУНИ по схемата за възстановяване на дължими суми на клиенти BG-176789478-2021-03 бяха сравнени заявените дължими суми към клиенти в заявленията на бенефициентите, участници и по двете фази. Резултатите показват, че 64 на сто от предприятията, които са получили помощи и по двете схеми, при втората схема декларират по-висок размер на дължими суми на клиенти, отколкото получена по първата фаза. Причините за това могат да бъдат невъзстановяване на дължими суми към клиенти с получената помощ от първата схема, както и нарастване на задълженията към клиенти по неосъществени пътувания в резултат на нарастване на броя на лицата, отказали да бъдат компенсирани с ваучери.⁸²⁴

⁸¹⁸ Одитно доказателство № 53

⁸¹⁹ Финансирани са 39 предприятия с основна дейност по КИД-2008 - 45.11 Търговия с леки и лекотоварни автомобили до 3.5 т; 49.31 Пътнически градски и крайградски транспорт; 49.39 Друг пътнически сухопътен транспорт, неклассифициран другаде; 55.10 Хотели и подобни места за настаняване; 63.99 Други информационни услуги, неклассифицирани другаде; 70.22 Консултантска дейност по стопанско и друго управление; 73.11 Дейност на рекламни агенции; 79.9 Други дейности, свързани с пътувания и резервации; 33.15 Ремонт и поддържане на плавателни съдове; 55.20 Туристическо и друго краткосрочно настаняване; 55.90 Други места за настаняване; 56.1 Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване; 74.9 Други професионални дейности, неклассифицирани другаде; 79.90 Други дейности, свързани с пътувания и резервации; 82.11 Комбинирани административни офис дейности; 93.29 Други дейности, свързани с развлечения и отдих.

⁸²⁰ Одитно доказателство № 35

⁸²¹ Одитно доказателство № 35

⁸²² Допустими за финансиране са предприятия, които са: туроператори и/или туристически агенти, които са регистрирани съгласно Раздел I, Глава седма от Закона за туризма и вписани в Националния туристически регистър; туроператори, които имат сключена застраховка „Отговорност на туроператора“ съгласно чл. 97 от Закона за туризма, валидна към датата на подаване на заявлението и туроператори и туристически агенти, които към 31 декември 2019 г. не са в затруднено положение

⁸²³ Одитно доказателство № 35

⁸²⁴ Одитно доказателство № 53

Предоставената подкрепа по тази схема е в размер на 11 255 хил. лв., разпределена сред 89 участници, с които е възможно погасяване на 67 на сто от декларираните дължими суми към клиенти.⁸²⁵

е) Схемата за засегнати от спад в оборота BG-176789478-2021-05 е обявена в края на 2021 г. и за много кратък период до 31.12.2021 г. е изплатена помощта на одобрените кандидати. По схемата са подкрепени са всички сектори в туризма, като възможност се дава да получат подпомагане и на екскурзоводи, планински водачи, но само за тези от тях, които са организирали дейността си като предприятия и я развиват по код 79.90 и 93.19, съгласно КИД-2008.^{826,827,828}

Фиг. 23
Схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) на НСИ 55, 56, 79,

3.2 Измерване на резултатите по процедури/схеми за подкрепа

Индикатор за резултат е заложен само по една мярка – процедурата по ОПИК 2014-2020⁸²⁹ Индикаторът е „Брой предприятия, които не са в ликвидация за период от 3 месеца след приключване на проекта“, което е с цел измерване на изпълнението на целите по приоритет 2 на оперативната програма в частта на мерките за преодоляване на последствията от COVID-19. По мерките, администрирани от Министерство на туризма, не са заложили индикатори за резултат и за измерване на ефекта от реализираните мерки.

За измерване на резултатите от изпълнение на проектите, от одитния екип са извършени проверки за актуално състояние в Търговския регистър на одобрените предприятия по всички мерки за подкрепа на туризма в периода 01.02.2020-31.12.2021 г., с изключение на мерките за запазване на заетостта. Във връзка с оценката на ефекта от реализираните мерки, от Агенцията по вписванията е предоставена информация за търговци в: ликвидация, обявени в несъстоятелност и заличени, както и неосъществяващи дейност с подадена декларация образец ГЗ по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводство, за периода за 2020 г. и 2021 г. Въз основа на предоставената информация са извършени проверки на списъците със сключени договори за предоставяне на БФП по процедури (BG16RFOP002-2.073, BG16RFOP002-2.077, BG16RFOP002-2.089, BG16RFOP002-2.092, BG16RFOP002-2.095); одобрените кандидати за подкрепа чрез финансови инструменти, изпълнявани от ББР ЕАД и от ФМФИБ ЕАД, чиито кредити са поети от държавата с портфейлни гаранции, и одобрените кандидати по схемите за държавна помощ, администрирани от Министерство на туризма (BG-176789478-2021-01; BG-176789478-2021-03; BG-176789478-2021-05; Държавна помощ за туроператори с чартърни полети).⁸³⁰

От получените подкрепа лица по тези мерки, с изключение на мерките по заетост в периода от 01.02.2020-31.12.2021 г., са установени 120 предприятия в производство на несъстоятелност, заличени или подали заявление за неосъществяване на дейност. От тях, с подадени заявления за неосъществяване на дейност са 116, заличен е един и в несъстоятелност са 3 предприятия.⁸³¹ Установените 4 предприятия, са заличени и/или

⁸²⁵ Одитно доказателство № 5; Одитно доказателство № 14

⁸²⁶ Одитно доказателство № 17, т. 17.1

⁸²⁷ Одитно доказателство № 14; Одитно доказателство № 17

⁸²⁸ Одитно доказателство № 10

⁸²⁹ BG16RFOP002-2.092

⁸³⁰ Одитно доказателство № 21

⁸³¹ Одитно доказателство № 21

обявени в производство за несъстоятелност повече от 6 м. след получаване на помощта, с което са спазени изискванията на насоките/условията за кандидатстване.⁸³² От 116-те предприятия с подадени декларации за неосъществяване на дейност, 114 от тях са получили безвъзмездни финансови помощи по процедурата BG16RFOP002-2.095 по ОПИК 2014-2020, администрирана от НАП. От тези 114 предприятия, 102 са подали заявление за неосъществяване на дейност през 2020 г., което е в съответствие с критериите за оценка на допустимостта на кандидатите⁸³³

При сравнителния анализ на данните за заличените в Търговския регистър лица и данните за регистрираните лица в НТР, се установи, че независимо от изискването по Закона за туризма,⁸³⁴ при заличаване на туроператор и туристическия агент, регистриран към него от Търговския регистър същият да бъде заличен и от администрирания регистър поддържан от Министерството на туризма, в НТР все още фигурират предприятия, които са заличени в Търговския регистър.⁸³⁵ Това води до подвеждаща за потребителя информация и предвид целите, за които е създаден НТР, от министерството следва да се предприемат действия за неговото актуализиране, така че да отразява реалния статус на туроператора.^{836,837}

Незначителният дял на предприятията, подпомогнати по мерки за преодоляване на последствията от COVID-19 за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г., които са в ликвидация, в несъстоятелност, заличени и с подадено заявление за неосъществяване на дейност, е показател, че предприетите действия за подкрепа на туризма чрез различни мерки, включително за запазване на заетостта и подкрепа на ликвидността, осигуряват краткосрочно стабилизиране на бизнеса в условията на кризата, породена от пандемията.

⁸³² Одитно доказателство № 21

⁸³³ Одитно доказателство № 21

⁸³⁴ Одитно доказателство № 24; Одитно доказателство № 23

⁸³⁵ Чл. 53 от Закона за туризма

⁸³⁶ Одитно доказателство № 23, Одитно доказателство № 24; Одитно доказателство № 54

⁸³⁷ Препоръка № 7

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През периода от 01.02.2020 до 31.12.2021 г. не може да се потвърди с достатъчна увереност, че действията на Министерството на туризма по идентифициране, разработване и одобряване на подходящи мерки за подпомагане по време на пандемията са достатъчно своевременни и адекватни поради:

1. Процесът по администриране на помощите за подкрепа на туристическия сектор и изготвянето на насоките/указанията за кандидатстване по схемите е извършвано в оперативен порядък с наличната в Министерството на туризма експертиза, като не са предприети действия за утвърждаване на ред и процедури, които да осигуряват ясно разпределение на отговорностите и да определят дейностите по разработване на дизайна на схемите за държавна помощ, тяхната последователност и срокове за изпълнение. С приетия през м. май 2022 г. нов Устройствен правилник на Министерство на туризма се регламентират функциите на министъра на туризма, в качеството му на администратор на държавни и минимални помощи, но е необходимо и създаването на подходяща организация, определянето на ясни отговорности и конкретизиране на действията по планиране, разработване, изпълнение, текущо наблюдение, отчитане и докладване на резултатите от изпълнението на схеми за държавни и минимални помощи;

2. Независимо, че Министерството на туризма регулярно събира данни за сектора, не е направен ситуационен анализ, който да очертае и приоритизира браншовете в туризма, които най-силно се нуждаят от допълнителен ресурс за ликвидност на основата на идентифицираната необходимост от целенасочена подкрепа с финансов ресурс за бизнеса в условията на пандемията от COVID 19. В резултат по-голямата част от процедурите/схемите за подпомагане на туристическия сектор, въведени и изпълнявани от Министерството на туризма, не са инициирани от министерството.

3. Не е извършена навременна оценка за необходимостта от целенасочено финансово подпомагане на туроператорите и туристическите агенти независимо, че е налице информация за значителния размер на общата стойност по предплатени и нереализирани туристически пакети от около 250 000 хил. лв., формиращи задължения към над 200 000 клиенти и доставчици. В резултат на това схеми за осигуряване на ресурс за изплащане на дължими суми за нереализирани пътувания са въведени между 6 и 9 месеца след обявяване на извънредното положение в страната, а безвъзмездната финансова помощ е получена от бенефициентите 12 месеца след обявяване на пандемията. Не са предприети своевременни действия и за подкрепа на лицата, осигуряващи допълващи туристически услуги, като екскурзоводи, планински водачи и други.

4. При разработване на дизайна на мерките са допуснати различни пропуски, забавяния, а в някои случаи и несъответствия с изискванията, като: наличие на противоречиви текстове в указанията за кандидатстване; несъответствие на указанията за кандидатстване и правилата за предоставяне на помощта в частта на изискванията за недопустимост на кандидатите с посоченото в постановлението на МС⁸³⁸ за предоставяне на подпомагането по схемата за възстановяване на дължими суми към клиенти за неосъществени пътувания; липсата на изисквания помощта за туроператорите да се предоставя съобразно дела на туристическата дейност в общия им оборот; определянето на недостатъчно подходящи индикатори за резултат за измерване на ефекта от изпълнението на схемите; липсата на изисквания за докладване и отчитане на изпълнението на проектите при част от схемите и други, което създава затруднения за лицата, извършващи оценяване на заявленията/проектните предложения и осъществяване на контрол.

5. Установените слабости на етап изпълнение и мониторинг на мерките не потвърждават оценката, че осъщественото подпомагане допринася за постигане на

⁸³⁸ Постановление № 197 от 15 юни 2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на проценти от оборота на средствата, които се предоставят на лица, извършващи туроператорска дейност, съгласно чл. 26а, ал. 3 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с Решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, https://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/documents/2021-07/pms_197.pdf

целенасочена и навременна подкрепа за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19 с оглед на:

- недостатъчно навременното обявяване на част от процедурите/схемите за подпомагане, което забавя получаването на своевременна подкрепа от засегнатите от пандемията бенефициенти в сектора;
- недостатъчно целенасоченото информиране на заинтересованите лица за предлаганите мерки, което не подпомага допустимите потенциални бенефициенти при използване на предоставената подкрепа от национални средства и европейските фондове;
- липсата на своеременно осигурен и адекватен административен капацитет при извършването на оценката за административно съответствие и допустимост на подадените проектни предложения/заявления по процедурите/схемите за финансова подкрепа, което води до забавяне на оценителния процес;
- недостатъчната проследимост за извършените от членовете на оценителните комисии проверки, което води до прилагане на различни практики при извършване и документиране на резултатите от оценката на проектните предложения/заявленията по процедурите/схемите за подпомагане;
- липсата на заложен изисквания за подаване на декларации за липса на конфликт на интереси от страна на оценителите при една от схемите, администрирани от Министерството на туризма, както и установените пропуски при подадените от оценителите декларации по останалите схеми и процедури, което е индикатор за слабости в механизма за управление на риска от конфликт на интереси при управление на средствата за подпомагане;
- липсата на осъществен контрол за възстановяване от бенефициентите на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания; забавянията при извършването на мониторинга и верификацията на отчетните разходи по част от схемите и липсата на текущо проследяване на резултатите от изпълнението, което не подпомага предприемането на подходящи коригиращи действия;
- допуснатите неточности в данните използвани за финансова обосновка на мерките, както и тези в одобрените официални годишни доклади за изпълнение на държавните помощи, което потвърждава наличието на слабости във въведените контролни дейности за наблюдение при администриране на държавните помощи от Министерството на туризма.

5. Независимо от положените усилия от Министерството на туризма, не са предприети достатъчни действия за по-ефективно използване на финансовия ресурс, определен за подпомагане в условията на ограниченията от пандемията от COVID-19. Преобладаващата част от подкрепата за туризма е за изплащане на компенсации за запазване на заетостта чрез инструментите за спешна подкрепа на бизнеса в секторите “Хотелиерство и ресторантьорство” и „Туроператори и агенти“. Причините са свързани с необходимостта работодателите да запазят персонала предвид недостига на работна ръка в туризма. Подкрепени са почти всички браншове в туризма с изключение на екскурзоводи, планински водачи и други, предоставящи допълнителни туристически услуги, въпреки че са сред най-засегнатите в туристическия бранш заради отмяната на организирания пътувания.

6. Недостатъчно високият дял на договорирани и изплатени средства по три от седемте схеми за подпомагане с държавна помощ⁸³⁹, както и липсата на договорени и изплатени средства по две от схемите показва слабости в прогнозирането и планирането на бюджета и реализацията на схемите.

Създадената тежка ситуация за туристическия сектор в условията на COVID-19 изисква предприемане на навременни и адекватни действия от Министерството

⁸³⁹ Държавна помощ за туроператори за чартърни полети – фаза 1 размерът на изплатените средства е незначителен и възлиза на 7,4 на сто спрямо бюджета по схемата, а по схемите (BG-176789478-2021-01 Схема за компенсиране на загуби; BG-176789478-2021-03 Схема за възстановяване на дължими суми към клиенти)

по туризма за въвеждане и изпълнение на ефективни мерки. Липсата на инициращи действия за идентифициране на подходящи мерки за подкрепа на туристическия сектор през периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.; допуснатите слабости при разработването на дизайна на мерките; недостатъчното целенасочено информиране на заинтересованите лица; пропуските в работата на оценителните комисии и липсата на контрол при целевото разходване на средствата от подпомогнатите лица за част от схемите, не гарантират в достатъчна степен осигуряването на своевременно и целенасочено подпомагане в съответствие с потребностите на заинтересованите страни и са причина за преобладаващата негативна оценка на бенефициентите за недостатъчност и ненавременност на предоставената подкрепа.

ПРЕПОРЪКИ

В резултат от извършения одит се дават следните препоръки към министъра на туризма:

1. За подобряване на процеса по администриране на държавните помощи да се създаде необходимата организация и ред като утвърдят процедури, осигуряващи ясни отговорности за съответните структурни звена и длъжностни лица, относно действията по планиране, разработване, изпълнение, текущо наблюдение, отчитане и докладване на резултатите от изпълнението на схеми за предоставяне на държавни и минимални помощи.⁸⁴⁰

2. За осигуряване на възможност за мониторинг и оценка на ефективността на схемите за държавни помощи, да се определи система от индикатори за изпълнение и за резултат, с текущи и целеви стойности, и да се въведе механизъм за анализ на изпълнението, идентифициране на слабостите и регулярно докладване.⁸⁴¹

3. За предоставяне на ясна и точна информация по постъпили въпроси за неясноти по насоките/указанията за кандидатстване при всяка схема за държавна помощ да се възлагат с вътрешен акт отговорностите за предоставяне на разяснения, съобразени с компетентността на лицата, които ги предоставят. В случай, че отговорите се подготвят от други лица да се осигури преглед преди тяхното публикуване.⁸⁴²

4. За постигане на целите на мерките и осигуряване на максимална яснота и прозрачност за потенциалните получатели на държавни помощи да се определят изискванията за разходване и отчитане на предоставяните помощи и да се оповестяват публично заедно с насоките/условията за кандидатстване и изпълнение на помощта.⁸⁴³

5. За подобряване на ефективността на работата на оценителните комисии да се:

а) утвърждават правила за работа на оценителната комисия и за оценителния процес при изпълнение на процедури/схеми за подпомагане на сектора, в които конкретно да се определят отделните стъпки и процедури за работа, както и подробни указания за извършваните действия и проверки от всеки оценител с цел унифициране работата на членовете на оценителната комисия.⁸⁴⁴

б) въведат контроли за спазване на задължение за деклариране липсата на конфликт на интереси от всички участници в оценителните комисии, както и при извършване на мониторинг на отчетните документи.⁸⁴⁵

в) осигури провеждане на задължителни разяснения и обучение на членовете на оценителните комисии, извършващи оценка на проектните предложения/заявленията и мониторинг на отчетните документи, включително за външните оценители.⁸⁴⁶

6. Да се въведат допълнителни контролни дейности, които да осигурят минимизиране на риска от допускане на грешки при изплащане на държавните и минимални помощи.⁸⁴⁷

7. Да се въведат допълнителни контролни дейности, които да осигурят своевременното актуализиране и оповестяване на интернет страницата на Министерството на туризма⁸⁴⁸ на годишните доклади за администрираните държавни помощи и на данните за предприятията в Националния туристически регистър спрямо информацията в Търговския регистър.^{849,850}

⁸⁴⁰ Констативна част, раздел I: т.2; т. 1.5; т. 3; раздел II: т. 2.1.; т. 2.2.1

⁸⁴¹ Констативна част, раздел I: т. 3.2; раздел II: т. 2.1. б. в)

⁸⁴² Констативна част, раздел I: т. 3.4.1 и т. 3.4.2

⁸⁴³ Констативна част, раздел I: т. 3.4.2 и т. 3.4.3

⁸⁴⁴ Констативна част, раздел I: т. 3.4.4; раздел II: т. 1.2.

⁸⁴⁵ Констативна част, раздел II: т. 3.4.5; раздел II: т. 1.2.2.

⁸⁴⁶ Констативна част, раздел I: т. 3.4.4 и т. 3.4.5; раздел II: т. 1.2.1. б. г)

⁸⁴⁷ Констативна част, раздел II: т. 1.4.3 и т. 1.4.4, б. в)

⁸⁴⁸ Констативна част, раздел II: т. 2.2.4

⁸⁴⁹ Констативна част, раздел II: т. 2.2.4

⁸⁵⁰ Констативна част, раздел II: т. 2.2.4 и т. 3.2

8. Да се извърши проверка на проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0647 по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP002- 2.092, относно спазването на условията за допустимост на дейността за подпомагане и при установяване на несъответствие с изискванията, да се предприемат действия за възстановяване на средствата по договора.⁸⁵¹

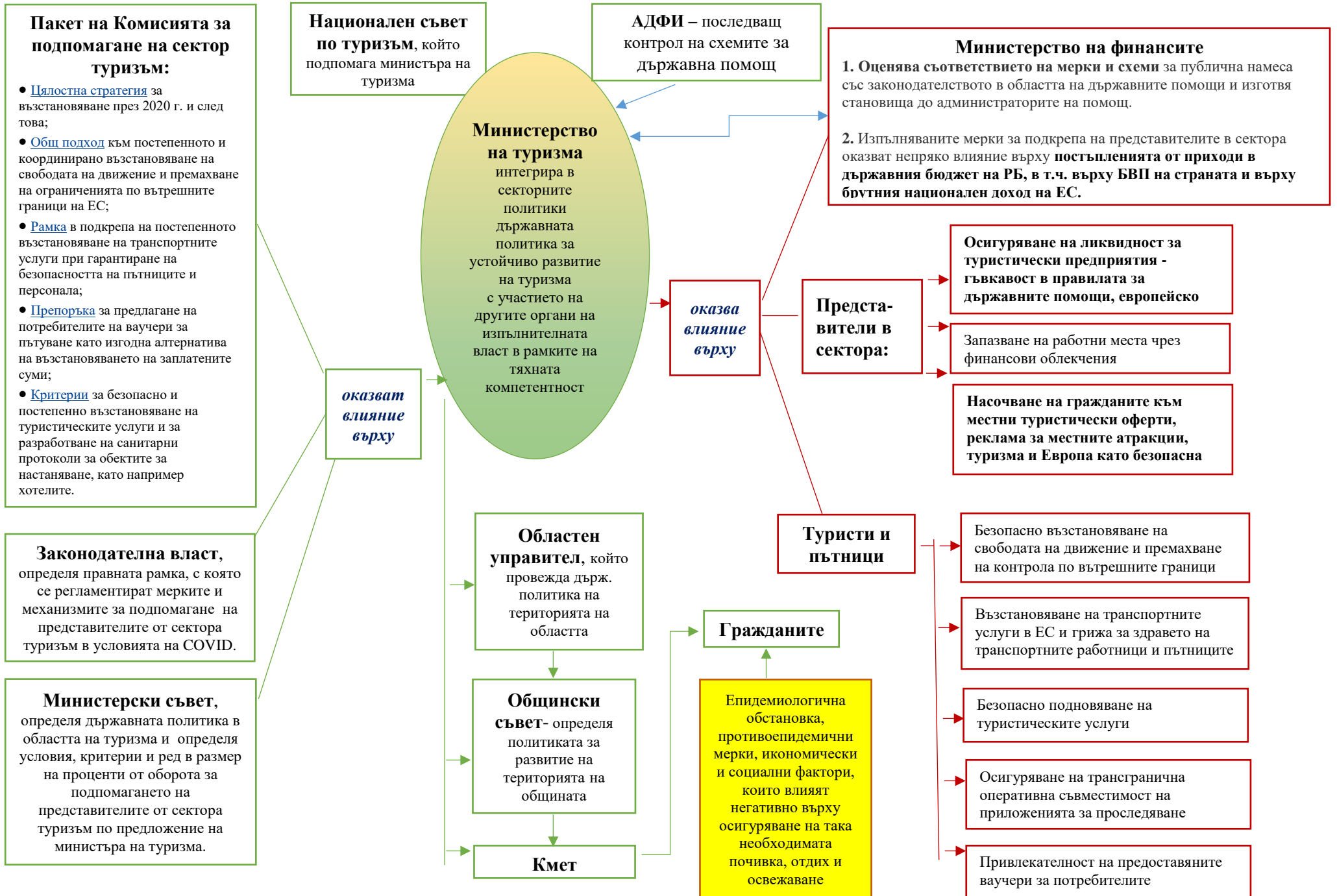
В подкрепа на констатациите са събрани 22 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата на адрес гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 37.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, министърът на туризма да предприеме мерки за изпълнение на препоръките и да уведоми писмено за това председателя на Сметната палата в срок до 31.07.2024 г.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 535 на Сметната палата от 07.12.2023 г.

⁸⁵¹ Констативна част, раздел II: т. 1.3.2

Приложение № 1 Схема със заинтересованите страни във връзка с изпълнението на мерките за подпомагане на туризма

Приложение № 2 Одитни въпроси, критерии и показатели за оценка при изпълнението на одита

ОДИТНИ ВЪПРОСИ, КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНКА			
„Ефективност на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19“ за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.			
Основен въпрос: <i>Ефективно и прозрачно ли са използвани публичните средства за преодоляване на последиците от пандемията COVID-19 в туризма за периода от 01.02.2020 г. до 31.03.2021 г.</i>			
№ по ред	Специфични въпроси и подвъпроси	Критерии за оценка	Показатели
Област 1. <i>Планиране, разработване на дизайн и одобрение на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19</i>			
<i>Първи специфичен въпрос: Създадени ли са условия за ефективно и прозрачно използване на публичните средства за преодоляване на последиците от пандемията COVID-19 в туризма?</i>			
1.1	<i>Предприети ли са своевременни и адекватни действия за идентифициране, разработване и одобряване на подходящи мерки за подпомагане на туризма?</i>	1.1.1. Взети навременни управленски решения за идентифициране и въвеждане на обосновани мерки за подкрепа	<ul style="list-style-type: none"> - изготвени анализи и прогнози за целите на разработване на предложенията за мерки, които включват най-малко идентифициране и анализ на проблемите, породени от кризата; прогноза на ефектите от нея върху дейността на предприятията от туризма; - изготвени мотивирани предложения за подкрепа на туризма; - разглеждане на предложенията за мерки на браншовите организации; - координация и съгласуване на мерките, изпълнявани от други органи, включващи и подкрепа за предприятия в туризма – становища и предложения на Министерство на туризма относно обхвата и средствата за туризма в секторното разпределение на бюджета за съответната мярка; - предприети законодателни инициативи за въвеждане на мерки в подкрепа на туризма; - взети управленски решения за одобряване и изменение на мерките, в т.ч. причини за промените, свързани с вида или дизайна на мерките, тяхното управление и изпълнение и целевите групи; - размер и източници на публичен финансов ресурс за безвъзмездно подпомагане, определен във взетите решения, подходящо разпределение на финансовия ресурс – наличие на обосновка за финансирането по всяка мярка, разпределение на финансовия ресурс по мерки; - период на приемане на управленските решения след обявяване на извънредното положение/извънредна епидемична обстановка; - промени в стратегически и оперативни документи в отговор на кризата.
		1.1.2. Създадена организация и ред за администриране на държавните помощи	<ul style="list-style-type: none"> - утвърдени вътрешни правила и процедури за администриране на държавните помощи; - ясно разпределение на отговорностите за изпълнение на отделните етапи от администриране на помощта.
		1.1.3. Съгласуване и одобряване на мерките за държавните помощи	<ul style="list-style-type: none"> - съобразяване на мерките с правилата за държавна помощ и временната рамка с всички изменения на Европейската комисия; - осъществено взаимодействие/комуникация и координация с МФ и одобряване на предложенията от Европейската комисия.

1.2	<i>Разработен ли е подходящ дизайн на мерките за целенасочено и навременно предоставяне на подпомагането?</i>	1.2.3. Дизайнът на мерките осигурява своевременно и справедливо подпомагане в съответствие с потребностите на заинтересованите страни	<ul style="list-style-type: none"> - проведени обществени обсъждания със заинтересованите страни/браншови организации на условията, критериите и реда за предоставяне на подпомагането и насоките за кандидатстване; - съответствие на указанията/насоките за кандидатстване с одобрената от ЕК мярка/схема за държавна помощ; - обхватът на целевите потребители на помощта да е основан на анализ на потребностите; - определени ясни цели, индикатори и очаквани ползи/резултати от изпълнението на мерките; - липса на необосновани ограничаващи изисквания за предоставяне на помощта; - определени подходящи срокове за кандидатстване, за разглеждане и оценка на проектите/заявленията за кандидатстване и изплащане на помощта; - определени ясни условия за кандидатстване, включващи най-малко: изисквания за допустимост на разходите; критерии за допустимост и недопустимост на кандидатите и методология за оценка; ясен ред за определяне на конкретния размер на помощта; изисквания за отчитане на помощта. - осигурена минимална административна тежест за заинтересованите лица при кандидатстване.
Област 2 Изпълнение и мониторинг на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19			
Втори специфичен въпрос 2: Осъществено подпомагане допринес ли за постигане на целите на мерките и преодоляване на последствията от пандемията COVID-19?			
2.1	<i>Ефективна ли е организацията за изпълнение на процедурите по одобрените мерки и предоставянето на подпомагането?</i>	2.1.1. Своевременно стартиране на изпълнението и осигурена публичност за обявените мерки	<ul style="list-style-type: none"> - продължителност на периода между одобрението на мерките и стартирането на изпълнението им; - информираност на заинтересованите лица за стартираните мерки; - осигурена единна информационна точка за всички възможности за подкрепа предприятията от туристическия сектор в условията на пандемията; - предоставена възможност за даване на разяснения по насоките за кандидатстване.
		2.1.2. Създадени условия за извършване на обективна и адекватна оценка на заявленията/ проектите предложения	<ul style="list-style-type: none"> - утвърдени подходящи критерии и указания за оценка на заявленията/ проектите предложения; - условия и ред за наемане/определяне на оценителите/изисквания към оценителите; - въведени изисквания за документиране на извършените проверки; - въведени контроли за минимизиране на риска от извършване на оценка в условията на конфликт на интереси; - предприети действия за осигуряване и поддържане на достатъчен административен капацитет за извършване на оценка на заявленията/ проектите предложения. - въвеждане на разумни срокове и ясни указания за отстраняване на непълноти и неточности в подадените документи;
		2.1.3. Прилагане на подходящи контролни дейности при предоставяне на подпомагането	<ul style="list-style-type: none"> - обосноваемост и проследимост на одобряването/отхвърлянето на заявления/ проектни предложения; - спазване на сроковете за разглеждане и одобряване на заявленията/ проектите предложения; - документиране на извършените проверки в хода на оценката; - брой и относителен дял на заявленията, по които са дадени указания за отстраняване на непълноти и неточности, наличие на повтарящи се причини и мотиви, брой и относителен дял на одобрените след отстраняване на непълноти и неточности;

			<ul style="list-style-type: none"> - брой и относителен дял на заявленията/ проектните предложения, разгледани и одобрени в рамките на определените срокове/след определените срокове; - спазване на реда/изискванията за пропорционалното разпределение на бюджета по мярката между одобрените кандидати, където е приложимо; - оповестяване на резултатите и уведомяване на кандидатите за одобряване/отказ за предоставяне на безвъзмездна помощ; - изрично уведомяване на получателя на помощта за произтичащите негови задължения от предоставената държавна помощ; - спазване на сроковете/максимална продължителност на периода между решението за подпомагане и датата на сключване на договора за подпомагане по мярката, финансирана по ОПИК 2014-2020; - брой, обща стойност и относителен дял на подадените, одобрени, отхвърлени и оттеглени заявления/ проектни предложения - общо, по категория предприятие и по отделни мерки; - брой и относителен дял на подпомогнатите кандидати спрямо предварителните прогнози; - брой и стойност на одобрените безвъзмездните средства по видове мерки спрямо утвърдените бюджети.
		2.1.4. Въведени и прилагани ясни процедури при обжалване на отказ за предоставяне на безвъзмездна помощ	<ul style="list-style-type: none"> - въведен ред за уведомяване на кандидатите при отказ за предоставяне на безвъзмездна помощ; - въведен ред за възразяване при отказ за предоставяне на безвъзмездна помощ; - общ брой и обща стойност на отказите за предоставяне на безвъзмездна помощ по мерки; - брой и относителен дял на подадените жалби спрямо отхвърлените проектни предложения и отказ за предоставяне на безвъзмездна помощ по мерки; - предприети действия за разглеждане, отговор по подадените възражения и резултат от обжалването; - спазване на реда за обжалване; - относителен дял на основателните жалби спрямо общия брой на жалбите.
		2.1.5. Своевременно изплащане на помощта и спазени изисквания за отчитане	<ul style="list-style-type: none"> - въведени срокове и изисквания за изплащане на помощта; - изплащане в определения срок; - брой на забавените плащания спрямо общия брой одобрените заявления/проектните предложения; - причини за установени забавяния; - отчетност и документиране на усвояването на помощта.
2.2.	<i>Извършвано ли е ефективно наблюдение върху изпълнението на мерките за подкрепа на туризма?</i>	2.2.1. Въведен механизъм за проследяване на изпълнението на мерките и за осъществяване на последващ контрол	<ul style="list-style-type: none"> - определен ред и отговорни лица за осъществяване на наблюдение на изпълнението на въведените мерки, включително за мерките, които се администрират от други органи; - наличие на информационни системи, които предоставят достоверна и пълна информация за предприятията, получили безвъзмездни финансови средства; - въведен ред за получаване на информация от други органи за изпълнението на мерки, подкрепящи предприятия от туризма; - определен ред и отговорни лица за осъществяване на последващ контрол; - механизъм за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ или на неправилно използвана държавна помощ.

		<p>2.2.2. Извършени наблюдения, анализи и докладване на резултатите от изпълнението и последващия контрол</p>	<ul style="list-style-type: none"> - изготвени доклади, отчети и друга информация за резултатите от изпълнение на мерките, включително за идентифицирани слабости след изпълнение на отделните фази на мерките; - предприети управленски действия за усъвършенстване на дизайна на мерките; - брой извършени проверки на получатели на помощта/относителен брой на проверените спрямо общия брой на получателите; - установени случаи на неправомерно ползвана държавна помощ от предприятия и възстановена помощ.
<p>2.3.</p>	<p><i>Какви са резултатите и ефектите от изпълнението на мерките в туризма за преодоляване на последиците от пандемията за туризма?</i></p>	<p>2.3.1. Постигнати резултати и ефекти от изпълнението на мерките</p>	<ul style="list-style-type: none"> - брой предприятия, които са подпомогнати по мерките за предоставяне на безвъзмездна помощ – общо, по мерки и по категория предприятие; - размер на изплатените средства общо, по мерки и по категории предприятия, в т.ч. верифицирани суми по мярката, финансирана по ОПИК 2014-2020; - относителен дял на изплатените средства спрямо бюджета на съответната мярка и по категория предприятие; - относителен дял на подпомогнатите предприятия спрямо общия брой на активните предприятия от туристическия сектор в страната към 2020 г. (Националния туристически регистър, по статистически данни и от Търговския регистър), които осъществяват дейност - общо и по категория предприятие; - брой предприятия, които не са в ликвидация 3 месеца след изпълнение на мерките/схемите; - размер на възстановените дължими суми на клиенти за нереализирани пътувания – брой клиенти и стойност на възстановените средства, размер на невъзстановените средства и брой клиенти, на които не са възстановени; - брой подпомогнати предприятия/физически лица и изплатените средства по мерки, администрирани от други органи - общо, по мерки и по категория предприятие; - стойност на гарантираните кредити за подкрепа на ликвидността за МСП и физически лица; - стойност на гаранциите за кредити с таван на загубите; - брой безработни лица, на които е осигурена заетост и брой самоосигуряващи се лица, на които са предоставени помощи, и обща стойност на изплатените средства. - получената подкрепа от бенефициентите е оценена като навременна и достатъчна (анкетно проучване с браншовите организации).

Приложение № 3 Определяне на одитна извадка за проверка действието на въведените контролни процедури при изпълняваните схеми за подкрепа на туризма за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19

1. Обща информация

Идентифицираните и одобрени схеми, администрирани от Министерство на туризма, които са обявени и се изпълняват към 30.11.2021 г., са 7 схеми за подкрепа на предприятията в туристическия сектор.

Процедурите са обявени в периода от м. май 2020 г. до 30.11.2021 г., като от 7-те схеми е приключена една схема, а останалите 6 схеми са в процес на изпълнение, с изключение на една схема, която е прекратена⁸⁵² на 29 септември 2021 г. Общият бюджет за подпомагане по схемите възлиза на стойност от 222 491 711,63 лв.

Обявените в одитната извадка 6 от 7-те схеми за предоставяне на държавна помощ, с обща стойност от 206 000 000 лв., са финансирани с национален ресурс, а средствата за подпомагане по една от схемите, в размер на 16 491 711,63 лв., са осигурени по линия на ЕФРР чрез и ОПИК 2014-2020, включително национално съфинансиране, съобразно с европейските регламенти за изпълнение на процедурите за предоставяне на подпомагане с БФП по ЕСИФ.

Процедури/схеми за подпомагане	Бюджет (лв.)	Обявяване на мярката	Брой кандидати	Изплатени средства	Статус
1. Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 1)	55 000 000	14.05.2020 г.	23	4 075 412	Приключила.
2. BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“	10 000 000	02.10.2020 г.	720	10 000 000	В изпълнение. Предстои отчитане и съдебни производства.
3. BG-176789478-2021-01 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 1)	51 000 000	07.12.2020 г.	702	34 508 288	В изпълнение. Извършено класиране. Процедират се съдебни производства.
4. BG-176789478-2021-02 - Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 2)	20 000 000	29.07.2020 г.		0	На етап оценка - (има подадено 1 заявление на стойност от 30 310лв., но е отстранен от комисията) -
5. BG-176789478-2021-04 - Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен	40 000 000	23.07.2021 г.		0	прекратена

⁸⁵² BG-176789478-2021-04 - Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 3 прекратена) относно предоставяне на държавна помощ за реализирани полети в периода 01.01.2021 г. – 31.05.2021 г.

BG-176789478-2021-04 - Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм

лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 3 прекратена)					
6. BG-176789478-2021-03 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19 , съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 2);	16 491 712	06.07.2021 г.	89	11 254 577	В оценка. Процедират се плащания към участници и заповеди за откази. По данни към 07.09.2021 г. На етап оценка - (има подадени 120 заявление)
7. BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04.	30 000 000	19.11.2021 г.		29 998 280	Обявена за кандидатстване

Посочените схеми за държавна помощ за подпомагане на предприятията в туристическия сектор са разгледани и анализирани в частта за анализ и оценка на разработването дизайна на мерките за предоставяне на подпомагането, както и при анализ и оценка на подбора на заявленията за подпомагане по отделните схеми за предоставяне на безвъзмездна помощ.

За оценката на заявленията/проектните предложения и изпълнението на мерките в обхвата на одитната извадка няма да бъде включена схема BG-176789478-2021-04 - Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 3), която е прекратена.

2. Определяне на одитна извадка:

За извършване на одита е избран резултатно-ориентирания подход за оценка на изпълнението на схемите за предоставяне на подкрепа за туризма за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19.

За получаването на достатъчна увереност относно спазването на регламентираните процедури при предоставяне на държавната помощ и за оценка на ефективността на осъществения мониторинг на изпълнението на схемите за подкрепа на туризма се формира една одитна извадка, чрез използване на нестатистически метод и риск-базиран подход.

На единиците, попаднали в извадките са извършени тестове с двойна цел - тестове по същество и тестове на контрола.

2.1. Вид на извадката – нестатистическа

Използван е нестатистически метод при спазване на изискванията на МСВОИ 3000 и МСВОИ 1530⁸⁵³.

2.2. Цел на извадката: Извършване на проверка по същество, анализ и оценка на осъществените контролни дейности при етапите на подбор на заявленията/проектните предложения (оценка) по одобрените процедури/схеми и предоставянето на подпомагането.

2.3. Размер на извадката

Извадката включва общи 25 одитни досиета на одобрени и отхвърлени кандидати за предоставяне на безвъзмездна помощ, в т.ч. 7 досиета на отхвърлени кандидати, като извадката е съобразена с ресурсното осигуряване на изпълнението на одита и с целта на ползването ѝ.

⁸⁵³ МСВОИ 1530, стр. 12 и МОС 320 „Ниво на същественост при планирането и изпълнението на одита”, параграф 9.

В одитната извадка от досиета по процедурите/схемите, администрирани от Министерството на туризма, са включени 18 случайно избрани одобрени за подпомагане бенефициенти по следните процедури/схеми: държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1)⁸⁵⁴; BG-176789478-2021-01⁸⁵⁵; BG-176789478-2021-03⁸⁵⁶; BG16RFOP002-2.092⁸⁵⁷. За договорите, сключени с бенефициенти, чиито досиета попадат в одитната извадка, е извършен преглед и оценка на подбора и одобрение на проектни предложения по процедурите за предоставяне на подпомагане на кандидатите; извършените плащания и отчитането от страна на бенефициентите, където е приложимо.

В одитната извадка от досиета на отхвърлени проектни предложения/заявления са включени 7 случайно избрани предложения, неодобрени за финансиране, по процедури държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1)⁸⁵⁸; BG-176789478-2021-01⁸⁵⁹; BG-176789478-2021-03⁸⁶⁰; BG16RFOP002-2.092⁸⁶¹.

Процедури/схеми за подпомагане, участници по които са одобрени и отхвърлени кандидати, досиетата на които са включени в одитната извадка	Одитни досиета на одобрени/отхвърлени бенефициенти, включени в одитната извадка
Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките (фаза 1) ⁸⁶²	Одобрени бенефициенти: ДЕР ТУРИСТИК ДОЙЧЛАНД ГМБХ с подадено заявление Вх. № Т-ТП-52-22/ 04.11.2020 г. в Министерството на туризма Отхвърлени бенефициенти: Ковотур плус ООД, подадено заявление Вх. № Т-ТП-52-33/ 16.12.2020 г. в Министерството на туризма
BG16RFOP002-2.092 ⁸⁶³ BG	Одобрени бенефициенти: проектно предложение № BG16RFOP002-2.092-0016 (РД-И-49) проектно предложение № BG16RFOP002-2.092-0004 (РД-И-50) проектно предложение № BG16RFOP002-2.092-0002 (РД-И-52) проектно предложение № BG16RFOP002-2.092-0014 (РД-И-53) проектно предложение № BG16RFOP002-2.092-0047 (РД-И-65) Отхвърлени бенефициенти: проектно предложение № BG16RFOP002-2.092-0089 (РД-И-91) проектно предложение № BG16RFOP002-2.092-0430 (РД-И-92)

⁸⁵⁴ Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 1)

⁸⁵⁵ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 1)

⁸⁵⁶ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 2)

⁸⁵⁷ „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“

⁸⁵⁸ Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 1)

⁸⁵⁹ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 1)

⁸⁶⁰ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19, съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 2)

⁸⁶¹ „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“

⁸⁶² Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 1)

⁸⁶³ „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“

176789478-2021-01 ⁸⁶⁴	<p>Одобрени бенефициенти: заявление № BG-176789478-2021-01-0331 (РД-И-23) заявление № BG-176789478-2021-01-0435 (РД-И-24) заявление № BG-176789478-2021-01-0076 (РД-И-26) заявление № BG-176789478-2021-01-0432 (РД-И-41) заявление № BG-176789478-2021-01-0078 (РД-И-44) заявление № BG-176789478-2021-01-0547 (РД-И-51) заявление № BG-176789478-2021-01-0059 (РД-И-56)</p> <p>Отхвърлени бенефициенти: заявление № BG-176789478-2021-01-0457 (РД-И-57) заявление № BG-176789478-2021-01-0392 (РД-И-54)</p>
BG-176789478-2021-03 ⁸⁶⁵	<p>Одобрени бенефициенти: заявление № BG-176789478-2021-0088 (РД-И-27) заявление № BG-176789478-2021-03-0084 (РД-И-28) заявление № BG-176789478-2021-03-0059 (РД-И-30) заявление № BG-176789478-2021-03-0062 (РД-И-42) заявление № BG-176789478-2021-03-0056 (РД-И-45)</p> <p>Отхвърлени бенефициенти: заявление № BG-176789478-2021-03-0033 (РД-И-58) заявление № BG-176789478-2021-03-0060 (РД-И-61)</p>

2.4. Методология за формиране на извадката и извадка

Подборът на извадковите единици в отделните страти е случаен и е осъществен с помощта на инструмента за формиране на извадки на MS Excel – Sampling/Random, като са направени извадки на случаен принцип⁸⁶⁶ всяка една страта/подстрата, включена в извадката. По BG-176789478-2021-01 **Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19 , съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 1)** е приложено допълнително стратифициране на единиците в извадката по критерия „размер на одобрената помощ“. Определени са 5 групи бенефициенти според размера на одобреното финансиране за подпомагане: над 1 000 хил. лв.; от 500 000 – 1 000 хил. лв.; от 100 000 – 500 000 лв.; от 50 000 – 100 000 лв.; до 50 000 лв. Целта е включване на досиета на бенефициенти от различните групи в обхвата на извадката, така че да се обхванат представители от всички групи според размера на подпомагането, за да се извърши по-пълнен анализ и оценка на действието на въведените от Министерство на туризма контролни процедури и да се проследи спазването на заложените правила и изисквания по схемата за различните видове предприятия в сектора.

⁸⁶⁴ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19 , съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 1)

⁸⁶⁵ Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19 , съгласно чл. 26а от ЗМДВИП (фаза 2)

⁸⁶⁶ Data Analysis/Sampling/Random samples

Приложение № 4 Цели, индикатори и очаквани ползи/резултати от изпълнението на мерките

	Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ от 13.10.2020 г.	Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирани на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19	Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19	Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. – чл. 112 от ЗДБРБ за 2021г.	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза I „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм съгласно чл. 26 от Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците за периода от 14.05.2020 до 31.12.2020 г.	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II, Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи са валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза III „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.06.2021 до 31.12.2021 г.
Цел на мярката	Осигуряване на оперативен капитал за справяне с последиците от пандемията COVID-19 на българските микро-, малки и средни предприятия, извършващи туроператорска и/или туристическа агентска дейност по Закона за туризма.	В решението на ЕК за одобряване на мярката е посочено, че целта ѝ е да се предостави частична подкрепа за намаляване на натиска върху туроператорите и туристическите агенти, за които преустановяването на дейността и липсата на приходи и ликвидност правят невъзможно възстановяването на суми на пътниците, които не са осъществили планираните пътувания поради пандемията и които не са приели или	В решението на ЕК за одобряване на мярката е посочено, че целта ѝ е да се предостави частична подкрепа за намаляване на натиска върху туроператорите, за които спирането на дейностите и липсата на приходи и ликвидност правят невъзможно възстановяването на суми на пътниците, които не са осъществили планираните пътувания поради пандемията и които не са приели или вече не приемат ваучери. ⁸⁶⁸ В указанията за кандидатстване няма изрично формулирана цел на мярката. Посочено е, че схемата BG-176789478-2021-03 е обявена в изпълнение на	На предприятията от туристическия сектор, упражняващи дейност в един от следните кодове на ниво детайлност група и клас по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт: за „Хотелиерство“ – КОД: 55.10, 55.20, 55.30, 55.90; за „Ресторантьорство“ – КОД: 56.10, 56.21, 56.29, 56.30; за „Туроператорска дейност“ – КОД: 79.11, 79.12, 79.90; за „Организиране на конгреси и търговски изложения“ – КОД: 82.30; за „Други дейности по хуманно	Мярката представлява схема за предоставяне на държавна помощ за подпомагане на туроператори, които предоставят туристически пакети на потребители с краен пункт на пристигане територията на Република България с цел смекчаване на социално-икономическите последици за туристическия сектор от пандемията COVID-19 и осигуряване на възможност на предприятията получатели да се възстановят от кризата и стабилизират ликвидността си. Фокусът на мярката е към туроператорите, които формират туристически пакети, включващи ползването на основни туристически услуги при	Мярката представлява схема за предоставяне на държавна помощ за подпомагане на туроператори, които предоставят туристически пакети на потребители с краен пункт на пристигане територията на Република България с цел смекчаване на социално-икономическите последици за туристическия сектор от пандемията COVID-19 и осигуряване на възможност на предприятията да се възстановят от	Мярката представлява схема за предоставяне на държавна помощ за подпомагане на туроператори, които предоставят туристически пакети на потребители с краен пункт на пристигане територията на Република България с цел смекчаване на социално-икономическите последици за туристическия сектор от пандемията COVID-19 и осигуряване на възможност на предприятията да се възстановят от

⁸⁶⁸ Решение на ЕК C(2021) 3859 от 25.05.2021 г.

		<p>вече не приемат ваучери.⁸⁶⁷</p> <p>В насоките за кандидатстване няма изрично формулирана цел на мярката.</p> <p>В условия за предоставяне на помощта е посочено, че безвъзмездните средства се предоставят еднократно за компенсиране на загуби на туроператорите и туристическите агенти за периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г.</p>	<p>държавна помощ SA.62887 (2021/N) от 25.05.2021 г., като втора мярка осигуряваща възможността на туроператорите да възстановят дължимите суми към клиентите по нереализиран туристически пакет в периода от 01.03.2020 до 31.12.2020 г., вследствие на възникналата епидемия от COVID -19, след прилагането на първата схема BG-176789478-2021-01 за държавна помощ SA.59990 (2020/N) от 18.12.2020 г.</p>	<p>здравеопазване“ – КОД: 86.90; за „Експлоатация на зали за представления“ – КОД: 90.04; за „Дейности, свързани с развлечения и отдиш“ – КОД: 93.21, 93.29; за „Поддържане на добро физическо състояние“ – КОД: 96.04, които са засегнати от спад на оборота без ДДС през 2020 г. с най-малко 30 на сто в сравнение с реализирания оборот без ДДС през 2019 г. се предоставят безвъзмездни средства за осигуряване на ликвидност за преодоляване на последиците от негативното икономическо въздействие от COVID -19.</p>	<p>входящия туризъм на територията на Република България. Тези икономически субекти чрез реализация на продадените пакетни туристически услуги мултиплицират в най-висока степен ефекта от потреблението на стоки и услуги в туристическата дестинация.</p>	<p>кризата и стабилизират ликвидността си. Фокусът на мярката е към туроператорите, които формират туристически пакети, включващи ползването на основни туристически услуги при входящия туризъм на територията на Република България. Тези икономически субекти чрез реализация на продадените пакетни туристически услуги мултиплицират в най-висока степен ефекта от потреблението на стоки и услуги в туристическата дестинация България.</p>	<p>кризата и стабилизират ликвидността си. Фокусът на мярката е към туроператорите, които формират туристически пакети, включващи ползването на основни туристически услуги при входящия туризъм на територията на Република България. Тези икономически субекти чрез реализация на продадените пакетни туристически услуги мултиплицират в най-висока степен ефекта от потреблението на стоки и услуги в туристическата дестинация България.</p>
<p>Очаквани ползи/результати от изпълнението на мярката</p>	<p>Предоставяне на подкрепа за микро, малки и средни предприятия (МСП), регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за дейности, необходими за преодоляване на недостига на средства или липса на ликвидност, настъпили в резултат от епидемичния взрив от COVID-19.</p> <p>В резултат от изпълнението на процедурата се очаква предприятията, получили подкрепа, да продължат дейността си</p>	<p>В мотивите към проекта на Наредба на министъра на туризма по чл. 26а, ал. 2 от ЗАКОНА ЗА МЕРКИТЕ е посочено, че очакваните резултати от прилагането са да се преодолее ликвидната криза в дейността на туроператорите и туристическите агенти, породена от COVID-19.</p> <p>В насоките за кандидатстване няма ясно определени</p>	<p>В одобрената финансова обосновка към проекта на постановление на МС е посочено, че от приемането и правоприлагането на кат се очаква да бъдат удовлетворени максимален брой потребители на туристически пакетни пътувания, които поради финансови затруднения на техните доставчици на туристически услуги в туристически услуги в лицето на туроператорите, не са получили парите за неосъществени пътувания. Същевременно се посочва, че крайният резултат от приемането на акта ще смекчи социално-икономическите</p>	<p>Съгласно доклада на министъра на туризма за представяне на проекта на постановление на Министерския съвет за определяне на условията, критериите и реда за предоставяне на помощта очакваните резултати от изпълнението са осигуряване на възможност на предприятията, получатели на държавна помощ да се възстановят от кризата и да стабилизират ликвидността си.⁸⁶⁹</p> <p>В указанията за кандидатстване няма ясно определени</p>	<p>Очакваните резултати са в посока засилване на интереса към туристическа дестинация България и повишаване приходите от икономическата дейност в туристическия сектор, респективно положително въздействие върху данъчните приходи от реализирани обороти.</p>	<p>Очакваните резултати са в посока засилване на интереса към туристическа дестинация България и повишаване приходите от икономическата дейност в туристическия сектор, респективно положително въздействие върху данъчните приходи от реализирани обороти.</p>	<p>Очакваните резултати са в посока засилване на интереса към туристическа дестинация България и повишаване приходите от икономическата дейност в туристическия сектор, респективно положително въздействие върху данъчните приходи от реализирани обороти.</p>

⁸⁶⁷ Решение на ЕК С(2020) 9511 от 18.12.2020 г.

⁸⁶⁹ Писмо № Т-91-00-51 от 11.11.2021 г. на министъра на туризма до главния секретар на МС

	поне 3 месеца след приключване на проекта.	ползи/резултати от изпълнението на мярката. В условията за предоставяне на помощта е посочено, че средствата се използват приоритетно за компенсиране на разходи, произтичащи от отказали се от ваучери клиенти, които не са възстановени от доставчиците на услуги към датата на получаване на държавната помощ, както и за покриване на извършените през периода разходи за основната дейност на съответния туроператор или туристически агент.	последници за туристическия сектор от пандемията COVID-19 и ще осигури възможност на предприятията получатели да се възстановят от кризата и стабилизират ликвидността си. В указанията за кандидатстване няма ясно определени ползи/резултати от изпълнението на мярката. В условията за предоставяне на помощта е посочено, че безвъзмездните средства се предоставят еднократно и се използват единствено за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19.	ползи/резултати от изпълнението на мярката.			
Индикатори за изпълнение и резултат, в т.ч. целеви стойности	Министерство на туризма ще следи за изпълнението и отчитането на следните индикатори за изпълнение съгласно оперативната програма: Индикатори за изпълнение: 1. Брой предприятия, получаващи подкрепа. 2. Брой предприятия, които получават безвъзмездни средства. 3. Брой МСП с безвъзмездни средства за оборотен капитал. Базовата стойност на посочените три индикатора е „0“, а целевата стойност „1“.	Няма определени индикатори за изпълнение и резултат	Няма определени индикатори за изпълнение и резултат	Няма определени индикатори за изпълнение и резултат	Няма определени индикатори за изпълнение и резултат	Няма определени индикатори за изпълнение и резултат	Няма определени индикатори за изпълнение и резултат

	<p>4. Безвъзмездна помощ за МСП за оборотен капитал (безвъзмездни средства). Базовата стойност на посочения индикатор е „0“, а целевата стойност съответства на размера на верифицираните разходи по проекта.</p> <p>Индикатори за резултат: В съответствие със специфичната цел на Инвестиционен приоритет 2.2. „Капацитет за растеж на МСП“ заявленията за подпомагане по настоящата процедура следва задължително да имат принос към постигането на следния индикатор за резултат съгласно оперативната програма:</p> <p>1. Брой предприятия, които не са в ликвидация 3 месеца след изпълнение на проекта.</p>						
--	---	--	--	--	--	--	--

Източник: Министерство на туризма, СУНИ

Приложение № 5 Критерии за допустимост и недопустимост на кандидатите по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и схеми за държавна помощ, администрирани от Министерството на туризма

Критерии за допустимост и недопустимост на кандидатите по процедури за предоставяне на БФП и схеми за държавна помощ, администрирани от Министерство на туризма							
	Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ от 13.10.2020 г.	Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19	Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020г. до 31.12.2020г. поради възникналата епидемия от COVID – 19	Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. – чл. 112 от ЗДБРБ за 2021 г.	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза I „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм съгласно чл. 26 от Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците за периода от 14.05.2020 до 31.12.2020 г.	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II, Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза III „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.06.2021 до 31.12.2021 г.
Подател на заявлението за кандидатстване	Проектното предложение се подава електронно чрез ИСУН 2020 като се подписва с валиден КЕП към датата на кандидатстване от лице с право да представлява кандидата или упълномощено от него лице. В случаите, когато кандидатът се представя само заедно от няколко физически лица, проектното предложение се подписва от всяко от тях при подаването.	Формулярът се подава електронно чрез СУНИ като се подписва с валиден КЕП към датата на кандидатстване от лице с право да представлява кандидата или упълномощено от него лице. В случаите, когато кандидатът се представя само заедно от няколко физически лица, проектното предложение се подписва от всяко от тях при подаването.	Формулярът се подава електронно чрез СУНИ като се подписва с валиден КЕП към датата на кандидатстване от лице с право да представлява кандидата или упълномощено от него лице. В случаите, когато кандидатът се представя само заедно от няколко физически лица, проектното предложение се подписва от всяко от тях при подаването.	Кандидатите за предоставяне на безвъзмездни средства попълват и подават по електронен път уеб базиран Формуляр за кандидатстване чрез СУНИ. Формулярът за кандидатстване се подписва с валиден към датата на кандидатстване КЕП от лице/а с право да представлява/т кандидата (вписани в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ), в зависимост от начина на представяне – заедно и/или поотделно. В случаите, когато кандидатът се представлява само заедно от няколко физически лица, Формулярът се подписва от всяко от тях при подаването.	Туроператорът подава заявение по образец, публикувано на институционалната страница на Министерството на туризма. Заявлението може да се подава от упълномощен представител с изрично писмено пълномощно, представено в оригинал или подписано с квалифициран електронен подпис.	Подаването на заявленията за държавна помощ се извършва по електронен път чрез Заявление за кандидатстване и подаване на заявлението и придружителните документи чрез СУНИ. Кандидатите следва да представят изрично пълномощно по образец за подаване на Заявлението за кандидатстване (ако е приложимо), с което се упълномощава титуляр на КЕП, с който ще се подаде Заявлението за кандидатстване.	Подаването на заявленията за държавна помощ се извършва по електронен път чрез Заявление за кандидатстване и подаване на заявлението и придружителните документи чрез СУНИ. Кандидатите следва да представят изрично пълномощно по образец за подаване на Заявлението за кандидатстване (ако е приложимо), с което се упълномощава титуляр на КЕП, с който ще се подаде Заявлението за кандидатстване.

<p>Критерии за допустимост на кандидатите</p>	<p>1. Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са юридически лица или еднолични търговци, които са регистрирани съгласно Закона за туризма като извършващи туроператорска и/или туристическа агентска дейност. Клонове на юридически лица, регистрирани в България, не могат да участват в процедурата за подбор на проекти поради липсата на самостоятелна правосубектност.</p> <p>2. Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които отговарят на изискванията за микро-, малко или средно предприятие</p> <p>3. Кандидатите трябва да развият своята основна икономическа дейност (съгласно данни за 2019 г.) в един от следните сектори съгласно Класификация на икономическите дейности /КИД – 2008 – Приложение 6 към настоящите Условия:/</p> <ul style="list-style-type: none"> - 79.11 „Туристическа агентска дейност“; - 79.12 „Туроператорска дейност“. <p>4. Кандидатите трябва да са вписани в Регистъра на туроператорите и туристическите агенти, воден от Министерството на туризма. В случай на предприятия, които извършват туроператорска дейност, е необходимо да</p>	<p>Допустими кандидати са предприятия, които са:</p> <p>1. Туроператори и/или туристически агенти, които са регистрирани съгласно Раздел I, Глава седма от Закона за туризма и вписани в Националния туристически регистър;</p> <p>2. Туроператори, които имат сключена застраховка „Отговорност на туроператора“ съгласно чл. 97 от Закона за туризма, валидна към датата на подаване на заявлението.</p> <p>3. Туроператори и туристически агенти, които към 31 декември 2019 г. не са в затруднено положение (по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване – чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 г.).</p>	<p>Критерии за допустимост на кандидатите</p> <p>т.1 Критерий за допустимост № 1 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да е вписан в Националния туристически регистър, като лице, което има право да осъществява дейността „Туроператор“;</p> <p>т.2 Критерий за допустимост № 2 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 1 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да е с код на основна икономическа дейност 79.12, съгласно Класификатора на икономическите дейности в Република България – КИД-2008 за 2019 г.;</p> <p>т.3 Критерий за допустимост № 3 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 2 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да има валидна към дата на подаване на заявлението застраховка „Отговорност на туроператора“;</p> <p>т.4 Критерий за допустимост № 4 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 3 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът, средно предприятие да не е в затруднено положение към 31 декември 2019 г.;</p> <p>т.5 Критерий за допустимост № 5 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 3 и т. 6 от ПМС</p>	<p>Допустими кандидати от туристическия сектор по мярката са:</p> <p>6.1. Предприятия от туристическия сектор, които осъществяват дейност (основна и/или допълнителна) в един от допустимите кодове по т. 2 от настоящите Указания, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> за „Хотелиерство“ – КОД: 55.10, 55.20, 55.30, 55.90; за „Ресторантьорство“ – КОД: 56.10, 56.21, 56.29, 56.30; за „Туроператорска дейност“ – КОД: 79.11, 79.12, 79.90; за „Организиране на конгреси и търговски изложения“ – КОД: 82.30; за „Други дейности по хуманно здравеопазване“ – КОД: 86.90; за „Експлоатация на зали за представления“ – КОД: 90.04; за „Дейности, свързани с развлечения и отиди“ – КОД: 93.21, 93.29; за „Поддържане на добро физическо състояние“ – КОД: 96.04. <p>6.2. Предприятия, които имат спад на оборота без ДДС за 2020 г. с най-малко 30 на сто спрямо реализирания оборот без ДДС през 2019 г.;</p> <p>6.3. Предприятие, което има регистрация за осъществяване на съответната дейност (основна и/или допълнителна), когато за същата се изисква регистрация с нормативен акт, и попада в един от кодове по т. 2 от настоящите Указания.</p> <p>6.4. Предприятия, които към 31 декември 2019 г. са средни или големи предприятия и към 31 декември 2019 г. не са в затруднено положение (по смисъла на Общия регламент</p>	<p>Допустими кандидати (бенефициенти) за помощта по фаза I са туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм. Потенциалните бенефициенти са предприятия в следните сектори и дейности от NACE Rev. 2008:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 79.12 Туроператорска дейност. <p>Помощта се предоставя на туроператори, които използват въздушни превозвачи с оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм. Размерът на помощта е 35 (тридесет и пет) евро за всяка седалка от максималния пътнически капацитет на самолета за всеки полет. Помощта се отпуска за всяка седалка, заета от лице, ползващо туристическа услуга в страната ни, само за полети с капацитет от не по-малко от 100 места.</p> <p>ВАЖНО: По настоящата процедура кандидатите могат да заявяват подкрепа само за основната си икономическа дейност. Кодът на основна икономическа дейност ще се проверява въз основа на данни за 2019 г. Източник на проверка относно кода на основна икономическа дейност е посоченото от кандидатите във заявлението за кандидатстване поле Код на организацията по NACE Rev. 2008 и служебни</p>	<p>Допустими кандидати (бенефициенти) за помощта по фаза II са туроператори, които в туристическите пакети, продавани на туристите, са използвали услугата на въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни и редовни полети с капацитет не по-малко от 100 места до Република България. Потенциалните бенефициенти са предприятия с основна икономическа дейност в обхвата на „Туроператорска дейност“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - КОД 7912 – Съгласно Международната стандартна отраслова класификация на ООН - КОД 79.12 – Съгласно Статистическата класификация на икономическите дейности в ЕО - КОД 79,12 – Съгласно Класификатора на икономическите дейности в Р.България КИД-2008 <p>Помощта се предоставя на туроператори, които използват въздушни превозвачи с оперативен лиценз за изпълнение на чартърни и редовни полети до Република България с цел туризъм. Размерът на помощта е 35 (тридесет и пет) евро за всяка седалка от максималния пътнически капацитет на самолета за всеки полет. Помощта се отпуска за всяка седалка, заета от лице, ползващо туристическа услуга в страната ни, само за полети с капацитет от не по-малко от 100 места.</p>	<p>Допустими кандидати (бенефициенти) за помощта по фаза III са туроператори, които в туристическите пакети, продавани на туристите, са използвали услугата на въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни и редовни полети с капацитет не по-малко от 100 места до Република България. Потенциалните бенефициенти са предприятия с основна икономическа дейност попадаща в обхвата на „Туроператорска дейност“:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ КОД 7912 – съгласно Международната стандартна отраслова класификация на ООН - ISIC, Rev.4, или ☐ КОД 79,12 – съгласно Статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност – NACE, Rev.2, или ☐ КОД 79,12 – съгласно Класификатора на икономическите дейности в Република България – КИД-2008. <p>Помощта се предоставя на туроператори, които използват въздушни превозвачи с оперативен лиценз за изпълнение на чартърни и редовни полети до Република България с цел туризъм. Размерът на помощта е 35 (тридесет и пет) евро за всяка седалка от максималния пътнически капацитет на самолета за</p>
--	--	--	--	--	---	--	---

<p>притежават валидна към датата на подаване на проектното предложение застраховка „Отговорност на туроператора“.</p> <p>5. Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са регистрирани преди 01.01.2019 г. и са осъществявали стопанска дейност през 2018 г. и 2019 г.</p> <p>ВАЖНО: Във връзка с изискването кандидатите да са извършвали стопанска дейност през 2018 и 2019 г. в случай, че кандидат е подал Декларация за предприятие с приходи и разходи под 500 лева или без дейност за 2018 г. и/или 2019 г. към НСИ, същият ще се счита за недопустим по процедурата</p>		<p>№197/15.06.2021 г.) - Кандидатът, микро-малко предприятието да не е в затруднено положение или е в затруднено положение, към 31 декември 2019 г., но не е бил обект на процедура по колективна несъстоятелност, съгласно националното право и не е получил помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране;</p> <p>т.6 Критерий за допустимост № 6 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 5 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да има задължения (дължими суми) към клиенти за неосъществените пътувания за периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г., вследствие на възникналата епидемия от COVID -19, които са осчетоводени като дължими суми към 05.04.2021 г.;</p> <p>т.7 Критерий за допустимост № 7 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 4 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да има невъзстановени суми от доставчиците на туристически услуги по нереализиран туристически пакет в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г., вследствие на възникналата епидемия от COVID -19, които са осчетоводени като</p>	<p>за групово освобождаване - чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) №651/2014 на Комисията).</p> <p>6.5. Предприятия⁸⁷⁰, които към 31 декември 2019 г. са микро или малки предприятия и към 31 декември 2019 г. са били в затруднено положение, но не са обект на процедура по колективна несъстоятелност съгласно националното право и не са получили помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране.</p> <p>6.6. Предприятия, които са регистрирани преди 01.01.2019 г.</p> <p>6.7. Предприятия, реализирали оборот над 500 лв. за 2018 г. и над 500 лв. за 2019 г.</p>	<p>проверки от администратора на помощта.</p> <p>За всеки туроператор, който заявява получаването на държавната помощ следва да са изпълнени следните условия:</p> <p>- към 31 декември 2019 г. Туроператорът-кандидат не е в затруднено положение (по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване – чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията;</p> <p>- помощта не може да надхвърля 800 000 EUR на предприятие на туроператор на ниво група;</p> <p>- размерът на подкрепата от 35 евро за турист, пристигнал в Република България в периода 14 май – 31 декември 2020 г е в брутно изражение, т.е. преди приспадането на данъци или други такси;</p> <p>- помощта следва да е предоставена за полети, изпълнени не по-късно от 31 декември 2020 г.;</p> <p>- Помощта, отпусната по мярката може да бъде кумулирана с помощта по регламентите de minimis или Общия регламент за групово освобождаване при условие, че се спазват правилата за кумулиране на тези регламенти.</p> <p>- Помощта, отпусната по мярката, може да бъде кумулирана с помощ, отпусната по други мерки, одобрени от Европейската комисия съгласно други раздели на Временната рамка, при условие, че се спазват</p>	<p>ВАЖНО: По настоящата процедура кандидатите могат да заявяват подкрепа само за основната си икономическа дейност. Кодът на основна икономическа дейност ще се проверява въз основа на данни за 2019 г. Източник на основна икономическа дейност е посоченото от кандидатите във заявлението за кандидатстване поле Код на организацията по NACE Rev.2 и служебни проверки от администратора на помощта, когато е необходимо.</p> <p>За всеки туроператор, който заявява получаването на държавната помощ следва да са изпълнени следните условия:</p> <p>- към 31 декември 2019 г. Туроператорът-кандидат не е в затруднено положение (по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване – чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията;</p> <p>Помощ по настоящата схема може да се предоставя на микро-или малки предприятия, които към 31.12.2019 г. вече са били в затруднено положение, при условие че те не са обект на процедура по колективна несъстоятелност, съгласно националното право и не са получили помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране. (Или, ако са получили помощ за оздравяване, към момента на предоставянето на помощта съгласно С(2020)7127 от 13.10.2020 г. те са</p>	<p>ВАЖНО: По настоящата процедура кандидатите могат да заявяват подкрепа само за основната си икономическа дейност. Кодът на основна икономическа дейност ще се проверява въз основа на данни за 2019 г. Източник на проверка относно кода на основна икономическа дейност е посоченото от кандидатите в заявлението за кандидатстване поле Код на организацията по NACE Rev.2 и служебни проверки от администратора на помощта, когато е необходимо.</p> <p>За всеки туроператор, който заявява получаването на държавната помощ следва да са изпълнени следните условия:</p> <p>- към 31 декември 2019 г. Туроператорът-кандидат не е в затруднено положение (по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване – чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията;</p> <p>Помощ по настоящата схема може да се предоставя на микро- или малки предприятия (по</p>	<p>всеки полет. Помощта се отпуска за всяка седалка, заета от лице, ползващо туристическа услуга в страната ни, само за полети с капацитет от не по-малко от 100 места.</p> <p>ВАЖНО: По настоящата процедура кандидатите могат да заявяват подкрепа само за основната си икономическа дейност. Кодът на основна икономическа дейност ще се проверява въз основа на данни за 2019 г. Източник на проверка относно кода на основна икономическа дейност е посоченото от кандидатите в заявлението за кандидатстване поле Код на организацията по NACE Rev.2 и служебни проверки от администратора на помощта, когато е необходимо.</p> <p>За всеки туроператор, който заявява получаването на държавната помощ следва да са изпълнени следните условия:</p> <p>- към 31 декември 2019 г. Туроператорът-кандидат не е в затруднено положение (по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване – чл. 2, т. 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията;</p> <p>Помощ по настоящата схема може да се предоставя на микро- или малки предприятия (по</p>
---	--	--	--	--	--	---	---

⁸⁷⁰ Допустими кандидати са и Предприятия, които към 31 декември 2019 г. са микро- или малки и към 31 декември 2019 г. не са в затруднено положение

			<p>невъзстановени суми към 05.04.2021 г.;</p> <p>т.8 Критерий за допустимост № 8 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 7 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да няма задължения към Държавата преди 1 януари 2020 г., установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или има задължения, но те са отсрочени, разсрочени или обезпечени;</p> <p>т.9 Критерий за допустимост №9 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 7 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да няма задължения към Столична община по седалище на Администратора на помощта преди 1 януари 2020 г., установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или има задължения, но те са отсрочени, разсрочени или обезпечени;</p> <p>т.10 Критерий за допустимост № 10 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 1, т. 7 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да няма задължения към Общината по седалище на предприятието/кандидата (когато седалището е различно от Столична Община) преди 1 януари 2020 г., установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, или има задължения, но те са</p>	<p>разпоредбите в тези специфични раздели.</p> <p>- Ако туроператорът, кандидатстващ за държавна субсидия получава няколко пъти или в няколко форми по мярката или помощта по други мерки, одобрени от Европейската комисия съгласно раздел 3.1 от Временната рамка, общата максимална граница на предприятие, както е посочено в точка 22 а) от тази рамка, ще се спазва. В тази връзка туроператорите ще трябва да декларират размера на получените средства, периода, за които се отнасят и схемата, по която е получена помощта.</p> <p>Към ЗАЯВЛЕНИЕТО се прилага заверено от законния (законните) представител/и или упълномощено от него лице копие от сключен договор с въздушен превозвач с валиден оперативен лиценз за изпълнение на въздухоплавателна услуга полет до Република България, сключен и изпълнен в периода от 14.05.2020 до 24.12.2020 г.;</p>	<p>възстановили заема или са прекратили гаранцията или, ако са получили помощ за реструктуриране, към момента на предоставяне на помощта съгласно С(2020)7127 от 13.10.2020 г. те вече не са обекта на план за реструктуриране.);</p> <p>- помощта не може да надхвърля 800 000 EUR на предприятие на туроператор на ниво група свързани предприятия;</p> <p>- размерът на подкрепата от 35 евро за турист, пристигнал в Република България в периода 01.01.2021 г. до 31.05.2021 г. е в брутно изражение, т.е. преди приспадането на данъци или други такси;</p> <p>- помощта следва да е предоставена за полети, изпълнени не по-късно от 31.05.2021 г.</p> <p>Кандидатите следва да представят подписано с КЕП от (законните) представител/и копие от договор с въздушен превозвач с валиден оперативен лиценз за изпълнение на въздухоплавателна услуга полет до Република България, сключен и изпълнен в периода от 01.01.2021 г. до 31.05.2021 г. или от сключен договор с посредник, който има договор с въздушен превозвач при същите условия.</p>	<p>смисъла на приложение I към Общия регламент за групово освобождаване), които към 31 декември 2019 г. вече са били в затруднено положение, при условие че те не са обект на процедура по колективна несъстоятелност съгласно националното право и не са получили помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране (Или, ако са получили помощ за оздравяване, към момента на предоставянето на помощта съгласно С(2020)7127 от 13.10.2020 г. те са възстановили заема или са прекратили гаранцията или, ако са получили помощ за реструктуриране, към момента на предоставяне на помощта съгласно С(2020)7127 от 13.10.2020 г. те вече не са обекта на план за реструктуриране.);</p> <p>- помощта не може да надхвърля 1 800 000 евро на предприятие на ниво група свързани предприятия;</p> <p>- размерът на подкрепата от 35 евро за турист, пристигнал в Република България в периода 01.06.2021 г. до 30.11.2021 г. е в брутно изражение, т.е. преди приспадането на данъци или други такси;</p> <p>- помощта следва да е предоставена за полети, изпълнени не по-късно от 30.11. 2021 г.</p>
--	--	--	---	--	--	---

			<p>отсрочени, разсрочени или обезпечени;</p> <p>т.11 Критерий за допустимост № 11 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 2, т. 1 от ПМС №197/15.06.2021 г.) – Кандидатът да не извършва дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите;</p> <p>т.12 Критерий за допустимост № 12 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 2, т. 2 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът да не е в производство по несъстоятелност или ликвидация, както и не е обявен в несъстоятелност;</p> <p>т.13 Критерий за допустимост № 13 - (Критерий съгласно чл. 6, ал. 2, т. 3 от ПМС №197/15.06.2021 г.) - Кандидатът, получавал помощ да не е обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар или да не е възстановил помощта, обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар.</p>				<p>Кандидатите следва да представят подписано с КЕП от (законните) представител/и копие от договор с въздушен превозвач с валиден оперативен лиценз за изпълнение на въздухоплавателна услуга полет до Република България, сключен и изпълнен в периода от 01.06.2021 г. до 30.11.2021 г. или от сключен договор с посредник, който има договор с въздушен превозвач при същите условия.</p>
Критерии за недопустимост на кандидатите	<p>1) Съгласно чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове не могат да участват и БФП не се предоставя на лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно чл. 54 от Закона</p>	<p>Недопустими кандидати по схемата са:</p> <p>1. Предприятия, които извършват дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите, изложени в т. 23 от Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в</p>	<p>НЯМА</p> <p>Критериите за недопустимост на кандидатите от ПМС № 197 са преформулирани в критериите за допустимост в насоките за кандидатстване.</p>	<p>Не са допустими кандидати по мярката:</p> <p>7.1. Предприятия, които имат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс към държавата, към Столична община или общината по седалище на предприятието (когато седалището е различно от</p>	<p>НЯМА ЯСНО ОБОСОБЕНИ КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ</p> <p>Клонове на юридически лица, регистрирани в България, не могат да участват в схемата за получаване на субсидии поради липсата на самостоятелна правосубектност.</p>	<p>НЯМА ЯСНО ОБОСОБЕНИ КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ</p> <p>Клонове на юридически лица, регистрирани в България, не могат да участват в схемата за получаване на субсидии поради липсата на самостоятелна правосубектност.</p>	<p>НЯМА ЯСНО ОБОСОБЕНИ КРИТЕРИИ ЗА НЕДОПУСТИМОСТ</p> <p>Клонове на юридически лица, регистрирани в България, не могат да участват в схемата за получаване на субсидии поради липсата на правосубектност.</p>

<p>за обществени поръчки. Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проекти и да получат БФП, в случай че:</p> <p>а) са обявени в несъстоятелност;</p> <p>б) са в производство по несъстоятелност;</p> <p>в) са в процедура по ликвидация;</p> <p>г) са сключили извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон;</p> <p>д) са преустановили дейността си;</p> <p>е) се намират в подобно положение, произтичащо от сходна на горепосочените процедури, съгласно законодателството на държавата, в която са установени;</p> <p>ж) е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301-305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;</p> <p>з) са лишени от правото да упражняват определена професия или дейност съгласно</p>	<p>условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19;</p> <p>2. Предприятие, което е в производство по несъстоятелност или ликвидация, както и е обявено в несъстоятелност;</p> <p>3. Предприятие, което е получавало помощ, която е обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар или не е изпълнено разпореждане за възстановяването ѝ;</p> <p>4. Предприятие, което има задължения по влезли в сила актове и/или има разсрочени, отсрочени или необезпечени задължения към държавата.</p>		<p>Столична Община) преди 1 януари 2020 г., установени с влязъл в сила акт на компетентен орган, освен ако не са отсрочени, разсрочени или обезпечени.</p> <p>7.2. Предприятие, което извършва дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите;</p> <p>7.3. Предприятие, което е в производство по несъстоятелност или ликвидация, както и обявено в несъстоятелност;</p> <p>7.4. Предприятие, което е получавало помощ и същата е обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар или не е възстановил помощта, обявена за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар.</p>			
---	---	--	---	--	--	--

<p>законодателството на държавата, в която е извършено деянието;</p> <p>и) са сключили споразумение с други лица с цел нарушаване на конкуренцията, когато нарушението е установено с акт на компетентен орган;</p> <p>й) е доказано, че са виновни за неизпълнение на договор за обществена поръчка или на договор за концесия за строителство или за услуга, довело до разваляне или предсрочното му прекратяване, изплащане на обезщетения или други подобни санкции, с изключение на случаите, когато неизпълнението засяга по-малко от 50 на сто от стойността или обема на договора;</p> <p>к) имат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях, към държавата или към общината по седалището на Министерството на туризма и на кандидата, или аналогични задължения, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен, доказани с влязъл в сила акт на компетентен орган или размерът на неплатените дължими данъци или социално-осигурителни вноски е повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена</p>						
---	--	--	--	--	--	--

<p>финансова година или повече от 50 000 лв.;</p> <p>л) са изпаднали в неизпълнение на разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ;</p> <p>м) лицата, които представляват кандидата са правили опит да:</p> <p>i) повлияят на вземането на решение от страна на Министерството на туризма, свързано с отстраняването, подбора или възлагането, включително чрез предоставяне на невярна или заблуждаваща информация, или</p> <p>ii) получат информация, която може да им даде неоснователно предимство в процедурата за предоставяне на БФП.</p> <p>н) лицата, които представляват кандидата са осъждани с влязла в сила присъда за:</p> <p>i) престъпление по чл. 108а, чл. 159а – 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 – 217, чл. 219 – 252, чл. 253 – 260, чл. 301 – 307, чл. 321, 321а и чл. 352 – 353е от Наказателния кодекс;</p> <p>ii) престъпление, аналогично на тези по горната хипотеза, в друга държава членка или трета страна;</p> <p>о) за лицата, които представляват кандидата е налице конфликт на интереси във връзка с процедурата за предоставяне на БФП,</p>						
--	--	--	--	--	--	--

<p>който не може да бъде отстранен;</p> <p>п) е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 от Закона за обществени поръчки (ЗОП);</p> <p>р) е установено, че:</p> <p>i) са представили документ с невярно съдържание, свързан с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор;</p> <p>ii) не са предоставил изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор.</p> <p>ВАЖНО: Посочените в т. 1) обстоятелства се декларират от кандидатите в Декларация, че кандидатът е запознат с Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение (Приложение 2) и се извършват служебни проверки на етап оценка на проектното предложение.</p> <p>2) По настоящата процедура кандидатите могат да заявяват подкрепа само за основната си икономическа дейност. Кодът на основна икономическа дейност ще се проверява въз основа на данни за 2019 г. Източник на проверка относно кода на основна икономическа дейност е посоченото от кандидатите във Формуляра за кандидатстване (т. 1 „Данни за кандидата“, поле</p>						
---	--	--	--	--	--	--

<p>„Код на организацията по КИД-2008“) и служебни проверки от НСИ /Мониторстат.</p> <p>В случай че след проверката се установи, че съгласно данните от НСИ/Мониторстат кодът на основна икономическа дейност на кандидата за 2019 г. е недопустим, проектното предложение се отхвърля. В случай че след проверката се установи, че съгласно данните от НСИ/Мониторстат за 2019 г. кодът на основна икономическа дейност на кандидата е допустим, но е попълнен погрешно във Формуляра за кандидатстване, Оценителната комисия ще извършва служебна корекция в т. 1 „Данни на кандидата“, поле „Код на организацията по КИД-2008“ от Формуляра за кандидатстване.</p> <p>3) Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата и да получат БФП, в случай че попадат в забранителните режими на Регламент на Комисията (ЕС) № 1407/2013 и по-конкретно ако финансирането представлява:</p> <ul style="list-style-type: none"> • помощи за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, които са пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или 						
---	--	--	--	--	--	--

<p>с други текущи разходи, свързани с износа;</p> <ul style="list-style-type: none"> • помощ, поставена в зависимост от преференциално използване на национални продукти спрямо вносни такива; • помощ, която ще се използва за придобиването на товарни автомобили от предприятия, които осъществяват сухопътни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение. <p>ВАЖНО: Когато кандидатът упражнява едновременно дейност в недопустими сектори и в допустими сектори по настоящата процедура, безвъзмездната помощ по тази процедура се предоставя само за дейностите в допустимите сектори, като кандидатът (бенефициентът) следва да води отделна счетоводна отчетност по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с всяка дейност, която да гарантира отделяне на дейностите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездната помощ, предоставена по настоящата процедура.</p> <p>С оглед горното кандидатът представя при отчитане индивидуален сметкоплан утвърден от ръководството на предприятието с включени в него обособените счетоводни сметки /подсметки/, специално открити за проекта. От</p>						
---	--	--	--	--	--	--

<p>извлеченията/счетоводните записи по посочените в индивидуалния сметкоплан сметки следва да е видно разграничаването на разходите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездната помощ по процедурата.</p> <p>4) Не могат да участват в процедурата и да получат БФП кандидати, за които е установено с влязъл в сила административен акт наличието на недължимо платени и/или надплатени суми, както и неправомерно получени и/или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от предприеждинителните финансови инструменти, оперативните програми, Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, европейските земеделски фондове и Европейския фонд за рибарството, Инструмента Шенген и Преходния финансов инструмент, включително от свързаното с тях национално съфинансиране.</p> <p>Допълнително, кандидатите следва да имат предвид, че посочените в т. 11.2 критерии за недопустимост се прилагат кумулативно с критериите за допустимост, изрично посочени в т. 11.1 от Условиата за кандидатстване.</p>						
--	--	--	--	--	--	--

Източник: Насоки/Указания за кандидатстване

Приложение № 6 Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване и предвидени служебни проверки

	<p>Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ от 13.10.2020 г.</p>	<p>Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирани на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19</p>	<p>Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19</p>	<p>Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. – чл. 112 от ЗДБРБ за 2021г.</p>	<p>Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза I „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм съгласно чл. 26 от Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците за периода от 14.05.2020 до 31.12.2020 г.</p>		<p>Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II, Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.</p>	<p>Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза III „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.06.2021 до 31.12.2021 г.</p>
<p>Документи, които се подават на етап кандидатстване</p>	<p>Кандидатите по процедурата за БФП следва да представят към Формуляра за кандидатстване по изцяло електронен път чрез ИСУН 2020 следните документи: 1. Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия – попълнена по образец (Приложение 1); 2. Декларация, че кандидатът е запознат с Условията за кандидатстване и Условията за изпълнение – попълнена по образец (Приложение 2); 3. Декларация за минимални помощи – попълнена по образец (Приложение 3); 4. Декларация за съгласие данните на кандидата да</p>	<p>Формулярът за кандидатстване се попълва в СУНИ и към него кандидатите трябва да представят следните документи: 1. Изрично пълномощно по образец за подаване на Формуляра за кандидатстване (ако е приложимо), с което се упълномощава титуляр на КЕП, с който ще се подаде Формуляра за кандидатстване - Приложение № 1; 2. Декларация по образец за изпълнени условия по Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен</p>	<p>Формулярът за кандидатстване се попълва в СУНИ, като към него се прилагат в електронен формат следните документи – приложения по образец: 1. Приложение № 1 - Изрично пълномощно. Образецът на изричното пълномощно е задължителен, когато се упълномощава едно лице с право да подава заявлението; 2. Приложение № 2 - Декларация. Образецът на Декларацията за изпълнени условия по Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на</p>	<p>Заявлението за кандидатстване се попълва в СУНИ. В Заявлението се попълват няколко задължителни раздела, както следва: Раздел „Основни данни“ Раздел „Данни за кандидата“ Раздел „Бюджет“ Раздел „Финансова информация“ Раздел „Допълнителна информация“ Раздел: „Е-декларации“. Не е предвидено подаване на съпътстващи документи. Декларациите се</p>	<p>За участие в схемата за държавна помощ туроператорът подава заявление по образец. Заявлението и придружаващите го документи се подава на хартиен носител, по електронен път или с препоръчано писмо с обратна разписка чрез лицензиран пощенски оператор. Към заявлението се прилагат: 1. Заверено от законния (законните) представител/и на туроператора или упълномощено от него лице удостоверение за търговска регистрация;</p>		<p>Подаването на заявлението за държавна помощ се извършва по електронен път чрез базирано Заявление за кандидатстване и подаване на заявлението и придружителните документи чрез СУНИ, модул „Е-кандидатстване“. Кандидатите следва да представят следните документи: 1. Изрично пълномощно по образец за подаване на заявлението за</p>	<p>Подаването на заявленията за държавна помощ се извършва по електронен път чрез базирано заявление за кандидатстване и подаване на заявлението и придружителните документи чрез СУНИ, чрез модула „Е-кандидатстване“. Кандидатите следва да представят следните документи: 1. Изрично пълномощно по образец за подаване на Заявлението за кандидатстване (ако</p>

<p>бъдат предоставени от НАП на Министерството на туризма по служебен път - Приложение 12;</p> <p>5. Изрично пълномощно за подаване на проектното предложение и за подписване на административния договор за предоставяне на БФП – попълнено по образец (Приложение 4), с което се упълномощава титулярът на КЕП, с който ще се подаде проектното предложение;</p> <p>6. Справка за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на ЗМСП (Приложение 1-1) - не се изисква за независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 и ал. 4 от ЗМСП. Справките следва да бъдат изготвени въз основа на данните на предприятието за последните две приключени финансови години. В случай че данните в представените справки за последните две приключени финансови години не потвърждават декларирания статут, се представят и справки за предходните две последователни финансови години, в които предприятието запазва своите параметри по член 3 от ЗМСП без промяна.</p>	<p>взрив от COVID-19 - Приложение №2;</p> <p>3. Декларация по образец от законния представител на туроператора или туристическия агент за липса на задължения към държавата към датата на подаване на заявлението - Приложение № 3;</p> <p>4. Декларации за съгласие по образец от законния представител на туроператора или туристическия агент данните на кандидата да бъдат предоставени от Националния статистически институт на Министерството на туризма по служебен път Приложение № 4.</p> <p>5. Декларация по образец от законния представител на туроператора или туристическия агент за годишния оборот на дружеството през 2019 г. - Приложение № 5.⁸⁷²</p>	<p>икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 е задължителен;</p> <p>3. Приложение № 3 - Декларация. Образецът на Декларации за съгласие за предоставяне на данните на кандидата от Националния статистически институт на Министерството на туризма по служебен път е задължителен;</p> <p>4. Приложение № 4 - Декларация. Образецът на Декларации за дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19 е задължителен;</p> <p>5. Удостоверение за липса на задължения - Удостоверение за липса на задължения от Община <i>по седалище на кандидата различно от Столична Община.</i>⁸⁷³</p>	<p>попълват електронно директно в СУНИ.⁸⁷⁴</p>	<p>2. Заверено от законния (законните) представител/и на туроператора или упълномощено от него лице документ, който удостоверява правото на търговеца да извършва туроператорска дейност в случаите когато туроператорът е регистриран в Република България, в държава член на Европейския съюз, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или Конфедерация Швейцария. В случаите когато туроператорът е регистриран търговец в трета страна, извън Република България, ЕС, ЕИП и Конфедерация Швейцария – представя официално заверен от компетентните държавни органи документ, удостоверяващ правото му да извършва туроператорска дейност;</p> <p>3. Саморъчно подписана декларация от законния (законните) представител/и на туроператора, че търговецът, когото представлява не е в производство по обявяване в несъстоятелност или да не е обявено в</p>	<p>кандидатстване (ако е приложимо);</p> <p>2. Декларация по образец за изпълнение условията по Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив;</p> <p>3. Подписан о с КЕП от представител/и копие от договор с въздушен превозвач с валиден оперативен лиценз за изпълнение на въздухоплавателна услуга полет до Република България, сключен и изпълнен в периода от 01.01.2021 г. до 31.05.2021 г. или от сключен договор с посредник, който има договор с въздушен превозвач при същите условия.</p> <p>4. Подписан и с КЕП от законния (законните) представител/и копия от договори за туристически пакети и/или ваучери за</p>	<p>е приложимо), с което се упълномощава титуляр на КЕП, с който ще се подаде Заявлението за кандидатстване - Приложение № 1;</p> <p>2. Декларация по образец за изпълнени условията по Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 - Приложение №2;</p> <p>3. Подписано с КЕП от (законните) представител/и копие от договор с въздушен превозвач с валиден оперативен лиценз за изпълнение на въздухоплавателна услуга полет до Република България, сключен и изпълнен в периода от 01.06.2021 г. до 30.11.2021 г. или от сключен договор с посредник, който има договор с въздушен превозвач при същите условия;</p> <p>4. Подписани с КЕП от законния (законните) представител/и</p>
--	--	--	---	--	---	---

⁸⁷² Т. 9 от Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

⁸⁷³ Т. IX от Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19

⁸⁷⁴ Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. – чл. 112 от ЗДБРБ за 2021г.

	<p>7. Следните документи, относими и отразяващи разпределението на капитала за периода, за който се декларират данни в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Книга за акционерите - приложимо за акционерните дружества с поименни акции; - Дружествен договор - приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (учредителен акт), събирателните дружества и командитните дружества; - Книга за акционерите и устав - приложимо за командитните дружества с акции; - Устав - приложимо за сдруженията; - Справка за разпределение на капитала на дружеството – приложимо за акционерните дружества. <p>В случай, че кандидатът (ако е приложимо) е посочил наличие на свързани предприятия и предприятия партньори в Справки за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), то трябва да представи и документи по т. 6 за тези предприятия.;</p>				<p>несъстоятелност или ликвидация (Приложение № 2);</p> <p>4. Заверено от законния (законните) представител/и или упълномощено от него лице копие от сключен договор с въздушен превозвач с валиден оперативен лиценз за изпълнение на въздухоплатателна услуга полет до Република България, сключен и изпълнен в периода от 14.05.2020 до 24.12.2020 г.;</p> <p>5. Заверени от законния (законните) представител/и или упълномощено от него лице копия от договори за туристически пакети и/или ваучери за туристически пакет с пътниците от полета до Република България за чиято реализация се иска държавна помощ;</p> <p>6. Заверени от законния (законните) представител/и на хотела или упълномощено от него лице копия от регистъра на настанените туристи, съгласно чл. 116, ал. 1 от Закона за туризма;</p> <p>7. Заверено копие на документацията от упълномощен представител на въздушния превозвач изпълнил полета - с имената на пътниците за</p>		<p>туристически пакет с пътниците от полета до Република България за чиято реализация се иска държавна помощ;</p> <p>5. Подписан с КЕП от законния (законните) представител/и на туроператора или упълномощено от него/тях лица, копия от регистъра на настанените туристи, воден от хотела съгласно чл. 116, ал. 1 от Закона за туризма;</p> <p>6. Подписан с КЕП от законния/ите представител/и на туроператора, или упълномощено от тях лице списък с имена на пътниците за конкретния полет до Република България, издаден от авиопревозвача за конкретния полет.⁸⁷⁶</p>	<p>копия от договори за туристически пакети и/или ваучери за туристически пакет с пътниците от полета до Република България за чиято реализация се иска държавна помощ;</p> <p>5. Подписан с КЕП от законния (законните) представител/и на туроператора, или упълномощено от него/тях лица, копия от регистъра на настанените туристи, воден от хотела, съгласно чл. 116, ал. 1 от Закона за туризма;</p> <p>6. Подписан с КЕП от законния/ите представител/и на туроператора, или упълномощено от тях лице списък с имената на пътниците за конкретния полет до Република България, издаден от авиопревозвача за конкретния полет.⁸⁷⁷</p>
--	--	--	--	--	---	--	---	---

⁸⁷⁶ т. IX от Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II, Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи са валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.

⁸⁷⁷ т. IX от Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза III „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.06.2021 до 31.12.2021 г.

	<p>8. Удостоверение за липса на задължения към общината по седалището на кандидата (издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му)</p> <p>или</p> <p>Удостоверение от община по седалище на кандидата, от което да е видно, че размерът на неплатените задължения е не повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот на предприятието-кандидат за последната приключена финансова година, но не повече от 50 000 лв. - прикачено в ИСУН 2020.</p> <p>или</p> <p>Документ за извършено плащане (включително и ново удостоверение) в посочения размер или споразумение, или друг документ, от който да е видно, че задълженията са обезпечени или че страните са договорили тяхното отсрочване или разсрочване, заедно с погасителен план и/или с посочени дати за окончателно изплащане на дължимите задължения или е в процес на изплащане на дължимо обезщетение;</p> <p>9. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 (Приложение 9 към Условието за кандидатстване и изпълнение) и/или Заявление за профил за достъп на упълномощени</p>				<p>конкретния полет до Република България;</p> <p>8. Декларация, подписана от законния представител на туроператора за код по NACE Rev. 2008 (Приложение № 3);</p> <p>9. Декларация, подписана от законния представител/и, че заявителят не е в затруднение по смисъла пар. 22, т. „в“ от Временната рамка (Приложение № 4);</p> <p>10. Декларация, подписана от законния представител/и за минимални и държавни помощи и за общия размер на държавната помощ съгласно пар. 22, т. 1 от Временната рамка (Приложение № 5).</p> <p>11. Декларация за банкова сметка, подписана от законния представител или упълномощено от него лице – в свободен текст.⁸⁷⁵</p>			
--	---	--	--	--	--	--	--	--

⁸⁷⁵ т. VIII от Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза 1 „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от Закон за мерките

	от бенефициента лица до ИСУН 2020; 10. Декларация за нередности (Приложение 11 към Условието за кандидатстване и изпълнение) - подписана от лице с право да представлява кандидата; 11. Свидетелство за съдимост на всички лица, с право да представляват кандидата (независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин), които са чуждестранни граждани, които са осъждани или които са родени в чужбина (издадено не по-рано от 6 месеца към датата на сключване на договора) 12. АДПБФП по процедурата - попълнен образец (Приложение 7), подписан с КЕП от лицето/лицата с право да представлява/т кандидата или от упълномощено лице. ⁸⁷¹							
Предвидени служебни проверки	Министерството на туризма ще извършва служебна проверка чрез информационната система за мониторинг на европейски и национални стратегии и регионална политика – МониторСтат (поддържана и управлявана от НСИ) по отношение на следните документи: 1. Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс във формат	Министерството на туризма ще извърши служебни проверки на декларирания оборот като може да изисква разяснения и документи по отношение на декларирания от кандидата размер на оборота от Годишната данъчна декларация за 2019 г. В случай че кандидатът е посочил по-голям от	В оценителния лист към Указанията за кандидатстване са заложили следните проверки: - Проверки в Търговския регистър, СУНИ, ИСУН 2020, Регистър на минималните помощи, Единния портал за заявяване на електронни административни	В оценителния лист към Указанията за кандидатстване са заложили следните проверки: - Проверки в Търговския регистър, СУНИ, Информационната система "Регистър на минималните помощи", ИСУН 2020; Единния портал за заявяване на електронни	За целите на упражнявания контрол при схемата ежеседмично Министерството на туризма ще се снабдява по служебен път от Летище София, Летище Варна, Летище Бургас и Летище Пловдив с информацията по отношение: - Брой кацнали международни полети за превоз на пътници по		За целите на упражнявания контрол при схемата ежеседмично Министерството на туризма ще се снабдява с необходимата информация по служебен път от Летище София, Летище Варна, Летище Бургас и Летище Пловдив. ⁸⁸⁵	За целите на упражнявания контрол при схемата ежеседмично Министерството на туризма ще се снабдява с необходимата информация по служебен път от Летище София, Летище Варна, Летище Бургас и Летище Пловдив. ⁸⁸⁸

⁸⁷¹ т. 24 от Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ от 13.10.2020 г.

⁸⁸⁵ т. IX от Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II, Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи са валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.

⁸⁸⁸ т. IX от Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза III „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.06.2021 до 31.12.2021 г.

<p>идентичен на този, в който са подадени към НСИ за 2018 г., и 2019 г. и 2020 г. (ако е приложимо) на кандидата, неговите предприятия-партньори и свързани предприятия-оригинали или заверено копие; В случай, че кандидатът съставя консолидирания финансов отчет или е включено чрез консолидиране в консолидирания финансов отчет на друго предприятие се представят и консолидираните Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс, в които предприятието запазва своите параметри по чл. 3 от ЗМСП без промяна за предходните две приключени/последователни финансови години. 2. Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд във формат идентичен на този, в който са подадени към НСИ на кандидата, неговите предприятия-партньори и свързани предприятия за 2018 г., и 2019 г. и 2020 г. (ако е приложимо) – оригинал или заверено копие; При необходимост, с оглед установяване на двете последователни финансови години по чл. 46, ал. 2 от</p>	<p>максимално допустимия размер от 4 % от оборота съгласно Годишната данъчна декларация за 2019 г., Министерството на туризма ще извърши корекция в бюджета на основание предоставените данни по служебен път от Националния статистически институт. В оценителния лист към Насоките за кандидатстване са заложили следните служебни проверки: - Служебна проверка от Министерството на туризма в Националния туристически регистър, воден от министерството; - Служебна проверка в информационната система за производство по несъстоятелност, Търговски регистър и Агенцията по вписванията; - Служебна проверка от НСИ/Мониторстат; - Служебни проверки в Информационната система "Регистър на минималните помощи", Информационната система за управление и</p>	<p>услуги, Националния туристически регистър – НТР, Информационната система за производство по несъстоятелност, деловодната система на Министерство на туризма. - Изискване по служебен път на данни от НСИ/Мониторстат - Служебна проверка в Национална агенция за приходите – НАП - Служебна проверка в Столична община.⁸⁸⁰</p>	<p>административни услуги, Националния туристически регистър и др.; - Изискване по служебен път на данни от НСИ/Мониторстат - Служебна проверка за наличие на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс към държавата, преди 01.01.2020 г. - Служебна проверка за наличие на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс към Столична община/община по седалище на предприятието/кандидата преди 01.01.2020 г.⁸⁸¹</p>	<p>договори за туристически пакети и/или ваучери за туристически пакет; - Брой кацнали пътници с международни полети за превоз на пътници по договори туристически пакети и/или ваучери за туристически пакет; - Общ брой седалки в кацналите въздухоплавателни средства, извършили международни полети за превоз на пътници за договори туристически пакети и/или ваучери за туристически пакет; - Брой седалки в кацнали въздухоплавателни средства със 100 или повече седалки, извършили международни полети за превоз на пътници по договори туристически пакети и/или ваучери за туристически пакет; - Брой кацнали въздухоплавателни средства със 100 или повече седалки, извършили международни полети за превоз на пътници по</p>		<p>Съгласно насоките за кандидатстване комисията има право да извърши запитване за проверка пред компетентните органи по седалището на туроператора по служебен път за всички декларирани/заявени данни и обстоятелства.⁸⁸⁶ Съгласно оценителния лист към насоките за кандидатстване е предвидено: - Проверка на представляващите кандидата в търговския регистър; - Служебна проверка в информационната система за производство по несъстоятелност, Търговския регистър и Агенцията по вписванията; - Проверка на представляващите кандидата в търговския регистър; - Служебна проверка в информационната система за производство по несъстоятелност, Търговския регистър и Агенцията по вписванията; - Служебна проверка от НАП; - Служебни проверки в съответните информационни системи и специализирани регистри, без да е посочено кои са те.⁸⁸⁹</p>	<p>Съгласно оценителния лист към насоките за кандидатстване е предвидено: - Проверка на представляващите кандидата в търговския регистър; - Служебна проверка в информационната система за производство по несъстоятелност, Търговския регистър и Агенцията по вписванията; - Служебна проверка от НАП; - Служебни проверки в съответните информационни системи и специализирани регистри, без да е посочено кои са те.⁸⁸⁹</p>
--	--	--	--	---	--	--	---

⁸⁸⁰ Приложение № 5 „Оценителен лист“ към Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 - Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19

⁸⁸¹ Приложение № 1 „Оценителен лист“ към Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. – чл. 112 от ЗДБРБ за 2021 г.

⁸⁸⁶ т. X от Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II, Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи са валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.

⁸⁸⁹ Приложение № 3 „Оценителен лист“ към Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза III „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.06.2021 до 31.12.2021 г.

	<p>Закона за малките и средните предприятия, Министерството на туризма може да изиска от кандидатите посочените по-горе документи и за предходни години.</p> <p>С цел удостоверяване на съответствието на кандидатите с изискванията на чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕФСУ, Министерството на туризма ще изиска по служебен път информация, свързана със следните документи: 1. Удостоверение от Националната агенция за приходите за липса на задължения на кандидата. Ако вследствие на извършена служебна проверка от страна на Министерството на туризма се установи, че дружеството има задължения към НАП, следва да се представи удостоверение, от което да е видна липсата на публични задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях към НАП или от което да е видно, че размерът на всички неплатени задължения е не повече от 1 на сто от сумата на годишния оборот на</p>	<p>наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) и Единния портал за заявяване на електронни административни услуги.⁸⁷⁹</p>			<p>договори за туристически пакети и/или ваучери за туристически пакет.⁸⁸² Съгласно насоките за кандидатстване комисията има право да извърши запитване за проверка пред компетентните органи по седалището на туроператора по служебен път за всички декларирани/заявени данни и обстоятелства.⁸⁸³ Съгласно утвърдения чек лист за съответствие на подаденото заявление и приложените към него документи са предвидени:</p> <ul style="list-style-type: none"> - служебна справка от търговския регистър или еквивалентен регистър съгласно националното законодателство по седалището на туроператора; - служебна справка от специалния регистър в който се отбелязват регистрираните туроператори съгласно законодателството на страната, където са регистрирани туроператорите; 	<p>специализирани регистри, без да е посочено кои са те.⁸⁸⁷</p>	
--	--	--	--	--	---	--	--

⁸⁷⁹ Приложение № 6 „Оценителен лист“ към Насоките за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсирание на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19

⁸⁸² т. VIII от Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза I „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ съгласно чл. 26 от ЗАКОН за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците за периода от 14.05.2020 до 31.12.2020 г.

⁸⁸³ т. IX от Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза I „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ съгласно чл. 26 от ЗАКОН за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците за периода от 14.05.2020 до 31.12.2020 г.

⁸⁸⁷ Приложение № 3 „Оценителен лист“ към Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II, Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи са валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.

	<p>предприятието-кандидат за последната приключена финансова година или е не повече от 50 000 лв.</p> <p>2. Удостоверение за липса на задължения към общината по седалището на Министерството на туризма (Столична община)</p> <p>Ако вследствие на извършена служебна проверка от страна на Министерството на туризма се установи, че дружеството има задължения към Столична община следва да се представи удостоверение, от което да е видна липсата на публични задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях към Столична община или от което да е видно, че размерът на всички неплатени задължения е не повече от 1 на сто от сумата на годишния оборот на предприятието-кандидат за последната приключена финансова година или е не повече от 50 000 лв.</p> <p>Кандидат, който видно от удостоверенията по точки 1. и 2. има задължения повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена финансова година или повече от 50 000 лв. има право да представи доказателства, че е предприел мерки, които гарантират неговата надеждност. Кандидатът</p>				<p>- служебна справка от лицензиращия орган за изпълнение на въздухоплавателната услуга</p> <p>- служебна проверка при националните органи по компетентност, във връзка с декларацията за код по NACE Rev. 2008.⁸⁸⁴</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--	--

⁸⁸⁴ Приложение 6 към Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза 1 „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм съгласно чл. 26 от ЗАКОН за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците за периода от 14.05.2020 до 31.12.2020 г.

<p>може да представи следните документи: документ за извършено плащане в посочения размер, придружен от ново удостоверение или споразумение, издадено от оторизираните за това лица, изброени в чл. 184 от ДОПК, от което да е видно, че задълженията са обезпечени или че страните са договорили тяхното отсрочване или разсрочване, заедно с погасителен план и/или с посочени дати за окончателно изплащане на дължимите задължения.</p> <p>3. Свидетелство за съдимост на всички лица, с право да представляват кандидата, независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин.</p> <p>Служебна проверка е възможно да бъде извършена по отношение на лица, които са родени в България и не са осъждани. Лицата, които са български граждани, но са родени в чужбина, чуждестранните граждани или осъжданите лица следва да представят Свидетелство за съдимост (издадено не по-рано от 6 месеца към датата на сключване на договора). Когато за някое от горепосочените лица свидетелството за съдимост подлежи на издаване от чуждестранен орган, същото се представя и в легализиран превод. Когато в съответната чужда държава свидетелство за съдимост или еквивалентен документ не се издава, горепосоченото лице следва да представи декларация, съгласно</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--

<p>законодателството на държавата, в която е установено.</p> <p>4. По отношение на издаваните от органите на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" документи, във връзка с обстоятелствата по чл. 54, ал. 1, т. 6 от ЗОП, Министерството на туризма ще изисква тази информация по служебен път.</p> <p>В следствие на извършена служебна проверка от страна на Министерството на туризма се установи, че дружеството има влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение за нарушение на обстоятелства по чл. 54, ал. 1, т. 6 от Закона за обществените поръчки следва да се представи ново удостоверение, от което да видно, че за дружеството не е установено да има влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение за нарушение на обстоятелства по чл. 54, ал. 1, т. 6 от Закона за обществените поръчки или кандидати, които видно от Удостоверението по точка 4. имат влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение за нарушение на обстоятелства по чл. 54, ал. 1, т. 6 от Закона за обществените поръчки имат право да представят доказателства, че са предприели мерки, които гарантират тяхната надеждност.</p> <p>ВАЖНО: В случай че кандидатите разполагат с документите по точки 1. до</p>							
---	--	--	--	--	--	--	--

	<p>4., касаещи изискванията на чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕФСУ, издадени в срок от 6 месеца преди датата на кандидатстване, е допустимо да ги сканират и приложат в т. 6 „Прикачени електронно подписани документи“ на Формуляра за кандидатстване при подаване на проектното предложение, с оглед осигуряване на процесуална бързина и икономия. В този случай служебна проверка по отношение на съответния представен документ не се извършва.⁸⁷⁸</p>							
<i>Източник: Министерството на туризма</i>								

⁸⁷⁸ т. 24 от Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“ от 13.10.2020 г.

Приложение № 7 Съответствие на предвидените проверки в Оценителните листове с утвърдените критерии и указания за оценка на заявленията/проектните предложения и нормативните изисквания

Процедури	Нормативни изисквания	Утвърдени изисквания за допустимост на кандидати в насоките/указанията/условията за оценка на заявленията/проектните предложения	Приложения към насоките/указанията/условията за кандидатстване
BG-176789478-2021-01	Раздел 3.1 от Временната рамка; чл. 26а, ал. 1 (4%) от Закона за мерките; чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г.	т. 6.1. Критерий за допустимост на кандидатите ⁸⁹⁰ и т. 6.2. Критерий за недопустимост на кандидатите ⁸⁹¹ от Насоките ⁸⁹²	Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-5. ⁸⁹³
BG-176789478-2021-03 ⁸⁹⁴	Раздел 3.1 от Временната рамка; чл. 26а, ал. 3 (15%) от Закона за мерките; чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от ПМС № 197 от 15.06.2021 г.	т. VI Допустими кандидати от Указанията ⁸⁹⁵	Оценителен лист по образец Приложение № 5 към Указанията и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-4. ^{896 897}
BG-176789478-2021-05	Раздел 3.1 от Временната рамка; чл. 112 и чл. 113 от ЗДБРБ за 2021 г.; чл. 6, ал.1 и ал. 2 от ПМС № 393 от 22.11.2021 г.	т. 6. Допустими кандидати ⁸⁹⁸ и т. 7. Недопустими кандидати ⁸⁹⁹ от Указанията ⁹⁰⁰	Оценителен лист по образец Критерии и методология за оценка Приложение № 1 към Указанията и приложимите документи и изисквания.
ДП по чл. 26 от ЗАКОНА ЗА МЕРКИТЕ - Фаза I	Раздел 3.1 от Временната рамка; чл. 26 от Закона за мерките	т. VII. Допустими за финансиране дейности и допустими кандидати от Насоките ⁹⁰¹	Чек лист за съответствие, по образец Приложение № 6 към Насоките и приложимите към него документи Приложения №№ 1-5. ⁹⁰²
BG-176789478-2021-02 – Фаза II ⁹⁰³	Раздел 3.1 от Временната рамка; чл. 26 от Закона за мерките	т. VIII. Допустими за финансиране дейности и допустими кандидати от Насоките ⁹⁰⁴	Оценителен лист (Критерии за оценка) Приложение № 3 към Насоките и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-2. ⁹⁰⁵
BG-176789478-2021-04 – Фаза III ⁹⁰⁶	Раздел 3.1 от Временната рамка; чл. 26 от Закона за мерките	т. VIII. Допустими за финансиране дейности и допустими кандидати от Насоките ⁹⁰⁷	Оценителен лист (Критерии за оценка) Приложение № 3 към Насоките и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-2. ⁹⁰⁸

⁸⁹⁰ т. 5, т. 9 и т. 13 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките

⁸⁹¹ т. 10, т.11, т. 17 и т. 23 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките

⁸⁹² <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/1fb363b6-0dc9-4c0f-ab05-0131abce951c>

⁸⁹³ Приложение № 1 - т.5 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 2 - т. 3 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 3 - т. 4 от Оценителен лист по образец - Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 4 - т. 18 и т.19 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 5 - т. 14 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките.

⁸⁹⁴ Фаза 2 е обект на отделна нотификация и одобрение на ЕК за съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на чл. 107, параграф 3, буква "б" от ДФЕС

⁸⁹⁵ т. VI.1 Критериите за допустимост на кандидатите, подточки 1-13 от Указанията.

⁸⁹⁶ X.1 и X.2 от Правила за разглеждане на формулярите за кандидатстване и контрол от Указания за кандидатстване и Правила за предоставяне на безвъзмездни средства по Схема BG-176789478-2021-03

⁸⁹⁷ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/5e25b800-a766-4795-a44a-3fbbb43d392d>

⁸⁹⁸ Група III Критерий за допустимост на кандидатите - Оценителен лист Приложение № 1 към Указанията и т. 6 Допустими кандидати, подточки 6.1.- 6.7. от Указанията.

⁸⁹⁹ Група IV Критерий за недопустимост на кандидатите - Оценителен лист Приложение № 1 към Указанията и т. 7 Недопустими кандидати, подточки 7.1.- 7.4. от Указанията.

⁹⁰⁰ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/49de7d10-e862-4b46-84db-c7564ced91e3>

⁹⁰¹ <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turoperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

⁹⁰² <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turoperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

⁹⁰³ Фаза II е обект на отделна нотификация и одобрение на ЕК за съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на чл. 107, параграф 3, буква "б" от ДФЕС

⁹⁰⁴ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/98c406ea-b714-47a5-b7b3-e33df40b20bf>

⁹⁰⁵ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/98c406ea-b714-47a5-b7b3-e33df40b20bf>

⁹⁰⁶ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/98c406ea-b714-47a5-b7b3-e33df40b20bf>

⁹⁰⁷ Фаза III е обект на отделна нотификация и одобрение на ЕК за съвместимостта на помощта с вътрешния пазар въз основа на чл. 107, параграф 3, буква "б" от ДФЕС

⁹⁰⁸ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/bf148117-eee1-42db-bb67-6a5e3372f212>

⁹⁰⁹ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/bf148117-eee1-42db-bb67-6a5e3372f212>

BG16RFOP002-2.092	Регламент (ЕС) 1407/2013 на ЕК от 18.12.2013 г. за прилагането на членове 107 и 108 от ДФЕС; Раздел 3.1 от Временната рамка; ЗУСЕФСУ ⁹⁰⁹ ; Закона за туризма ⁹¹⁰	т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите ⁹¹¹ и т. 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите ⁹¹² от Условиата ⁹¹³	Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по образец Приложение № 5 Критерии за оценка на кандидата и проектното предложение към Условиата за кандидатстване и изпълнение ⁹¹⁴ и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-12 ⁹¹⁵
-------------------	--	---	--

Източник: Временна рамка/Насоки/Условия за кандидатстване по процедури/схеми

⁹⁰⁹ чл. 37, ал 3 от ЗУСЕФСУ

⁹¹⁰ Съгласно чл. 3, ал.1 от Закона за туризма

⁹¹¹ т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, подточки 1-6

⁹¹² т. 11.1 Критерии за недопустимост на кандидатите, подточки 1-4

⁹¹³ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313> и <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/kandidatsvane-po-procedura-bg16rfop002-2092-podkrepa-na-predpriyatiya>

⁹¹⁴ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313> и <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/kandidatsvane-po-procedura-bg16rfop002-2092-podkrepa-na-predpriyatiya>

⁹¹⁵ Приложение № 1 - т.5 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 2 - т. 3 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 3 - т. 4 от Оценителен лист по образец - Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 4 - т. 18 и т.19 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 5 - т. 14 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките.

Приложение № 8 Утвърдени срокове за разглеждане и начини за документирани на оценката при извършваните от оценителите проверки на заявленията/ проектните предложения – срок и документирани на извършените проверки

Утвърдени срокове за разглеждане и начини за документирани на оценката при извършваните от оценителите проверки на заявленията/ проектните предложения – срок и документирани на извършените проверки	BG-176789478-2021-01	BG-176789478-2021-03	BG-176789478-2021-05
	20-дневен срок от получаването по реда на тяхното постъпване. Оценката на документите се извършва на базата на Оценителен лист по образец – Приложение № 6 към Насоките. Подадените формуляри се разглеждат за съответствие на критериите с приложените документи и отразените изисквания в Приложения №№ 1-5, с отбелязване на – да, не, НП и източник на проверка в 19 стъпки.	20-дневен срок от получаването по реда на тяхното постъпване. Оценката на документите се извършва на базата на Оценителен лист по образец – Приложение № 5 посочен в Указанията. Подадените формуляри се разглеждат за съответствие на критериите с приложените документи и отразените изисквания в Приложения №№ 1-4, с отбелязване на – да, не, НП, с указване на обект на проверката и източник на проверка в 13 стъпки. За наличието или липсата на съответствие се изготвя протокол на комисията.	Не е определен срок за разглеждане на заявленията. Оценката на документите се извършва на базата на Оценителен лист – Критерии и методология за оценка на заявления по образец – Приложение № 1 към Указанията. Подадените формуляри се разглеждат за: I. Оценка на административното съответствие на заявленията , разделени в IV групи, с приложените документи и изисквания с отбелязване на – води до отстраняване, да, не, НП в група I – Електронно заявление, група II – Получени ДП, група III – Критерии за допустимост на кандидатите и група IV – Критерии за недопустимост на кандидатите, с включени – обект на проверка, източник на проверка и начин на оценка по всеки един критерий, и съгласно II. Методология за разпределение на наличния бюджет/стойността на схемата. За наличието или липсата на съответствие се изготвя протокол на комисията.
	Държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките -Фаза I	BG-176789478-2021-02 – Фаза II	BG-176789478-2021-04 – Фаза III
	7-дневен срок от постъпването. За съответствие с изискванията на закона и Насоките се попълва Чек/Контролен лист Приложение № 6 , с отбелязване на – да, не, НП и източник на проверка в 10 основни стъпки. в т.ч. опис на пристигналите туристи, използвали услугата „настаняване“, за всеки полет поотделно. Комисията представя мотивиран доклад на министъра със заключение за броя пътници за всеки конкретен полет, за които се полага получаване на държавната помощ и обща стойност по подаденото заявление.	7-дневен срок от постъпването. За съответствие с изискванията на закона и Насоките се попълва Чек/Контролен лист Приложение № 3 , с отбелязване на – да, не, НП и източник на проверка в 10 основни стъпки., в т.ч. опис на пристигналите туристи, използвали услугата „настаняване“, за всеки полет поотделно. Комисията представя мотивиран доклад на министъра със заключение за броя пътници за всеки конкретен полет, за които се полага получаване на държавната помощ и обща стойност по подаденото заявление.	7-дневен срок от постъпването му. За съответствие с изискванията на закона и Насоките се попълва Чек/Контролен лист Приложение № 3 , с отбелязване на – да, не, НП и източник на проверка в 10 основни стъпки. в т.ч. опис на пристигналите туристи, използвали услугата „настаняване“, за всеки полет поотделно. Комисията представя мотивиран доклад на министъра със заключение за броя пътници за всеки конкретен полет, за които се полага получаване на държавната помощ и обща стойност по подаденото заявление.
BG16RFOP002-2.092			
<p>Не е определен срок за разглеждане на проектните предложения. Оценката на проектните предложения се извършва съгласно Критериите и методологията за оценка на проектните предложения, Приложение № 5 Критерии за оценка на кандидата и проектното предложение към Условието за кандидатстване и изпълнение в 26 стъпки. МТ издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на безвъзмездна помощ по отношение на всеки от кандидатите, включени в списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанията за отхвърлянето им в срок до 10 дни от одобрението на доклада за работата на оценителната комисия. Въз основа на резултатите комисията изготвя оценителен доклад, който включва Протокол № 1 и Протокол № 2 със списък на предложените за финансиране проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, и размера на безвъзмездната финансова помощ, която да бъде предоставена за всеки от тях.⁹¹⁶</p>			
<p><i>Източник: Наредба № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г., ПМС № 197 на МС от 15.06.2021 г., ПМС № 393 на МС от 22.11.2021 г., Насоки/Указания/Условия за кандидатстване, Заповед за определяне състава на оценителна комисия по BG16RFOP002-2.092 № ТР-Д-16-336/28.10.2020 г., интернет страници на СУНИ и ИСУН 2020</i></p>			

⁹¹⁶ Заповед № ТР-Д-16-336/28.10.2020 г. на министъра на туризма

Приложение № 9 Заложени контролни въпроси в Оценителния лист и приложими декларации и документи за изпълнение на условията за допустимост на кандидатите

BG-176789478-2021-01 ⁹¹⁷	Условия/критерии за допустимост на кандидатите и допустими дейности	Заложени контролни въпроси в Оценителния лист и приложими декларации и документи за изпълнение на условията за допустимост на кандидатите		
	т. 6.1. Допустими кандидати от Насоките	т. 5, т. 9 и т. 13 от Оценителния лист	Приложение № 6 към Насоките	
	т. 6.2. Недопустими кандидати от Насоките	т. 10, т.11, т. 17 и т. 23 от Оценителния лист	Приложение № 6 към Насоките	
	т. 9 Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване от Насоките	т. 3 - Декларация по образец, съгласно Приложение № 2	Декларация за изпълнение на условията по Временната рамка; Декларация за дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите; Декларация на обстоятелствата по производство, несъстоятелност, ликвидация; Декларация за невъзстановени помощи и затруднено положение; Декларация за държавни помощи	
		т. 4 - Декларация по образец, съгласно Приложение № 3	Декларация за липса на задължения по влезли в сила актове, както и разсрочени, отсрочени или необезпечени задължения към държавата	
		т. 18 - Декларация по образец, съгласно Приложение № 4	Декларация за съгласие за предоставяне на данни от НСИ на Министерството на туризма по служебен път	
	т. 7 - Декларация по образец, съгласно Приложение № 5	Декларация за оборота на дружеството, което представлява кандидата, в годишния финансов отчет за 2019 г.		
BG-176789478-2021-03 ⁹¹⁸	т. VI.1 Критериите за допустимост на кандидатите, подточки 1-13 от Указанията ⁹¹⁹	Оценителният лист не е публичен	Образец на Приложение № 5 към Указанията не е приложен	
	т. IX Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване от Указанията	т. 2 Декларация по образец, съгласно Приложение № 2	Декларация за изпълнение на условията по Временната рамка; Декларация за дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите; Декларация на обстоятелствата по производство, несъстоятелност, ликвидация; Декларация за затруднено положение; Декларация за държавни помощи	
		т. 3 Декларация по образец, съгласно Приложение № 3	Декларация за съгласие за предоставяне на данни от НСИ на Министерството на туризма по служебен път	
		т. 4 Декларация по образец, съгласно Приложение № 4	1. Декларация за наличие на едновременно следните обстоятелства: а. Дължимата сума, която е отразена в ТАБЛИЧНА ФОРМА №1 за всеки един клиент, е за неосъществени пътувания за периода от 01.03.2020 до 31.12.2020 г., която е осчетоводена, като дължими суми към 05.04.2021 г. от представляваното от мен предприятие, и б. Дължимата сума, която е отразена в ТАБЛИЧНА ФОРМА №1 за всеки един клиент, е в следствие от невъзстановена такава от доставчиците на туристически услуги по нереализиран туристически пакет за периода от 01.03.2020 до 31.12.2020 г. в следствие на възникналата епидемия от COVID -19, към представляваното от мен предприятие и същите са осчетоводени, като невъзстановени до 05.04.2021 г. от представляваното от мен предприятие, и в. Представляваното от мен предприятие НЕ Е разполагало въобще или Е разполагало частично с ликвидни средства до 05.04.2021г. за възстановяване напълно на дължимата сума по неосъществени	

⁹¹⁷ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/1fb363b6-0dc9-4c0f-ab05-0131abce951c>

⁹¹⁸ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/5e25b800-a766-4795-a44a-3fbbb43d392d>

⁹¹⁹ т. VI.1 Критериите за допустимост на кандидатите, подточки 1-13 от Указанията.

			<p>пътвания в периода 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. отразена в ТАБЛИЧНА ФОРМА №1 за всеки един клиент.</p> <p>2. Деклариране на общата сума/стойност на дължимите суми на клиенти за неосъществени път и осчетоводена, като такива в периода от 01.03.2020г. до 05.04.2021г. за пътвания в периода от 1 март 2020 г. до 31.12.2020 г.</p> <p>3. Деклариране на невъзстановени суми от доставчиците на туристически услуги по нереализиран туристически пакет от 01.03.2020 до 31.12.2020 г. и осчетоводена, като такива в периода от 01.03.2020г. до 05.04.2021г.</p> <p>4. Деклариране, че предприятието НЕ Е разполагало въобще или Е разполагало частично с ликвидни средства до 05.04.2021г. за възстановяване на дължимата сума по неосъществени пътвания периода 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г., отразена в ТАБЛИЧНА ФОРМА №1 за всеки един клиент поради следните обстоятелства.</p>
	т. V.2) Максимален размер на помощта от Указанията, т.т.1-6	т. 1, т.4, т. 5, т. 6, т. 7, т. 9 от Група III Данни за размера на заявената помощ от Оценителен лист	<i>Оценителен лист по образец Приложение № 5 към Указанията, не е публичен</i>
BG-176789478-2021-05 ⁹²⁰	т. 6. Допустими кандидати, подточки 6.1.- 6.7 ⁹²¹ от Указанията	Група III Критерий за допустимост на кандидатите – т. III.1 – т. III. 7 от Оценителен лист	Оценителен лист по образец Критерии и методология за оценка Приложение № 1 към Указанията - I. Критерии за оценка на административното състояние на заявленията и II. Методология за разпределение на наличния бюджет/стойността на схемата от Оценителен лист - Критерии № 1 - № 7
	т. 7. Недопустими кандидати, подточки 7.1.- 7.4 от Указанията	Група IV Критерий за недопустимост на кандидатите - т. IV.1 – т. IV. 6 от Оценителен лист	Оценителен лист по образец Критерии и методология за оценка Приложение № 1 към Указанията - I. Критерии за оценка на административното състояние на заявленията и II. Методология за разпределение на наличния бюджет/стойността на схемата от Оценителен лист - Критерии № 1 - № 6
	т.13 Приложения към Указанията кандидатстване	Раздел: Е-декларации в СУНИ, съгласно приложена Инструкция за попълване на формуляра	<p>1. Попълване на Е-декларации от микро-, малкопредприятие, което е в затруднено положение;</p> <p>2. Попълване на Е-декларации от микро-, малко, средно, голямо предприятие;</p> <p>3. Попълване на Е-декларации от средно - голямо предприятие, което е в затруднено положение;</p> <p>Данни за реализирания оборот за 2018 г. , 2019 г. и 2020 г. без ДДС от дейност по допустимите кодове (в случай, че предприятието попада в повече от един от допустимите кодове, се вписва сумарния оборот получен от тях). Допустими кодове:</p> <p>КОД: 55.10, 55.20, 55.30, 55.90;</p> <p>КОД: 56.10, 56.21, 56.29, 56.30;</p> <p>КОД: 79.11, 79.12, 79.90;</p> <p>КОД: 82.30;</p> <p>КОД: 86.90;</p> <p>КОД: 90.04;</p> <p>КОД: 93.21, 93.29;</p> <p>КОД: 96.04.</p> <p>Декларация за дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите; Декларация на обстоятелствата по производство, несъстоятелност, ликвидация; Декларация за затруднено положение – не е в затруднено положение; Декларация за затруднено положение – е в затруднено положение;</p>

⁹²⁰ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/49de7d10-e862-4b46-84db-c7564ced91e3>

⁹²¹ и т. 6 Допустими кандидати., от Указанията.

⁹²² и т. 7 Недопустими кандидати., от Указанията.

			Декларация за държавни минимални помощи; Декларация за съгласие за предоставяне на данни от НСИ на Министерството на туризма по служебен път; Декларация за статут на предприятието за 2019 г. и 2020 г. основна/допълнителна икономическа дейност.
ДП по чл. 26 от ЗАКОНА ЗА МЕРКИТЕ - Фаза I ⁹²³	т. VII. Допустими за финансиране дейности и допустими кандидати от Насоките ⁹²⁴	т. 12 и т. 15 и приложимите декларации	Чек лист за съответствие, по образец Приложение № 6 към Насоките и приложимите към него декларации в Приложения №№ 1-5. ⁹²⁵ т. 15 Проверка за съответствие с изискванията на временната рамка е много общо изискване, липсват пояснения.
	т. VIII. Ред за предоставяне на помощта - Към Заявлението се прилагат	т. 5 от Приложение № 6 Оценителен лист:	Саморъчно подписана Декларация от законния (законните) представител/и на туроператора, че търговецът, когото представлява не е в производство по обявяване в несъстоятелност или да не е обявено в несъстоятелност или ликвидация (Приложение № 2)
		т.11 от Приложение № 6 Оценителен лист	Декларация, подписана от законния (законните) представители на туроператора за код по NACE Rev. 2008 (Приложение № 3)
		т. 12 от Приложение № 6 Оценителен лист:	Декларация, подписана от законния (законните) представител/и, че заявителят не е в затруднение по смисъла пар. 22, т. „в“ от Временната рамка (Приложение № 4)
		т.13 от Приложение № 6 Оценителен лист:	Декларация, подписана от законния (законните) представител/и за минимални и държавни помощи и за общия размер на държавната помощ съгласно пар. 22 , т. 1 от Временната рамка (Приложение № 5)
	Към Заявлението се прилагат и следните документи от т. VIII. Ред за предоставяне на помощта -, съгласно т. 1, т. 2, т. 4, т. 5, т. 6 и т. 7	т. 3, т. 4., т. 6, т. 7, т. 8, т. 10 от Приложение № 6 Оценителен лист:	Представени документи, съгласно т. VIII. Ред за предоставяне на помощта.
BG-176789478-2021-02 – Фаза II ⁹²⁶	т. VIII. Допустими за финансиране дейности и допустими кандидати от Насоките ⁹²⁷	т. 3.1, т. 3.2 и т. 3.4 от Оценителния лист	Оценителен лист (Критерии за оценка) Приложение № 3 към Насоките и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-2. ⁹²⁸
	т. IX Ред за предоставяне на помощта - Раздел електронно прикачени подписани документи и Кандидатите следва да предоставят следните документи (т.1, т. 2, т. 3, т. 5, т. 6 и т. 7)	т. 2.2; т. 4, т. 5, т. 6, т. 7, т. 8, т. 9 и т. 10 от Оценителния лист и приложените декларации. т. 2.3 от Оценителния лист, представени документи.	Декларация за изпълнение на условията по Временната рамка; Декларация за дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите; Декларация на обстоятелствата по производство, несъстоятелност, ликвидация; Декларация за затруднено положение; Декларация за държавни помощи (Приложение № 2). Представени документи, съгласно т. IX Ред за предоставяне на помощта.
	т. VIII. Допустими за финансиране дейности и	т. 3.1, т.3.2 и т. 3.4 от Оценителния лист	Оценителен лист (Критерии за оценка) Приложение № 3 към Насоките и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-2. ⁹³¹

⁹²³ <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turooperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

⁹²⁴ <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turooperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

⁹²⁵ <https://www.tourism.government.bg/kategorii/covid-19/durzhavna-pomosht-za-turooperatori-koito-izpolzvat-vuzdushni-prevozvachi-s-validen>

⁹²⁶ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/98c406ea-b714-47a5-b7b3-e33df40b20bf>

⁹²⁷ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/98c406ea-b714-47a5-b7b3-e33df40b20bf>

⁹²⁸ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/98c406ea-b714-47a5-b7b3-e33df40b20bf>

⁹³¹ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/bf148117-eee1-42db-bb67-6a5e3372f212>

BG-176789478-2021-04 – Фаза III ⁹²⁹	допустими кандидати от Насоките ⁹³⁰		
	т. IX Ред за предоставяне на помощта - Раздел електронно прикачени подписани документи и Кандидатите следва да предоставят следните документи (т.1, т. 2, т. 3, т. 5, т. 6 и т. 7)	т. 2.2; т. 4, т. 5, т. 6, т. 7, т. 8, т. 9 и т. 10 от Оценителния лист и приложените декларации. т. 2.3 от Оценителния лист, представени документи.	Декларация за изпълнение на условията по Временната рамка; Декларация за дейност в селскостопанския сектор, секторите на рибарството и аквакултурите; Декларация на обстоятелствата по производство, несъстоятелност, ликвидация; Декларация за затруднено положение; Декларация за държавни помощи (Приложение № 2). Представени документи, съгласно т. IX Ред за предоставяне на помощта
BG16RFOP002-2.092 ⁹³²	т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите ⁹³³ и т. 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите ⁹³⁴ от Условията ⁹³⁵	т. 18 от Оценителния лист	Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по образец Приложение № 5 Критерии за оценка на кандидата и проектното предложение към Условията за кандидатстване и изпълнение ⁹³⁶ и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-12 ⁹³⁷
	т. 13.1. Допустими дейности и т. 13.2. Недопустими дейности	т. 19 от Оценителния лист	Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по образец Приложение № 5 Критерии за оценка на кандидата и проектното предложение към Условията за кандидатстване и изпълнение ⁹³⁸ и приложимите документи и изисквания в Приложения №№ 1-12 ⁹³⁹
	т. 29. Приложения към Условията за кандидатстване и изпълнение	Оценителен лист Приложение № 5 – т. 3 -Приложение № 1; т. 4 - Приложение № 2; т. 5 - Приложение № 3; т. 6 - Приложения №№ 9,10,1; т. 7 - Приложения №№ 11 и 1; т.8 - Приложение № 12;т. 9 - Приложение № 7; т. 17 – Приложение № 1; т. 18 – Приложение № 2; т. 19 – Приложение № 6; т. 21 –	Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и Справка за обобщените параметри на предприятие, което подава декларация по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП - Приложение 1 и 1-1; Декларация, че кандидатът е запознат с Условията за кандидатстване и изпълнение - Приложение 2; Декларация за минимални помощи – Приложение 3; Изрично пълномощно за подаване на проектното предложение – Приложение 4; Критерии и методология за оценка на проектните предложения – Приложение 5; Класификация на икономическите дейности /КИД - 2008/ – Приложение 6; АДБФП – Приложение 7; Общи условия към финансираните по Оперативна програма “Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 АДПБФП – Приложение 8; Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 – Приложение 9; Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020 – Приложение 10;

⁹²⁹ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/bf148117-eee1-42db-bb67-6a5e3372f212>

⁹³⁰ <https://enims.egov.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/bf148117-eee1-42db-bb67-6a5e3372f212>

⁹³² <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313>

⁹³³ т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите, подточки 1-6

⁹³⁴ т. 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите, подточки 1-4

⁹³⁵ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313> и <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/kandidatsvane-po-procedura-bg16rfop002-2092-podkrepa-na-predpriyatiya>

⁹³⁶ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313> и <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/kandidatsvane-po-procedura-bg16rfop002-2092-podkrepa-na-predpriyatiya>

⁹³⁷ Приложение № 1 - т.5 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 2 - т. 3 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 3 - т. 4 от Оценителен лист по образец - Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 4 - т. 18 и т.19 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 5 - т. 14 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките.

⁹³⁸ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/InfoEnded/32342a56-0d3a-45d2-9441-2a2415f9e313> и <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/opik-2014-2020/kandidatsvane-po-procedura-bg16rfop002-2092-podkrepa-na-predpriyatiya>

⁹³⁹ Приложение № 1 - т.5 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 2 - т. 3 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 3 - т. 4 от Оценителен лист по образец - Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 4 - т. 18 и т.19 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките; Приложение № 5 - т. 14 от Оценителен лист по образец Приложение № 6 към Насоките.

		Приложение № 2; т. 23 – Приложение № 3.	Декларация за нередности – Приложение 11; Декларация за съгласие данните на кандидата да бъдат предоставени от НАП на Министерството на туризма по служебен път - Приложение 12 Ръководство за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ – Приложение 13.
<i>Източник: Насоки/Условия за кандидатстване по процедури/схеми</i>			

Приложение № 10 Обобщена справка за броя на подпомогнатите представители в туристическия сектор и изплатените помощи⁹⁴⁰

Изплатени за периода: (в хил. лв.)	55 - Хотелиери		56 - Ресторантьори		79 - Туроператори и агенти		82.30 Организи- ране на конгреси и търговски изложения		86.90 - Други дейности по хуманно здравеопаз- ване		93 - Спортни и други дейности св. с отдых и развлечение ⁹⁴¹		96.04 - Поддържане на добро физическо състояние		Професии - екскурзовод и планин. водачи		ОБЩО (в хил. лв.)		
	брой одоб- рени	стойнос- т	брой одобре- ни	стой- ност	брой одобре- ни	стойнос- т	брой одоб- рени	стойн- ост	брой одоб- рени	стой- ност	брой одоб- рени	стойн- ост	брой одобре- ни	стойн- ост	брой лица	стойн- ост	брой одобре- ни	стойност	
I. Подпомагане с безвъзмездна помощ																			
БФП - Проект „Запази ме“ ⁹⁴²			6 476	48 136	106	901	3	178				216	790	21	46			6 822	50 050
БФП - Проект „Запази ме +“ ⁹⁴³			4	2														4	2
БФП – Проект „Заетост за теб“ ⁹⁴⁴	519	4 530	1 542	8 000	150	618	3	5	43	222	78	349	19	55			2 354	13 779	
БФП - Проект BG05M 9OP001-1.104-001 ⁹⁴⁵	579	26 256	875	15 267	237	2 785											1 691	44 308	
ДБ/Re-Act EU Мярка 60/40 ⁹⁴⁶	1 034	172 549	2 489	94 383	334	20 956	15	1 708	15	368	165	4 220	35	383			4 087	294 568	
БФП - Процедура ⁹⁴⁷ BG16RFOP002-2.073	594	5 090	2 087	16 843	466	4 076	29	243	91	718	233	1 489	34	181			3 534	28 640	
БФП - Процедура ⁹⁴⁸ BG16RFOP002-2.077	94	12 916	63	7 723 6	4	600	2	300	5	747	3	409	1	75			172	22 770	
БФП - Процедура BG16RFOP002-2.089 ⁹⁴⁹	224	10 950	359	17 650	7	350			2	100	8	400	1	50			601	29 500	
БФП - Процедура по ОПИК - НАП BG16RFOP002-2.095 ⁹⁵⁰			4 683	87 700	527	16 928	33	1 601			240	2 319	23	114			5 506	108 663	
БФП - Процедура: BG16RFOP002-2.092 по ОПИК на Министерството на туризма ⁹⁵¹					720	10 000											720	10 000	

⁹⁴⁰ Одитно доказателство № 14

⁹⁴¹ КИД (93.19, 93.21, 93.29)

⁹⁴² БФП - Проект „Запази ме“ за периода 01.02.2021 - 31.12.2021 г.

⁹⁴³ БФП - Проект „Запази ме +“ за периода 01.02.2021 - 31.12.2021 г.

⁹⁴⁴ БФП - Проект „Заетост за теб“ за периода 01.02.2021 - 31.12.2021 г.

⁹⁴⁵ БФП - Проект BG05M9OP001-1.104-001 „Краткосрочна подкрепа за заетост в отговор на пандемията от COVID-19

⁹⁴⁶ Държавен бюджет/Re-Act EU - Мярката 60/40, която се реализира по реда на ПМС 55/2020 г. и ПМС 151/2020 (посл. изм. с ПМС 482/2021 г.), през периода от стартирането на мярката м.април 2020 до 31.12.2021

⁹⁴⁷ БФП - Процедура BG16RFOP002-2.073 "Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19" на ОПИК" 2014-2020

⁹⁴⁸ БФП - Процедура BG16RFOP002-2.077 "Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19" на ОПИК 2014-2020

⁹⁴⁹ БФП - Процедура BG16RFOP002-2.089 "Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19" на ОПИК 2014-2020

⁹⁵⁰ БФП - Процедура по ОПИК BG16RFOP002-2.092 изплатени от НАП безвъзмездни финансови помощи в подкрепа на туристическия сектор във връзка с COVID - 19

⁹⁵¹ БФП - Процедура: BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“, администрирана от Министерство на туризма

БФП - Проект за екскурзоводи и планински водачи по ОПИК 2014-2020⁹⁵²																			
Държавна помощ – Схема за компенсиране на загуби ⁹⁵³					597	34 508											597	34 508	
Държавна помощ - Схема за туроператори за чартърни полети - Фаза 1 ⁹⁵⁴					23	4 075											23	4 075	
Държавна помощ - Схема за възстановяване на дължимите суми на клиентите ⁹⁵⁵					89	11 255											89	11 255	
Държавна помощ – Схема за засегнати от спад в оборота ⁹⁵⁶	615	12 061	849	6 063	561	10 839	15	216	8	60	86	358	14	41	72	359	2220	29 998	
Общо предоставена безвъзмездна помощ:	3 659	244 352	19 427	294 044	3 821	117 891	100	4 251	164	2 215	1 029	10 334	148	945	72	359	28 420	682 116	
II. Подпомагане с финансови инструменти, в т.ч.:																			
Финансов инструмент - ББР ⁹⁵⁷	78	24 191	126	17 948	43	6 111	3	650			13	1 214	1	98			264	50 211	
Финансов инструмент на ФМФИБ и ЕИФ ⁹⁵⁸	30	4 133	50	1 825	9	899			9	885	5	73					103	7 815	
Общо подкрепа с финансови инструменти:	108	28324	176	19773	52	7010	3	650	9	885	18	1287	1	98	0	0	367	58026	

Източник: по данни на Министерството на туризма

⁹⁵² БФП - Проект № BG16RFOP002-2.010-0002 „Повишаване на капацитета на МСП в сектор Туризм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристическите Райони“ за създаване на заетост на екскурзоводи и планински водачи

⁹⁵³ Държавна помощ - Схема: BG-176789478-2021-01 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID19

⁹⁵⁴ Държавна помощ - Схема на ДП SA.58050 за полети в периода от 14.05.2020 г. до 31.12.2020 г. - Фаза 1

⁹⁵⁵ Държавна помощ - BG-176789478-2021-03 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиентите за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19

⁹⁵⁶ Държавна помощ - BG-176789478-2021-03 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиентите за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19

⁹⁵⁷ Финансов инструмент - ББР - Портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на МСП (Сума на гарантирания кредит)

⁹⁵⁸ Финансови инструменти по мерки за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19 на ФМФИБ и ЕИФ (Сума на гарантирания кредит)

Опис на одитните доказателства към одитен доклад № 0300101121

№	Одитни доказателства	Брой листа
1.	Писмо рег. № Т-92-00-745 от 09.09.2021 г. на ръководителя на одитния екип до министъра на туризма и отговори № 04-20-7 от 02.11.2021 г. на директора на дирекция „Туристическа политика“, директора на дирекция „Управление на морските плажове“, главния секретар на Министерството на туризма и директора на дирекция „Финанси и управление на собствеността“ и отговори на Министерството на туризма с представени документи и отговори на въпроси (първоначална информация за одитирания обект)	10 листа и 3 бр. CD
1.1.	Папка: Вътрешни правила Дирекции ППТ и ПТ, в т. ч.: Вътрешни правила за дейността и организацията на дирекция „Програми и проекти в туризма“, утвърдени със Заповед № Т-РС-04-11 от 10.10.2017 г. на министъра на туризма и Вътрешни правила за организацията на дейността на дирекция „Туристическа политика“, утвърдени със Заповед № Т-РС-16-115 от 06.04.2020 г. на министъра на туризма	
1.2.	Папка ДМСИОТ раздел 1, точки 2 и 6 и раздел 2 точка 12, в т.ч. вътрешни правила за СФУК и заповеди на министъра на туризма за утвърждаването им, документи, свързани с управление на риска и създадените риск регистри в Министерството на туризма	
1.3.	Папка ДППТ раздел 2 точки 1, 2, 3, 5, 7, 10 и 11, в т. ч.: Списък мерки сектор туризъм- т. II .5; Мотиви мерки ОПИК 2014-2020; други мерки по които представителите от туризма получават подпомагане	
1.4.	Папка ДТП - РТД, раздел 2 точка 5, в т.ч.: документи във връзка с дейността и участието на Министерството на туризма в международни работни групи за разискване на състоянието на туризма в условията на пандемията и разработване на европейски стандартизационни документи	
1.5.	Папка ДТП - САПТ раздел 2, точки 2 и 4 отговор 7, в т.: предоставени документи от МС, свързани с анализ на състоянието на туризма през зимен сезон 20-21; файл:20210617 актуализирана прогноза летен сезон 2021; файл:20210910 анализ летен сезон 2021 сравнителен с летен сезон 2020	
1.6.	Папка ДТП - СППТ раздел 2, точки 1, 6, 8 и 13, в т.ч. документи от работата на Националния съвет по туризма и Консултативния съвет към министъра на туризма; справки с предложения от браншови организации в туризма за подпомагане на туристическия сектор в условията на пандемията; справки за извършени проучвания на пазара	
1.7.	Папка Раздел 1, т. 5 Функционални характеристики на отговорните дирекции в Министерството на туризма и длъжностни характеристики на служителите	
1.8.	Папка УМП и ФУС, в т. ч.: Писмо изх. № Т-04-19-206 от 15.10.2020 г. на министъра на туризма до министъра на финансите, Финансова обосновка за внасяне на проекта на акт по чл. 26 от Закона за мерките и писмо изх. № Т-91-00-101 от 25.11.2020 на министъра на финансите до министъра на туризма относно извършване на промени по бюджета на Министерството на туризма във връзка с финансовата обосновка; Писмо изх. № Т-04-19-129 от 23.06.2021 г. на министъра на туризма до министъра на финансите и отговора на МФ по писмо Т-04-19-129	
2.	Писмо изх. № 04-20-7 от 17.11.2021 г. на ръководителя на одитния екип относно предоставени отговори и документи от Министерство на туризма по въпроси по писмо вх. № Т-92-00-745 от 09.09.2021 г. и отговори от министерство на туризма (допълнителна информация и документи), в т.ч.:	4 листа и 1 бр. CD
2.1.	Отговор рег. № Т-92-00-956 от 30.11.2021 г. на зам. министър на туризма относно второ искане - Въпроси за документи писмо вх. N - Т-92-00-745 от 09.09.21 г., с приложения, в т.ч.: Документи по 1.1. Анализи УНСС, в т. ч. Писмо изпълнение на договор № Т-21-00-44/04.12.2020 г., Договор № ТРД-29-192/13.11.2020 г., сключен между УНСС и Министерството на туризма и Анализ на икономическите ефекти от COVID-19 с фокус върху туризма за нуждите на държавната администрация; Документи по т. 1.2. Маркетингово проучване на ГАЛЪП ИНТЕРНЕТЪНЪЛ, представено на НСТ на тема „Туризмът в контекста на КОВИД – 19 и потенциал на България като туристическа дестинация; Документи по т. 1.3. Препоръки по отношение на дизайна на мярката 60-40;	45 файла на електронен носител CD

	<p>Документи по т. 1.4. Отговора на МФ по писмо Т-04-19-129; Документи по т. 1.5. Писмо Т-04-19-126 и отговора на МФ; Документи по т. 1.6. Заповед № Т-РД-16-336/28.10.2020 г. на министъра на туризма за определяне състава на оценителната комисия и Заповед № Т-РД-16-354/27.11.2020 г. на министъра на туризма за удължаване срока за работата на оценителната комисия и Заповед на министъра на туризма Т-РД-16-354 от 27.11.2020; Документи по т. 1.7. Заповед за създаване на тематичната работна група в Министерство на туризма във връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост и материали за дейността; Документи по т. 1.8. Заповед по дейността № Т-РД-16-36/03.02.2020 г., на министъра на туризма относно създаване на експертна група за извънредни ситуации и проследяване развитието на ситуацията в Китай и ЕС по отношение на COVID-19, изменена и допълнена със Заповед по дейността № Т-РД-16-77/18.03.2020 г. и с последваща Заповед Т-РД-16-96/25.03.2020 г.; Документи по т. 1.9. Гаранционен фонд; Документи по въпрос 4. Кризисната програма за реклама на Министерството на туризма</p>	
3.	<p>Писмо изх. № 04-20-7 от 17.11.2021 г. на ръководителя на одитния екип относно предоставяне на допълнителна информация във връзка със зададените от одитния екип въпроси с писмо, вх. № Т-92-00-745-09.09.2021 г., свързани с дейността на Дирекция „Управление на морските плажове“ и отговори изх. № Т-92-00-745 от 23.11.2021 г. и изх. № Т-92-00-745 от 24.11.2021 г. на зам. министър на туризма с приложения; кореспонденция по имейл</p>	13 листа и 7 файла на електронен носител CD
4.	<p>Писмо изх. № 04-20-7 от 17.11.2021 г. на ръководителя на одитния екип относно предоставяне на информация и отговори на въпроси по отношение на ВГ-176789478-2021-01 и отговори на министерството на туризма, в т.ч.:</p>	21 листа и 1 бр. CD
4.1.	<p>Отговор рег. № Т-92-00-956 от 03.12.2021 г. на зам. министър на туризма, по отношение на ВГ-176789478-2021-01 във връзка с писмо № Т-92-00-929/ 18.11.2021г. и копия на документи по т. 1.7 и т. 3 от писмо с вх. N -Т-92-00-745 от 09.09.21 г.; Отговор рег. № Т-92-00-929 от 09.12.2021 г. на зам. министър на туризма, по отношение на ВГ-176789478-2021-01 във връзка с допълнителни материали по писмо № Т-92-00-929/ 18.11.2021г., в т.ч. кореспонденция с Министерство на туризма:</p>	7 файла на електронен носител CD
4.2.	<p>04-20-7 т. 7 обществено обсъждане</p>	1 файл на електронен носител CD
4.3.	<p>Папка СМЕТНА ПАЛАТА 02122021 Дирекции ППТ и ТП, в т.ч. Детайлна информация по предоставените помощи по конкретната схема по чл. 26а, ал. 1 по заявления</p>	6 файла на електронен носител CD
4.4.	<p>Документи по т. 1.7 от първо писмо: Докладна записка изх. № Т-93-00-1023/25.03.2021 г. от зам.-министри на туризма, относно включване на туризма в дейностите на Плана за възстановяване и устойчивост; Писмо изх. № Т-03-00-453 от 19.07.2021 г. на министъра на туризма до зам.-министър-председателя относно съгласуване на проект на Национален план за възстановяване и устойчивост</p>	2 файла на електронен носител CD
4.5.	<p>Документи по т. 3 от първо писмо: Документи свързани с работата на междуведомствената работна група за координация при разработването на Национален план за възстановяване по Механизма за възстановяване и устойчивост на ЕС: Писма изх. № Т-03-00-360 от 17.05.2021 г.; изх. № Т-03-00-547 от 07.10.2021 г. на министъра на туризма до зам.-министър-председателя относно актуализиране на състава на междуведомствената работна група; Писма изх. № 02-59-1 от 14.05.2021 г. и 30.09.2021 г. на зам.-министър-председател по управление на европейските средства относно актуализиране на състава на междуведомствената група</p>	4 файла на електронен носител CD
4.6.	<p>Документи по т. 2: статус нотификация; Уведомление до Европейската комисия за схема за държавна помощ по чл. 26а от ЗДМИВП изх. № Т-04-19-249/08.12.2020 г.</p>	2 файла на електронен носител CD
4.7.	<p>Документи по т. 3 - Докладна записка изх. № Т-93-00-207/22.01.2021 г. от зам.-министри на туризма, относно проект на Наредба за реда за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19; Заповед № ТР-Д-04-1/22.01.2021 г. за утвърждаване на Наредбата; Наредба за реда за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19.</p>	3 файла на електронен носител CD
4.8.	<p>Документи по т. 6: Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19; Заповед № РД-14-</p>	9 файла на електронен носител CD

	4/01.02.2021 г. за утвърждаване на Насоките; Наредба, обн. ДВ бр. 8 от 29.01.2021 г.; Приложение № 1 Пълномощно; Приложение 2 Декларация по Временната рамка; Приложение 3 задължения нов; Приложение 4 съгласие нов; Приложение 5 ново декларация за оборот; Приложение 6 Лист за оценка финален (00000003)	
4.9.	Документи по т. 7: 1 Искания ОБТ и Информация по мерките; 2 Хронология предложения ОБТ август 20 – януари 21; Второ искане - Писмо ОБТ Т-26-00-11 от 18.01.2021; Среци на ОБТ с Министерството на туризма	4 файла на електронен носител CD
4.10.	Документи по т. 8: Договор консултант-51 000 хил. лв. СУНИ; Документи по т. 9: таблица; Документи по т. 13: отговор на въпрос	3 файла на електронен носител CD
4.11.	Документи по т. 14: Регистър образувани по подадени жалби от туроператори за получаване на държавна помощ в СУНИ по процедура за подбор на проекти по Наредба № Т-РД-04-1/22.01.2021 г. за реда за предоставяне на безвъзмездни средства за лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност за компенсиране на загуби в резултат на COVID-19	1 файла на електронен носител CD
4.12.	Документи по т. 20, в т.ч. по т. 20.1: Заповед на зам. министър-председател и министър на туризма № РД-14-6/25.02.2021 г. за допълване на Насоките; Заповед № РД-14-4/01.02.2021 г. за утвърждаване на Насоките; Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, с допълване	3 файла на електронен носител CD
4.13.	Документи по т. 20.2: Заповеди за финансиране № Т-РД-16-48/02.03.2021 г., Т-РД-16-58/12.03.2021 г., Т-РД-16-74/26.03.2021 г., Т-РД-16-80/31.03.2021 г., Т-РД-16-87/05.04.2021 г., Т-РД-16-64/19.03.2021 г.; Приложения в екселски таблици към всяка от заповедите за финансиране; Заповеди за отказ – 105 броя	117 файла на електронен носител CD
4.14.	Документи по т. 20.3: Докладни записки изх. № Т-93-00-677601.03.2021 г., Т-93-00-851/12.03.2021г., Т-93-00-862/12.03.2021г., Т-93-00-863/12.03.2021 г., Т-93-00-941/19.03.2021 г., Т-93-00-1040/25.03.2021 г., Т-93-00-1068/30.03.2021 г., Т-93-00-1083/31.03.2021 г., Т-93-00-1175/05.04.2021 г., Т-93-00-1181/05.04.2021 г.; Протокол 1 от 01.03.2021 г., Протокол 2 11.03.2021 г.; Протокол 3 от 12.03.2021 г.; Протокол 4 от 12.03.2021 г.; Протокол 5 от 18.03.2021 г.; Протокол 6 от 23.03.2021 г.; Протокол 7 от 25.03.2021 г.; Протокол 8 от 31.03.2021 г.; Протокол 9 от 05.04.2021 г.; Протокол 10 от 05.04.2021 г.; Приложение 1S1 към Протокол 3 от 12.03.2021 г.; Приложение 1S2 към Протокол 3 от 12.03.2021 г.	22 файла на електронен носител CD
4.15.	Документи по т. 21, в т.ч. по т. 21.1: обобщена справка екселска таблица - Брой подадени формуляри за кандидатстване; Брой на случаите с установени нередовности, непълноти и/или несъответствия; Брой одобрени кандидати; Брой отказ за предоставяне на безвъзмездни средства; Брой обжалвани заповеди за отказ за предоставяне на безвъзмездните средства; Брой отменени отказ за предоставяне на безвъзмездни средства; Размер на предоставените безвъзмездни средства-лв.; Размер на възстановена неправомерно предоставена помощ; Оттеглени заявления по искане на кандидата; Анулирани служебно заявления, поради дублиране.	1 файла на електронен носител CD
4.16.	Документи по т. 21.2: обобщена справка екселска таблица – справка в аналитичен вид по бенефициенти	1 файл на електронен носител CD
5.	Писмо изх. № 04-20-7 от 06.12.2021 г. на ръководителя на одитния екип относно предоставяне на информация и отговори на въпроси по отношение на BG-176789478-2021-03; кореспонденция по електронна поща	21 листа и 2 бр. CD
5.1.	Отговор рег. № Т-92-00-955 от 17.12.2021 г. на зам. министър на туризма, по отношение на BG-176789478-2021-03; Отговор рег. № Т-92-00-955 от 04.03.2022 г. на зам. министър на туризма, по отношение на BG-176789478-2021-03, в т.ч. Кореспонденция с Министерство на туризма от 10.12.2021 г., 30.12.2021 г. и 04.02.2022 г.:	5 файла на електронен носител CD
5.2.	Заповед регистър помощи от 2021 г. – Заповед № ТР-Д-16-290/08.11.2021 г.	1 файл на електронен носител CD
5.3.	Приложения по т.1- Писмо изх. № Т-04-19-88 от 29.04.2021 г. на министъра на туризма до министъра на финансите, относно уведомление (нотификация) до ЕК за схема за държавна помощ по чл. 26, ал.3 от ЗМДПВИП; в сила от 13.03.2020 г. чл. 26а; комуникация с ЕК; потвърждение от ЕК.; Решение на ЕК за одобрение на помощта от 25.05.2021 г.	5 файла на електронен носител CD

5.4.	Папка по т. 2: Писмо изх. № № Т-91-00-27/09.06.2021 г. от Главен секретар на Министерството на туризма, относно проект на ПМС за определяне условията, критериите, реда и размера на проценти от оборота на средствата по чл. 26, ал.3 от ЗМДПВИП	1 файл на електронен носител CD
5.5.	Папка по т. 17: Докладна записка изх. № Т-93-00-3072/06.10.2021 г. от зам.-министри на туризма, относно необходимост от допълване на Указанията за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03; Резолюция докладна записка и Заповед № ТР-Д-16-263/08.10.2021 г.	3 файла на електронен носител CD
5.6.	Папка по т. 5: Докладна записка изх. № Т-93-00-3072/06.10.2021 г. от зам.-министри на туризма, относно необходимост от допълване на Указанията за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 и Резолюция докладна записка; Заповед утвърждаване на указания № ТР-Д-16-184/06.07.2021 г.; Заповед допълнения към указания № ТР-Д-16-263/08.10.2021 г.; Указания с допълнения.	6 файла на електронен носител CD
5.7.	Папка по т. 8: Заповед утвърждаване на указания № ТР-Д-16-184/06.07.2021 г. и указания за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-03 с приложения	1 файл на електронен носител CD
5.8.	Папка по т. 14: Преглед на комуникация с организация СУНИ; Преглед на кореспонденция; Екселска таблица комуникация по всяко заявление; Информация за отчитането публикувана на интернет страницата на Министерството на туризма; Заповед утвърждаване на указания за отчитане № ТР-Д-16-320/10.12.2021 г.; Указания за отчитане разходите по схема BG-176789478-2021-03	6 файла на електронен носител CD
5.9.	Приложения по т.18.2: Докладна записка изх. № Т-93-00-2170/15.07.2021 г. от зам.-министри на туризма, относно определяне състав на оценителна комисия; Заповед № ТР-Д-16-198/15.07.2021 г. за определяне състав на оценителна комисия по чл. 26, ал.3 от ЗМДПВИП	2 файла на електронен носител CD
5.10.	Приложения по т.18.4: Заповед на министъра на туризма № ТР-Д-16-225/07.09.2021 г. за финансиране по схема BG-176789478-2021-03; Списък на заявления, одобрени за финансиране, с предоставяне на БФП по схема № BG-176789478-2021-03, Приложение № 1 от Заповед на министъра на туризма № Т-РД-16-255/07.09.2021 г. 3 бр. екселски файла	20 файла на електронен носител CD
5.11.	Приложения по т.18.5 – Докладни записки от председател на оценителната комисия № Т-93-00-28-02 от 07.09.2021 г.; от зам.-министър на туризма от 21.09.2021 г. и от зам.-министри на туризма от 28.09.2021 г., относно проекти на заповеди за отказ от предоставяне на безвъзмездни средства по схема 176789478-2021-03; Протокол № 1 от работата на оценителната комисия от 21.07.2021 г. до 02.08.2021 г.; Протокол № 2 от работата на оценителната комисия от 20.08.2021 г. до 03.09.2021 г.; Протокол № 3 от работата на оценителната комисия от 03.09.2021 г.	6 файла на електронен носител CD
5.12.	Папки по т. 19 и т. 20: Представена информация в табличен вид - Брой подадени формуляри за кандидатстване; Брой на случаите с установени нередовности, непълноти и/или несъответствия; Брой одобрени кандидати; Брой отказ за предоставяне на безвъзмездни средства; Брой обжалвани заповеди за отказ за предоставяне на безвъзмездните средства; Брой отменени отказ за предоставяне на безвъзмездни средства; Размер на предоставените безвъзмездни средства; Размер на възстановена неправомерно предоставена помощ; справки по бенефициенти за подадените формуляри за кандидатстване, случаите с установени нередовности, непълноти и/или несъответствия, одобрените кандидати, отказите за предоставяне на безвъзмездни средства, обжалваните отказ за предоставяне на безвъзмездни средства; отменените отказ за предоставяне на безвъзмездни средства и размера на възстановената неправомерно предоставена помощ.	1 файл на електронен носител CD
5.13.	Приложения по т. 19: Обобщена справка екселски файл - Брой подадени формуляри за кандидатстване; Брой на случаите с установени нередовности, непълноти и/или несъответствия; Брой одобрени кандидати; Брой отказ за предоставяне на безвъзмездни средства; Брой обжалвани заповеди за отказ за предоставяне на безвъзмездните средства; Брой отменени отказ за предоставяне на безвъзмездни средства; Размер на предоставените безвъзмездни средства - лв.; Размер на възстановена неправомерно предоставена помощ; Анулирани служебно заявления, поради дублиране	1 файл на електронен носител CD
5.14.	Регистър на дела образувани по подадени жалби схеми ПМС №190 от 2021 г. от туроператори за получаване на държавна помощ в СУНИ по процедура за подбор на проекти по Постановление № 197 на Министерския съвет от 15 юни 2021 г.	1 файл на електронен носител CD

6.	Писмо изх. № 04-20-7 от 06.12.2021 г. на ръководителя на одитния екип относно схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП – ФАЗА 1 и отговори от министерство на туризма, в т.ч.:	30 листа и 4 бр. CD
6.1.	Отговор рег. № Т-92-00-956 от 17.12.2021 г. на зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.:	4 листа и 1 бр. CD
6.1.1.	Документи по т. 8 Паметна записка от 20.05.2020 г. от проведена работна експертна среща и Паметна записка от 02.06.2020 г. от проведена среща с представители на АБТТА	2 файла на електронен носител CD
6.2.	Отговор рег. № Т-92-20-7 от 31.12.2021 г. на зам. министър на туризма с приложение, в т.ч.:	22 листа и 1 бр. CD
6.2.1.	Паметна записка № Т-92-00-1281/01.06.2020 г. от проведена работна експертна среща на 20.05.2020 г.; Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм (фаза 1) с 6 приложения; Регистър на получените държавна помощ съгласно чл. 26 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.; Заповед № Т-РД-16-355 от 30.11.2020 г. на министъра на туризма за изменение на Заповед № Т-РД-16-290 от 01.09.2020 г. за утвърждаване на работни групи за преглед на постъпили заявления; 2 бр. Решение на ЕК С(2020) 5207 от 24.07.2020 г. относно Държавна помощ SA.58050 (2020/N) – България COVID-19: Държавна помощ за туроператори; Заповед № Т-РД-16-288 от 08.11.2021 г. за утвърждаване на регистър на получените държавна помощ по бл. 26 от Закона за мерките; Заповеди № Т-РД-16-290 от 01.09.2020 г. и № Т-РД-16-290 от 01.09.2020 г. за утвърждаване на работни групи за преглед на постъпили заявления; Наредба за националния туристически регистър и за условията и реда за вписване в Националния туристически регистър на туристическите забележителности, фестивали и събития; Проект на закон за изменение на Закона за здравето и Решение № 305 то МС от 05.05.2020 г.; Писмо изх. № 050-06-14 от 13.03.2020 г. на председателя на Народното събрание за изпращане на предложения за законодателни промени в изпълнение на решението за обявяване на извънредно положение; Писмо изх. № Т-03-00-431 от 03.06.2020 г. на министър на туризма до председателя на Временната комисия за контрол на разходите на публичните средства към НС; Писмо изх. № Т-04-14-4 на министъра на туризма до министъра на правосъдието с предложения за допълнения в Закона за туризма; Заповед № Т-РД-16-355 от 30.11.2020 г. на министъра на туризма за изменение на Заповед № Т-РД-16-290 от 01.09.2020 г. за утвърждаване на работни групи за преглед на постъпили заявления; Указ № 95 на президента на Република България; Съгласувателна преписка Т-91-00-56 09.11.2021 за заседание на МС Т-91-00-56 26.11.2021; папка по т. 8 – паметна записка от проведена работна експертна среща относно обсъждане на разпоредбата на чл.26 закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на народното събрание от 13 март и за преодоляване на последиците	23 файла на електронен носител CD
6.2.2.	Папка Писма до МФ по т. 2 Писма на министъра на туризма до министъра на финансите: изх. № Т-04-19-137 от 14.07.2020 г; изх. № Т-04-19-182 от 05.10.2020 г.; изх. № Т-26-00-177 от 07.10.2020 г. с приложение писмо от БАТА, АБТТА, ОБТ; изх. № Т-04-19-182 от 05.10.2020 г.; изх. № Т.04-19-182 от 30.12.2020 г.; изх. № Т-04-19-249 от 08.12.2020 г.; изх. № Т-26-00-177 от 24.11.2020 г.; Писма на зам. министър на туризма до зам. министър на финансите: изх. № Т-04-19-241 от 30.11.2020 г.; изх. № Т-04-19-262 от 15.12.2020 г.; Писмо от ГД "Конкуренция" на ЕК от 16.09.2020 г. за проучване на събиране на данни за оценка относно Временната рамка; Проучване на ГД "Конкуренция" на ЕК от 16.09.2020 г.; Писмо изх. № 91-00-277 от 18.09.2020 г. на министъра на финансите относно извършване на проучване по държавните помощи в контекста на COVID-19; Обобщени резултати от проучване сред туроператори и туристически агенти, приложение към Писмо изх. № Т-26-00-177 от 24.11.2020 г.; Писмо изх. № 91-00-483 от 18.12.2020 г. на министъра на финансите относно второ проучване на ЕК и събиране на данни относно използването на държавни помощи по време на COVID-19 с приложения	15 файла на електронен носител CD
6.3.	Отговор рег. № 92-00-956 от 07.01.2022 г. на зам. министър на туризма с приложение, в т.ч.:	5 листа и 1 бр. CD

6.3.1.	Граждански договор Т-РД-30-93 от 01.12.2020 г.; Заповед № Т-РД-16-355 от 30.11.2020 г. на министъра на туризма за изменение на Заповед № Т-РД-16-290 от 01.09.2020 г. за утвърждаване на работни групи за преглед на постъпили заявления; Аналитична справка по бенефициенти по т. 22.2.; Обобщена справка по т. 24, т.ч. брой на подадени заявления, брой на случаите с установени нередовности, брой одобрени кандидати, брой откази, брой обжалвани/отменени откази, размер на предоставената помощ, размер на възстановена неправомерно предоставена помощ	4 файла на електронен носител CD <i>Съдържа лични данни</i>
6.3.2	Приложения по т. 12: Списък на външните експерти в състава на работните групи по Заповед № Т-РД-16-355 от 30.11.2020 г.; Докладна записка изх. 0 Т-93-00-3509 от 30.12.2020 г. до зам. министър на туризма относно необходимост от сключване на граждански договор; 12 бр. автобиографии; Заповед № Т-РД-27-165 от 29.12.2020 г. за одобряване предоставяне на държавна помощ по чл. 26 от Закона за мерките и Жалба до ВАС срещу Заповед № Т-РД-27-165 от 29.12.2020 г.	24 файла на електронен носител CD
6.3.3.	Приложение по т. 24: Списък на постъпили заявления за получаване на държавна помощ съгласно чл. 26 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.; Справка изплатени субсидии; Регистър по подадени жалби от туроператори за получаване на държавна помощ по схемата за ДП по чл. 26 от ЗМДВИП (Фаза 1); Заявление № Т-ТП-52-29 от 10.12.2020 г., Заповед Т-РД-27-171 от 29.12.2020 г., Заповед № Т-РД-27-163 от 29.12.2020 г. и Заповед № Т-РД-27-152 от 23.12.2020 г.; Писмо изх. № Т-91-00-56 от 09.11.2021 г. на министъра на туризма относно проекта на решение на МС за одобряване на проект на закон за изменение на Закона за мерките и Писмо изх. № Т-91-00-56 от 26.11.2021 г. на главния секретар на Министерството на туризма до главния секретар на МС	11 файла на електронен носител CD
7.	Писмо изх. № 04-20-7 от 11.01.2022 г. на ръководителя на одитния екип относно разработените от Министерството на туризма предложения за мерки и отговор рег. № Т-92-00-27 от 01.03.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.:	15 листа и 1 бр CD
7.1.	Документи по т. 2: Електронно писмо от 04.08.2021 г.; Писмо изх. № Т-92-00-1035 от 04.11.2020 г. на заместник- министър председател по икономическата и демографска политика и министър на туризма до заместник-министър председател относно Национален план за възстановяване и устойчивост на България; Писма на министър на туризма изх. № Т-03-00-279 от 03.03.2021 г. и № Т-03-00-365 от 18.05.2021 г. до зам.-министър председателя относно хоризонтално припознаване на туризма в рамките на НПВУ	4 файла на електронен носител CD
7.2.	Документи по т. 3: Писмо изх. № Т-26-00-203 от 20.11.2020 г. на заместник- министър председател по икономическата и демографска политика и министър на туризма до министъра на труда и социалната политика, с приложение електронно писмо от 17.11.2020 г. на Обединение „Бъдеще за туризма“ и Писмо изх. № 015 от 17.11.2020 г. на председателя на УС на СТТА „Обединение Бъдеще за туризма“; 2 бр. Писмо изх. № Т-92-00-96 от 12.02.2021 г. на зам. министъра на туризма до зам. министър на труда и социалната политика, зам. министър на икономиката с приложение електронно писмо от 02.02.2021 г. на БХРА и писмо от 02.02.2021 г. на председателя на УС на БХРА; Писмо изх. № Т-04-15-117 от 19.10.2021 г. на министъра на туризма до зам. министър-председателя по икономическите и социалните политики и министър на труда и социалната политика; Писмо изх. № Т-62-00-3 от 29.01.2021 г. на заместник- министър председател по икономическата и демографска политика и министър на туризма до министъра на труда и социалната политика с приложение електронно писмо от 27.01.2021 г. и писмо от председателя на УП на „Съюз на собствениците“ Слънчев бряг	5 файла на електронен носител CD
7.3.	Документи по т. 4: Анализ разходи - ползи по схемата за държавна помощ (по реда на чл. 26, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците (Закон за мерките) за периода 13 май – 31 декември 2020 г.	1 файл на електронен носител CD
7.4.	Документи по т. 5: Писмо изх. № Т-92-00-502 на директора на дирекция „Туристическа политика“ до АБТТА, БАТА и сдружение „Туризм“; 2 бр. Електронни писма от 05.06.2020 г. от ЗК „Уника живот“ АД; 42 бр. отговори на въпросници от туроператори; Електронно писмо от 08.04.2020 г. от член на АБАКС и електронно писмо от 08.04.2020 г. – рег. № Т-26-А-204 от 08.04.2020 г.; Докладна записка изх. № Т-93-00-920 от 09.04.2020 г. от зам. министър на туризма до министъра на туризма във връзка с писмо рег. № Т-26-А-204 от 08.04.2020 г.; 3 бр. електронни писма от 02.06.2020 г. – рег. № Т-26-А-278 от 02.06.2020 г.; 3 бр. електронни писма от 20.07.2020 г. – рег. № Т-26-А-345 от 20.07.2020 г.; Електронно писмо от 18.03.2020 г. от АБТТА рег. № Т-92-00-226 от 28.09.2020 г.; Писмо рег.	56 файла на електронен носител CD

	№ Т-92-00-297 от 09.04.2020 г.; Писмо рег. № Т-92-00-371 от 08.05.2020 г. на АБТТА; Паметна записка Т-93-00-1265 от 28.05.2020 г. от проведена среща с представители на Обединение „Бъдеще за туризма“, АБТТА и КЗП; Писмо изх. № 92-00-401 от 14.10.2020 г. на министъра на финансите; Доклад изх. № Т-93-00-3165 от 25.11.2020 г. от директорите на дирекции ДТП, „ППИ“ и „АПОЧР“ до министъра на туризма; Писмо рег. № Т-26-00-254 от 18.12.2020 г. от ОБТ, АБТТА и БАТА до министъра на туризма	
7.4.	Документи по т. 6 и 11: Заповед № Т-РД-04-1 от 10.01.2022 на министъра на туризма, с приложение Вътрешни правила за планиране, управление и изпълнение на проекти изпълнявани по програми, мерки и схеми и определяне на размера и изплащане на възнаграждения на служителите от Министерството на туризма и външни експерти за работата им по планиране, управление и изпълнение на проекти изпълнявани по програми мерки и схеми; Заповед № Т-РД-04-10 от 04.10.2017 г. на министъра на туризма и вътрешни правила за възлагане управлението и/или изпълнението на проекти и определяне на размера и изплащане на възнаграждения на служителите от Министерството на туризма и външни експерти за работата им по проекти, изпълнявани в рамките на Министерството на туризма	2 файла на електронен носител CD
7.5.	Документи по т. 9: 2 бр. Заповед № Т-РД-16-38 от 04.02.2022 г. на министъра на туризма, 2 бр. Заповед № Т-РД-16-103 от 26.04.2021 г. на министъра на туризма с приложения; Заповеди на министъра на туризма №№ Т-РД-16-25 от 27.11.2021 г.; Т-РД-16-36 от 03.02.2022 г.; Т-РД-16-25 от 17.01.2021 г.; Т-РД-16-103 от 26.04.2021 г.; Процедура за управление на потребителски профил в СУНИ; Заявки за потребителски профили в СУНИ на членовете на оценителната комисия	19 файла на електронен носител CD <i>Съдържа лични данни</i>
7.6.	Документи по т. 10: Заповед № Т-РД-16-36 от 03.02.2020 г. на министъра на туризма за създаване на експертна група за работа в извънредни ситуации; Докладна записка № Т-93-00-738 от 12.03.2020 г. от директора на дирекция „МСИОТ“; Заповед № Т-РД-16-77 от 18.03.2020 г. за изменение на Заповед № Т-РД-16-36 от 03.02.2020 г.; Заповед № Т-РД-16-96 от 25.03.2020 г. на Министерството на туризма	4 файла на електронен носител CD
8.	Писмо изх. № 04-20-7 от 12.01.2022 г. на ръководителя на одитния екип във връзка със схема BG-176789478-2021-02 и отговор рег. № Т-92-00-38 от 27.01.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.:	8 листа и 1 бр. CD
8.1.	Документи по т. 1: Commission Decision C(2020) 9473 final from 18.12.2020, State Aid SA.60082 (2020/N) – Bulgaria COVID-19-Amendment of various aid schemes in accordance with the fourth amendment of the Temporary Framework	1 файл на електронен носител CD
8.2.	Документи по т. 1: Писмо изх. № Т-04-19-241 от 30.11.2021 г. на зам. министъра на туризма	1 файл на електронен носител CD
8.3.	Документи по т. 2: Заповед № Т-РД-14-10 от 29.03.2021 г. на зам. министър председател по икономическата и демографска политика и министър на туризма за утвърждаване и Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм (фаза 2) с приложения	1 файл на електронен носител CD
8.4.	Документи по т. 3: Данни на ГВА за пътници с международни полети за периода януари – май 2019 г.	1 файл на електронен носител CD
8.5.	Документи по т. 4 и 5: Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм (Фаза 2) без приложения	1 файл на електронен носител CD
8.6.	Документи по т. 6: екранни снимки на 3 броя електронни писма от 30.12.2021 г. FTI Touristik GmbH; Писмо от 15.12.2020 г. FTI Touristik GmbH	1 файл на електронен носител CD
8.7.	Документи по т. 11: Електронно писмо от 20.08.2021 г. с инструкции за работа в СУНИ	1 файл на електронен носител CD
8.8.	Документи по т. 12: 4 броя декларации за липса на конфликт на интереси, поверителност и безпристрастност от 23.08.2021 г. и 1 бр. Декларации за липса на конфликт на интереси, поверителност и безпристрастност от 24.08.2021 г.	1 файл на електронен носител CD

8.9.	Документи по т. 17: Доклад изх. № Т-93-00-2837 от 10.09.2021 г. до министъра на туризма; Заповед № Т-РД-16-228 от 13.09.2021 г. за отхвърляне на ПП рег. № BG-176789478-2021-02-0001 на министъра на туризма; екранна снимка от СУНИ във връзка с ПП рег. № BG-176789478-2021-02-0001 „Преглед на проектното предложение“	3 файла на електронен носител CD
9.	Писмо изх. № 04-20-7 от 12.01.2022 г. на ръководителя на одитния екип във връзка със схема BG-176789478-2021-04 и отговор рег. № Т-92-00-39 от 28.01.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.:	7 листа и 1 бр. CD
9.1.	Документи по т. 1: Commission Decision C(2021) 5266 final from 09.07.2021 State Aid SA.63497 (2021/N) – Bulgaria COVID-19- Second Block notification of the amendments to the Bulgarian approved measures under the Temporary Framework - Amendment of measures SA.56905, SA.56933, SA.57052, SA.57283, SA.57795, SA.59704, SA.58050, SA.58095 and SA.60454; Писмо изх. № Т-04-19-77 от 13.04.2021 г. на зам. министър на туризма	2 файла на електронен носител CD
9.2.	Документи по т. 2: Заповед № Т-РД-04-16 от 21.07.2021 г. на министъра на туризма за утвърждаване на Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм; Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм (Фаза 3) без приложения	2 файла на електронен носител CD
9.3.	Документи по т. 13: Електронно писмо от 23.09.2021 г., 2 бр. електронни писма от 04.11.2021 г., Електронно писмо от 26.10.2021 г. и Електронно писмо от 08.10.2021 г.; Писмо изх. № Т-99-00-1153 от 28.10.2021 г. на министъра на туризма; Електронно писмо от 25.10.2021 г.; Електронно писмо от 16.06.2020 г., 4 бр. електронни писма от 17.06.2020 г., 2 бр. електронни писма от 26.06.2020 г. и 2 бр. електронни писма от 29.06.2020 г.; Протокол № Т-93-00-3095 от 07.10.2021 г. за проведена среща на 04.10.2021 г. с Асоциацията на инкьминг агенциите в България (AIA)	8 файла на електронен носител CD
10.	Писмо изх. № 04-20-7 от 03.02.2022 г. на ръководителя на одитния екип във връзка със схема BG-176789478-2021-05 и отговори рег. № Т-92-00-99 от 24.02.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.:	14 листа и 2 бр. CD
10.1.	Документи по т. 2: Commission Decision C(2021) 8136 final from 08.11.2021 State Aid SA.100427 (2021/N) – Bulgaria COVID-19: Aid to the tourism sector; Извлечение на нотификацията от SANI; Писмо изх. № Т-04-19-230 от 20.10.2021 г. на министъра на туризма до министъра на финансите с приложения	3 файла на електронен носител CD
10.2.	Документи по т. 5 Писмо изх. № 43 от 28.10.2021 г. на председателя на УС на АБТТА до министъра на туризма; екранна снимка от институционалната страница на Министерството на туризма за проведена на 26.10.2021 г. среща на министъра на туризма с представители на туроператорите; Презентация на схема за предоставяне на БФП от 26.10.2021 г.; Електронно писмо от 27.10.2021 г. за изпращане на проекта на схема за държавна помощ по чл. 1, ал. 5, т. 9 от ЗДБРБ за 2021 г. до браншови организации за коментари и бележки; Електронно писмо от 28.10.2021 г. на СТТА „Обединение бъдеще за туризма“ и електронно писмо от 28.10.2021 г. на Сдружение „Българско конгресно бюро“; Електронно писмо от 17.09.2021 г. с покана за участие в работна среща във връзка с разработване на схемата за държавна помощ, съгласно чл. 112 от ЗДБРБ за 2021 г.; Паметна записка Т-93-00-2963 от 23.09.2021 г. от работна среща с представители на туристическия бизнес, проведена на 20.09.2021 г.; Презентация на схема BG-176789478-2021-05 от 17.11.2021 г.	8 файла на електронен носител CD
10.3.	Документи по т. 6: Комуникация на Министерството на туризма с дирекция ЦКЗ към АМС - Електронно писмо от 16.11.2021 г., Електронно писмо от 12.11.2021 г. и Електронно писмо от 08.11.2021 г.; Писмо изх. № Т-91-00-51 от 11.11.2021 г. на министъра на туризма до главния секретар на Министерския съвет с приложения (Доклад на министъра на туризма, проекта на постановление на МС, финансова обосновка, становища по чл. 32 от УПМСНА и справка за тяхното отразяване и проект на писмо за средствата за масово осведомяване);	2 файла на електронен носител CD
10.4.	Документи по т. 8: Електронно писмо от 17.11.2021 г. с покана за провеждане на он-лайн обучение, във връзка с кандидатстването по схема BG-176789478-2021-05; 2 бр. електронно писмо от 12.11.2021 г. за предоставяне на проект на Указания за кандидатстване и	2 файла на електронен носител CD

	правила за предоставяне на безвъзмездни средства по СХЕМА BG-176789478-2021-05 на заинтересовани страни и покана провеждане на обучение	
10.5.	Документи по т. 9: Протокол № 58 от заседание на Министерския съвет на 17.11.2021 г.	1 файл на електронен носител CD
10.6.	Документи по т. 10: Заповед № Т-РД-16-305 от 19.11.2021 г. за утвърждаване на Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04. и указания с приложения	2 файла на електронен носител CD
10.7.	Документи по т. 11: Въпроси и отговори по схема BG-176789478-2021-05	1 файл на електронен носител CD
10.8.	Документи по т. 12: Заповед № Т-РД-16-24 от 27.01.2022 г. за утвърждаване на указания за отчитане на разходите по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04.; Указания за отчитане на разходите по схема BG-176789478-2021-05; Образец на Декларация за липса на друго публично финансиране; Образец на отчет от получател на помощ по схема BG-176789478-2021-05	4 файла на електронен носител CD
10.9.	Документи по т. 16: Заповед № Т-РД-16-38 от 04.02.2022 г.; Заповед № Т-РД-16-103 от 26.04.2021 г. за определяне на отговорни служители за работа в СУНИ; Електронни писма от 13.12.2021 г., 11.12.2021 г. и 10.12.2021 г. за организация на работата във връзка с оценката на заявленията за подпомагане; Заповед № Т-РД-16-103 от 26.04.2021 г. за определяне на отговорни служители за работа в СУНИ; Извлечение от СУНИ за промени в обстоятелствата, подадени от кандидатите	4 файла на електронен носител CD
10.10.	Документи по т. 17: Писмо изх. № Т-03-00-544 от 29.09.2021 г. от директора на дирекция „Туристическа политика“ до директора на дирекция ЦКЗ в МС и отговор № 04.22-80 от 21.10.2021 г. на директора на дирекция ЦКЗ	2 файла на електронен носител CD
10.11.	Документи по т. 18: Докладна записка изх. № Т-93-00-3544 от 29.11.2021 г. до министъра на туризма за определяне на състава на оценителната комисия; РКК по ДЗ № Т-93-00-3544 от 29.11.2021 г. и Електронно писмо от 10.11.2021 г. покана за участие в оценителна комисия към Министерство на туризма	3 файла на електронен носител CD
10.12.	Документи по т. 19: Заповед № Т-РД-16-313 от 29.11.2021 г. на министъра на туризма за определяне на състава на оценителната комисия по схема BG-176789478-2021-05; Заповед № Т-РД-16-316 от 07.12.2021 г. за изменение на Заповед № Т-РД-16-313 от 29.11.2021 г. на министъра на туризма; Заповед № Т-РД-16-371 от 10.12.2021 г. за изменение на Заповед № Т-РД-16-313 от 29.11.2021 г. на министъра на туризма; Заповед № Т-РД-16-329 от 23.12.2021 г. за изменение на Заповед № Т-РД-16-313 от 29.11.2021 г. на министъра на туризма; Решение № 5668 от 11.10.2021 г. на АССГ по жалба срещу решение от 16.12.2020 г. на Министъра на туризма за ПП № BG16RFOP002-2.092; Електронно писмо от 06.06.2022 г. с приложен списък на допуснати, оттеглени, анулирани и отстранени ПП по схема BG-176789478-2021-05	7 файла на електронен носител CD
11.	Електронно писмо от 03.02.2022 г. на ръководителя на одитния екип до директорите на дирекции „ТП и ППТ за осигуряване на достъп до ПП на кандидатите по схема BG-176789478-2021-01 и предоставяне на информация и отговори на Министерството на туризма, в т.ч.:	2 листа и 1 бр. CD
11.1.	Отговор рег. № Т.92-00-956 от 04.02.2022 г. от зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.:	1 лист и 1 бр. CD
11.1.1	Таблица съдържаща информация за издадени заповеди за отказ по Схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл.26 от ЗМДВИП-Фаза 1	1 файл на електронен носител CD
11.1.2	Папка 20220203 Заповеди за отказ по Фаза 1 чартъри – Заповед № Т-РД-27-1 от 05.01.2021 г., Заповед № Т-РД-27-2 от 05.01.2021 г., Заповед № Т-РД-27-3 от 05.01.2021 г., Заповед № Т-РД-27-4 от 05.01.2021 г., Заповед № Т-РД-27-5 от 05.01.2021 г., Заповед № Т-РД-	12 файла на електронен носител CD

	27-6 от 13.01.2021 г., Заповед № Т-РД-27-144 от 23.12.2020 г., Заповед № Т-РД-27-158 от 23.12.2020 г., Заповед № Т-РД-27-159 от 23.12.2020 г., Заповед № Т-РД-27-160 от 23.12.2020 г., Заповед № Т-РД-27-167 от 29.12.2020 г., Заповед № Т-РД-27-169 от 29.12.2020 г.	
11.1.3	Папка 20220204 Писма НАП схема 01: т. 1 Писмо изх. № Т-12-00-37 от 11.02.2021 г. на зам. министър на туризма до изпълнителния директор на НАП; Писмо изх. № Т-12-00-37 от 17.02.2021 г. на зам. министър на туризма до изпълнителния директор на НАП; Писмо изх. № Т-12-00-37 от 23.02.2021 г. на председателя на оценителната комисия до изпълнителния директор на НАП; Писмо изх. № Т-12-00-37 от 24.02.2021 г. на председателя на оценителната комисия до изпълнителния директор на НАП; Писмо изх. № ЕП-04-24-2#6 от 25.02.2021 г. на зам. изпълнителния директор на НАП до зам. министъра на туризма с приложения № 1 и Приложение № 2.; т. 2 до т. 4 Писма изх. №№ Т-12-00-37 от 24.02.2021 г.; Т-12-00-37 от 08.03.2021 г.; Т-12-00-37 от 16.03.2021 г.; Т-12-00-37 от 23.03.2021 г. на зам. министър на туризма до изпълнителния директор на НАП с отговор на зам. изпълнителния директор на НАП до зам. министъра на туризма	28 файла на електронен носител CD
11.1.4	Папка 20220204 Писма НСИ схема 01 т. 1 до т. 11: Писмо рег. № Т-03-00-36 от 21.01.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение Писмо изх. № 04-22-2 от 18.01.2021 г. на директора на дирекция ЦКЗ към АМС; Отговор изх. № 07-04-60 от 22.01.2021 на председателя на НСИ; Писмо рег. № Т-33-00-8 от 15.02.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-138 от 18.02.2021 г. на зам. председател на НСИ; т. 3 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 22.02.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-158 от 26.02.2021 г. на зам. председател на НСИ; т.4 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 02.03.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-192 от 08.03.2021 г. на зам. председател на НСИ; т. 5 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 09.03.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-202 от 17.03.2021 г. на директора на дирекция „Бизнес статистика“ в НСИ; т. 6 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 11.03.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-212 от 17.03.2021 г. на директора на дирекция „Бизнес статистика“ в НСИ; т. 7 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 16.03.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложения и Отговор № 07-04-225 от 22.03.2021 г. на директора на дирекция „Бизнес статистика“ в НСИ; т. 8 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 23.03.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-243 от 25.03.2021 г. на зам. председател на НСИ; т. 9 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 24.03.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-244 от 26.03.2021 г. на зам. председател на НСИ; т. 10 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 01.04.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-281 от 04.04.2021 г. на зам. председател на НСИ; т. 11 Писмо рег. № Т-33-00-8 от 15.04.2021 г. на зам. министъра на туризма до председателя на НСИ с приложение и Отговор № 07-04-290 от 05.04.2021 г. на зам. председател на НСИ;	46 файла на електронен носител CD
12.	Електронно писмо от 25.02.2022 г. на ръководителя на одитния екип до директорите на дирекции „ТП и ППТ за предоставяне на допълнителна информация във връзка със схема BG-176789478-2021-03 и отговор рег. № Т-92-00-242 от 21.03.2022 г. от зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.:	6 листа и 1 бр. CD
12.1.	т. 1: НАП: Кореспонденция с НАП – Писмо изх. № Т-12-00-152 от 30.07.2021 г. на зам. министър на туризма до изпълнителния директор на НАП с приложение; Писмо изх. № Т-12-00-152 от 30.07.2021 г. на зам. министър на туризма до изпълнителния директор на НАП с приложение и Отговор на изпълнителния директор на НАП до зам. министъра на туризма с приложение	7 файла на електронен носител CD
12.2.	т. 2 СО: Писмо изх. № Т-08-00-196 от 23.07.2021 г. на министъра на туризма до кмета на Столична община с приложение и Отговор Рег. № Т-08-00-196 от 09.08.2021 г. на директора на дирекция „Общински приходи“ към Столична община с приложение	3 файла на електронен носител CD
12.3.	т. 3 АВ: Писмо изх. № Т-12-00-153 от 22.07.2021 г. на зам. министър на туризма до изпълнителния директор на Агенцията по вписванията с приложение и отговор на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията	3 файла на електронен носител CD

12.4.	т. 4 НСИ: Писмо изх. № Т-33-00-44 от 27.08.2021 г. на зам. министър на туризма до председателя на НСИ, с приложение и Отговор изх. № 07-04-686 от 31.08.2021 г. на зам. председател на НСИ с приложения.	7 файла на електронен носител CD
12.5.	Таблица за извършено пропорционално разпределение на средствата по BG-176789478-2021-03	1 файл на електронен носител CD
13.	Писмо изх. № 04-20-7 от 07.03.2022 г. на ръководителя на одитния екип във връзка с процедура BG16RFOP002-2.092 по ОПИК 2014-2020 и отговор № Т-92-00-208 от 08.04.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения	15 листа и 2 бр. CD
13.1.	Диск 1	
13.1.1	Документи по т. 1: Папка проектно предложение: Заповед № Т-РД-16-305 от 10.09.2020 г. на зам. министър на туризма; Заповед № Т-РД-16-291 от 01.09.2020 г. на министъра на туризма; Формуляра за кандидатстване от 17.09.2020 г. за процедура BG16RFOP002-2.080; Електронно писмо от 11.08.2020 г. за провеждане на 24-та писмена процедура за неприсъствено вземане на решения от КН на ОПИК и ОПИМСП, с приложения, в т.ч. Методология и критерии за подбор на операции; Електронна кореспонденция във връзка с 24-та писмена процедура за неприсъствено вземане на решения от КН на ОПИК и ОПИМСП; АДПБФП по процедура за директно предоставяне BG16RFOP002-2.080 по ОПИК 2014-2020 от 02.10.2020 г.; Електронно писмо от 25.08.2020 г. и становище на Министерството на туризма	11 файла на електронен носител CD
13.1.2	Документи по т. 2: Протокол № 1 от писмена процедура за неприсъствено вземане на решение от КН на ОПИК 2014-2020 г., проведено в период 11-25.08.2020 г.; Протокол № 2 от писмена процедура за неприсъствено вземане на решение от КН на ОПИК 2014-2020 г., проведено в период 11-31.08.2020 г.; Заповед № Т-РД-16-372 от 14.12.2020 г. на министъра на туризма; Доклад изх. № Т-93-00-2386 от 14.09.2020 г. до министъра на туризма относно подготовката на документация за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-2.080; Папка Изменение на методологията и критерии от УО 26.08.2020 г.: Методология и критерии за избор на операции; Справка за получени предложение/бележки от членовете на КН на ОПИК 2014-2020; Електронно писмо от 26.08.2020 г. с приложения; Писмо изх. № 91-00-204 от 26.08.2020 г. на зам. главен директор на ГД ЕФК до членовете на КН; Протокол № 1 от писмена процедура за неприсъствено вземане на решение от КН на ОПИК 2014-2020 г., проведено в период 11-25.08.2020 г.; Решение на КН на ОПИК и ОПИМСП от 26.08.2020 г.; Проект на Решение на КН; Папка Обявена процедура за кандидатстване от Министерството на туризма: Оценителна таблица; Условия за изпълнение на проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура чрез директно предоставяне BG16RFOP002-2.080 „Подкрепа за МСП от туристическия сектор за преодоляване на икономическите последици от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на туризма“, с приложения; Условия за кандидатстване с проектни предложения за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура чрез директно предоставяне BG16RFOP002-2.080 „Подкрепа за МСП от туристическия сектор за преодоляване на икономическите последици от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на туризма“ с приложения и документи за администриране на схемата; Папка Становище на Министерството на туризма от 24.08.2020 г.: Методология и критерии за подбор на операции; Декларация и Становище на Министерството на туризма	28 файла на електронен носител CD
13.1.3	Документи по т. 3: Договор № Т-РД-29-174 от 23.10.2020 г. с „Димитров инвест консулт“ ЕООД; 3 бр. оферти - № 20-10-1 от 20.10.2020 г.; № Т-26-И-141/21.10.2020 г. и Т-26-И-140 от 21.10.2020 г.	4 файла на електронен носител CD
13.1.4	Документи по т. 5: Докладна записка изх. № Т-93-00-2879 от 27.10.2020 г. за определяне на състав на оценителна комисия BG16RFOP002-2.092; Заповед № Т-РД-16-336 от 28.10.2020 г. за определяне на състав на оценителна комисия по процедура BG16RFOP002-2.092; Заповед № Т-РВД-16-354 от 27.11.2020 г. за изменение на Заповед № Т-РД-16-336 от 28.10.2020 г.; Заповед № Т-РД-16-376 от 15.12.2020 г. за изменение на Заповед № Т-РД-16-336 от 28.10.2020 г.	4 файла на електронен носител CD

13.1.5	Документи по т. 6: Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по Оперативна програма ОПИК 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“, с приложения и Ръководство за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ от 06.10.2020 г.	17 файла на електронен носител CD
13.1.6	Документи по т. 7 - 8 бр. декларации за липса на конфликт на интереси и поверителност от 04.11.2020 г. и 3 бр. декларации за липса на конфликт на интереси и поверителност от 02.11.2020 г.	11 файла на електронен носител CD <i>Съдържа лични данни</i>
13.1.7	Документи по т. 13 – Списък на дублиращите се проектни предложения, които не подлежат на оценка; Документи по т. 17 - Справка на проектните предложения по BG16RFOP002-2.092	2 файла на електронен носител CD
13.2.	Диск 2: Писмо изх. № 04-20-7 от 07.03.2022 г. на ръководителя на одитния екип; Писмо рег. № Т-92-00-208 от 08.04.2022 г. на зам. министър на туризма; Папка кореспонденция с Министерството на туризма: Електронна кореспонденция с Министерство на туризма, във връзка със забавяне предоставянето на отговори от страна на Министерството на туризма, липса на достъп до оценителните сесии в ИСУН 2020 и предоставяне на допълнителна информация и документи; Папка АДПБФП: Електронно писмо от 07.06 с приложения АДПБФП от 02.10.2020 г., Общи условия за финансираните по ОПИК 2014-2020 административни договори за предоставяне на БФП	14 файла на електронен носител CD
14.	Писмо изх. № 04-20-7 от 04.03.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор рег. № Т-92-00-91 от 17.05.2022 г. на зам. министъра на туризма с приложения, в т.ч.: 2 бр. писмо изх. № 04-20-7 от 04.03.2022 г. на ръководителя на одитния екип; Писмо изх. № Т-17-00-48 от 25.03.2022 г. на зам. министъра на туризма до изп. директори на ББР; Отговор № 1895 от 08.04.2022 г. на ББР с информация за броя на предприятията в сектора на туризма и предоставената подкрепа в периода от 01.02.2020 г. - 31.12.2021 г.; Писмо изх. № Т-92-00-191 от 25.03.2022 г. на зам. министър на туризма до министъра на иновациите и растежа, гл. директор на ГД ЕФК, изп. директор на НАП и Отговор № ЕП-04-24-4-1 от 06.04.2022 г. на изп. директор на НАП; Справка с данни за изплатени от НАП безвъзмездни помощи в подкрепа на туристическия сектор; Писмо изх. № Т-92-00-269 от 30.03.2022 г. на зам. министър на туризма до изп. директор на ФМФИБ ЕАД; 2 бр. Отговор рег. № 10-10-1193-2 от 05.04.2022 г. на изп. директор на Агенцията по заетостта; Писмо изх. № Т-92-00-191 от 25.03.2022 г. на зам. министър на туризма до министъра на труда и социалната политика и гл. директор на ГД ЕФМПП към МТСП с копие до АЗ и НОИ и Отговор изх. № 1029-40-1229-1 от 06.04.2022 г. на управителя на НОИ с приложение справка за работодателите, запазените работни места и изплатените суми по ПМС № 55 от 2020 г. и ПМС № 151 от 2020 г. в икономически дейности от туристическия сектор; Писмо изх. № 04-17-2-1 от 15.04.2022 г. на зам. министър на иновациите и растежа и ръководител на УО на ОПИК 2014-2020 за предоставяне на информация относно изплатените средства от ОПИК за подкрепа на бизнеса в областта на туризма; Писмо от изп. директор на Агенцията по вписванията, във връзка с писма на Министерството на туризма от 03.11.2021 г. и 04.11.2021 г. за предоставяне на информация за броя на предприятия в сектор туризъм, които са обявени в несъстоятелност в периода 01.01.2020 г. до 30.09.2021 г. с приложение справка; Обобщена справка за предоставената подкрепа за предприятията от туристическия сектор; Електронно писмо на Сметна палата от 18.05.2022 г. във връзка с получени справки от НАП; Електронно писмо от 31.05.2022 г. за представяне на липсващите данни и информация от НАП с приложение - Справка с данни за изплатените от НАП помощи в подкрепа на туристическия сектор – обобщени данни и по бенефициенти; Електронна кореспонденция с Министерството на туризма относно неспазване на определените срокове за предоставяне на данни и информация	5 листа и 2 бр. електронни носители и 28 файла на електронен носител флаш памет
15.	Писмо изх. № 04-20-7 от 30.03.2022 г. на ръководителя на одитния екип относно дейността на оценителните комисии и отговори на Министерството на туризма в т.ч.:	11 листа и 3 бр. CD
15.1.	Отговор рег. № Т-92-00-272 от 29.04.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.:	9 листа и 1 бр. CD
15.1.1	Документи по раздел. I, в т.ч. Електронно писмо от 31.03.2022 г. за провеждане на он-лайн обучение за подпомагане процеса на кандидатстване по Програма за подпомагане на местата за настаняване; Документи по т. 1 и 2: Електронни писма от 20.12.2021 г.,	19 файла на електронен носител CD, от които

	29.11.2021 г., от 07.02.2022 г., от 18.04.2022 г. за он-лайн срещи и обучения; Паметна записка № Т-93-00-322 от 14.02.2022 г. за проведена он-лайн среща на 08.02.2022 г. Документи по т. 3: Докладна записка изх. № Т-93-00-2610 от 12.08.2021 г. до министъра на туризма; Заповед № Т-РД-16-213 от 12.08.2021 г. на министъра на туризма; Докладна записка изх. № Т-92-00-3200 от 30.11.2022 г. до зам. министър на туризма относно спешна необходимост от сключване на граждански договор; Договор Т-РД-29-174 от 23.10.2020 г. между Министерството на туризма и „Димитров инвест консулт“ ЕООД и 3 бр. оферти - № 20-10-1 от 20.10.2020 г.; № Т-26-И-141/21.10.2020 г. и Т-26-И-140 от 21.10.2020 г.; Заповед № Т-РД-16-198 от 15.07.2021 г. на министъра на туризма за определяне на състав на оценителна комисия; Докладна записка изх. № Т-93-00-2180 от 05.07.2021 г. до зам. министър на туризма и 4 броя автобиографии	6 файла на електронен носител CD <i>съдържат лични данни</i>
15.1.2	Документи по раздел II , в т.ч.: Насоки за кандидатстване и предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19; Докладна записка изх. № Т-93-00-3544 от 29.11.2021 г. до министъра на туризма за определяне на състав на оценителна комисия; Докладна записка до министъра на туризма необходимост от наемане на външни експерти от Списък на лицата, одобрени в проведения Централизиран конкурс за избор на външни оценители в процедурите по предоставяне на БФП, който се поддържа от дирекция ЦКЗ към МС; Заповед № Т-РД-04-1 от 22.01.2021 г. за утвърждаване на Наредба за реда за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19; Заповед № Т-РД-16-32 от 05.02.2021 г. за определяне на състав на оценителна комисия; Документи по т. 6 Заповед № Т-РД-16-32 от 05.02.2021 г. за определяне на състав на оценителна комисия и Докладна записка изх. № Т-92-00-362 от 04.02.2021 г. до министъра на туризма	14 файла на електронен носител CD
15.1.2	Документи по раздел III , в т.ч.: Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм (Фаза II); Заповед № РД-16-213 от 12.08.2021 г. за определяне на състав на оценителна комисия, Заповед № РД-16-215 от 19.08.2021 г. да допълване на Заповед № РД-16-213 от 12.08.2021 г. и Доклад изх. № Т-93-00-2837 до министъра на туризма	7 файла на електронен носител CD
15.2.	Електронно писмо от 18.04.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор рег. № Т-92-00-38 от 03.05.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения с Декларации за липса на конфликт на интереси, поверителност и безпристрастност за оценителна сесия	2 листа и 1 бр. CD
15.3.	Електронно писмо от 13.04.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор от 14.04.2022 г. на с приложения Заповед № Т-РД-16-213/12.08.2021 г. за определяне състава на работната група, която да извърши преглед и проверка на постъпилите заявления за получаване на държавна субсидия по реда на чл. 26 от Закона за мерките и действията па време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците Фаза II за периода 01.01.2021 г. – 30.06.2021 г. и Заповед № Т-РД-16-215/19.08.2021 г. за допълване на Заповед № Т-РД-16-213/12.08.2021 г.	6 файла на електронен носител CD
15.4.	Електронно писмо от 20.05.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор от 30.05.2022 г. с приложена справка за изплатени средства на оценители	3 файла на електронен носител CD
15.5.	Електронна кореспонденция с Министерство на туризма – 5 електронни писма	5 файла на електронен носител CD
15.6.	Писмо рег. № Т-92-00-457 от 31.05.2020 г. на зам. министър на туризма с приложения 27 декларации за липса на конфликт на интереси, поверителност и безпристрастност	43 листа
16.	Електронна кореспонденция за предоставяне на досиета на кандидати по Схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП-Фаза 1 за проверка	8 файла на електронен носител CD

	РД-И-83 Работен документ за обобщаване на резултатите от извършените директни съществени проверки на одобрени за финансиране и отхвърлени кандидати по схема Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП (фаза 1)	
16.1.	РД-И-59 Контролен лист за проверка за спазване на условията и процедурите по Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП – Фаза I; Заявление № Т-ТП-52-33 от 16.12.2020 г. за получаване на държавна субсидия по реда на чл. 26 от ЗМДВИППП фаза 1 Чек лист за съответствие на подаденото заявление и приложените към него документи за получаване на помощи по схема за държавна помощ – фаза 1 от 30.12.2020 г. Писмо изх. № Т-ТП-52-33 от 18.12.2020 г. за искане на информация и допълнителни документи във връзка със заявление с вх. № Т-ТП-52-33 от 16.12.2020 г. и 2 електронни писма от 18.12.2020 г. и Справка от търговски регистър на чешки език, валиден към 18.12.2020 г. Препис от Търговския регистър, валиден до 14.10.2020 г. на български и чешки език Писмо рег. № Т-ТП-52-33 от 21.12.2020 г. за предоставяне на допълнителна информация по заявление № Т-ТП-52-33 от 16.12.2020 г. Писмо рег. № Т-ТП-52-33 от 23.12.2020 г. за предоставяне на допълнителна информация по заявление № Т-ТП-52-33 от 16.12.2020 г. Писмо рег. № Т-ТП-52-33 от 29.12.2020 г. за предоставяне на допълнителна информация по заявление № Т-ТП-52-33 от 16.12.2020 г. Писмо рег. № Т-ТП-52-34 от 30.12.2020 г. за предоставяне на допълнителна информация по заявление № Т-ТП-52-33 от 16.12.2020 г.	3 файла на електронен носител на CD
16.2.	РД-И-64 Контролен лист за проверка за спазване на условията и процедурите по Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм, съгласно чл. 26 от ЗМДВИП – Фаза I; Протокол за предоставяне на копия на документи Заявление № Т-ТП-52-22 от 04.11.2020 г. Чек лист за съответствие на подаденото заявление и приложените към него документи за получаване на помощи по схема за държавна помощ – фаза 1 с допълвания от 15.12.2020 г., 21.12.2020 г. и 22.12.2020 г. Чек лист от 19.01.2021 г. за съответствие на подаденото заявление и приложените към него документи за получаване на помощи по схема за държавна помощ – фаза 1 с допълвания от 15.12.2020 г., 21.12.2020 г. и 22.12.2020 г. и допълвания към преписката от 30.12.2020 г. и 31.12.2020 г., направени след издаване на заповедта за отказ Писмо от министерството на туризма изх. № Т-ТП-52-22 от 07.12.2020 г. с искане на информация и/или допълнителни документи във връзка със заявление № Т-ТП-52-22 от 04.11.2020 г. Писмо от министерство на туризма до ГД ГВА изх. № Т-24-00-84 от 08.12.2020 г. Писмо от ГД ГВА до министерството на туризма вх. № Т-24-00-84 от 15.12.2020 г. Писмо до министерство на туризма рег. № Т-ТП-52-22 от 15.12.2020 г. Писмо до министерство на туризма рег. № Т-ТП-52-22 от 21.12.2020 г. Писмо до министерство на туризма рег. № Т-ТП-52-22 от 22.12.2020 г. Доклад от директорите на дирекции ТП, АПОРЧ и началник на отдел ПДОП до заместник министър-председател и министър на туризма изх. № Т-93-00-3496 от 23.12.2020 г. Заповед № Т-РД-27-167 от 29.12.2020 г. на заместник министър-председател и министър на туризма за отхвърляне на заявление с вх. № Т-ТП-52-22 от 04.11.2020 г. и отказ за предоставяне на държавна помощ Писмо до министерството на туризма рег. № Т-ТП-52-22 от 30.12.2020 г. Писмо до министерството на туризма рег. № Т-ТП052-22 от 31.12.2020 г. Жалба до ВАС чрез министъра на туризма рег. № Т-26-Д-10 от 13.01.2021 г.	

	Доклад от заместник-министър на туризма до заместник министър-председател и министър на туризма изх. № Т-93-00-174 от 20.01.2021 г. с приложение Заповед № Т-РД-16-13 от 20.01.2020 г. за отменяне на заповед № Т-РД-27-167 от 29.12.2020 г. и за одобряване предоставяне на държавна помощ	
17.	Писмо рег. № Т-92-00-308 от 14.04.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор изх. № Т-92-00-308 от 16.05.2022 г. на главния секретар на Министерство на туризма, с приложения, в т.ч.: Справка за изплатените суми на одобрените бенефициенти по схема за държавна помощ BG-176789478-2021-01 за периода 01.02.2021 - 30.04.2021 г.; Справка за изплатените суми на одобрените бенефициенти по схема за държавна помощ по схема за държавна помощ BG-176789478-2021-03 за периода 01.09.2021 - 31.12.2021 г.; Справка за изплатените суми на одобрените бенефициенти по схема за държавна помощ по схема за държавна помощ BG-176789478-2021-05 за периода 01.12.2021 - 31.03.2022 г.	5 листа и 2 бр. CD 3 файла на електронен носител CD
17.1.	Електронно писмо от 16.05.2022 г. от дирекция „ФУС“ с приложения, в т.ч.: Справка за изплатените суми на всички членове на оценителни комисии - общо и по оценители, в т.ч. поотделно за външни оценители; Справка за изплатените суми на външни оценители, съгласно Заповед № Т-РД-16-336/28.10.2020 г. схема по ОПИК BG16RFOP002-2.092; Справка за изплатените суми на външни оценители, съгласно Заповед № Т-РД-16-32/05.02.2021 г. по схема BG-176789478-2021-01; Справка за изплатените суми на всички членове на оценителни комисии - общо и по оценители, в т.ч. поотделно за външни оценители и служители на министерство на туризма по схема BG-176789478-2021-03 т.11 от писмо с № Т-92-00-308/14.04.2022 г.; Справка за изплатените суми на външни оценители по схема BG-176789478-2021-05 -т.12 от писмо с № Т-92-00-308/14.04.2022 г.; 23 броя нареждания до БНБ за свободен валутен превод; Обороти сметка 4291 област Бюджет за периода 01.02.2020-20.03.2022 г.; Обороти сметка 4291 област КСФ за периода 01.02.2020-31.03.2022 г.; Справка за изплатените суми на одобрени бенефициенти по схема за държавни помощи за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода 01.12.2020 г. -28.02.2021 г.; Справка за възстановени суми по схемите за държавни помощи за периода 01.02.2020 г.-31.03.2022 г.	12 файла на електронен носител CD
17.2.	Електронно писмо от 16.05.2022 г. от дирекция „ФУС“ с приложени 4 бр. справки за изплатени средства на Сдружение Асоциация на Екскурзводитите, Сдружение „Планини и хола“, Съюз на екскурзводитите и Югоизточен съюз на екскурзводитите	5 файла на електронен носител CD
17.3.	Електронно писмо от 03.05.2022 г. за изискване предоставяне на справка разпечатка от счетоводния продукт WorkFlow с изплатените суми на бенефициентите по процедурата BG16RFOP002-2.092 за периода 01.11.2020-01.03.2021 г., включително възстановени суми и електронно писмо от 23.05.2022 г. от дирекция УФЧР с приложени справки за изплатени и възстановени суми	4 файл на електронен носител CD
17.4.	Електронно писмо от 20.05.2022 г. за изискване на потвърждение за изплатени суми на членовете на оценителните комисии с приложение и електронно писмо от 30.05.2022 г. от дирекция ФУС с приложения	4 файла на електронен носител CD
17.5.	Електронно писмо от 13.05.2022 г. на ръководителя на одитния екип относно забавяне в предоставянето на отговори и информация от Министерство на туризма	1 файла на електронен носител CD
18.	Писмо рег. № Т-92-00-323 от 20.04.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговори на заместник министър на туризма с приложения, в т.ч.:	21 листа, 1 бр. електронен носител флаш памет и 2 бр. CD
18.1.	Отговор № Т-92-00-323 от 17.05.202 г. на заместник министър на туризма с приложения, в т.ч.: Документи по т. а): Писма: изх. № Т-12-00-186 от 04.11.2020 г. на министъра на туризма до изпълнителния директор на Агенцията по вписванията с приложен образец на справка и отговор на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията с приложение справка; рег. № СОА20-ДИ04-3377 от 18.11.2020 г. на директора на дирекция „Общински приходи“ към Столична община до министъра на туризма за предоставяне на информация за наличието или липсата на задължения по чл. 87 от ДОПК с приложение; изх. № Т-12-00-185 от 04.11.2020 г. на министъра на туризма до изпълнителния директор ИА ГИТ с приложен образец и Отговор рег. № 20076452 от 06.11.2020 г. на изпълнителния директор на ИА ГИТ с приложена справка; изх. № Т-12-00-187 от 04.11.2020 г. на министъра на туризма	29 файла на електронен носител флаш памет <i>Съдържа лични данни</i>

	<p>до изпълнителния директор на НАП, изх. № Т-12-00-187 от 12.11.2020 г. с приложен образец на справка и отговор от изпълнителния директор на НАП с приложение</p> <p>Документи по б): Заповеди за отказ за предоставяне на БФП: № Т-РД-27-135 от 22.12.2020 г. (ПП BG16RFOP002-2.092-0089); № Т-РД-27-125 от 22.12.2020 г. (ПП BG16RFOP002-2.092-0125); № Т-РД-27-109 от 22.12.2020 г. (ПП BG16RFOP002-2.092-0213); № Т-РД-27-68 от 22.12.2020 г. (ПП BG16RFOP002-2.092-0418); № Т-РД-27-64 от 22.12.2020 г. (ПП BG16RFOP002-2.092-0708);</p> <p>Документи по т. 2: Докладна записка за определяне на лица, които да извършват проверка за основателността на получените възражения по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.92; Заповед № Т-РД-16-361 от 07.12.2020 г. на министъра на туризма за определяне на лица, които да извършат проверка за основателността на получените възражения по BG16RFOP002-2.92; Становище от лицата, извършили проверка на основателността на получените възражения, които не са допуснати до пропорционално разпределение на финансовия ресурс;</p> <p>Документи по т. 3.3: Протокол № 1 от работата на оценителната комисия за разглеждане, оценка и класиране на подадените проектни предложения по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.92;</p> <p>Документи по т. 4.1: Регистър на делата образувани срещу актове на министъра на туризма по процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092;</p> <p>Документи по т. 5: ПМС № 79 от 10.04.2014 г. за създаване на комитети за наблюдение на споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕСИФ, за програмен период 2014-2020 г.; Състав на КН по ОПИК 2014-2020 г. (актуализация към 14.03.2022 г.); Вътрешни правила за работа на КН на ОПИК 2014-2020 и на ОПИМСП 2014-2020 г. с приложения Кодекс на поведение на КН на ОПИК 2014-2020 и на ОПИМС 2014-2020 г. и Декларация</p> <p>Документи по т. 6 Справка допуснати, отстранени и анулирани ПП по BG16RFOP002-2.92</p>	
18.2.	<p>Електронно писмо на ръководителя на одитния екип от 14.06.2022 г. и отговор от 16.06.2022 г. с приложения, в т.ч.: Документи от работата на комисията: Докладна записка изх. № Т-93-00-3387 от 16.12.2020 г. на председателя на оценителната комисия до министъра на туризма; Оценителен доклад от работата на Оценителната комисия за разглеждане, оценка и класиране на подадените ПП по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.92; Списък на проектните предложения, одобрени за финансиране; Списък на проектните предложения, които не се допускат до финансиране по процедура BG16RFOP002-2.92; Справка за пропорционално разпределение на БФП; 83 броя заповеди за отказ за предоставяне на БФП за проектни предложения по BG16RFOP002-2.92; Документи, свързани с мониторинга по процедурата BG16RFOP002-2.92; Договор № Т-РД-29-174 от 23.10.2020 г., Договор № Т-РД-29-196 от 22.10.2021 г., Допълнително споразумение № Т-РД-29-214 от 30.11.2021 г. към Договор № Т-РД-29-196 от 22.10.2021 г., Допълнително споразумение № Т-РД-29-27 от 11.04.2022 г. към Договор № Т-РД-29-196 от 22.10.2021 г.; Принт скрийн от електронната страница на Министерство на туризма, свързан с Ръководство за изпълнение на договори за БФП по процедура BG16RFOP002-2.92 с линк към ръководството; Ръководство за изпълнение на договори за БФП по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.92</p>	1 бр. CD 111 файла на електронен носител CD
18.3.	<p>Електронно писмо от 21.06.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор от 21.06.2022 г. с приложения, в т.ч.: Междинен доклад № 1 изх. № 783 от 23.11.2021 г.; Междинен доклад № 2 изх. № 785 от 04.03.2022 г. и Междинен доклад изх. № 788 от 27.04.2022 г. с приложения</p>	72 файла на електронен носител CD
18.4.	<p>Кореспонденция с Министерство на туризма по електронен път</p>	4 файла на електронен носител CD
18.5.	<p>Платежно от 05.05.2022 г., Фактура № 2816 от 14.04.2022 г., Прием-предавателен протокол от 13.04.2022 г., Договор № Т-РД-29-196 от 22.10.2021 г., Писмо изх. № 014856221 от 27.04.2022 г., Писмо изх. № Т-93-00-906 от 18.04.2022 г. на директора на дирекция „ППТ до директора на дирекция „ФУС“, Контролен лист № 642 за извършване на предварителен финансов контрол, Извлечение от счетоводната програма за обороти по сметка „9200-475-1“</p>	11 листа
18.6.	<p>Електронно писмо от 22.06.2022 г. с жалби и възражения по процедурата BG16RFOP002-2.92 по ОПИК 2014-2020 Справки от ИСУН 2020 към 29.08.2023 г.</p>	10 файла на електронен носител CD

19.	Писмо рег. № Т-92-00-324 от 20.04.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор рег. № Т-92-00-324 от 05.05.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.: Заповед № Т-РД-16-51 от 02.03.2021 г. на заместник-министър председател по икономическата и демографска политика и министър на туризма за правомощията и функциите по публикуването и своевременното актуализиране на различните информационни ресурси на интернет страницата на Министерството на туризма; Писмо рег. № Т-04-19-116 от 21.04.2022 г. на директора на дирекция „Туристическа политика“ за представяне на годишен доклад за предоставените държавни помощи за 2021 г. в Министерство на финансите; Писмо рег. № Т-04-19-47 от 31.03.2021 г. на зам. министър на туризма за представяне на годишен доклад за предоставените държавни помощи за 2020 г. в Министерство на финансите	24 листа и 1 бр. CD с 4 файла
20.	Писмо рег. № Т-92-00-321 от 20.04.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор рег. № Т-92-00-321 от 16.05.2022 г. на зам. министър на туризма с приложения, в т.ч.: Документи по т. I, т. 2: Кореспонденция на Министерството на туризма с ЕК относно схема за държавна помощ SA. 59990; Документи по т. I, т. 4: Извлечение от оценителен лист от СУНИ за BG-176789478-2021-01-0121; Документи по т. II, т. 1: 2 бр. Извлечение от СУНИ, модул „Проектни предложения“, секция „Комуникация с организация“, „Редакция на комуникация с организация“; 2 бр. Извлечение от СУНИ „Комуникация с отговорна организация“; Възражение срещу заповед № Т-РД-27-196 от 29.09.2021 г. на министъра на туризма; Документи по т. II, т. 2: Жалба от „АБАКС“ ЕООД против Заповед № Т-РД-16-225 от 07.09.2021 г. на министъра на туризма; Решение № 280 от 18.02.2022 г. на АС Пловдив, Касационна жалба от министъра на туризма подадена чрез АС Пловдив до ВАС; Касационна жалба от „АБАКС“; Отговор на касационна жалба от министъра на туризма, чрез пълномощник; Кореспонденция на ръководителя на одитния екип с Министерството на туризма, в т.ч. и относно забавяне в предоставяне на исканата информация и данни	12 листа и 2 бр. CD 8 файла на електронен носител CD
21.	Писмо рег. № 12-25-21 от 10.05.2022 г. на зам. председател на Сметната палата до изпълнителния директор на Агенцията по вписванията и отговор № 07-00-47 от 23.05.2022 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията с приложения, допълнителна кореспонденция в т.ч.:	4 листа и 2 бр. CD
21.1.	Справки: Справка брой подадени заявления по образец ГЗ за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 за периода от 01.02.2020 до 31.12.2021 г.; Справка обявени търговци в ликвидация за периода 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.; Справка несъстоятелност за периода 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.; Справка брой заличени търговци/ЮЛНЦ за периода 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.	4 файла на електронен носител на CD
21.2.	Електронни писма от 08.06.2022 г. и 09.06.2022 г. до Министерството на туризма с искане за представяне на допълнителна информация във връзка с отговор № 07-00-47 от 23.05.2022 г. на изпълнителния директор на Агенцията по вписванията и Отговор № 07-00-47 от 15.06.2022 г. с приложения, в т.ч.: справка брой подадени заявления по образец ГЗ за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 за периода 01.02.2020 г. до 31.12.2020 г.; справка брой подадени заявления по образец ГЗ за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 за периода 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.; справка обявени търговци в ликвидация за периода 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.; справка несъстоятелност (включва търговци в открито производство по несъстоятелност и обявени в несъстоятелност) за периода 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.; справка брой заличени търговци/ЮЛНЦ за периода 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г.,	7 файла на електронен носител на CD
21.3.	Аналитични документи, свързани с получените справки от Агенцията по вписванията	10 файла на електронен носител CD
22.	Писмо рег. № Т-92-00-489 от 03.06.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор рег. № Т-92-00-489 от 08.06.2022 г. на зам. министъра на туризма с приложения, в т.ч.:	9 листа и 1 бр. CD
22.1.	Документи по т. I: Заповед № Т-РД-04-1 от 10.01.2022 г. за утвърждаване на Вътрешни правила за планиране, управление и изпълнение на проектни изпълнявани по програми, мерки и схеми и определяне на размера и изплащане на възнаграждения на служители от Министерството на туризма и външни експерти за работата им по планиране, управление и изпълнение на проекти, с приложения вътрешни правила; 9 бр. длъжностни характеристики на служители от дирекция „Туристическа политика“;	10 файла на електронен носител CD

22.2.	Документи по т. 2: Докладна записка изх. № Т-93-00-1207 от 30.05.2022 г. относно заповед за определяне на служители от дирекция ПУП за администратори на СУНИ и Заповед № Т-РД-16-215 от 30.05.2022 г. на министъра на туризма за определяне на служители, които да изпълняват функциите на „администратор от организация“ в СУНИ	2 файла на електронен носител CD
22.3.	Документи по т. 3: Доклад изх. № Т-93-00-281 от 28.01.2021 г. до министъра на туризма относно възлагане на външна експертна услуга за извършване на комплексна оценка на ПП по процедурата за предоставяне на държавна помощ съгласно чл. 26а от Закон за мерките; Оферта № 22-01-1 от 22.01.2021 г.; Договор № Т-РД-29-26 от 29.01.2021 с „Димитров инвест консулт“ ЕООД и резолюция по доклад № Т-93-00-281 от 28.01.2021 г.	4 файла на електронен носител CD
22.4.	Документи по т. 4: Оферта № 20-10-1 от 20.10.2020 г.; Индикативна оферта № Т-26-И-141 от 26.10.2020 г.; Предложения № Т-26-И-140 от 21.10.2020 г.; Доклад изх. № Т-93-00-2836 от 21.10.2020 г. до министъра на туризма и Договор № Т-РД-29-174 от 23.10.2020 г. за консултантска услуга под формата на оценка за административно съответствие и допустимост на подадените ПП	5 файла на електронен носител CD
22.5.	Документи по т. 5: 4 бр. автобиографии; Докладна записка изх. № Т-93-00-2180 от 05.07.2021 г. за определяне на състав на оценителна комисия на подадените заявления за предоставяне на безвъзмездни средства съгласно чл. 26а, ал. 3 от Закон за мерките; Платежно от 27.10.2021 г., Сметка № 1/08.10.2021 г., ППП от 14.10.2021 г. по договор № Т-РД-30-43 от 12.07.2021 г., Договор № Т-РД-30-43 от 12.07.2021 г., Заповед № Т-РД-16-198 от 15.07.2021 г. за определяне на състав на оценителна комисия; Заповед № Т-РД-16-146 от 01.06.2021 г. за сключване на граждански договор с физически лица в Министерството на туризма; Постановление на Министерския съвет № 235; Платежно от 25.10.2021 г., Служебна бележка от 25.10.2021 г., Платежно от 25.10.2021 г.; Сметка за изплатени суми и служебна бележка, ППП от 14.10.2021 г. по Договор № Т-РД-30-43 от 12.07.2021 г., 4 бр. Декларации; Резолюция по Докладна записка изх. № Т-93-00-2180 от 05.07.2021 г.; Платежно от 25.10.2021 г., Сметка № 1 от 08.10.2021 г., ППП от 14.10.2021 г. по Договор № Т-РД-30-43 от 12.07.2021 г., Договор № Т-РД-30-42 от 12.07.2021 г., Платежно от 25.10.2021 г., Сметка за изплатени суми и служебна бележка, ППП от 14.01.2021 г. по договор № Т-РД-30-41 от 12.07.2021 г., 4 бр. Декларации и Договор № Т-РД-30-41 от 12.07.2021 г.	13 файла на електронен носител CD <i>Съдържа лични данни</i>
22.6.	Документи по т. 6: Писмо № 04.22-80 от 21.10.2021 г. на директора на дирекция ЦКЗ към АМС до директорите на дирекции ТТ и ППТ в Министерството на туризма; Докладна записка изх. № Т-93-00-3544 от 19.11.2021 г. до министъра на туризма за определяне на състав на оценителна комисия по схема BG-176789478-2021-05 и резолюция по Докладна записка изх. № Т-93-00-3544 от 19.11.2021 г.	3 файла на електронен носител CD
23.	Писмо рег. № Т-92-00-502 от 08.06.2022 на ръководителя на одитния екип и отговор № Т-92-00-502 от 13.06.2022 г. на и.д. директор на дирекция КНРДТ с приложение поименни справки за активните туроператори и туристически агенти	2 листа и 1 бр. CD
23.1.	4 бр. екранни снимки от Националния туристически регистър от 13.06.2022 г.	1 файл на електронен носител CD
24.	Електронно писмо на ръководителя на одитния екип от 09.06.2022 г. и отговор от 09.06.2022 г. с приложения, в т.ч. Заповеди на министъра на туризма за заличаване на регистрация № Т-РД-15-170 от 23.08.2021 г.; № Т-РД-15-132 от 23.08.2021 г.; № Т-РД-15-157 от 23.08.2021 г.; Т-РД-15-7 от 12.01.2018 г.; Т-РД-15-325 от 02.10.2018 г.; Т-РД-15-38 от 05.12.2016 г.; 63 екранни снимки от НТР (Регистър на регистрираните туроператори и туристически агенти), ЕПЗЕУ	22 листа и 1 бр. CD
25.	Писмо рег. № Т-92-00-308 от 02.06.2022 г. на ръководителя на одитния екип и отговор изх. № Т-92-00-308 от 09.06.2022 г. на главния секретар на Министерство на туризма с приложения, в т.ч. обяснителна записка към ГФО на Министерството на туризма към 31.12.2020 г.; Контролен лист № 183 от 23.12.2020 г. и Справка за изплатените средства на одобрени бенефициенти по схема за държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм за периода 01.12.2020-28.02.2021 г.	9 листа
26.	РД-П-26 от 21.10.2021 г. Работен документ за събиране, систематизиране и анализ на информацията за мотивите за нормативно въведените мерки в подкрепа на туризма и измененията им с приложения	45 файла на електронен носител CD

27.	Резултати от проведени Анкета сред браншови, професионални и продуктови организации и сдружения в областта на туризма и Анкета сред потенциални кандидати и бенефициенти по мерки за подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от COVID-19; Електронно писмо на ръководителя на одитния екип от 01.04.2022 г.	8 файла на електронен носител CD
28.	Commission Decision C(2020) 9511 final of 18.12.2020 on State Aid SA.59990 (2020/N) – Bulgaria COVID-19: State aid scheme for tour operators and travel agents	1 файл на електронен носител CD
29.	Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 и измененията ѝ в сила от 03.04.2020 г., 08.05.2020 г., 29.06.2020 г., 13.10.2020 г., 28.01.2021 г. и 18.11.2021 г.	7 файла на електронен носител CD
30.	Commission Decision C(2021) 3859 final of 25.5.2021 on State Aid SA.62887 (2021/N) – Bulgaria COVID-19: State aid scheme for tour operators	1 файл на електронен носител CD
31.	Commission Decision C(2021) 8136 final of 08.11.2021 on State Aid SA.100427 (2021/N) – Bulgaria COVID-19: Aid to the tourism sector	1 файл на електронен носител CD
32.	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза II „Държавна помощ за туроператори, които ползват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г. на български и англ. език с приложения; 1 екранна снимка от СУНИ	9 файла на електронен носител CD
33.	Насоки за кандидатстване за прилагане на схема за държавна помощ Фаза III „Държавна помощ за туроператори, които използват въздушни превозвачи с валиден оперативен лиценз за изпълнение на чартърни полети до Република България с цел туризъм“ за периода от 01.06.2021 до 31.12.2021 г. на български и английски език с приложения; 1 екранна снимка от СУНИ	9 файла на електронен носител CD
34.	Условия за кандидатстване и изпълнение за предоставяне на БФП по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ с приложения; постъпили въпроси от кандидати и разяснения по процедурата; 1 екранна снимка от ИСУН и 2 бр. екранни снимки от институционалната страница на Министерството на туризма	20 файла на електронен носител CD
35.	РД-И-72 Аналитичен работен документ за бенефициентите по схема BG-176789478-2021-01, с приложения в т. ч: Справка в аналитичен вид по бенефициенти за схема BG-176789478-2021-01; 105 бр. заповеди за отказ за предоставяне на БФП по схема BG-176789478-2021-01; Писма от НСИ за предоставяне на данни във връзка със схема BG-176789478-2021-01;	153 файла на електронен носител CD
35.1.	РД-И-31 Работен документ за обобщаване и анализ на данните, получени от НСИ във връзка със схемата BG-176789478-2021-01	1 файл на електронен носител CD
35.2.	РД-И-32 Работен документ за обобщаване на данните, получени от НАП във връзка със схемата BG-176789478-2021-01 и писма от НАП	29 файла на електронен носител CD
35.3.	Заповед № Т-РД-16-225 от 07.09.2021 г. за финансиране по схема BG-176789478-2021-03 с приложения	3 файла на електронен носител CD
35.4.	Справка от ИСУН на сключените договори по Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“	1 файл на електронен носител CD
35.5.	Заповед № Т-РД-16-332 от 30.12.2021 г. за финансиране по схема BG-176789478-2021-05	1 файл на електронен носител CD
35.6.	1 принт скрийн от страницата на Министерство на туризма и Списък на допуснатите до пропорционално разпределение на финансовия ресурс кандидати по схема № BG-176789478-2021-05	2 файла на електронен носител CD

35.7.	Публичен регистър на получените държавна помощ съгласно чл. 26 от Закон за мерките - https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.tourism.government.bg%2Fsites%2Ftourism.government.bg%2Ffiles%2Fuploads%2Fregisters%2Fregistur_na_durzhavna_pomosht-charturi_copy.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK	1 файл на електронен носител CD
35.8.	133 бр. принт скрийнове от ИСУН http://2020.eufunds.bg/bg/0/0/Beneficiary и Регистъра на минималните помощи - https://minimis.minfin.bg/	1 файл на електронен носител CD
35.9.	РД-И-33 Работен документ за проверка каква част от отхвърлените кандидати поради затруднено положение по BG-176789478-2021-01 са получили компенсации с цел запазване на заетостта по реда на ПМС № 55 от 2020 г.	47 файла на електронен носител CD
35.10.	РД-И-34 Работен документ за проверка каква част от отхвърлените кандидати поради затруднено положение по BG-176789478-2021-01 са получили компенсации по реда на ПМС № 328 от 2021 г.	6 файла на електронен носител CD
35.11.	РД-И-35 Работен документ за проверка каква част от отхвърлените кандидати поради затруднено положение по BG-176789478-2021-01 са получили средства за запазване на заетостта по реда на ПМС № 151 от 2020 г.	48 файла на електронен носител CD
35.12.	РД-И-36 Работен документ за проверка каква част от отхвърлените кандидати поради затруднено положение по BG-176789478-2021-01 са получили средства за запазване на заетостта по реда на ПМС № 278 от 2020 г. за изменение на ПМС № 151 от 2020 г.	55 файла на електронен носител CD
35.13.	РД-И-37 Работен документ за проверка каква част от отхвърлените кандидати поради затруднено положение по BG-176789478-2021-01 са получили средства за запазване на заетостта по реда на ПМС № 416 от 2020 г. за изменение на ПМС № 151 от 2020 г.	50 файла на електронен носител CD
35.14.	РД-И-38 Работен документ за проверка каква част от отхвърлените кандидати поради затруднено положение по BG-176789478-2021-01 са получили средства за запазване на заетостта по реда на ПМС № 93 от 2021 г. за изменение на ПМС № 151 от 2020 г.	41 файла на електронен носител CD
35.15.	РД-И-39 Работен документ за проверка каква част от отхвърлените кандидати поради затруднено положение по BG-176789478-2021-01 са получили средства за запазване на заетостта по реда на ПМС № 213 от 2021 г. за изменение на ПМС № 151 от 2020 г.	26 файла на електронен носител CD
35.16.	РД-И-40 Работен документ за проверка каква част от отхвърлените кандидати поради затруднено положение по BG-176789478-2021-01 са получили средства за запазване на заетостта по реда на ПМС № 322 от 2021 г. за изменение на ПМС № 151 от 2020 г.	20 файла на електронен носител CD
35.17.	4 бр. справки, получени при извършен одит № 0300200920 „Ефективно и прозрачно използване на публичните средства за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19 - икономически мерки за микро-, малки и средни предприятия“	4 файла на електронен носител CD
35.18.	Писмо рег. № 1895 08.04.2022 г. на ББР с приложение справка и Справка от "Фонд мениджър на финансови инструменти"	3 файла на електронен носител CD
35.19.	4 бр. справки от ИСУН за резултати от оценки по процедура "Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки" и обобщаваща таблица	5 файла на електронен носител CD
36.	Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 – Подкрепа на предприятия, упражняващи дейност в един от следните кодове по Класификацията на икономическите дейности (КИД 2008) на Националния статистически институт 55, 56, 79, 82.3, 86, 90, 93, 96.04., Оценителен лист и Инструкция за попълване на формуляра за кандидатстване от 19.11.2021 г.; Указания за кандидатстване и правила за предоставяне на безвъзмездни средства по схема BG-176789478-2021-05 от 23.11.2021 г. с приложения, публикувани в СУНИ; 1 бр. екранна снимка от СУНИ от 09.05.2022 г. и 1 бр. екранна снимка от интернет страницата на Министерството на туризма от 04.04.2022 г.	11 файла на електронен носител CD
37.	Въпроси и отговори във връзка със Схема BG-176789478-2021-05 и 1 екранна снимка от СУНИ	2 файла на електронен носител CD
38.	Условия за кандидатстване за предоставяне на БФП по ОПИК 2014-2020 Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“ и условия за изпълнение на проектите; Актуализирани условия за кандидатстване и изпълнение на проекти по процедура BG16RFOP002-2.089; 1 екранна снимка от ИСУН	39 файла на електронен носител CD

39.	РД-И-31 Работен документ за обобщаване и анализ на данните, получени от НСИ във връзка със схемата BG-176789478-2021-01 с приложения	1 файл на електронен носител CD
40.	Въпроси и отговори във връзка със Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19 на стойност 51 000 хил. лв., публикувани в СУНИ; 1 екранна снимка от СУНИ	2 файла на електронен носител CD
41.	24 екранни снимки от СУНИ за проектни предложения №№ BG-176789478-2021-01-0250, BG-176789478-2021-01-0289, BG-176789478-2021-01-0329, BG-176789478-2021-01-0367, BG-176789478-2021-01-0394, BG-176789478-2021-01-0599, BG-176789478-2021-01-0655, BG-176789478-2021-01-0673, BG-176789478-2021-01-0679, BG-176789478-2021-01-0707, BG-176789478-2021-01-0605 и BG-176789478-2021-01-0346	1 файл на електронен носител CD
42.	Екранни снимки и документи от СУНИ за заявления за кандидатстване по схема BG-176789478-2021-03	20 файла на електронен носител CD
43.	Въпроси и отговори във връзка със Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01.03.2020 г. до 31.12.2020 г. поради възникналата епидемия от COVID – 19; 1 екранна снимка от СУНИ	2 файла на електронен носител CD
44.	Контролни листове за извършени проверки за спазването на условията и процедурите по схема BG-176789478-2021-01 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19, в т.ч.: РД-И-23 Контролен лист за проектно предложение № BG-176789478-2021-01-0331, с 54 екранни снимки и приложения; РД-И-24 Контролен лист за проектно предложение BG-176789478-2021-01-0435 и приложения; РД-И-26 Контролен лист за за проектно предложение BG-176789478-2021-01-0076 с 48 екранни снимки и приложения РД-И-41 Контролен лист за за проектно предложение BG-176789478-2021-01-0432 с 50 екранни снимки и приложения; РД-И-44 Контролен лист за проектно предложение № BG-176789478-2021-01-0078, с 28 екранни снимки и приложения; РД-И-51 Контролен лист за проектно предложение № BG-176789478-2021-01-0547, с 28 екранни снимки и приложения; РД-И-54 Контролен лист за проектно предложение № BG-176789478-2021-01-0392, с 38 екранни снимки и приложения; РД-И-56 Контролен лист за проектно предложение BG-176789478-2021-01-0059 с 58 екранни снимки и приложения; РД-И-57 Контролен лист за проектно предложение № BG-176789478-2021-01-0457, с 18 екранни снимки и приложения; РД-И-78 Работен документ за обобщаване на резултатите от извършените директни съществени проверки на одобрени за финансиране и отхвърлени кандидати по схема BG-176789478-2021-01	111 файла на електронен носител CD <i>Съдържа лични данни</i>
45.	Контролни листове за извършени проверки за спазването на условията и процедурите по схема BG-176789478-2021-03 Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица, извършващи туроператорска дейност, за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания, в т. ч.: РД-И-27 Контролен лист за проектно предложение № BG-176789478-2021-03-0088 с 35 екранни снимки и приложения; РД-И-28 Контролен лист за проектно предложение BG-176789478-2021-03-0084 с приложения; РД-И-30 Контролен лист за проектно предложение BG-176789478-2021-03-0059 с 51 екранни снимки и приложения; РД-И-42 Контролен лист за проектно предложение BG-176789478-2021-03-0062 с 70 екранни снимки и приложения; РД-И-45 Контролен лист за проектно предложение BG-176789478-2021-03-0056 с 33 екранни снимки и приложения; РД-И-58 Контролен лист за проектно предложение BG-176789478-2021-03-0033 с приложения; РД-И-61 Контролен лист за проектно предложение BG-176789478-2021-03-0060 с 49 екранни снимки и приложения; РД-И-71 Работен документ за обобщаване на резултатите от извършените директни съществени проверки на одобрени за финансиране и отхвърлени кандидати по схема BG-176789478-2021-03	313 файла на електронен носител CD <i>Съдържа лични данни</i>

46.	<p>Контролни листове за извършени проверки за спазване на условията и процедурите по BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“, в т. ч:</p> <p>РД-И-49 Контролен лист за проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0016 с приложения;</p> <p>РД-И-50 Контролен лист за проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0004 с приложения;</p> <p>РД-И-52 Контролен лист за проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0002 с 24 екранни снимки и приложения;</p> <p>РД-И-53 Контролен лист за проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0014 с 63 екранни снимки и приложения;</p> <p>РД-И-65 Контролен лист за проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0047 с 44 екранни снимки и приложения;</p> <p>РД-И-91 Контролен лист за проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0089 с приложения;</p> <p>РД-И-92 Контролен лист за проектно предложение BG16RFOP002-2.092-0430 с приложения</p>	226 файла на електронен носител CD <i>Съдържа лични данни</i>
47.	РД-И-79 Работен документи за съпоставка на бенефициентите по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.092 и процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-2.089, Писмо № 04-20-7 от 23.06.2022 г. на ръководителя на одитния екип. и отговор рег. № Т-92-00-617 от 28.06.2022 г. на зам. министър на туризма	3 листа и 3 файла на електронен носител CD
48.	Екранни снимки от ИСУН 2020 и 2 справки от ИСУН 2020, във връзка с верификацията на разходите по процедура по ОПИК BG16RFOP002-2.092	3 файла на електронен носител CD
49.	Аналитични работни документи РД-И-80, РД-И-88, и РД-И-96 и за проверка на спазването на изискванията на Регламент 1407/2013 за ненадхвърляне на прага по режима де минимис и Временната рамка, 2 справки и екранни снимки.	5 файла на електронен носител CD
50.	2 справки от модул „Оценителни сесии“ от СУНИ за схема BG-176789478-2021-01 и схема BG-176789478-2021-03; 1 екранна снимка от СУНИ за ръчно разпределение на заявления.	3 файла на електронен носител CD
51.	РД-И-55 Работен документ за анализ на предприетите действия за осигуряване и поддържане на достатъчен административен капацитет за извършване на оценка на заявленията/ проектите предложения	1 файл на електронен носител CD
52.	3 справки от 10.06.2022 г. от СУНИ за комуникация по схеми BG-176789478-2021-01, BG-176789478-2021-03, BG-176789478-2021-05, 10 броя екранни снимки от СУНИ от 10.06.2022 г. и аналитичен работен документ.	5 файла на електронен носител CD
53.	Справка в аналитичен вид по бенефициенти BG-176789478-2021-01, предоставена с писмо изх. № Т-92-00-929 от 03.12.2021 г. на зам. министъра на туризма със засечка на данните за дължимите суми в СУНИ и размер на изплатената помощ, съгласно справка от счетоводството, предоставена с писмо рег. № Т-92-00-308 от 16.05.2022 г.; 30 бр. екранни снимки от СУНИ	2 файла на електронен носител CD
54.	Екранна снимка от интернет страницата на Министерството на туризма; Регистър на одобрените за финансиране заявления по Схема за предоставяне на безвъзмездни средства на лица извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19 (БФП за държавна помощ SA.59990 (2020/N) от 18.12.2020 С (2020) на лица извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност съгласно чл. 26а от Закона за мерките); Регистър на одобрените за финансиране заявления по мярката за държавна помощ № BG-176789478-2021-03 за туроператорите на обща стойност 11 300 хил. лева (БФП по схема за държавна помощ SA.62887 (2021/N) от 25.05.2021 г. на лица, извършващи туроператорска дейност съгласно чл. 26а, ал. 3 от Закона за мерките, която да се изпълнява единствено за възстановяване на дължимите суми на клиенти за неосъществени пътувания в периода от 01 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. поради възникналата епидемия от COVID-19); Регистър на получените държавна помощ съгласно чл. 26 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.	3 файл на електронен носител CD
55.	Писма на АБТТА, БАТА и Сдружение „Туризм“	7 файла на електронен носител CD
56.	Предоставяне на информация за изясняване на въпроси с неточности, свързани с: годишните доклади за държавни помощи, мониторинга на отчетните документи, механизма за разпределяне на заявленията за оценка по схеми BG-176789478-2021-01 и	62 листа и 26р. CD

	BG-176789478-2021-03; разминавания в данните за брой одобрени и изплатени средства по BG-176789478-2021-05; Писмо рег. № Т-92-00-634 от 01.07.2022 г. на зам. министъра на туризма с приложения	
57.	Писмо № 12-06-42 от 23.06.2022 г. на ръководителя на одитния екип до директора на АДФИ за извършен последващ контрол и Отговор № 12-06-42 от 30.06.2022 г. на директора на АДФИ; Информация за приключилите финансови инспекции от АДФИ за 2020 г., 2021 г. и първото тримесечие на 2022 г., публикувана на официалната страница на АДФИ.	12 файла на електронен носител CD
58.	4 бр. екранни снимки от интернет страницата на Министерството на туризма Справки от ИСУН 2020 за проект „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристически Райони“ и линкове към интернет страницата на Министерството на туризма относно исканията на браншовите организации на екскурзоводи и планински водачи	4 файла на електронен носител CD
59.	3 справки от 10.06.2022 г. от СУНИ за комуникация по схеми BG-176789478-2021-01, BG-176789478-2021-03, BG-176789478-2021-05, и 1 справка за комуникация по процедура Схема BG16RFOP002-2.092 и 4 броя екранни снимки от ИСУН 2020 от 02.07.2022 г.	5 файла на електронен носител CD